
Колекция *Даниел Стийл*

ПРЪСТЕНЪТ

ДАНИЕЛ СТИЙЛ ПРЪСТЕНЪТ

Превод: Антоанета Янкова

chitanka.info

В размирна Германия през 30-те години на 20 век Касандра фон Готард среща Долф Стърн — мъжът, който ще промени живота ѝ. Тя е красивата съпруга на заможен берлински банкер, а той — еврейски писател. Между тях се ражда любов, която идва веднъж в живота, но е осъдена да завърши трагично.

„На Оми с любов.

Д. С.“

I КАСАНДРА

ГЛАВА ПЪРВА

Касандра фон Готард се беше отпуснала спокойно на брега на езерото в Шарлотенбургския парк и наблюдаваше вълничките, които се отдръпваха бавно от току-що хвърленото камъче. Дългите ѝ тънки пръсти държаха друго — малко и гладко, спряха се за миг, а след това отново го хвърлиха във водата. Беше слънчев и горещ ден в края на лятото.

Дългата златиста коса падаше на меки вълни до раменете ѝ, а гребен от слонова кост я задържаше встрани от лицето ѝ. Очертанията на гребена в меката блестяща коса бяха така съвършени и фини, както и цялото ѝ лице. Имаше огромни бадемови очи, които имаха същия наситеносин цвят като стръкчетата цветя в парка около нея. Това бяха очи, обещаващи смях, но в същото време нашепваха и нещо нежно. Очи, които те гаят и се шегуват, после притихват, сякаш изгубени в някакъв далечен сън, отдалечен от действителността толкова, колкото замъкът на Шарлотенбург, на другия бряг на езерото, беше отдалечен от гъмжация град. Старата крепост стоеше непоклатима, наблюдаваше я, като че ли тя беше някой, принадлежащ на нейното време, а не на своето. Излегната на тревата край езерото, Касандра приличаше на жена, излязла от картина или сън. Деликатните ѝ ръце докосваха нежно тревата, докато тя се оглеждаше за някое друго камъче, което да хвърли. Наблизо, във водата, се поклащаха патици, а две малки деца пляскаха сияещи с ръце. Касандра ги наблюдаваше и сякаш изучаваше лицата им за един дълъг миг, докато те избягаха, смеейки се.

— За какво се беше замислила? — откъсна я от вгълбеността ѝ един глас до нея и тя се обърна бавно с усмивка.

— За нищо.

Усмивката ѝ стана по-широка и тя протегна ръка към него. Сложно изработеният, обсипан с диаманти пръстен-печат проблясваше на слънцето. Но той не го забеляза. Бижутата, които тя носеше, не значеха нищо за него. Интересуваше го единствено Касандра. Тя сякаш криеше тайната на живота и красотата. Беше въпрос, на който никога

няма да открие отговора, дар, който никога няма да притежава напълно.

За пръв път се срещнаха миналата зима, на едно празненство по случай втората му книга — *Der Kuss*^[1]. Искреността му беше шокирала цяла Германия, но независимо от това новата книга спечели по-бурно одобрение и от първата. Разказът беше изключително чувствен и еротичен, мястото му сред елита на съвременното немско литературно движение изглеждаше осигурено. За него спореха, беше модерен, понякога скандален, но и много, много талантлив. На тридесет и три Долф Стърн беше достигнал до върха. И тогава срещна мечтата си.

Красотата ѝ го остави без дъх, когато я видя. Беше чувал за нея — в Берлин всеки знаеше коя е тя. Изглеждаше недостижима и ужасно крехка. Почти усети болка, когато я забеляза за пръв път, облечена в прилепнала копринена рокля с втъкано злато, блестящата ѝ коса — едва покрита с миниатюрна златиста шапчица, с наметнато върху раменете палто от норка. Но не златото или кожата го шокираха, а нейното присъствие, изолираността и мълчанието ѝ, сред силния шум в стаята и най-накрая — очите ѝ. Тя се обърна, усмихна се и за миг му се стори, че умира.

— Поздравления.

— За какво?

Той я загледа, почти онемял, като усещаше как трийсет и трите му години намаляват на десет, докато не забеляза, че и тя е притеснена. Въобще не отговаряше на представата му за нея. Беше елегантна, но не надменна. Подозираше, че е изплашена от настойчивите погледи, от поглъщащата я тълпа.

Беше си тръгнала рано, изчезвайки като Пепеляшка, докато той поздравяваше новите гости. Прииска му се да хукне след нея, да я открие, да я види отново, поне за миг, да погледне пак в тези нежносини очи.

След две седмици се срещнаха отново. В парка, в Шарлотенбург. Той я беше наблюдавал, докато тя се взираше в крепостта, а после се разсмя на патиците.

— Често ли идвате тук?

Останаха за миг смълчани. Той — висок и тъмен, в рязък контраст с деликатната ѝ красота. Косата му имаше цвета на нейната

норка, очите му, взрени в нейните, приличаха на блестящи оникси.

Тя кимна и го погледна със загадъчната си, невинна усмивка.

— Бях свикнала да идвам тук като малка.

— От Берлин ли сте?

Въпросът изглеждаше глупав, но той не знаеше какво да й каже.

Тя се разсмя, без да е нелюбезна.

— Да. А Вие?

— От Мюнхен.

Тя кимна отново и после за дълго останаха смълчани. Той се чудеше за възрастта ѝ. Двадесет и две? Двадесет и четири? Трудно можеше да определи.

Внезапно до него избликна кристален смях, докато тя наблюдаваше три деца, които лудуваха с кучето си. Те се изплъзнаха от бавачката си и се оказаха до колене във водата, а после непокорният булдог отказа да се върне при тях на брега.

— Веднъж направих същото и бавачката ми не ме доведе тук цял месец.

Той ѝ се усмихна. Можеше да си го представи. Изглеждаше достатъчно млада да лудува във водата. Но с норката и диамантите, които носеше, му се струваше невероятно някога да е била достатъчно свободна, за да преследва из водата някое куче. И въпреки това той почти си я представяше с бавачката в колосана униформа и шапка, която я смърря на брега. И кога ли е било това? Хиляда деветстотин и двадесета? Хиляда деветстотин и петнадесета? Тези неща му изглеждаха на светлинни години от собствените му битки по онова време. Тогава той се бореше да смогне едновременно с училището и с работата. Помагаше на родителите си в пекарната всяка сутрин преди училище и дълги часове следобед. Това му се струваше безкрайно далечно от тази бляскава жена.

След това той дълго скиташе из парка в Шарлотенбург, като си казваше, че има нужда от чист въздух и раздвижване, след като е писал цял ден, но си знаеше, че не е точно така. Търсеше това лице, тези очи, златистите коси... и накрая я откри, отново при езерото. Изглеждаше доволна от срещата им. После се превърна в нещо като негласно споразумение. Той излизаше да се разходи, след като приключеше писането и ако преценеше времето добре, успяваше да я завари там.

Превърнаха се в духовни пазители на крепостта, в заместители на родителите на децата, играещи край езерото. Изпитваха радост, че притежават всичко това. Разказваха си истории от детството, говореха за мечтите си. За ужас на баща си, тя е искала да се занимава с театър и това винаги е била тайната ѝ мечта. Разбираше, че това няма да стане никога, но от време на време си мечтаеше да напише пиеса по-късно.

Когато говореше за творбите си, той винаги я завладяваше. Разказваше ѝ как е започнал, какво чувство е изпитал, когато първата му книга постигнала успех. Славата все още му изглеждаше нереална и вероятно така щеше да бъде винаги. Пет години изминаха от първия му успешен роман, седем — откакто напусна Мюнхен и дойде в Берлин, три — откакто купи бугатито, а преди две години красивата стара къща в Шарлотенбург стана негова... но все още всичко му изглеждаше нереално. И това поддържаше възторга и удивлението в очите му. Долф Стърн все още не беше преситен от живота или писането, още по-малко пък от нея.

Тя го слушаше омаяна. Когато той говореше за книгите си, тя усещаше как случките стават истински, героите оживяват, както и самата тя, докато беше с него.

Седмица след седмица те се срещаха и той забеляза как страхът в очите ѝ избледнява.

Сега, когато я срещна край езерото, в нея имаше нещо различно. Нещо забавно, младо и сладко.

— Имаш ли представа колко те харесвам, Касандра — каза ѝ той закачливо един ден, докато се разхождаха бавно край езерото и се наслаждаваха на лекия пролетен бриз.

— А ще напишеш ли книга за мен?

— Трябва ли?

Тя сведе за миг сините очи, а когато отново го погледна, поклати глава.

— Едва ли. Няма за какво. Никакви победи, успехи или постижения. Съвсем нищо.

Погледите им се сплетоха за миг. Сините и черните очи си казваха неща, за които все още не можеше да се говори.

— Така ли мислиш?

— Такава е истината. Пътят ми в този живот е започнал с раждането и ще завърши със смъртта ми. А междуременно ще нося

ужасно много хубави дрехи, ще ходя на хиляди подходящи вечери, ще изслушам безброй добре изпълнени опери... и това, приятелю, е всичко.

— А пиесата ти?

Тя повдигна рамене. И двамата знаеха отговора. Беше затворничка в диамантена клетка. После отново се разсмя.

— Така че единствената ми надежда за известност и слава е ти да измислиш нещо, да ме сложиш в някой роман и в главата си да ме превърнеш в екзотична личност.

Той вече го беше направил, но не смееше да ѝ каже. *Още не.* Вместо това той продължи играта и я хвана под ръка.

— Добре. В такъв случай поне да е според желанието ти. Каква ти се иска да бъдеш? Кое ти изглежда достатъчно екзотично? Шпионка? Хирург? Любовница на много известен човек?

Тя направи гримаса и се разсмя.

— Колко ужасно. Наистина, Долф, много е скучно. Не, почакай...

Те спряха и се отпуснаха на тревата, а тя захвърли широкополата си шапка, като разтърси златистата си коса.

— Актриса мисля... можеш да ме направиш звезда на лондонската сцена... а след това... — Тя наклони глава на една страна, като навиваше кичур коса около дългите си, тънки пръсти, а пръстените проблясваха на слънцето. — След това... може да отида в Америка и да стана звезда и там.

— Америка, а? И къде?

— Ню Йорк.

— Била ли си някога там?

Тя кимна.

— С баща ми, когато навърших осемнайсет. Приказно беше...

Тя изведнъж се спря. Канеше се да му каже, че са били гости на семейство Астър в Ню Йорк, а после и на президента във Вашингтон, но това ѝ се стори някак неподходящо. Не искаше да го впечатлява. Искаше да бъдат приятели. Харесваше го прекалено много, за да си играе с него. А каквито и успехи да беше постигнал, той никога нямаше да бъде част от този свят. И двамата знаеха истината. Това беше нещо, което въобще не обсъждаха.

— Бяхте какво?

Той я наблюдаваше. Слабото му, красиво лице се приближи до нейното.

— Бяхме влюбени в Ню Йорк. Поне аз бях.

Тя въздъхна и се загледа замечтано към тяхното езеро.

— Прилича ли по нещо на Берлин?

Тя поклати глава и примижа, сякаш така замъкът на Шарлотенбург щеше да изчезне.

— Не. Той е прекрасен. Нов, модерен, забързан и вълнуващ.

— А Берлин, разбира се, е толкова скучен.

Понякога не успяваше да спре смеха си. За него Берлин все още беше всички тези неща, с които тя описа Ню Йорк.

— Шегуваш се.

С гласа си го мърмеше, но не и с очите си. Радваше се на присъствието му. Обичаше ритуала на свободните им разходки. Все повече се измъкваше от оковите и ограниченията на ежедневните си задължения и идваше на срещите си с него в парка.

— Шегувам се, Касандра. Имаш ли нещо против? — погледна я той нежно.

Тя поклати бавно глава.

— Не, нямам. — Замисли се за миг, после продължи: — Имам чувството, че те познавам по-добре, от когото и да било.

И той се чувстваше по същия начин и това го притесняваше. Въпреки това тя си оставаше една мечта, една илюзия. Изплъзваше му се непрекъснато, освен когато бяха тук, в парка.

— Разбираш ли какво имам предвид?

Той кимна, несигурен какво да й каже. Все още не му се искаше да я плаши. Не му се искаше тя да престане да се среща с него за общите им разходки.

— Да, разбирам.

Дори по-добре, отколкото тя предполагаше.

Внезапно, завладян от моментна лудост, той взе ръката ѝ с дълги, крехки пръсти в своята. Огромните пръстени, които тя носеше, тежаха върху нея.

— Имаш ли нещо против да пием чай у дома?

— Сега ли?

Сърцето ѝ се сви някак особено от въпроса му. Искаше ѝ се, но не беше сигурна... не смяташе...

— Да, сега. Има ли нещо друго, което би трябвало да свършиш?
Тя бавно поклати глава.

— Не, няма.

Можеше да му каже, че е заета, че има уговорена среща, че някъде я очакват за чая. Но не го направи. Само повдигна към него тези нейни огромни нежносини очи.

— Ще ми бъде приятно.

Двамата тръгнаха рамо до рамо, като се смееха и разговаряха, вътрешно притеснени, за пръв път изоставящи закрилата на Райската градина.

Той ѝ разказваше смешни случки, а тя се смееше, забързана до него, като полюшваше шапката си.

Внезапно се забързаха към целта си. Сякаш бяха изграждали точно това през месеците, когато се разхождаха из парка.

Богато резбованата врата се отвори бавно и те пристъпиха в просторна мраморна зала. Едно огромно, красиво платно висеше над бюро *Бийдермайер*.

Стъпките им прокънтяха, когато тя го последва вътре.

— Ето къде живеел прочутият автор.

Той ѝ се усмихна притеснено и остави шапката си на бюрото.

— Къщата е доста по-прочута от мен. Принадлежала е на някакъв барон през седемнадесети век и от тогава до сега е била в много по-забележителни ръце от моите.

Той се огледа около себе си с гордост и засия, когато тя отправи погледа си към гравирания таван в стил рококо, а после го обърна към него.

— Красиво е, Долф.

Изглеждаше съвсем притихнала и той ѝ подаде ръка.

— Ела. Ще ти покажа и останалото.

Останалата част от къщата беше такава, каквато обещавахе да бъде още на входа. Имаше високи, красиво гравирани тавани, чудесни вътрешни стълби, малки кристални полилеи, изящни прозорци, които гледаха към пълна с ярки цветя градина.

На основния етаж имаше просторна всекидневна и една помалка стая, която той използваше като кабинет. На другия етаж бяха кухнята, трапезарията и малка стая за прислужници, където държеше велосипеда си и три чифта ски. И над всичко това имаше две огромни,

прекрасни спални с гледки към замъка и парка. Отвън, пред всяка спалня беше кацнал по един красив балкон. В по-голямата от двете спални имаше тясна виеша се стълба, свряна в ъгъла на стаята.

— Какво има там?

Беше заинтригувана. Къщата беше истинска прелест и Долф имаше всички основания да се гордее.

Той ѝ се усмихна. Наслаждаваше се на възхищението и одобрението, което виждаше в очите ѝ.

— Моята кула от слонова кост. Тук работя.

— Мислех, че работиш долу, в кабинета.

— Не. Там забавлявам приятелите си. Всекидневната все още малко ме плаши. Но това — посочи той нагоре — е мястото.

— Може ли да видя?

— Ако успееш да прегaziш през листите около бюрото ми.

Около добре подреденото му бюро нямаше никакви листи. Стаята беше малка, с хубави пропорции и триста и шестдесет градусова гледка. Имаше камина, която придаваше уют, и книги във всеки възможен ъгъл. В стаята можеше дори да се живее.

Касандра се настани щастливо в едно широко кресло от червена кожа и въздъхна.

— Какво чудесно, чудесно място.

Тя се вгледа замечтано в замъка.

— Мисля, че това беше причината да купя къщата. Кулата ми от слонова кост и гледката.

— Не бих те обвинила, въпреки че и останалото също е прекрасно.

Тя му се усмихна, както си седеше с крак, подвит под себе си, а лицето ѝ беше придобило изражение, каквото досега той не беше виждал.

— Знаеш ли, Долф? Имам чувството, че най-после съм си у дома. Сякаш цял живот съм чакала единствено да дойда тук.

Очите ѝ не се отместиха от неговите.

— Може би — гласът му, преминал в шепот, прозвуча меко в стаята — къщата е чакала теб през всичките тези години... *както и аз.*

Той усети как шокът го плисва като вълна. Нямаше намерение да ѝ го казва.

Но в очите ѝ не откри гняв.

— Съжалявам. Не исках.

— Всичко е наред, Долф.

Тя протегна ръка към него и диамантеният ѝ пръстен-печат улови слънцето. Той пое ръката ѝ нежно и без да се замисля я притегли безкрайно бавно в прегръдките си. Задържа я там сякаш цяла вечност, докато се целуваха под яркосиньото пролетно небе.

Стояха здраво притиснати в неговата кула от слонова кост. Тя го целуваше с жажда и страст, които само разпалваха неговия плам и сякаш изминаха часове, преди той да събере мислите си и да се отдръпне.

— Касандра...

В очите му се четяха наслада и болка. Тя се изправи и се извърна, като се загледа в парка.

— Недей — прошепна тя. — Не ми казвай, че съжаляваш. Не искам да го чуя... Не мога... — После се завъртя към него, а в очите ѝ пламтеше болка, не по-малка от неговата. — От толкова време те желая.

— Но...

Той се ненавиждаше за колебанията си, но трябваше да го каже, макар и само заради нея.

Тя вдигна ръка, за да го накара да замълчи.

— Разбирам. Касандра фон Готард не може да говори такива неща, така ли?

В очите ѝ имаше твърдост.

— Съвсем прав си. И не го правя. Но ми се искаше. О, Господи, как ми се искаше... Дори не знаех колко много ми се е искало досега. Не съм го правила преди. Живеех живота си точно както се очакваше от мен. И знаеш ли какво притежавам, Долф? Нищо. Знаеш ли коя съм? Никоя. Чувствам се празна. — Очите ѝ се замъглиха от сълзи. — И се обърнах към теб, за да изпълня душата си. — Тя отново се извърна. — Съжалявам.

Той се приближи бавно до нея и постави ръце на кръста ѝ.

— Недей. Не си и помисляй, че си никоя. Ти си всичко за мен! През всичките тези месеци исках да те опозная, да съм с теб, да ти дам нещо от това, което съм аз и да споделя част от теб. Просто не искам да те нараня, Касандра. Не искам да те увличам в моя свят, защото се страхувам, че няма да можеш да живееш в своя. Нямам право да го

правя. Нямам право да те отвеждам в свят, където не можеш да си щастлива.

— Какво? Тук? — обърна се тя и го изгледа невярващо. — Мислиш ли, че може да съм нещастна тук, с теб? Дори и за час?

— Точно затова. Колко време ще продължи, Касандра? Час? Два? Един следобед?

Изглеждаше измъчен, като се извърна към нея.

— Достатъчно е. Дори и само един миг като този ми стига за целия ми живот. — Изящните й устни трепнаха и тя сведе глава. — Обичам те, Долф... обичам те... Аз...

Устните му пресякоха думите й и те бавно пое на надолу по стълбата. Но не стигнаха по-далече. Той взе нежно ръката й, отведе я до леглото си и свали меката сива коприна на роклята й, бежовия сатен на комбинезона, докато достигна фината дантела, която лежеше отдолу, и кадифето на плътта й. Останаха там часове наред. Устните им, ръцете, телата и сърцата им се сляха в едно.

Изминаха четири месеца след този ден и любовната им история промени и двамата. Очите на Касандра блестяха и танцуваха, тя се шегуваше и играеше с Долф, седеше, кръстосала крака в огромното му, красиво гравирано легло и му разказваше шеговити случки, станали предния ден. Колкото до Долф — работата му беше придобила ново съдържание и нови дълбини, а в него имаше някаква нова сила, която сякаш избликваше от него.

Бяха сигурни, че никой преди тях не е изпитвал същото. Те споделяха най-доброто от два свята: неговата трудна за спечелване, целеустремена борба към успеха и нейното ефирно пърхане, за да се освободи от златните си вериги.

Понякога те все още се разхождаха из парка, но по-рядко, а когато излизаха заедно извън дома му, той често забелязваше, че тя е тъжна. Имаше прекалено много други хора, прекалено много деца, бавачки и други двойки, които бродеха из парка. Искаше й се да бъде сама с него в техния собствен, интимен свят. Не желаше да й се напомня за света извън неговите стени, който не им принадлежеше.

— Искаш ли да се връщаме?

Наблюдаваше я мълчаливо от известно време. Беше се излегнала изцяло на тревата, роклята ѝ от бледоморав воал падаше на гънки по краката ѝ, слънцето улавяше златистите нюанси на косата ѝ. Моравата копринена шапка лежеше захвърлена настрани в тревата, а чорапите ѝ имаха същия цвят на слонова кост, както и детските ѝ пантофки. Около шията ѝ се виеше тежък наниз перли, а зад нея на тревата лежах мъничките ѝ ръкавици и моравата копринена чанта със закопчалка от слонова кост, направена така, че да подхожда на роклята ѝ.

— Да. Искам да се връщаме. — Изправи се бързо с щастлива усмивка. — Какво гледаш точно сега?

Той я наблюдаваше толкова напрегнато.

— Теб.

— Защо?

— Защото си толкова невероятно красива. Знаеш ли, че ако пишеш книга за теб, въобще нямаше да мога да намеря думи.

— Тогава просто кажи, че съм грозна, глупава и дебела.

Тя му се усмихна и двамата се разсмяха.

— Това ще ти хареса ли?

— Страшно много.

Отново беше станала палава и се шегуваше.

— Е, поне никой няма да те познае, ако те опиша такава.

— Наистина ли ще пишеш за мен?

Той се замисли продължително, докато вървяха към къщата, която и двамата обичаха.

— Някой ден ще го направя. Но не сега.

— Защо?

— Защото все още съм така завладян от теб, че не бих написал нищо членоразделно. Всъщност — усмихна ѝ се той от забележителната си височина, — може никога да не успея.

Следобедите им заедно бяха свещени и често се разкъсваха между възможността да ги прекарат в леглото или пък да поседят в уютата на кулата му от слонова кост и да разговарят за работата му. Касандра беше жената, която той беше чакал половин човешки живот. А в него тя откри това, от което винаги отчаяно се е нуждаела — някой, който да разбира странните лъкатушения на душата ѝ, копнежите, разпилените парчета, бунтарството срещу забраните на нейния свят, водещи до самота.

Разбираха се. И знаеха, че за момента нямат никакъв избор.

— Скъпа, искаш ли чай?

Тя хвърли шапката и ръкавиците си на шкафчето във фойето и отиде да вземе гребена от чантата си. Той беше от слонова кост, с вградени оникси — красив и скъп, като всичко, което ѝ принадлежеше. Върна го в чантата си и се обърна с усмивка към Долф.

— Престани да се усмихваш, глупчо... чай?

— Ммм... какво? Да. Исках да кажа *не*. Остави това, Касандра.

— Стисна здраво ръката ѝ в своята. — Ела горе.

— Каниш се да ми покажеш нова глава от книгата, нали? — усмихна се тя с несравнимата си усмивка, а очите ѝ проблясваха.

— Разбира се. Имам цяла нова книга, която искам да обсъдя с теб в подробности.

Час по-късно, докато той спеше тихо до нея, тя се загледа в него с насълзени очи. После се плъзна извън леглото. Мразеше да си тръгва. Но сега беше почти шест часът. След десет минути тя излезе напълно облечена от просторната баня в бял мрамор и притвори внимателно вратата ѝ. По лицето ѝ се четяха огромен копнеж и тъга. Поспря се до леглото и сякаш усетил, че тя стои до него, Долф отвори очи.

— Тръгваш ли си?

Тя кимна и в един миг си размениха погледи, изпълнени с болка.

— Обичам те.

Той разбра.

— Аз също.

Седна в леглото и протегна ръце към нея.

— Ще се видим утре, скъпа.

Тя се усмихна, целуна го отново, изпрати му още една целувка от коридора, преди да забърза надолу по стълбите.

[1] Целувката (нем.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Шофирането от Шарлотенбург до Грюнвалд, който се намираше близо до центъра на града, отне на Касандра по-малко от половин час. Можеше да се справи точно за петнайсет минути, ако натиснеше докрай газта на малкия, морскосин форд купе. Отдавна беше определила най-прекия маршрут към дома си.

Когато погледна часовника си, сърцето ѝ леко се разтуптя. Днес закъсняваше повече от обикновено, но все още имаше време да се преоблече. Ядосваше се на себе си, че е толкова нервна. Изглеждаше абсурдно, че все още се чувства като петнайсетгодишно девойче, закъсняло след вечерната камбана.

Внезапно се появиха тесните, криви улици на Грюнвалд, а вдясно лежеше Грюнвалдзее. Повърхността на езерото беше гладка, подобна на огледало, върху водата не се появяваше нито една вълничка и единственото, което се чуваше, бяха птиците.

Солидно изградените, просторни домове, които обграждаха пътя, се възправяха зад тухлените си огради и железни врати, прикрити от дървета, обвити в консервативната си тишина, докато прислужници по спалните на горните етажи помагаша на дамите да се облекат. Но тя все още имаше време, не беше закъсняла прекалено.

Спря рязко пред входа на алеята за коли, изскочи бързо навън, пхна ключа в тежката оловна ключалка на вратата. Блъсна двете ѝ крила, за да се отворят и прекара колата. Някой друг щеше да дойде по-късно и да затвори вратата. Тя нямаше време сега. Чакълът хрущеше шумно под колелата на колата ѝ, докато тя оглеждаше къщата с опитно око.

Постройката беше направена донякъде по френски маниер и се простираше безкрай от двете страни на главния вход. Имаше три етажа от светлосив камък, върху които следваше още един етаж с ниски тавани, сгушен под красиво изработена мансарда. На най-горния етаж живееха слугите. Тя забеляза, че на етажа под него беше запалена светлина почти във всяка стая. Следваха собствените ѝ стаи, заедно с няколко стаи за гости и две приятни библиотеки — едната гледаше към

градината, другата — към езерото. На етажа с нейните стаи светеше само една лампа, а под него, на основния етаж, всичко блестеше ярко, трапезарията, главният салон, просторната библиотека, малката пушалня, с ламперия от тъмно дърво, където бяха наредени редки книги. За миг се почуди защо всяка светлинка на долния етаж се оказа включена тази вечер, но после се сети и внезапно закри уста с ръката си.

— О, боже... О, не!

Сърцето ѝ заби по-силно и тя изостави колата си пред къщата. Огромната, идеално поддържана тревна площ беше запустяла и сякаш дори и пищните цветни лехи я порицаваха, докато притичваше по няколкото стъпала. Как можа да забрави? Какво ще каже той? Стиснала шапката и ръкавиците в едната си ръка, с чанта, безцеремонно мушната под мишница, тя се бореше с ключалката на входната врата. Докато вършеше това, вратата се отвори и тя се вторачи в непреклонното лице на Бертолд, техния иконом. Плешивата му глава блестеше под ярката светлина на двата еднакви полилея в основната зала, бялата му вратовръзка и фракът — безупречни, както винаги, очите му — прекалено студени, дори да отразят неодобрение. Те просто гледаха безизразно в нейните. Зад него една прислужница в черна униформа и бели, дантелени престилка и боне, забързано пресичаше залата.

— Добър вечер, Бертолд.

— Мадам.

Вратата хлопна зад нея почти в същия миг, в който Бертолд тракна с токове. Касандра погледна нервно към главния салон. Слава богу, всичко беше готово! Вечерята за шестнайсет души беше последното нещо в ума ѝ. За щастие предната сутрин я бяха обсъдили подробно с икономката. Фрау Клемер държеше всичко под контрол, както винаги.

Както вървеше, Касандра кимна на прислужниците, после се втурна по стълбите. Искаше ѝ се да може да взема по две наведнъж, както правеше у Долф, когато се затичваха към леглото... Към леглото... Проблясък от усмивка изплува в очите ѝ, докато мислеше за това, но трябваше да го изхвърли от ума си.

Спря се на горния край на стълбите и се вгледа в дългия коридор, застлан със сив килим. Всичко наоколо беше перленосиво —

коприната по стените, дебелите килими, кадифените завеси. Имаше и два разкошни скрина *Луи Петнадесети*, великолепно инкрустирани с мрамор, а по стените на всеки няколко фута бяха поставени старинни свещници с лампички във формата на пламъчета. Между тях имаше малки гравюри на Рембранд, които бяха в семейството от години. Отляво и дясно се редуваха врати, но само под едната проблясваше светлина.

Тя се спря за миг, после продължи надолу по коридора, към собствената си стая. Тъкмо стигна до нея и чу как се отваря вратата някъде зад нея. Сумрачният коридор изведнъж бе залян от светлина.

— Касандра?

Гласът зад нея я осъждаше, но не и очите, когато се обърна към него. Висок, строен, все още хубав, дори и на петдесет и осем. Очите му бяха по-студеносини от нейните, косата му — смесица от пясък и сняг.

Това беше красиво лице. Такова лице човек би срещнал при ранните германски портретисти. Раменете му бяха широки, винаги изправени.

— Толкова съжалявам... но нямаше как... забавиха ме ужасно.

За миг се спряха, вперили очи един в друг. Много неща останаха неизречени.

— Разбирам. — Това беше истина. Повече, отколкото тя предполагаше. — Ще успееш ли да се справиш? Би се получило неудобно, ако закъснееш.

— Няма. Обещавам.

Тя го погледна натъжена. Но болката ѝ не беше заради забравената вечеря, а заради радостта, която вече не споделяха.

Той ѝ се усмихна през огромното разстояние, което сякаш лежеше между двата им живота.

— Побързай. И... Касандра...

Той се спря и тя вече знаеше какво следва, докато вината стискаше гърлото ѝ.

— Беше ли горе?

Тя поклати глава.

— Още не. Ще го направя, преди да слеза долу.

Валмар фон Готард кимна и тихо затвори вратата си. Зад тази врата се простираше личният му апартамент — просторна спалня,

обзаведена с немски и английски антики от тъмно дърво, персийски килими в тъмновинено и морскосиньо покриваха пода от скъпо дърво. Стените на спалнята му имаха дървена ламперия, както и тези в кабинета му, разположен в неговото светилище точно отгоре. Следваха просторна тоалетна стая и личната му баня.

Апартаментът на Касандра беше още по-просторен. И сега тя, прелитайки през вратата на спалнята си, хвърли шапката си върху розовата сатенена покривка на леглото си. Стаите ѝ подхождаха на личността ѝ точно толкова, колкото и тези на Валмар на неговата. Всичко беше меко и гладко, в слонова кост и розово, сатен и коприна, скрито от света в меки падащи гънки. Завесите бяха толкова богати, че закриваха гледката към градината. Стаята беше така закътана и прикрита, че, както и живота ѝ с Валмар, тя я отделяше от света наоколо. Тоалетната ѝ стая достигаше размерите на спалнята — тежки шкафове с изящни дрехи, цяла стена изработени по поръчка обувки, срещу които имаше безкрайни редици кутии от розов сатен, пълни с шапки. Зад малка картина на френски импресионист се криеше сейфът ѝ, в който държеше бижутата си. Имаше шезлонг, принадлежал на майка ѝ, и миниатюрно дамско бюро във френски стил. Имаше книги, които сега вече не четеше, скицник, който не беше докосвала от март. Сякаш вече не живееше тук. Възвръщаше се към живота само в прегръдките на Долф.

Изрита малките пантофки с цвят на слонова кост, забързано разкопча лилавата рокля и отвори вратите на двата гардероба, като си прехвърляше наум това, което висеше вътре.

Докато се взираше в съдържанието на гардеробите, изведнъж дъхът ѝ сякаш спря. Какво правеше тя? Какво направи? Що за лудо съществуване си беше позволила? Каква надежда имаше някога да живее истински с Долф? Нали беше завинаги съпругата на Валмар. Знаеше го, винаги го е знаела, още откакто се омъжи за него на деветнадесет.

Тогава той беше на четиридесет и осем и бракът им изглеждаше толкова подходящ. Партньор на баща ѝ, шеф на банката на бащината ѝ сестра. Беше колкото брак, толкова и обединение. За хора като Валмар и Касандра това беше най-разумното. Имаха еднакъв стил на живот, познаваха едни и същи хора. Членове на семействата им се бяха женили и преди един или два пъти. Всичко в брака им би трябвало да е

наред. Нямаше значение, че е толкова по-възрастен, все пак не беше старец или наполовина в гроба. Валмар винаги е бил вълнуващ мъж, дори и сега, десет години след сватбата им, все още си беше такъв. И по-важното — той я разбираше. Разбираше тази крехка част от нея, която принадлежеше на друг свят. Знаеше колко грижовно е отгледана и обучена през ранните ѝ години и щеше да я предпазва от трудните мигове в живота ѝ.

Така че Касандра си имаше своя живот, предначертан за нея по модел, утвърден от традицията, отреден ѝ от ръце, много по-опитни от нейните. Трябваше единствено да прави това, което се очакваше от нея и Валмар щеше да я обожава и защитава, да я пази и напътства, да подпомага отредената ѝ съдба. Касандра фон Готард нямаше защо да се страхува от Валмар. Всъщност тя въобще нямаше от какво да се страхува, освен, може би, *от себе си*.

Сега вече знаеше това, дори по-добре от преди. Сега тя успя да пробие пашкула, който я предпазваше и беше излетяла, ако не физически, поне духовно. Но все пак трябваше да се прибира нощем у дома, да играе ролята си, да бъде тази, която очакваха от нея да бъде съпругата на Валмар фон Готард.

— Госпожо фон Готард?

Касандра се завъртя нервно, когато чу гласа зад себе си.

— О, Ана... благодаря. Нямам нужда от помощ.

— Госпожица Хедвиг ме помоли да ви кажа...

О, Господи, ето че идваше! Касандра се извърна, като усети вината да пронизва душата ѝ.

— Децата биха искали да ви видят, преди да си легнат.

— Ще се кача горе щом се облека. Благодаря.

Интонацията ѝ показва на младата жена в униформа от черна дантела, че трябва да си върви. Касандра владееше до съвършенство всички *интонации*. Подходящият тон и подходящите думи бяха в кръвта ѝ. Никога груба, никога ядосана, рядко рязка. Беше дама. Това беше нейният свят.

Но когато вратата се затвори леко зад прислужницата, Касандра потъна в едно кресло и сълзи изпълниха очите ѝ. Чувстваше се безпомощна, съкрушена, разкъсвана. Това беше светът на нейните задължения, съществуване, за което беше възпитавана. И точно от него бягаше всеки ден, когато отиваше на среща с Долф.

Сега Валмар беше семейството ѝ. Валмар и децата. Нямахте към кого да се обърне. Баща ѝ бе починал. А майка ѝ, която си беше отишла две години след него, дали е била също толкова самотна? Нямахте кого да попитате. Никой от познатите ѝ не би ѝ казал истината.

Още от началото тя и Валмар поддържаха дистанция. Валмар предложи отделните спални. Имаше кратки вечери в будоара ѝ, изстудено в сребърни охладители шампанско, което накрая ги отвеждаше в леглото, но това се случваше съвсем рядко след раждането на последното им дете, когато Касандра беше на двадесет и четири. Детето се роди с цезарово сечение и тя едва не умря. Валмар се притесни от това, което би ѝ причинила следваща бременност, а същото се отнасяше и за нея. След това шампанско се изстудяваше все по-рядко. А след март въобще нямаше вечери, прекарани в будоара ѝ. Валмар не зададе никакви въпроси. Отне ѝ съвсем малко време и тя беше разбрана. Спомена няколко посещения при лекаря, болка, главоболие. Всяка вечер се оттегляше рано в спалнята си. Всичко беше наред. Валмар я *разбираше*.

Но всъщност, когато се връщаше вкъщи, в *неговата* къща, в спалнята си, тя знаеше, че нещата съвсем не са наред. Какво щеше да прави? Това ли ѝ обещаваха животът? Така ли ще продължава — *неопределено*? Вероятно. Докато Долф се измори от играта. Защото щеше да се измори, нямаше начин. Касандра вече го знаеше, въпреки че той все още не беше наясно. И после какво? Друг? И още един? Или пък въобще никой?

Стоеше, взираше се неуверено в огледалото си и вече не беше сигурна в нищо. Самоуверената жена от къщата в Шарлотенбург. Вече не беше толкова уравновесена. Знаеше само, че е жена, *предала* съпруга си и начина си на живот.

Пое си дълбоко дъх и се върна до гардероба. Чувствата ѝ нямаха значение, трябваше да се облича. Най-малкото, което можеше да направи, беше да изглежда прилично на вечерята му. Гостите му бяха все партньори банкери и съпругите им. Винаги беше най-младата на събиранията, но се държеше добре. За миг на Касандра ѝ се прииска да хлопне вратата на гардероба и да хукне нагоре по стълбите, да бъде с децата — тези чудеса, скрити от нея на третия етаж.

Децата, които играеха край Шарлотенбургското езеро винаги ѝ напомняха за тях. Болеше я, когато осъзнаеше, че познава собствените

си деца толкова малко, колкото и тези мънички смеещи се непознати.

Сега фройлайн Хедвиг беше тяхна майка. Винаги е било така и така щеше да си бъде. Касандра се чувстваше като някоя непозната с момченцето и момиченцето, които приличаха толкова много на Валмар и никак на нея...

— Не ставай смешна, Касандра! Не можеш да се грижиш сама за нея.

— Но аз *искам* — погледна тя тъжно Валмар в деня на раждането на Ариана. — Тя е моя.

— Не е твоя, а *наша* — усмихнал ѝ се беше нежно, когато очите ѝ се напълниха със сълзи. — Какво искаш? Да стоиш будна цяла нощ и да сменяш пелени? След два дни ще си изтощена. Това е нечувано, това са... глупости.

За миг той изглеждаше раздразнен. Но това не бяха глупости. Тя искаше това, но знаеше, че никога няма да ѝ го позволят.

Бавачката пристигна в деня, когато излязоха от болницата и отвлече мъничката Ариана на третия етаж. Когато същата вечер Касандра се качи горе, за да я види, госпожицата я подсети, че притеснява бебето. Валмар настоя, че ще ѝ водят детето, така че нямаше нужда тя да се качва горе. Но мъничкото момиченце ѝ беше донесено само веднъж — сутринта, и когато Касандра се появяваше след това, все ѝ казваха, че е прекалено рано или прекалено късно, че бебето спи, палаво е, своенравно или недоволено. И изпращаха Касандра обратно да се измъчва в стаята си.

— Почакай детето да стане по-голямо — ѝ казваше Валмар, — тогава ще можеш да играеш с нея, когато си поискаш.

Но тогава вече беше прекалено късно. Касандра и детето си бяха непознати. Бавачката спечели. И когато след три години дойде второто дете, Касандра беше прекалено слаба да се бори. Четири седмици в болницата и още четири на легло вкъщи. Прибавиха се и четири месеца на всепоглъщаща депресия. После тя осъзна, че никога не би успяла да спечели тази битка.

Нямаха нужда от нея, от помощта ѝ, от любовта и времето ѝ. Тя беше красивата дама, която идва да ги види и която носеше хубави дрехи и ухаеше на чудесен френски парфюм. Даваше им тайно пасти и бонбони, харчеше състояния за екзотични играчки, но не ѝ се

позволяваше да им даде онова, от което имаха нужда, а това, което тя искаше от тях в замяна, те отдавна бяха отдали на бавачката.

Сълзите пресъхнаха, Касандра се стегна, взе една рокля от гардероба и пресече стаята, за да избере чифт черни обувки от чортова кожа. От тях имаше девет чифта за вечерно облекло, но предпочете тези, които получи последни. Те бяха изрязани крушовидно на пръстите и ярко лакираните ѝ нокти се виждаха. Копринените ѝ чорапи прошумоляха, когато ги извади от кутията от сатен, за да смени тези, с цвят на слонова кост, които носеше досега.

Беше благодарна, че се изкъпа в дома на Долф. Сега, докато стоеше и внимателно обличаше черната рокля, ѝ се стори невероятно, че въобще съществува в света на Долф. Къщата в Шарлотенбург изглеждаше като далечен сън. Реалността за нея беше светът на Валмар фон Готард. Тя беше негова жена и не можеше да промени или отрече това.

Затвори ципа на роклята, която приличаше на дълга, тясна ножница от черен вълнен креп, с дълги ръкави и висока яка. Стигаше малко над черните обувки от чортова кожа. Беше впечатляваща и строга, но едва когато Касандра се завъртя, се разкри пълната прелест на жената и роклята.

Голямо, овално деколте, подобно на гигантска сълза, откриваше гърба ѝ от шията до кръста. През отвора сияеше кожата ѝ с цвят на слонова кост като лунна светлина, отразена в черния океан през лятна нощ.

Наметна едно късо наметало върху раменете си, за да предпази роклята, и започна внимателно да разресва косата си. Отметна я от шията си и забодде стегнатия кок, който направи, с дълги черни фиби от корал. Доволна от постигнатия ефект, тя изчисти спиралата, попаднала под очите ѝ, гримира се отново, хвърли последен поглед в огледалото и постави по един голям крушовиден диамант на ушите си. На ръцете ѝ бяха огромният смарагд, който носеше често вечер, и диамантеният пръстен-печат, който винаги беше на дясната ѝ ръка. Този пръстен беше разкрасявал ръцете на поколения жени от семейството ѝ. Той носеше инициалите на прабаба ѝ, изработени от диаманти, които проблясваха, щом уловяха светлината.

След един последен поглед през рамо тя знаеше, че изглежда както винаги шокираща, прекрасна и крехка. Никой не би могъл да си

помисли, че вътрешно се измъчва. Никои не би се досетил, че е прекарала следобед в прегръдките на Долф.

Тя спря за миг в дългия, тих и сив коридор пред стълбите към третия етаж. Часовникът в ъгъла отмери мрачно часа. Всъщност беше готова навреме. Гостите се очакваха в седем и половина, а сега беше седем. Оставаше ѝ половин час, който да прекара с Ариана и Герхард, преди те да си легнат.

Трийсет минути майчинство. Докато се изкачваше по стълбите, за да ги види, тя се чудеше колко общо ще се събере за целия им живот? Колко пъти по тридесет минути, умножени по колко дни? Но дали тя самата беше виждала майка си по-често? Когато стигна до последното стъпало, беше сигурна, че не е. Единственото, което имаше и което беше живо и осезаемо, беше пръстенът печат, който винаги грееше на ръката на майка ѝ.

На вратата на просторната стая за игри тя се спря за миг и почука. Не ѝ отговориха, но тя можеше да чуе писъците и смеха вътре.

Би трябвало да са се нахранили преди часове, а досега трябваше и да са изкъпани. Госпожица Хедвиг щеше да ги накара да оставят играчките си, а прислужницата щеше да им помогне да се справят с тази грандиозна задача. Но поне вече се бяха върнали — по-голямата част от лятото бяха в провинцията и тя не ги виждаше въобще.

Тази година, за първи път, Касандра не пожела да напусне Берлин, заради Долф. Благотворителността ѝ осигури удобното извинение, което тя отчаяно търсеше.

Почука отново и този път чуха. Госпожица Хедвиг я покани вътре. Когато влезе, изведнъж настъпи тишина и децата я загледаха със страхопочитание, стреснати наред играта си. От всичко Касандра мразеше това най-много. Начинът, по който винаги я гледаха, сякаш никога преди не са я виждали там.

— Здравейте.

Касандра се усмихна и разпери ръце. За миг никой не помръдна. После, след един знак на госпожица Хедвиг, пръв се приближи Герхард. Само едно малко подканяне му беше нужно, преди да се втурне необуздано в прегръдките ѝ. Но гласът на госпожица Хедвиг побърза да го спре.

— Герхард, не я докосвай! Майка ти е облечена за празненството.

— Всичко е наред.

Ръцете ѝ не помръднаха, но детето се отдръпна точно преди тя да го прегърне.

— Здравей, мамо.

Очите му бяха огромни и сини, също като нейните, но лицето беше на Валмар. Имаше съвършени черти, щастлива усмивка, руса коса и все още пухкавото тяло на бебе, въпреки че беше почти на пет години.

— Днес си ударих ръката.

Той ѝ показа, но без да се приближава към нея. Тя го прегърна нежно.

— Нека да видя. О, изглежда ужасно. Много ли боля?

Драскотината беше малка, още по-малка беше синината, но това беше нещо важно за него и той погледна от ударената ръка към жената с черната рокля.

— Да — кимна той, — но аз не плаках.

— Много си смел.

— Знам.

Изглеждаше доволен от себе си. После се отдръпна от нея, за да прибере някаква играчка, забравена в другата стая. Така Касандра остана сама с Ариана, която все още се усмихваше срамежливо, застанала до фройлайн Хедвиг.

— Днес няма ли да получа целувка, Ариана?

Детето кимна и се приближи несигурно, подобно на нимфа, с изящна външност, която обещавахе да надмине дори външността на майка ѝ.

— Как си?

— Добре, благодаря, мамо.

— Никакви синини, никакви одрасквания, нищо, което да целуна.

Тя поклати глава и двете се усмихнаха. Понякога Герхард караше и двете да се смеят. Беше такава бебе. Но Ариана беше съвсем различна. Замислена, тиха, много по-срамежлива от брат си. Касандра често се чудеше дали нещата щяха да бъдат по-различни, ако въобще нямаха бавачка.

— Какво прави днес?

— Четох и нарисувах картина.

— Може ли да я видя?

— Още не е завършена. — Както винаги казваше.

— Няма значение. Все пак ми се иска да я видя.

Но Ариана се изчерви и поклати глава. Повече от всякога Касандра се почувства като натрапница и си пожела, както винаги Хедвиг и прислужницата да изчезнат, най-малкото в друга стая, така че да останат сами. Само в много редки случаи тя оставаше сама с децата. Хедвиг стоеше наблизко, за да ги наглежда да не излязат от контрол.

— Виж какво имам?

Герхард се беше върнал, като подскачаше около тях по пижама и носеше голямо надуваемо куче.

— Откъде го имаш?

— От баронеса фон Форлах. Донесе ми го днес следобед.

— Наистина ли?

Касандра изглеждаше объркана.

— Каза, че си щяла да пиеш чан с нея, но си забравила.

Касандра затвори очи и поклати глава.

— Колко ужасно! Така е. Ще трябва да ѝ се обадя. Но това куче е много хубаво. Има ли си вече име?

— Бруно. А Ариана има голяма бяла котка.

— Така ли?

Ариана твърдо беше запазила новината за себе си. Кога ли щяха да споделят нещата? Когато момичето порасне, може би ще станат приятелки. Но сега беше прекалено късно и същевременно прекалено рано.

Долу часовникът удари отново. Касандра ги погледна и усети как я стяга болка. Герхард вдигна очи към нея разочарован, мъничък, пухкав.

— Трябва ли да тръгваш?

Касандра кимна.

— Съжалявам. Татко дава вечеря.

— Ами ти?

Герхард я погледна любопитно и тя се усмихна.

— Да, и аз също. Но е за хора от неговата банка и някои други банки.

— Звучи много отегчително.

— Герхард!

Хедвиг побърза да го порицае, но Касандра се разсмя. Сனிши тайнствено гласа си и заговори на сладкото си детенце.

— Точно такава ще бъде... но не казвай на никого... това е наша тайна.

— Все пак изглеждаш много хубава.

Той я огледа одобрително и тя целуна пухкавата малка ръчичка.

— Благодаря.

Тя го грабна в прегръдките си и го целуна нежно по русата главичка.

— Лека нощ, мъничкия ми. Ще вземеш ли новото си куче в леглото?

Той твърдо поклати глава.

— Хедвиг казва, че не може.

Касандра се изправи и се усмихна мило на набитата, по-възрастна жена.

— Мисля, че може.

— Добре, мадам.

Герхард засия срещу майка си и двамата си размениха заговорническа усмивка, после тя се обърна към Ариана.

— А ти ще вземеш ли новото си коте в леглото?

— Така мисля.

Тя погледна първо Хедвиг, а после майка си и Касандра усети как нещо вътре в нея умира отново.

— Ще трябва да ми я покажеш утре.

— Да, мадам.

Думите ѝ докоснаха болното място, но Касандра не показва страданието си, докато целуваше нежно дъщеря си, махна на двете деца и тихо затвори вратата.

Бързо, доколкото позволяваше тясната черна рокля, тя тръгна по стълбите, като слезе долу точно навреме, за да види как Валмар посреща първите гости.

— О, ето те, скъпа — обърна се той към нея, оценявайки външния ѝ вид.

Представи ги един на друг, токове тракнаха и ръце се целунаха. Касандра често беше срещала тази двойка по тържествата на банката, но те не ги бяха посещавали досега вкъщи. Поздрави ги топло и хвана Валмар под ръка, докато влизаха в главния салон.

Това беше вечер на официални обсъждания, изобилна храна и най-добрите френски вина.

Гостите говореха най-вече за банково дело и пътувания. Някак странно от разговорите отсъстваха децата и политиката, въпреки че беше хиляда деветстотин тридесет и четвърта и смъртта на президента фон Хинденбург беше отстранила и последната заплаха за властта на Хитлер. Този въпрос не си заслужаваше да се обсъжда. Откакто миналата година Хитлер стана канцлер, bankerите на нацията укрепиха позициите си. Бяха важни за Райха. Имаха работа да вършат, както и Хитлер. Колкото и ниско мнение да имаха за него някои от тях, той нямаше да им създава проблеми. *Живей и остави другите да живеят.* Разбира се, имаше и такива, които бяха доволни от Хитлеровия Райх.

Валмар не беше сред тях, но мнението си споделяше с малцина. Увеличаващата се мощ на нацистите го изненада и той няколко пъти предупреди приятелите си, че това ще доведе до война. Но нямаше никаква причина проблемът да се обсъжда на вечерята. Фламбираните палачинки, поднесени с шампанско, изглеждаха много по-интересни, отколкото Третият Райх.

Последният гост си тръгна в един и половина и Валмар се обърна уморено към Касандра, като се прозяваше.

— Смятам, че вечерята беше много успешна, скъпа. Патицата ми хареса повече, отколкото рибата.

— Наистина ли?

Тя си отбеляза наум да каже това на готвачката на сутринта.

Вечерите, които поднасяха, бяха гигантски — с предястие, супа, ястие от риба, ястие от месо, салата, сирене, десерт и накрая плодове. Това се *очакваше* от тях и те го правеха.

— Приятна ли ти беше вечерта? — погледна я той нежно, докато се изкачваха бавно по стълбите.

— Разбира се, Валмар. — Беше поласкана от въпроса му. — А за теб?

— *Полезна.* Белгийската сделка, която обсъждахме, вероятно ще се осъществи. Идването на Хофман тази вечер беше важно. Радвам се, че той дойде.

— Това е добре. Щом е така, аз също съм доволна.

Докато го следваше полузаспала, тя се замисли дали целта ѝ не е точно такава — да му даде кураж за белгийската сделка, а на Долф за новата му книга. Дали е така? Трябваше да помогне и на двамата да постигнат това, което искат, независимо какво е то. Ако е така, защо да не помогне и на децата си? А и на себе си?

— Мисля, че жена му е много симпатична.

Валмар повдигна рамене, а когато се изкачиха по стълбите, той ѝ се усмихна, но в очите му имаше някаква сянка.

— А аз не мисля. Страхувам се, че заради теб не забелязвам никоя друга.

— Благодаря — изпрати му тя в отговор една усмивка.

Докато стояха на стълбището, за миг и двамата се почувстваха объркани. Това беше мигът, в който се разделяха. По-лесно беше през вечерите, когато нямаше какво да правят. Той се оттегляше в кабинета си, а тя се качваше горе сама, за да почете. Но когато изкачваха заедно стълбите, те винаги се оказваха на кръстопът, който не ставаше по-малко мъчителен и караше и двамата да се чувстват по-самотни.

Преди време те знаеха, че биха могли да се срещнат по-късно в спалнята ѝ, но сега не беше тайна и за двамата, че това няма да се случи. Всеки път, когато стигнеха дотук, около тях витаеше усещането за сбогуване. Винаги им изглеждаше много повече от обикновено *лека нощ*.

— Напоследък изглеждаш много по-добре, скъпа! Нямам предвид външността ти — усмихна се нежно той, — а здравето ти.

— Мисля, че се чувствам по-добре — отвърна му тя с усмивка.

Но докато му отговаряше, в очите ѝ имаше нещо далечно и тя не издържа погледа му. Измина един миг в мълчание, докато часовникът меко отброи четвърт час.

— Късно е, по-добре е да си легнеш.

Той целуна косите ѝ и се отправи твърдо към вратата на стаята си. Виждаше се само гърбът му, когато тя пророни *лека нощ* и забърза към стаята си надолу по коридора.

ГЛАВА ТРЕТА

Вятърът се въртеше около краката на Долф и Касандра, докато те обикаляха покрай езерото до замъка Шарлотенбург. Този следобед бяха сами в парка. Децата тръгнаха на училище, а старците и влюбените, които идваха да хранят птиците, бяха достатъчно благоразумни да не излизат в такъв студен ден. Но Долф и Касандра продължаваха разходките си, доволни от уединението си.

— Не ти ли е студено?

Той я погледна усмихнато и тя се разсмя.

— В това? Ако ми е студено, ще ми бъде неудобно да си призная.

— Така си е.

Той се загледа с възхищение в новото ѝ самурено палто, което се носеше само на няколко сантиметра над земята. Беше си сложила подходяща шапка, наклонена на една страна, а лъскавата ѝ златиста коса беше вързана на кок на тила ѝ. Бузите ѝ бяха порозовели от студа, а очите ѝ изглеждаха по-изненадващо виолетови от всякога.

Той я прегърна и се вгледа с гордост в нея. Вече беше ноември и тя беше негова повече от осем месеца.

— Как се чувстваш сега, когато свърши книгата?

— Като безработен.

— Героите липсват ли ти много?

— В началото ми липсват ужасно — призна той и целуна косите ѝ. — Но когато съм с теб, усещам това по-малко. Готова ли си да се връщаме?

Тя кимна и те се насочиха към дома му, като изминаха забързани няколкото пресечки дотам. Той отвори вратата пред Касандра и влязоха в преддверието.

Тук тя се чувстваше все повече като у дома си. Предната седмица дори рискуваха да обиколят заедно няколко антикварни магазина, за да купят два нови стола и едно малко бюро.

— Чай? — усмихна му се тя топло и той ѝ кимна в отговор, като я последва в кухнята.

Тя сложи чайника и дръпна един доста износен кухненски стол.

— Имате ли представа, мадам, колко е хубаво, че сте тук?

— А ти имаш ли представа колко ми е хубаво да съм тук?

Тя вече се беше примирила с вината си. Това просто беше начинът ѝ на живот. Преди няколко месеца случайно научи, че една от сестрите на баща ѝ също е имала любовник в продължение на тридесет и две години и това ѝ донесе огромно облекчение. Вероятно и нейната съдба е такава. Да остарее заедно с Долф и Валмар, полезна и за двамата, а тъканта на нейния живот неотменно преплетена с живота на Долф и обградена от ръцете на Валмар, които я защитаваха. В края на краищата толкова ужасно ли е това? Дали наистина някой страда? Вече много рядко се измъчваше. Само когато беше с децата, тя все още изпитваше някаква болка, но нещата бяха такива много преди да се появи Долф.

— Отново стана сериозна. За какво си мислеше?

— О, за нас...

Докато наливаше чая, тя отново се замисли. Колко различно е тук, в тази удобна кухня, в сравнение с изтънчената церемония, която се извършваше в Грюнвалд, щом тя покани приятели на чай, и с Бертолд, който се взираше безизразно в тях.

— Мислите за нас ли те правят толкова сериозна?

Тя се обърна към него и му подаде неговата чаша.

— Понякога. Знаеш, че приемам всичко това много сериозно.

Той я погледна мрачно.

— Знам. Аз също.

Внезапно му се прииска да ѝ каже нещо, за което не беше говорил преди.

— Ако нещата бяха... по-различни... искам да знаеш това... бих те искал завинаги.

Очите ѝ пронизваха неговите.

— А сега?

Гласът му прозвуча като милувка в топлата стая.

— И сега те искам завинаги — той въздъхна, — но нищо не мога да направя.

— Аз и не очаквам.

Тя седна срещу него с нежна усмивка.

— Щастлива съм така. — После му каза нещо, което по-рано не беше признавала. — Това е най-важната част от живота ми.

Да я има в живота си означаваше всичко за него. През последната година толкова много неща се бяха изменили. Светът около тях се променяше, но той осъзнаваше това много по-силно от нея.

Тя докосна леко ръката му и го извади от размишленията му.

— Разкажи ми сега за книгата. Какво каза твоят издател?

Но щом тя изрече тези думи, в очите му се появи странно изражение.

— Нищо особено.

— Не му ли харесва?

Тя изглеждаше шокирана. Книгата беше великолепна. Самата тя я прочете през студентите зимни следобеди, свита на леглото му.

— Какво каза той?

— Нищо. — Очите му станаха сурови. — Не е сигурен, че могат да я издадат.

Значи това е била причината за сянката, която забеляза в очите му щом пристигна веднага след обяда. Защо ли не ѝ е казал по-рано? Но това, да скрива в началото проблемите си от нея, беше обичайно за него. Все искаше да слуша за нея.

— Луди ли са? Ами успехът на последната ти книга?

— Това няма нищо общо.

Той се извърна встрани, после стана и остави чашата си в мивката.

— Долф, не разбирам.

— Аз също, но смятам, че и това ще стане. Нашият любим лидер ще ни покаже много скоро.

— За какво говориш?

Тя впери поглед в гърба му, а после, когато той се извърна — в гнева, който се виждаше в очите му.

— Касандра, имаш ли някаква представа какво става в страната ни?

— Имаш предвид Хитлер?

Той кимна.

— Това ще отmine. Ще стане досаден на хората и ще се провали.

— О, наистина ли? Така ли смяташ? — После продължи с горчивина. — Така ли смята съпругът ти?

Тя се стресна при споменаването на Валмар.

— Не знам. Той не говори много за това. Поне не с мен. Изглежда никой разумен човек не харесва Хитлер, но аз не мисля, че той е толкова опасен, колкото смятат някои хора.

— Каква си глупачка, Касандра!

Никога досега не ѝ беше говорил с този тон. Но внезапно тя забеляза гнева и горчивината, които не беше показвал пред нея преди.

— Знаеш ли защо издателят ми изчаква? Не е защото последната ми книга не се предава, не е и защото не харесва новия ръкопис. Той беше достатъчно глупав да ми даде да разбере колко много му харесва, преди да охладнее. Но заради *Партията*... — Той я изгледа с болка, която разкъса сърцето ѝ. — Защото съм евреин, Касандра... защото съм евреин. — Накрая гласът му едва се чуваше. — Един евреин не би трябвало да постига успехи, да печели национални награди. В Нова Германия въобще няма да има място за евреи, ако Хитлер успее.

— Но това е лудост?

Лицето ѝ показваше, че не му вярва. Досега не бяха обсъждали този въпрос. Беше ѝ разказал за родителите си, за миналото си, за детството си и пекарната, но никога досега не беше споменавал какво е да си евреин и какво означава това за него. Просто тя беше приела, че е такъв и после забрави за това. А в редките случаи, когато се сещаше, че Долф е евреин, това ѝ беше приятно, изглеждаше ѝ някак интересно и екзотично. Но просто никога не бяха го обсъждали, а и тя рядко мислеше за това. Само фактът, че тази разлика съществува, никога не го напускаше. А и истината за последствията от това ставаше все по-ясна.

Касандра се замисли над извода от това, което той ѝ каза току-що.

— Сигурно нямаш предвид точно това. Не може да е така.

— Нима? Започна да се случва и с други. Аз не съм единственият. И се случва само с евреи. Не приемат новите ни книги, не печатат наши статии, не отговарят на нашите обаждания. Повярвай ми, Касандра, знам го.

— Тогава иди при друг издател.

— Къде? В Англия? Във Франция? Аз съм германец и искам да издават работите ми тук.

— Тогава го направи. Не може всички да са глупаци.

— *Не са* глупаци. Много по-умни са, отколкото си мислим. Виждат какво се задава и се страхуват.

Касандра впери поглед в него, шокирана от това, което чува. Не може да е толкова лошо, колкото той си мисли. Просто е наранен, че са го отхвърлили. Тя изпусна една дълга въздишка и докосна ръката му.

— Дори и да е истина, това няма да продължи вечно. Може да се отпуснат, след като разберат, че Хитлер няма да причини чак толкова много неприятности, колкото си мислят.

— Кое те кара да смяташ, че няма да го направи?

— Не може. Как ще го направи? Силата все още е в когото трябва. Гръбнакът на тази страна са банките, бизнесът, старите семейства. Те няма да се впечатляват от боклука, който бълва той. Долните класи — може би, но кои са те в края на краищата?

Долф ѝ отговори мрачно:

— *Старите семейства*, както ти се изрази, може и да не се впечатлят, но ако не надигнат глас против него, ние сме обречени. Ти грешиш в нещо друго. Те вече не са силата в тази страна. Силата е в обикновения човек. Армии, армии и армии от обикновени хора, които сами са безсилни, но са силни като група. Хора, уморени от *гръбнака*, за които говориш, уморени от висшите класи, *старите семейства* и банките. Тези хора вярват на всяка дума, която Хитлер проповядва. Вярват, че са си намерили нов бог. И ако се съберат заедно, те ще са истинската сила в тази страна. Ако това се случи, всички ще сме в беда, не само евреите, но и хората като теб.

Тя се ужасяваше само като слушаше думите му. Ако е прав... но не може да е прав... *не може*.

Усмихна му се ѝ се изправи, за да го погали бавно.

— Да се надяваме, че нещата не са така отчайващи, както ги предсказваш.

Той я целуна нежно и бавно я поведе по стълбите, с ръка около кръста ѝ.

Щеше ѝ се да го пита какво смята да прави с новата си книга, но не искаше да го насилва, за да не съживи и другите му страхове. А и изглеждаше невероятно предразсъдъците на Хитлер срещу евреите и еврейските писатели да имат някакво голямо значение за автор от неговата величина. Все пак той беше Долф Стърн.

Тази вечер Касандра беше тъжна, докато шофираше обратно към Грюнвалд, премисляйки отново думите на Долф. Погледът в очите му я преследваше, докато влизаше в къщата. Имаше един час за себе си преди вечеря и вместо да отиде при децата, тази вечер тя се скри в стаята си.

Ами ако е прав? Какво може да означава това? Какво щеше да означава за тях? Но докато се отпускате във ваната с топла вода, реши, че цялата работа вероятно е някаква глупост. Ще издадат книгата. Той ще спечели още една награда. Творците понякога са малко откачени. С усмивка си спомни други моменти от следобеда.

Все още се усмихваше на себе си, когато чу почукване на вратата на спалнята и разсеяно извика на прислужницата да влезе.

— Касандра?

Не беше Ана. От другата стая се чу гласът на съпруга ѝ.

— Валмар? В банята съм.

Беше оставила вратите отворени и се зачуди дали той ще влезе, но когато гласът му я достигна отново, той не беше се приближил и тя продължи да му говори през отворената врата.

— Ще имаш ли нещо против да дойдеш при мен, щом се облечеш?

Гласът му звучеше сериозно и за миг тя усети как сърцето ѝ потръпва от страх. Дали щеше да ѝ се противопостави? Стисна очи и се овладя.

— Искаш ли да влезеш?

— Не, просто почукай на вратата ми преди вечеря.

Звучеше повече притеснен, отколкото ядосан.

— Ще дойда след няколко минути.

— Добре.

Тя чу как вратата се затвори тихо и побърза да привърши банята си. Отне ѝ само няколко минути да си сложи грима и да прекара гребена през косите си. За вечеря облече обикновен гълъбовосив костюм с бяла копринена риза, която се завързваше на врата на вратовръзка. Обувките ѝ бяха от сива чортова кожа, чорапите ѝ имаха същият приглушен нюанс. Бързо плъзна на врата си наниз черни перли, любимият накит на майка ѝ. Сложи подходящи обици.

Изглеждаше скромна и сериозна, когато се огледа, преди да тръгне по коридора. Единствените цветни петна бяха косите ѝ и очите ѝ, в наситен, пастелносин цвят.

Когато стигна до вратата на съпруга си, тя почука леко и след миг чу гласа му от другата страна.

— Влез.

Тя пристъпи през прага, като усещаше шумолящата коприна около краката си.

Валмар седеше в един от удобните столове от кафява кожа в кабинета си и бързо остави доклада, който четеше при влизането ѝ.

— Изглеждаш чудесно, Касандра.

— Благодаря.

Тя изучаваше очите му и забеляза истината и болката. Искаше ѝ се да го докосне, да го запита, да му предложи утеха. Но докато го наблюдаваше, видя, че не може да го достигне. Внезапно усети, че се взира в него през някаква пропаст.

Валмар беше този, който отмести пръв погледа си.

— Заповядай, седни.

Тя седна, а той я наблюдаваше.

— Шери?

Тя поклати глава. По очите му позна, че той знае. Извърна лицето си встрани, като се преструваше, че се любовува на огъня. Нямаше какво да му каже. Ще трябва да преживее обвиненията и накрая ще стигнат до някакво разрешение. Какво би направила? Кой мъж би изоставила? Обичаше и се нуждаеше от двамата.

— Касандра...

Тя продължи да гледа огъня, но най-накрая обърна очи към него.

— Да. — Гласът ѝ беше дрезгав.

— Има нещо, което искам да ти кажа. То е... — Изглеждаше съкрушен, но и двамата знаеха, че вече няма връщане назад. — ... то е изключително болезнено за обсъждане и съм сигурен, че и за теб е така.

Сърцето ѝ така ужасно бумтеше в ушите ѝ, че тя едва чуваше. Животът ѝ приключваше. Това беше началото на края.

— Но трябва да говоря с теб. Заради твоята безопасност. А може би и нашата.

— *Моята безопасност?* — прошепна тя и го загледа объркана.

— Просто ме изслушай.

Той въздъхна и се отпусна назад в креслото, сякаш всичко това му беше дошло прекалено много. Когато го погледна, тя видя и проблясък от сдържаните сълзи в очите му.

— Знаем... Наясно съм, че през последните няколко месеца... ти си в доста... трудно положение.

Касандра притвори очи и се заслуша в звука на гласа му.

— Искам да знаеш, че аз... аз наистина разбирам и изпитвам съчувствие.

Огромните тъжни очи се отвориха отново.

— О, Валмар... — Сълзите бавно започнаха да се стичат по лицето ѝ. — Не искам... Не мога...

— Чакай. Изслушай ме. — Прозвуча така, сякаш ѝ беше баща. После въздъхна и продължи. — Това, което ще ти кажа, е ужасно важно. И тъй като може да се каже, че нещата излязоха наяве, аз искам също да знаеш, че те обичам. Не искам да те загубя, каквото и да си мислиш сега за мен.

Касандра поклати глава, извади дантелена кърпичка от джоба си и издуха носа си разплакана.

— Аз те уважавам, Валмар. И също те обичам.

Това беше истина. Действително го обичаше и болката му я смазваше.

— Тогава изслушай това, което имам да ти кажа. Ще трябва да престанеш да се виждаш с... твоя приятел.

Касандра го гледаше, онемяла от страх.

— И не по причините, за които ти си мислиш. Аз съм двадесет и девет години по-възрастен от теб и, скъпа, не съм глупак. Тези неща се случват понякога и въпреки че са много болезнени за хората, замесени в тях, човек може да преживее изпитанието, ако успее да се справи с положението. Но не за това ти говоря сега. Става дума за нещо съвсем различно. Казвам ти, че трябва да престанеш да се срещаш с... Долф, по причини, които нямат нищо общо с мен и с нашия брак. — Произнасянето на името на другия мъж сякаш му причини ужасна болка. — Всъщност, дори и да не беше омъжена, дори никога да не си била, ти не можеш да си позволиш да продължаваш тази връзка.

— Какво искаш да кажеш? — скочи тя ядосана, а благодарността за добротата му изчезна мигновено. — Защо? Защото е писател? Да не

мислиш, че е някакъв бохем? За бога, Валмар! Той е много почтен, прекрасен човек.

Когато Касандра погледна Валмар в очите, тя все още не беше усетила колко е абсурдно да защитава любовника си пред своя съпруг.

Той отново въздъхна и се облегна назад.

— Надявам се, че не ме смяташ за толкова дребнав, че да изключвам писателите и хората на изкуството от списъка на тези, с които се сприятелявам. Това никога не ми е било присъщо, Касандра. Ще е добре, ако си го припомниш. Сега говоря за нещо съвсем различно. Казвам ти — той се наклони напред и й заговори с жар, — че не можеш да си позволиш да познаваш този мъж, да бъдеш с него и да те виждат в дома му, не защото е писател, а защото е евреин. Неприятно ми е да ти го кажа, защото смятам, че това, което става в тази страна, е отвратително, но факт е, че то става, а ти си моя съпруга и майка на децата ми и аз няма да позволя да те убият или да отидеш в затвора! Разбираш ли това, по дяволите? Разбираш ли колко е важно?

Касандра го гледаше невярващо. Сякаш продължаваше кошмарът, започнал с думите на Долф този следобед.

— Искаш да ми кажеш, че те ще го убият?

— Не знам какво ще направят. Истината е, че вече не знам какво да мисля. Но ако водим скромен живот и стоим далече от това, което се случва, ние сме в безопасност, ти си в безопасност, Ариана и Герхард също. Но този мъж не е. Касандра, моля те... — Той грабна ръката й. — Ако нещо се случи с него, не искам и ти да си част от това. Ако положението беше различно, ако времената бяха други, тогава щях да страдам заради това, което правиш, но щях да си затварям очите. Но сега не мога. Трябва да те спра. Ти сама трябва да се спреш.

— Ами той?

Беше прекалено изплашена, за да плаче. Важността на казаното от него прочисти мислите й.

Валмар поклати глава.

— Не можем с нищо да му помогнем. Ако нещата вървят така, най-разумно ще е да напусне Германия. — Валмар погледна Касандра. — Кажи му го.

Касандра остана загледана в огъня, несигурна какво да каже. Единственото, което знаеше със сигурност, беше, че няма да изостави Долф. Нито сега, нито по-късно, никога.

Очите ѝ откриха неговите и въпреки гнева, в тях имаше и някаква нежност към него. Тя се приближи и го целуна по бузата.

— Благодаря ти, че беше толкова прям.

Не беше я обвинил, че е крила истината. Просто се притесняваше за безопасността ѝ, а може би дори и за тази на приятеля ѝ. Какъв изключителен човек е! За миг любовта ѝ към него затрептя както не беше се случвало от години. Тя го погледна и сложи ръка на рамото му.

— Толкова ли е лошо?

Той кимна.

— Вероятно е дори и по-лошо. Просто все още не го знаем.

След миг продължи:

— Но ще узнаем.

— Трудно ми е да повярвам, че нещата може някога да излязат дотолкова от контрол.

Той я изгледа настоятелно, когато тя се изправи, за да излезе от стаята.

— Ще направиш ли това, което те помолих, Касандра?

Искаше ѝ се да му обещае, да го увери, че ще го направи, но нещо между тях се беше изменило. Той знаеше истината и така беше по-добре. Вече не трябваше да го лъже.

— Не знам.

— Нямаш избор. — В гласа му имаше гняв. — Касандра, забранявам ти...

Но тя тихо беше излязла от стаята.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Шест седмици по-късно изчезна един от приятелите на Долф, също писател. Беше много по-малко известен от Долф, но и той беше срещнал проблеми с публикуване на последните си работи. Приятелката му, изпаднала в истерия, се беше обадила на Долф в два през нощта. Била ходила при майка си в Мюнхен и когато се върнала вкъщи, апартаментът бил разбит, Хелмут го нямало, а по пода имало кръв. Ръкописът, върху който работел, бил разпилян из стаята. Съседите чули викове, после писъци и това било всичко, което тя знаеше.

Долф се бе срещнал с нея наблизко до апартамента на Хелмут и я бе откарал до дома си. На следващия ден тя потърси убежище при сестра си.

Когато Касандра пристигна по-късно сутринта, тя го откри потънал в униние, полудял от мъка по изчезналия Хелмут.

— Не разбирам, Касандра. Малко по малко цялата страна се побърква. Сякаш бавно действаща отрова се движи по вените ѝ. Най-накрая ще стигне до сърцето и ще ни убие. Не че ще ми се наложи да съжалявам за това.

Той я изгледа мрачно и тя се намръщи.

— Какво трябва да означава това?

— А ти какво мислиш, че означава? Колко време смяташ, че ще мине, преди да дойдат за мен? Месец. Шест месеца? Година?

— Не откачай! Хелмут не пишеше романи. Той пишеше силно политизирано и критикуваше открито Хитлер от самото му идване на власт. Не виждаш ли разликата? Какво може да ги ядоса в твоя случай? Роман като *Der Kuss*?

— Знаеш ли, не съм съвсем сигурен, че виждам разликата, Касандра.

Той огледа стаята неволно. Вече дори не се чувстваше в безопасност в къщата. Сякаш всеки ден очакваше да дойдат за него.

— Долф... скъпи, моля те... бъди разумен. Случило се е ужасно нещо, но то не може да се случи с теб. Всички те познават. Те не могат

просто да направят така, че да изчезнеш за една нощ.

— Защо не? Кой ще ги спре? Ти ли? Или някой друг? Разбира се, че не! Какво направих аз за Хелмут миналата вечер? *Нищо*. Абсолютно нищо, по дяволите.

— Добре, тогава замини, за бога! Иди сега в Швейцария. Можеш да издаваш книгите си там. И ще бъдеш в безопасност.

Но той само я изгледа тъжно.

— Касандра, аз съм *германец*. Тази страна е и моя. Имам право да бъда тук, както и всеки друг. Защо, но дяволите, трябва да заминавам?

— Какво искаш да ми кажеш тогава, дявол да го вземе?

Това беше първата им караница за цяла година.

— Казвам ти, че моята страна съсипва себе си и народа си и от това ми се повдига.

— Но ти не можеш да го спреш. Ако вярваш в тези неща, тогава се махай, преди да са те съсипали.

— Ами ти, Касандра? Ти ще стоиш тук и ще се правиш, че това никога няма да те засегне? Така ли си мислиш?

— Не знам... не знам... Вече нищо не знам. Нищо не разбирам.

От седмици тази златна жена изглеждаше уморена. Сега се измъчваше и с двамата и се чувстваше безпомощна пред техните страхове. Очакваше от тях подкрепа, потвърждение, че всичко, в което е вярвала, никога няма да се промени. Но и двамата ѝ казваха, че всичко се променя. И въпреки това, единственото, което Валмар искаше да се направи, беше тя да престане да се вижда с Долф, а Долф само роптаеше срещу нещо, което никой от тях нямаше силата да промени.

Той продължи да говори все същото още половин час и тя внезапно скочи на крака вбесена.

— Какво, по дяволите, искаш от мен? Какво мога да направя?

— Нищо, дявол да го вземе... нищо...

Сълзите за изгубения му приятел се стичаха по лицето му и той я прегърна здраво, докато хлипаше.

— О, боже... Касандра... О, боже...

Тя остана още час, като го прегръщаше така, сякаш той ѝ бе син.

— Всичко е наред... всичко е наред, скъпи... Обичам те...

В действителност това беше единственото, което можеше да се каже. Страхът, от който се беше пазила досега, започна да пропълзва и в нея. Ами ако Долф беше извлечен навън в нощта, пицейки? Ами ако тя беше на мястото на изпадналата в истерия приятелка на Хелмут? Но това *не може* да ѝ се случи... или на него... такива неща не се случват... и няма да се случват с тях.

Когато се прибра вкъщи късно този следобед, Валмар я чакаше. Не в кабинета си, а в главния салон. Той ѝ показа с жест да го придружи и после тихо затвори двойната врата.

— Касандра, вече става непоносимо.

— Не искам да го обсъждам.

Тя се обърна с гръб към него и се загледа в пламтящия огън под портрета на неговия дядо, чиито очи сякаш следваха всеки човек в стаята.

— Моментът не е подходящ.

— Никога няма да има подходящ момент. Ако не направиш това, което те помолих, ще те изпратя някъде.

— Няма да тръгна. Не мога да го оставя сега.

Лудост беше да се обсъжда това с Валмар, но тя нямаше избор. Бяха си изяснили нещата още преди два месеца. Щеше да отстоява позициите си, каквото и да ѝ струва това. Вече се беше отказала от прекалено много мечти в живота си. Мечтите за театъра, за децата. Сега няма да се откаже и от Долф.

Тя се обърна, за да погледне Валмар.

— Не знам какво да правя. Трудно ми е да повярвам това, което чувам в последно време. Какво става с нас? С Германия? Всичко заради този смешен дребен човек ли е?

— Изглежда е така. Или пък е възпламенил някаква зараждаща се лудост, която винаги си е била в нашите души. Може би всички тези хора, които го подкрепят, просто са чакали някой да ги поведе.

— Не може ли някой да го спре, преди да е станало твърде късно?

— Вероятно вече е твърде късно. Той вълнува хората. Обещава им напредък, богатства и успех. Това хипнотизира хората, които никога не са опитвали вкуса на тези неща. И те не успяват да устоят.

— Ами останалите?

— Ще почакаме и ще видим. Но не и твоят приятел, Касандра. Ако нещата вървят все така, на него няма да му е позволен лукса да чака. О, боже, моля те, послушай ме! Трябва да го направиш. Върви за няколко дни при майка ми. Премисли нещата. Това ще те освободи за малко от нас двамата.

Но тя не искаше да се *освобождава* от тях. И нямаше желание да оставя Долф...

— Ще помисля.

Но по тона ѝ разбра, че тя няма да го направи. Нищо повече не зависеше от него. За първи път, през почти шестдесетте години на своя живот, Валмар фон Готард се почувства победен.

Тя го наблюдаваше как става и се отправя към вратата и мълчаливо протегна ръка към него.

— Валмар... Не бъди такъв... Аз... Аз съжалявам...

На вратата той се обърна и я погледна.

— Ти съжаляваш, Касандра. Аз също. А преди да свърши всичко това, и децата ще съжаляват. Това, което правиш, ще те съсипе, а вероятно постепенно ще съсипе и всички нас.

Но на Касандра фон Готард не ѝ се вярваше да е така.

ГЛАВА ПЕТА

През февруари Валмар и Касандра отидоха на Пролетния бал. Времето все още беше мразовито, но възможността да се отпразнува идващата пролет ободряваше.

Тя носеше хермелин до земята върху блестяща бяла кадифена рокля с проста кройка. Горната част беше изрязана на гърба, а полата падаше в пълно съвършенство от кръста до обутите ѝ в бял сатен крака. Косата ѝ сияеше в разбъркани къдрици и тя изглеждаше по-прекрасна от когато и да било, сякаш си нямаше никаква грижа на този свят.

Долф отново беше сприхав през целия ден заради непубликувания ръкопис, Валмар и тя почти не си говореха, а битката помежду им продължаваше, но нищо от това не личеше. Още от люлката я бяха учили да не показва нищо, освен милосърдие извън светилището на своята спалня. Усмиваше се благосклонно при всяко запознаване, с готовност танцуваше с всички приятели на Валмар.

Както винаги пристигането им представляваше малка сензация, колкото заради дрехите, които тя носеше, толкова и заради шокиращата красота на лицето ѝ, която надминаваше по блясък дори дрехите ѝ.

— Изглеждате възхитително, Фрау Готард. Като снежна принцеса.

Комплиментът дойде от един мъж, с когото току-що се беше запознала, вероятно някой от банкерите.

Валмар го поздрави с отривисто, дружелюбно кимване и даде съгласието си, когато той поиска разрешение да танцува с Касандра.

Докато се носеха бавно, тя наблюдаваше Валмар, който разговаряше с няколко приятели.

— Благодаря. Доколкото разбирам вие се познавате със съпруга ми.

— Много малко. Един или два пъти сме имали удоволствието да работим заедно. Но през последната година моите... занимания не са толкова свързани с търговията.

— О? Да не сте в отпуск? — усмихна се учтиво Касандра, докато танцуваха.

— Съвсем не. Усилията ми бяха посветени на това да помогна на нашия лидер да укрепи финансите на Третия Райх.

Той изрече това с такава сила, че Касандра се взря изненадана в очите му.

— Да, разбирам. Сигурно сте много зает.

— Определено. А вие?

— През повечето време съм заета с децата и съпруга си.

— А през останалото време?

— Моля да ме извините?

Касандра започваше да се чувства все по-неудобно в ръцете на този безочлив непознат.

— Разбрах, че сте нещо като меценат.

— Наистина ли?

Касандра се молеше този танц най-последно да свърши.

— Действително.

Той ѝ се усмихна учтиво, но в очите му проблясваше някаква мразовита искра.

— Все пак няма да си губя времето с това. Виждате ли, схващанията ни за изкуството ще се променят много с помощта на Третия Райх.

— Така ли?

За миг ѝ се стори, че ще припадне. Да не би този мъж да я предупреждава за Долф? Или и тя като него полудяваше и на всяка крачка се страхуваше от заплахи.

— Да, така е. Знаете ли, имаме толкова... толкова неподходящи хора на изкуството, такива болни умове държат *писалката*.

Значи имаше предвид Долф.

— Всичко това ще трябва да се промени.

Внезапно тя се ядоса.

— Може би вече се е променило. Като че ли вече не издават същите автори, нали?

О, боже! Какво прави тя? Какво би казал Валмар, ако можеше да чуе?

Но танцът привършваше. Щеше да се освободи от този злокобен непознат. Но сега искаше да каже още нещо.

— Не се притеснявайте за всички тези глупости, Фрау Готард.

— Не съм си го и помисляла.

— Приятно е да го чуя.

Кое? Какво имаше предвид той?

Но той вече я водеше обратно към Валмар. Всичко свърши. Тя не го видя повече тази вечер. По пътя за дома ѝ се искаше да сподели с Валмар, но се опасяваше, че ще го ядоса. Или още по-лошо — че ще го накара да се страхува.

На следващия ден Долф отново беше в толкова добро настроение, че и пред него не спомена случилото се. А и какво толкова означаваше това? Някакъв слабоумен банкер беше влюбен в Хитлер и Третия Райх. И какво от това?

Долф беше стигнал до решение. Щеше да продължи да пише, независимо дали издават книгите му или не. И щеше да продължава с опитите си да ги издава. Но дори и да гладува до смърт, той щеше да остане. Никой не може да го принуди да напусне родината си. Негово право беше да е там и да постига успехи, независимо, че е евреин.

— Мога ли да те заинтригувам с разходка до крепостта? — усмихна му се тя.

За пръв път от две седмици щяха да излязат да се разходят.

— Ще ми бъде приятно.

Обикаляха почти два часа край замъка и езерото. Наблюдаваха няколкото деца, които бяха дошли тук да поиграят и се усмихваха на хората, които се разхождаха покрай тях.

След толкова време те пак се чувстваха както през първата зима, когато отново и отново се срещаха по случайност, нетърпеливо се търсеха, но и се страхуваха от това, което можеше да се случи.

— Знаеш ли какво си мислех, когато те търсех?

Той ѝ се усмихваше, здраво стиснал ръката ѝ, докато вървяха.

— Какво?

— Че си най-неуловимата и мистериозна жена, която познавам, и ако мога да прекарам само един ден с теб, ще бъда щастлив до края на живота си.

— А сега? Щастлив ли си? — притисна се тя до него.

Късото ѝ кожено палто приличаше на пухкава топка над дълга пола от туид и тъмнокафяви обувки от чортова кожа.

— Никога не съм бил по-щастлив. А ти? Прекалено трудна ли беше за теб последната година?

Той все още се притесняваше много за това. Тежестта падаше върху нея, с Валмар и децата, особено сега, когато Валмар знаеше. Тя беше казала на Долф за неговото предупреждение.

— Не беше трудно. Беше прекрасно. — Тя го погледна и пълнотата на тяхната любов се отрази в очите ѝ. — Това е всичко, което съм искала и не съм вярвала, че мога да имам.

Тя и сега не можеше да го има. Не съвсем. Не през цялото време. Но дори и тогава беше достатъчно. Тези безценни следобеди, споделяни с Долф.

— Винаги ще ме имаш, Касандра. Винаги! Дори и след като съм мъртъв и ме няма.

Но тя го погледна нещастно.

— Не говори такива неща...

— Имах предвид, когато стана на осемдесет, глупаче. Няма да ходя никъде без теб.

Тя се усмихна и след малко те побягнаха ръка за ръка покрай езерото. Без обяснения и въпроси се прибраха вкъщи и се запътиха нагоре по стълбите, след като си направиха чай. Изпиха го бързо, мислеха за съвсем други неща. Любиха се настойчиво и страстно, сякаш се нуждаеха отчаяно един от друг, повече от всичко на света.

В края на следобед вече спяха. Касандра се беше сгушила в прегръдките на любимия си.

Долф се размърда пръв, осъзнавайки, че някой чука на вратата на долния етаж. Внезапно последва тропане на крака по стълбите, водещи нагоре. Остана заслушан за мит, после се надигна от леглото, вече напълно буден. Усети движението на тялото му, Касандра се размърда и сякаш почувствала опасност, отвори широко очи.

Без да продума, той метна завивките върху нея и изскочи от леглото. Когато те нахлуха през вратата, той тъкмо стоеше гол наред просторната спалня. На пръв поглед изглеждаха като армия от кафяви униформи и червени ленти, но в действителност бяха само четирима.

Долф стоеше твърдо, като загръщаше халата около себе си.

— Какво е това?

Но те само се изсмяха. Единият го сграбчи грубо и се изплю в лицето му.

— Чуйте го евреина!

Внезапно двама от тях го стиснаха здраво помежду си, а третият запрати страхотен удар в корема му. Той простена от болка и се преви на две. Този път третият мъж го срита и веднага пръсна кръв от една рана, близо до устата му, докато четвъртият спокойно претърсваше стаята.

— Какво си имаме под завивките? Една еврейска кучка, която топли нашия знаменит писател?

С рязко движение той дръпна завивките, като откри всеки сантиметър от Касандра пред заинтригуваните им погледи.

— Че е и хубава. Ставай.

Неподвижна за миг, тя седна в леглото, после грациозно спусна краката си на пода. Слабото ѝ гъвкаво тяло трепереше леко, а очите ѝ бяха широко отворени от ужас, докато мълчаливо наблюдаваше Долф. Четиримата мъже се взираха в нея, после тримата около Долф погледнаха въпросително четвъртия, за да видят какво ще направи.

Той я изучаваше внимателно, погледът му изгаряше плътта ѝ, но тя не отместваше очи от Долф, който все още се задъхваше, докато стоеше превит и кървящ между двамата униформени мъже.

Четвъртият се обърна към тях с ехидна усмивка.

— Изведете го оттук.

После развеселен докосна колана си.

— Освен ако не иска да погледа.

Внезапно Долф осъзна всичко, очите му трескаво потърсиха Касандра, после се обърна разгневен към дежурните.

— Не! Не я докосвайте.

— Защо не, хер Известен писател? Да няма гонорея?

Касандра ахна, а четиримата мъже в стаята се разсмяха едновременно. Когато осъзна напълно какво ще се случи, тя почувства непознат досега ужас.

Сержантът даде знак и Долф бе извлечен от стаята, а след миг един повтарящ се трясък ѝ показа, че са го блъснали надолу по стълбите. Последва размяна на гневни викове и Касандра чу над всички гласа на Долф. Той викаше името ѝ и се опитваше да се бори с мъжете, които го държаха, но след няколко звука, като се боричкаше, бързо беше смирен. Последва някакво тътрене в основата на стълбите.

Гласът на Долф не достигна повече до нея и тя ужасена обърна очи към мъжа, който се канеше да свали ципа на панталоните си.

— Ще го убиеете... О, боже, *ще го убиеете!*

Тя се отдръпна от него с широко отворени очи, а сърцето ѝ биеше лудешки. Не помисляше за себе си, само за Долф, който вероятно вече беше мъртъв.

— И какво от това?

Нейният нападател изглеждаше развеселен.

— Не е голяма загуба за обществото. Дори и за теб може да не е голяма загубата. Той е просто някакво си еврейче. А ти, сладурано? Неговата хубава еврейска принцеса?

Но сега очите на Касандра заблестяха. Гняв и ужас се примесваха в тези лавандуловосини очи.

— Как смеете! Как смеете!

С този измъчен вик тя се втурна към него, насочила нокти към лицето му. Но само с едно ловко движение той я удари през лицето с опакото на ръката си.

Заговори ѝ тихо, но напрегнато.

— Достатъчно. Загубила си приятеля си, малка еврейко, но сега ще разбереш какво е да те има някой от по-добра раса. Ще ти дам един малък урок, скъпа моя.

С тези думи той измъкна колана си и той изплющя силно върху гърдите ѝ. Зашеметена от изненадващата болка, тя притисна ръце до гърдите си и наведе глава.

— О, Господи...

Погледна го с гняв, примесен със срам, но знаеше, че трябва да го направи. Той щеше да я убие. Щеше да я изнасили и после да я убие. Трябваше да му каже. Трябваше... Нямаше избор. Не беше така смела като Долф. Погледна вбесена мъжа, който я беше ударил преди малко, като все още притискаше ръце до кървящите си гърди.

— Не съм еврейка.

— О, нима?

Той се приближаваше, коланът очакваше отново да я ухапе. Тя го наблюдаваше втрещено, видя желанието му, видя как спокойствието му само отпреди няколко мига отстъпва на лудост, която може би вече беше извън контрол.

— Документите ми са в чантата ми. Аз съм... — Тя се сви, агонизираше, че трябва да направи това, но нямаше избор... — Касандра фон Готард. Съпругът ми е президент на *Тилден банк*.

За миг мъжът се спря, вторачи се в нея с гняв и подозрение, несигурен какво да предприеме. После очите му се присвиха.

— А съпругът ви не знае, че сте тук?

Касандра потръпна. Да му каже, че Валмар знае, означаваше да въвлече и него в сделката. Ако пък му каже, че Валмар не знае, щеше да обрече себе си.

— Икономката ми знае съвсем точно къде съм.

— Много умно.

Коланът бавно се плъзна обратно в гайките на панталона.

— Документите?

— Ето там — посочи тя.

С две крачки той достигна кафявата чанта от кожа на алигатор със златна закопчалка. Почти я разкъса, когато я отвори, порови вътре и намери портмонето ѝ. Измъкна грубо шофьорската ѝ книжка и личните ѝ карти и ги захвърли на пода. Едва не изръмжа, докато го правеше. После озлобен се приближи отново към нея.

Нищо не излезе. Въобще не му пукаше коя е тя. Касандра стоеше и се окуражаваше сама за това, което можеше да последва.

Той остана загледан в нея един безкраен миг, после отново я удари силно през лицето.

— Кучка! Мръсна кучка! Ако ти бях съпруг, щях да те убия! Един ден заради такова нещо и ти ще умреш, също като това еврейско копеле. Ти си боклук! Срам за расата и за страната си. Мръсна кучка!

После, без да продума повече, той се обърна и я остави. Ботушите му тракаха надолу по стълбите, докато слизаше. След това тя чу хлопването на входната врата. Свърши... *свърши*... Цялото ѝ тяло трепереше и тя падна на колене върху пода. От гърдите ѝ все още течаха две струйки кръв, лицето ѝ беше изранено, а очите ѝ — пълни със сълзи. Разплакана, остана да лежи на пода.

Сякаш изминаха часове, докато хлипаше на пода, оплаквайки последния миг, в който видя Долф, ужасена от това, което щеше да последва. Внезапно се досети какво може да последва. Можеше да се върнат и да унищожат къщата му.

Тя се огледа бързо около себе си и трескаво навлече дрехите си. Остана за един последен миг в спалнята, където се бяха родили мечтите им, погледна разплакана мястото, където видя Долф за последен път. Без да се замисля, протегна ръка към дрехите, които той носеше само преди няколко часа. Захвърлени на пода, преди жадно да се отдадат един на друг, те все още носеха аромата на някакво особено растение и на лимон от одеколона, който употребяваше. Докосна ги за миг, прокара пръсти по тях, после притисна ризата му до лицето си и изхлипа. След това хукна надолу по стълбите. Най-долу видя локвата кръв, където е лежал, и следата, която е оставил, когато са го повлекли в безсъзнание извън къщата му.

Тя се измъкна от къщата и побягна трескаво към колата си, паркирана малко по-надолу по улицата.

Не беше съвсем сигурна как е стигнала до Грюнвалд, но се прибра вкъщи, стиснала кормилото, все още разплакана. Измъкна се от колата и отключи портала, докара я до гаража и после си отключи входната врата. Тихо, със сълзи в очите, тя побягна нагоре по стълбите към спалнята си, хлопна вратата и се огледа. Беше се върнала, беше у дома... това беше розовата спалня, която виждаше толкова често... розовата... *розовата*... виждаше единствено това, когато всичко се завъртя около нея и тя най-последно се плъзна на пода в безсъзнание.

ГЛАВА ШЕСТА

Когато Касандра се свести, лежеше в леглото си със студен компрес на челото. Стаята беше тъмна и се носеше някакво странно бръмчене. След миг тя осъзна, че звукът е в главата ѝ. Някъде в далечината беше Валмар. Той се взираше в нея и постави нещо влажно и тежко върху лицето ѝ. След време усети, че събличат блузата ѝ, почувства някакво ужасно смъдене, после нещо топло покри голите ѝ гърди.

Измина дълго време, преди да го види ясно. Най-накрая бръмченето спря, а той седна тихо на един стол до леглото ѝ. Не каза нищо, просто стоеше там, докато тя лежеше, загледана в тавана. Не искаше и не можеше да говори. Той не я попита нищо, само сменяше от време на време компресите. Часове наред стаята остана тъмна, а ако се случеше някой да почука на вратата, Валмар го отпращаше. Тя го погледна с благодарност и се унесе в сън. Събуди се отново около полунощ. В будоара ѝ се виждаше някаква слаба светлина, Валмар все още беше при нея, продължавайки мълчаливото си бдение.

Той не можеше да се сдържа повече, а по очите ѝ разбра, че тя е в съзнание и не е в шок. Трябваше да разбере какво се е случило. За нейно и за свое добро.

— Касандра, трябва да проговориш. Трябва да ми кажеш. Какво се е случило?

— Посрамах те. — Гласът ѝ едва се чуваше.

Той поклати глава и взе ръката ѝ.

— Не бъди глупава. — И след миг продължи: — Кажи ми, скъпа. Трябва да ми кажеш. Трябва да знам.

Ана беше дошла при него, като пицеше, че нещо ужасно се е случило с Фрау фон Готард и че тя лежала полумъртва на пода в спалнята си. Ужасен, той беше хукнал, за да я открие, но не полумъртва, а пребита и в шок.

— Касандра?

— Той щеше... щеше да ме убие... да ме изнасили... Аз му казах... коя съм.

Валмар усети как тръпка на страх пробягва през него.

— За какво става дума?

— Те... те го отведоха... — После прошепна ужасена: — Те отведоха Долф... биха го... те... той... кървеше... после те... го повлякоха... надолу... по стълбите...

Тя повърна както беше на леглото, а Валмар, седнал безпомощен до нея, ѝ подаде една розова кърпа с монограм. Когато всичко свърши, тя се вгледа безизразно в съпруга си.

— А един от тях изостана... заради мен... Аз му казах... казах му... — Тя изгледа жално Валмар. — Мислеха, че съм еврейка.

— Добре си направила, че си им казала коя си. Ако не беше го направила, досега щеше да си мъртва. Него може и да не го убият, но теб вероятно щяха да те убият.

Той знаеше, че обратното е по-вярно, но заради нея излъга.

— Какво ще му направят?

Той я взе в прегръдките си и тя плака почти час. Когато престана, тя не помръдна — съкрушена и изтощена. Той я сложи да легне на възглавниците и угаси светлината.

— Сега трябва да спиш. Аз ще съм тук, с теб през цялата нощ.

И така беше. Но когато тя се събуди на сутринта, той най-последно беше отишъл да си почине.

Нощта за него измина мъчително. Наблюдаваше как от кошмарите се гърчи и стяга бледото ѝ лице под грозните синини, които го помрачаваха. Който и да я е ударил, не беше ѝ спестил и частица от силата си. Докато я наблюдаваше час след час, Валмар започна да ги мрази така, както никога преди. Това беше Третият Райх. Това ли трябваше да очакват през идните години? Трябваше ли човек да е благодарен, че не е евреин? Не му се искаше да вижда как обичаната му родина се превръща в нация на престъпници и разбойници, биещи жени, изнасилващи невинните, цензуриращи хората на изкуството. Какво ставаше с този свят, че любимата му Касандра трябваше да плаща такава цена? Беше вбесен. А по свой си начин жалееше и за Долф.

Остави я, за да се изкъпе и да изпие едно кафе. Прегледа вестника със спотаен ужас. Знаеше точно как ще го направят и очакваше да намери бележка за някакво *произшествие*, случило се с Долф. Точно така бяха постъпвали преди в такива случаи. Но този път

въобще нямаше *маловажна* статийка. По-скоро тя беше толкова кратка, че той не я забеляза на последната страница.

Когато Валмар се върна при Касандра два часа по-късно, тя лежеше будна и притихнала, взряна безизразно в тавана. Беше чула влизането му в спалнята, но не обърна очи към него.

— По-добре ли се чувстваш?

Но в отговор тя просто остана загледана в тавана, а после затвори очи.

— Да ти донеса ли нещо?

Този път тя поклати глава.

— Може би ще се почувстваш по-добре, ако си вземеш една хубава, топла вана.

Дълго време тя просто лежеше, забила поглед в тавана, после го премести на стената и накрая, сякаш с огромно усилие, се вгледа в очите му.

— Ами ако дойдат да убият теб и децата?

Само за това мислеше откакто се беше събудила.

— Не ставай смешна, няма да го направят...

Но тя вече беше видяла обратното. Те бяха способни на *всичко*. Измъкваха хората от леглата им и ги убиваха, най-малкото ги отвличаха.

— Касандра... скъпа... ние всички сме в безопасност.

Но дори и Валмар знаеше, че само я залъгва. Вече никой не беше в безопасност. Един ден нямаше да са само евреите.

— Не е вярно. Те ще те убият. Защото им казах коя съм. Те ще дойдат тук... те ще...

— Няма.

Той я принуди да го погледне отново.

— Няма. Бъди разумна. Аз съм банкер. Те се нуждаят от мен. Няма да наранят мен или моето семейство. Не те ли пуснаха вчера, щом им каза коя си?

Тя кимна безмълвно, но и двамата знаеха, че тя никога повече няма да се чувства в безопасност.

— *Опозорих те.*

Само това повтаряше.

— Престани. Вече свърши. Това беше един кошмар. Отвратителен, ужасяващ кошмар. Но вече свърши. Сега трябва да се

събудиш!

Но за какво? Да живее без Долф? Да премине пак през този кошмар?

Ще има само празнота и в добавка — болка и ужас, който си знаеше, че никога няма да забрави. Единственото, което ѝ се искаше, беше да заспи. Завинаги. Дълбок, черен сън, от който няма да я принуждават да се събужда.

— Трябва да отида до офиса за два часа, заради белгийската среща, а след това ще се върна и ще остана с теб цял ден. Всичко ще бъде ли наред?

Тя кимна. Той се наведе и целуна дългите, изящни пръсти на лявата ѝ ръка.

— Обичам те, Касандра... Всичко ще се оправи...

Той остави разпорежданията за Ана — да ѝ занесе лека закуска, да я остави на поднос до леглото ѝ и да си върви. И каквото и да види, не трябва да го обсъжда с другите от прислугата.

Ана кимна сериозно и след половин час остави закуската на един поднос до Касандра. Всяка сутрин тя използваше все същия ракитов поднос, покрит с бяла дантелена кърпа. В една тясна ваза имаше червена роза, порцелановият сервиз от Лимож беше любимият на нейната баба. Чак след като Ана излезе, Касандра прояви някакъв интерес, когато забеляза сутрешния вестник, мушнат в страничната кошничка на подноса.

Трябваше да го види, *трябваше*. Може би ще има някоя кратка бележка. Поне няколко думи, от които да разбере каква е съдбата на Долф. Болезнено и с усилие, тя се изправи на лакът и разгъна вестника на леглото. Прочете всеки ред, всяка страница, всяка историйка и за разлика от Валмар, очите ѝ откриха бележката на последната страница. Там се казваше само, че Долф Стърн, писател, е катастрофирал със своето бугати и е мъртъв! Когато прочете това, тя изпищя и после стаята внезапно се изпълни с тишина.

Почти час лежа, без да помръдне, после решително седна на ръба на леглото. Все още беше нестабилна и замаяна, но успя да стигне до банята и да напълни ваната. Вгледа се в огледалото и вида очите, които Долф беше обичал, очите, които бяха гледали как го извличат от стаята, от дома му и от живота ѝ.

Ваната се напълни много бързо и тя затвори вратата на банята.

Валмар беше този, който я откри с прерязани китки. Животът я беше напуснал и ваната се бе напълнила с нейната кръв.

ГЛАВА СЕДМА

В тъмнокафявата испано-суиза се возеха Валмар фон Готард, децата му Ариана и Герхард и фройлайн Хедвиг. Те се носеха тържествено след черната катафалка.

Беше сива февруарска утрин, още от ранни зори падна мъгла и ръмеше. Денят беше също така мрачен, както Валмар и децата, които седяха мирно, стиснали здраво ръцете на обичната си бавачка. Бяха загубили своята прекрасна лейди. Жената със златната коса и лавандуловосините очи си отиде.

Само Валмар успя да разбере напълно какво се е случило. Само той знаеше колко дълбоко и колко отдавна тя се раздвояваше. Не само между двама мъже, но и между два начина на мислене, два живота, два начина на живот. Тя така и не бе успяла да се нагоди към строгите правила на средата, в която се беше родила. Вероятно не трябваше да се опитва да я вкарва в калъпа. Вероятно трябваше да прояви достатъчно разум и да я остави на по-млад мъж. Но тя бе така млада, така свободна, прекрасна и изпълнена с топлина. Имаше всичко, което той беше мечтал да открие в съпругата си.

Натрапваха му се и други мисли. Може би не беше прав да не я допуска при децата.

Докато се движеха безмилостно напред, Валмар спря поглед на бавачката. Сега децата принадлежаха на нея.

Грубо, закръглено лице, нежни очи, силни ръце. Преди време тя беше бавачка на племенниците му. Фройлайн Хедвиг беше добра жена. Но Валмар знаеше, че донякъде и заради нея съпругата му си отиде. След трагедията от вчерашния ден тя нямаше никаква причина или мотив да продължи да живее. Загубата на Долф я е шокирала прекалено, страхът от това, което може да е навлякла на Валмар е бил прекалено голям и тя не е издържала. Може да е било страхливост или лудост, но Валмар знаеше, че има и още нещо.

Бележката, оставена до ваната, беше написана с трепереща ръка. Само *Сбогом... Съжалявам...* К. Очите му се изпълниха със сълзи при този спомен... *Сбогом, скъпа моя... сбогом...*

Кафявата кола спря пред вратите на грюнвалдското гробище. Нежна зеленина, обградена от ярки цветя, красиви надгробни камъни, взиращи се тържествено в тях през дъжда, който беше започнал отново.

— Тук ли ще оставим мама?

Герхард изглеждаше шокиран, а Ариана само се оглеждаше. Фройлайн Хедвиг кимна.

Вратите се отвориха и Валмар направи знак на шофьора да влезе вътре.

Службата беше кратка и без външни посетители. Присъстваха само децата и неговата майка. Във вечерните вестници щяха да отпечатат бележка за смъртта на Касандра. Ще я припишат на ненадейна болест, внезапен смъртоносен грип. Тя винаги е била толкова крехка, че нямаше да е трудно хората да го повярват. А чиновниците, които знаеха истината, щяха да бъдат прекалено наплашени от Валмар, за да я открият.

Свещеникът от лутеранската църква ги следваше до гробищата в собствената си оплескана кола. Беше невъзможно да направят погребението в католическата църква, където обикновено ходеха. Самоубийството ѝ не го позволяваше. Но лутеранският свещеник прояви разбиране.

Той излезе тихо от автомобила си, последван от майката на Валмар, баронеса фон Готард, слязла от ролса, с който я бяха докарали. Двамата шофьори на семейство фон Готард, облечени в ливреи, дискретно стояха наблизо, докато ковчегът беше свален от катафалката на земята.

Човек от гробището вече ги чакаше с мрачно лице и отворен чадър. Свещеникът бръкна в джоба си и извади оттам малка надписана Библия.

Герхард плачеше тихо, стиснал здраво ръцете на фройлайн Хедвиг и на сестра си, а Ариана се оглеждаше около себе си. Толкова много паметници, толкова много имена. Такива големи камъни, огромни статуи, множество хълмове и зловеци дървета. През пролетта щеше да бъде красиво и зелено, но сега, освен зеленината на гробовете, всичко изглеждаше ужасно и тъжно. Тя знаеше, че никога няма да забрави този ден. Предната вечер плака за майка си. Винаги малко се плашеше от вълнуващата ѝ красота, от огромните, тъжни очи

и блестящата коса. Фройлайн Хедвиг винаги казваше да не я докосват, защото ще изцапат дрехите ѝ. Толкова странно изглеждаше, че я оставят тук, в този сандък, навън под дъжда. На Ариана ѝ стана тъжно, щом си помисли, че тя остава тук съвсем сама, под едно от зелените хълмчета.

Щяха да погребат Касандра на мястото, където погребваха семейство фон Готард. Там вече бяха бащата на Валмар, по-големият му брат, дядо му и баба му, както и три лели. А сега щяха да оставят при другите и неговата бляскава булка, неговата крехка съпруга с неуловимия смях и чудните очи. Погледът му се премести от надгробните камъни към децата му. Ариана приличаше много малко на майка си, а Герхард нямаше нищо общо с външността ѝ.

Ариана, с дълги, слаби крака, стоеше до него, облечена в бяла рокля, бели чорапи и тъмносиньо кадифено палто с яка от хермелин, за която бяха използвали остатъците от разкошното палто на майка ѝ. До нея стоеше мъничкият Герхард, който много приличаше на сестра си, в къси бели панталони, бели чорапи и същото тъмносиньо палто.

Те бяха единственото, което остана на Валмар — тези две малки деца, стоящи до него. Закле се мълчаливо, че ще ги пази от злото, което така грубо съкруши съпругата му. Каквото и да се случваше в страната му, колкото и да се обезценяваха ценностите, той нямаше да позволи нещо да се случи с децата му. Щеше да ги пази от отровата на нацизма, докато Германия отново се освободи от Хитлер и подобните му. Не можеше да продължава все така, а когато бурята отмине, те щяха да си бъдат в безопасност у дома.

— ... да приемеш детето си, Отче, във вечния покой, който тя откри при теб. Почивай в мир. Амин.

Петимата присъстващи се прекръстиха в мълчание и за миг всички останаха притихнали, загледани в тъмния дървен ковчег. Чадърите на Валмар и свещеника стояха високо вдигнати над тях, когато небето отвори сърцето си и също изплака сълзите си.

Но сякаш никой не забеляза дъжда, който се изливаше на потоци около тях. Накрая Валмар кимна и докосна леко раменете на децата.

— Хайде, деца, трябва да вървим.

Но Герхард не искаше да я остави. Само поклати глава и продължи да се взира. Най-после фройлайн Хедвиг просто го отведе до колата и го внесе вътре. Ариана бързо ги последва, като хвърли

един последен поглед към мястото, където беше ковчегът и където баща ѝ стоеше сам, защото и баба ѝ си беше заминала. Свещеникът забърза към колата си и само Валмар остана, с очи отправени към ковчега, покрит с един-единствен венец от огромни бели цветя. Имаше орхидеи, рози и лилии — цветята, които тя обичаше.

За миг му се прииска да я вземе със себе си, да не я оставя на това място при другите, които толкова се различаваха от нея. Лелите, баща му и по-големият му брат, който беше загинал на война. Тя така приличаше на дете, а беше и толкова млада. *Касандра фон Готард, починала на тридесет*. Валмар стоеше там, неспособен да повярва, че вече я няма.

Най-накрая Ариана дойде при него. Той усети как малките пръстчета се мушват между неговите, погледна надолу и я видя да стои там, със синьото си палто с хермелинова яка, мокро от дъжда.

— Сега трябва да си вървим, татко. Ще те отведем у дома.

Изглеждаше толкова голяма, мъдра и любяща, а огромните ѝ сини очи бяха далечно подобие на онези другите, които той познаваше. Тя въобще не се интересуваше от дъжда, докато стоеше до него. Просто го гледаше, стиснала здраво ръката му. Той кимна мълчаливо с лице, мокро от сълзите и зимния дъжд. От чадъра капеше по раменете му, а мъничката ръчичка държеше здраво неговата ръка.

Нито той, нито детето се обърнаха назад. Ръка за ръка, те се качиха тихо в колата и шофьорът затвори вратата.

Гробарите бавно започнаха да покриват ковчега на Касандра фон Готард, докато и той заприлича на зелена могилка, където тя щеше да почива заедно с всички други, които са били преди нея и които тя никога не е познавала.

II
АРИАНА, БЕРЛИН

ГЛАВА ПЪРВА

— Ариана?

Той я чакаше най-долу на стълбите. Щяха да закъснеят, ако тя не побърза.

Етажът с детските стаи беше над неговия. Сега те бяха преобразени, за да бъдат по-подходящи за тийнейджъри. От време на време си мислеше да премести децата долу, за да са по-близо до него, но те си бяха свикнали с етаж, а и той никога не събра сили да отвори отново стаите на съпругата си. От седем години вратите на апартамента на Касандра стояха затворени.

Часовникът отброи половин час и сякаш по даден знак, светлина нахлу в горния коридор. Той вдигна очи. Тя стоеше там, видение в бял органдин, с няколко миниатюрни бели рози, пръснати в златистите ѝ коси. Дългата ѝ шия имаше цвета на слонова кост над белоснежната рокля, а лицето ѝ приличаше на безупречно изработена камей. Когато го погледна, сините ѝ очи заблестяха. Тя слизаше бавно по стълбите, а Герхард се ухили от горе, надничайки от вратата на старата им стая за игра. Той развали магията на мига, като извика на баща си, който чакаше зашеметен долу.

— Добре изглежда, нали? И то за момиче.

Ариана и баща ѝ се засмяха. Валмар кимна и отправи към сина си уморена усмивка.

— Бих казал, че изглежда забележително за момиче.

Тази пролет Валмар навърши шестдесет и пет. А времената не бяха леки за мъж на неговите години, нито за когото и да било. Почти от три години страната воюваше. Не че това промени начина им на живот. Берлин все още беше оживен от красота и вълнения, почти трескав, с непрестанните празненства, театри, опери и безкрайните нови забавления, които му се струваха уморителни за човек на неговата възраст. В добавка имаше и допълнителното напрежение да поддържа постоянно ред в семейството си, да ръководи банката, да се пази от неприятности и да държи децата си настрана от отровата, която вече течеше свободно във вените на страната. Не, не му беше

леко. Но успя да се справи с всичко. *Тилден банк* все още беше стабилна, отношенията му с Райха бяха добри, начинът му на живот беше осигурен. Поради значимостта му като banker, никой нямаше да притеснява него или децата му, щом продължава да е полезен за Партията.

Когато Ариана и Герхард достигнаха възрастта, на която се очакваше да вземат участие в младежки групи, беше обяснено, че Герхард има проблеми с учението, има наченки на астма и е ужасно срамежлив с деца на неговата възраст. *Откакто майка му почина... разбирате, нали... А Ариана... въобще не сме сигурни, че тя ще успее да се справи с шока.*

Благородник, вдовец, с аристократично потекло, две малки деца и банка. Човек не се нуждаеше от нищо повече, за да оцелее в Германия, освен от търпението да издържи, от мъдростта да остане незабелязан и охотно да остане сляп и ням.

Той все още си спомняше ужаса на Ариана, когато един ден, три години след смъртта на майка си, тя отиде да види нейния кожухар. Когато беше малко момиче, Ротман винаги ѝ даваше горещ шоколад и сладкиши, а понякога и малки опашчици от норка. Но тогава тя откри вместо него дузина мъже с ленти на ръцете, застанали на стража пред магазина. Там беше тъмно и празно, всичко беше разкъсано, стъклата — разбити, огромният и луксозен търговски център — пуст, а на прозорците една-единствена дума — *евреин*.

Ариана беше тичала разплакана до банката на баща си, а той затвори вратата и ѝ каза твърдо:

— Не трябва да казваш на никого, Ариана! *На никого!* Не трябва да го обсъждаш или да задаваш въпроси. Не казвай на никого какво си видяла!

Тя го изгледа объркана.

— Но и други хора го видяха. Войниците, те всички стояха отвън, с оръжие, а прозорецът... татко... сигурна съм — видях кръв!

— Не си видяла нищо, Ариана. Никога не си била там.

— Но...

— *Тихо!* Обядвала си днес с мен в *Тийргарден*, а после сме се върнали в банката. Поседели сме тук, изпила си чаша горещ шоколад и шофьорът те е закарал вкъщи. Достатъчно ясно ли ти е?

Никога преди не беше го виждала такъв и не можеше да го разбере. Възможно ли е баща ѝ да е изплашен? Те не можеха да го пипнат. Той беше важен banker. Освен това, татко не беше евреин. Но къде ли са отвели Ротман? И какво ще стане с магазина му?

— Разбра ли ме, Ариана? — повиши глас баща ѝ почти ядосано, но тя усети, че не се гневи на нея.

— Разбрах. — После проговори с тих глас, който прониза тишината. — Но защо?

Валмар фон Готард въздъхна и се отпусна в стола си.

Офисът му беше просторен и внушителен, с огромно бюро и Ариана, седнала срещу него, изглеждаше съвсем мъничка, въпреки че беше на дванадесет.

Какво да ѝ отговори? Как да ѝ обясни?

Година след този случай дойде най-лошото. През септември започна войната. Оттогава той следваше курса си внимателно, но беше убеден, че си е платил за всичко. Децата бяха защитени и в безопасност. Герхард беше вече на дванадесет и половина, а Ариана — точно на шестнадесет. За тях много малко неща се бяха променили. Въпреки че децата подозираха, че той мрази Хитлер, те никога не го обсъждаха дори и един с друг. Беше опасно човек да признае, че мрази Хитлер. Всички го знаеха.

Все още живееха в къщата в Грюнвалд, ходеха в същите училища и на същата църква, но рядко посещаваха домовете на други хора. Валмар държеше здраво юздите им, за тяхно добро, както внимателно им обясни и това им се струваше разумно. Все пак страната беше във война. Навсякъде имаше униформи, смеещи се войници и хубави момичета, а понякога нощем чуваха музика, когато съседите им даваха големи празненства за офицерите и приятелите си. В Берлин беше настъпило време на веселие извън всякаква мярка. Но децата знаеха, че има и болка, много от бащите на приятелите им бяха на война. Някои от тях вече бяха загубили бащи и братя във войната. За Ариана и Герхард беше облекчение, че техният баща е прекалено стар, въпреки че другите деца ги дразнеха за това. Вече бяха загубили майка си, не биха понесли да загубят и него.

— Но ти не си прекалено стар за празненства — каза му Ариана с жална усмивка.

Сега започваше шестнадесетата си година и отчаяно желяеше да отиде на първия си бал. Беше достатъчно голяма, за да помни, че когато майка ѝ беше жива, родителите ѝ излизаха често. През седемте години, след като тя си отиде, Валмар прекарваше всеки миг или в банката си, или вкъщи в стаите си, или в игра на карти с тях. Животът с балове и тържества беше приключил, когато Касандра отне живота си. Но децата знаеха много малко за майка си, Валмар никога не сподели болезнената истина за това защо и как е починала.

— Е, татко? Може ли? *Моля те!*

Тя го гледаше с такава молба, че Валмар се усмихна.

— Бал? Сега? През войната?

— О, татко, всички ходят на празненства. Дори и тук, в Грюнвалд стоят по цяла нощ.

Така беше. Дори и в техния сериозен жилищен район въртележката продължаваше редовно до малките часове.

— Не си ли още малка за това?

— Едва ли — изгледа го тя, вирнала нос. Приличаше много повече на неговата майка, отколкото на своята. — Аз съм на шестнадесет.

Най-накрая, с помощта на брат си. Ариана надделя и сега стоеше там като принцеса от приказките, облечена в бялата рокля от органдин, която сръчните пръсти на фройлайн Хедвиг бяха изработили.

— Изглеждаш прекрасно, мила...

Тя му се усмихна по детски, възхитена от бялата вратовръзка и фрака.

— И ти също.

Герхард все още ги наблюдаваше и те го чуха, че се смее нагоре по стълбите.

— Мисля, че и двамата изглеждате глупаво.

Но и той също се гордееше с тях.

— Отивай в леглото, чудовище — викна тя весело през рамо, докато слизаше по последните стълби.

Старата им кола беше заменена точно преди войната от ролс в черно и сиво. Сега той ги чакаше на пътеката, а възрастният шофьор стоеше до вратата.

Ариана имаше леко наметало около раменете си, а когато влизаше в колата, роклята се понесе около нея.

Празненството се провеждаше в Операта и всичките ѝ светлини бяха запалени, когато семейство фон Готард пристигнаха. Широкият булевард изглеждаше красив, както винаги. *Унтер ден Линден* не беше се променил от атаките на войната.

Валмар погледна гордо дъщеря си, която седеше до него в ролса като принцеса от приказките.

— Развълнувана ли си?

Тя кимна щастливо.

— Много.

Беше очарована от приближаването на първия си бал. Всичко надмина очакванията ѝ. Стъпалата, водещи в Операта, бяха постлани с червен килим, главната зала с чудния таван блестеше, заляна от светлина. А навсякъде около тях имаше жени във вечерни рокли и диаманти, докато мъжете носеха униформи или бели вратовръзки и фракове. Според Валмар единственото петно върху вечерта остави висящият голям черен флаг с черно-бялата емблема на Райха.

От главната зала се носеше тиха музика, а около тях кръжаха и се въртяха безкрайно много тела, украсени, замаяни, отрупани със скъпоценности. Очите на Ариана изглеждаха като два огромни аквамарина върху финото лице с цвят на слонова кост, устните ѝ — като изящно гравирани рубини.

Тя танцува първия танц с баща си, а после той побърза да я отведе настрани при групичка свои приятели. Няколко познати банкери бяха насядали около една маса, близо до дансинга.

Тя си бърби щастливо с тях дващестина минути и тогава Валмар усети, че близо до тях стои висок, млад човек. Той наблюдаваше Ариана с интерес, докато разговаряше тихо с приятел. Валмар отмести поглед от войника и покани дъщеря си отново да танцува с него. Не беше съвсем честно да постъпва така, но той имаше чувството, че трябва да отлага неизбежното колкото е възможно по-дълго. Когато я доведе тук, той знаеше, че тя ще танцува и с други мъже. И все пак униформите... *униформите*... беше неизбежно... можеше единствено да се моли, че ще я сметнат за прекалено млада, за да има някакво привличане.

Но Валмар знаеше, че както се въртяха бавно по дансинга, Ариана би хванала окото на всеки мъж. Изглеждаше млада, свежа и прекрасна, и нещо повече — Ариана имаше излъчване, една тиха сила,

която привличаше всеки, надникнал в тези дълбоки сини очи. Сякаш тя притежаваше ключа към някаква тайна. Беше видял как реагират собствените му приятели. Това качество хипнотизираше повечето мъже. Отразяваше се в спокойното лице, нежните очи и внезапната усмивка като слънчева светлина, докоснала водите на езеро. В Ариана имаше нещо, което притегляше хората, някаква магия и независимо от младостта ѝ, дух, за който ти се иска да знаеш повече.

Тя беше много по-дребна от брат си и с много по-фини кости. Върхът на главата ѝ едва достигаше рамото на баща ѝ и докато танцуваха, тя сякаш летеше.

Чак когато се върнаха на масата си, младият офицер се приближи. Без да продума, Валмар се стегна. Защо не беше някой от другите? Някой без униформа — някой мъж, а не Райхът. За него те бяха точно това — униформи, а не хора. Бяха просто глутница лакоми, самовлюбени мръсници и в унисон с това, което поддържаха и заплашваха, те бяха убили съпругата му.

— Хер фон Готард?

Валмар кимна рязко и ръката на младия мъж веднага направи познатия знак.

— *Heil Hitler!*

Валмар отново кимна, този път със замръзнала усмивка.

— Предполагам, че това е вашата дъщеря?

На Валмар му се искаше да го удари, но вместо това отговори кратко, поглеждайки Ариана, а след това натрапника.

— Да. Малко млада е за тук, но аз ѝ разреших, стига да остане с мен.

Ариана изглеждаше шокирана от думите му, но не възрази. Младият мъж кимна с разбиране, а после погледна към приказната принцеса с вълнуваща усмивка. Той имаше идеални, снежнобели зъби, подчертани от красиво оформени устни и хубава усмивка. Очите му бяха сини като на Ариана, но нейната коса беше светлоруса, а неговата — гарвановочерна. Той беше висок и елегантен, с широки рамене, тесни бедра и дълги крака, които се подчертаваха от униформата и излъсканите ботуши.

Този път младият офицер се поклони пред бащата на Ариана така, както се правеше по времето преди вдигнатите ръце, удари токове и се изправи отново.

— Вернер фон Клауб, хер фон Готард. — После отпрати отново сияйна усмивка към Ариана. — Аз виждам, че мис Готард действително е една много млада дама, но ще бъда поласкан, ако ми я поверите само за един танц.

Валмар се поколеба. Познаваше семейството на момчето и ако му откаже, това щеше да бъде незначитане едновременно на името и униформата, която носи. А Ариана изглеждаше толкова обнадеедена и сладка. Как би могъл да откаже? Не можеше да се бори с униформите, щом бяха завладели техния свят.

— Не мога да се противопоставя на това, нали?

Той погледна с обич дъщеря си, а гласът му беше изпълнен с нежност и съжаление.

— Може ли, татко?

Очите ѝ бяха толкова огромни, изпълнени с надежда, сини и блестящи.

— Може.

Фон Клауб се поклонил отново, този път пред Ариана, и я отведе. Танцуваха бавно като Красивия принц и Пепеляшка, така, сякаш бяха направени, за да танцуват заедно. Удоволствие е да ги гледа човек, беше казал един от мъжете до Валмар. Вероятно, но не и за Валмар. Той разбра, че в живота му навлиза нова заплаха. И по-важното, в живота на Ариана. Колкото по-голяма ставаше, толкова повече се разхубавяваше, а той не можеше да я държи вечно вкъщи като затворник. Най-накрая щеше да я загуби и вероятно заради един от тях. Докато ги гледаше как танцуват, той си мислеше колко странно е това. В друг живот, в друга ера, фон Клауб щеше да бъде добре дошъл в дома му и в живота на дъщеря му, но сега *униформата* променяше всичко за Валмар. Униформата и това, което олицетворяваше. То беше повече, отколкото той можеше да понесе.

Когато танцът свърши, Ариана погледна баща си с въпрос в очите и той се канеше да поклати глава и да ѝ откаже, но осъзна, че не може да ѝ причини това. Така че отново кимна. И още веднъж след това. После много разумно младият офицер я върна при баща ѝ, поклонил се отново и пожела лека нощ на Ариана. Но нещо в начина, по който ѝ се усмихваше, подсказа на баща ѝ, че не виждат за последен път Вернер фон Клауб.

— На колко години е той, Ариана? Каза ли ти?

— Двадесет и четири. — Тя погледна баща си право в очите с лека усмивка. — Много е мил. Харесва ли ти?

— Въпросът е дали *на теб* ти харесва?

Тя повдигна небрежно рамене и за пръв път тази вечер баща ѝ се разсмя.

— Значи се започва, така ли? Мила, ти ще разбиеш поне хиляда сърца.

Надяваше се само между тях да не е и неговото. Толкова внимателно я беше пазил от отровата, че ако тя измамеше очакванията му, това би го убило.

Но през следващите няколко години тя с нищо не показва, че се кани да предаде него или принципите му. Вернер фон Клауб действително ги посети, но само един-два пъти. Смяташе, че е точно толкова страхотна, колкото и първата вечер, но също е и много малка и доста срамежлива. Не беше така забавна, както другите жени, жертви на униформата му през последните три години. Ариана не беше готова, а Вернер фон Клауб не беше достатъчно заинтригуван, за да чака.

Баща ѝ си отдъхна, когато посещенията престанаха, а тя не изглеждаше особено опечалена от загубата. Беше щастлива от живота у дома с баща си и с брат си, а в училище имаше множество приятели на нейната възраст. Целенасочената борба на Валмар да я опази я беше оставила донякъде незряла за годините ѝ. Но заедно с тази невинност тя беше придобила и мъдрост от загубата и болката. Колкото и далечна да беше Касандра и колкото и добре прикрита да беше истината за загубата ѝ, Ариана остана белязана от това. Поради отсъствието на майка, към която да се обърне, в очите на малката красавица се появи отблясък от скрита тъга. Но това си беше нейна лична болка, прозорец към нещо, което липсваше вътре в нея. Причината не беше в това, че е била принудена да изтърпи последиците от войната. Въпреки значително увеличените бомбардировки над Берлин от хиляда деветстотин четиридесет и трета и времето, прекарано в избата с Герхард, баща ѝ и слугите по време на въздушните атаки, Ариана нямаше истински контакт с болката на войната, докато не стана на осемнадесет през пролетта на хиляда деветстотин четиридесет и четвърта.

През цялата пролет съюзниците увеличаваха усилията си. В последно време Хитлер издаваше нови укази, потвърждаващи

намеренията му за тотална война.

Ариана се беше върнала от училище и откри, че баща ѝ се е затворил в главния салон с приятел, според Бертолд, който вече беше доста остарял, а и пооглушал.

— Каза ли кой? — усмихна му се Ариана.

Бертолд беше сред най-ранните ѝ спомени. Винаги беше тук.

— Да, мис.

Той ѝ се усмихна благо. Каменното му лице омекваше единствено заради нея. Кимна, сякаш беше я разбрал, но тя веднага усети, че не е. Знаеше недостатъка му и заговори по-високо, за разлика от брат си, който често го дразнеше открито, че е глух. Но от Герхард Бертолд би приел всичко. Герхард беше неговият любимец.

— Казах, спомена ли баща ми кой е на посещение?

— А... не, мис. Не е. Фрау Клемер ги въведе. Аз бях за момент долу, за да помогна на мистър Герхард за химическите му уреди.

— О, Господи, само това не...

— Да?

— Няма значение, Бертолд. Благодаря.

Ариана премина леко през просторната зала. Къщата и множеството прислужници също бяха нещо постоянно в нейния живот. Не можеше да си представи, че ще живее на друго място. На път за стаята си тя се размина с Фрау Клемер на горния етаж. Те двете бяха обсъждали тази сутрин една тайна, свързана със стаите на майка ѝ. Вече бяха изминали девет години, а Ариана щеше да навърши осемнадесет. Дразнеше се, че дели горния етаж с Герхард, който беше много шумен, а разните му химически смеси избухваха постоянно, докато той се опитваше да направи малки бомби. А тя и баща ѝ вече бяха решили, че ще отложи следването си за след края на войната. Така че щом свърши училище след два месеца, щеше да е по-заета из къщата. Беше планирала да върши доброволна работа. Вече работеше в една болница по два дни в седмицата. Но ѝ изглеждаше някак неподходящо след завършване на гимназията да си създаде положение в къщата. Страшно ѝ харесваше идеята да се премести в стаите на майка си... стига само да накара баща си да се съгласи.

— Попита ли го вече? — прошепна заговорнически Фрау Клемер, но Ариана поклати глава.

— Още не. Довечера. Ако успее да се отърва от Герхард след вечерята. — Тя въздъхна и завъртя очи. — Такава напаст е.

Тъкмо беше навършил петнайсет.

— Мисля, че ако дадеш време на баща си да го обмисли, той вероятно ще се съгласи. Ще му хареса да си по-близо до него. За да те види, трябва да изкачва всички тези стълби до третия етаж и това го изтощава.

Доводът беше разумен, но Ариана не беше сигурна, че точно той би го спечелил. На шестдесет и осем, старият не обичаше да му се напомня за възрастта.

— Ще измисля нещо. Искан сега да разговаряме, но при него има някой. Знаеш ли кой е? Бертолд каза, че ти си го посрещнала.

— Така е. — Изглеждаше малко притеснена. — Беше хер Томас. И съвсем не изглеждаше добре.

Но кой ли изглеждаше добре тези дни? Дори и баща ѝ имаше изтощен вид, когато се връщаше от банката вкъщи. Райхът изискваше от германските банкери да изнамират все повече фондове, които те не притежаваха.

Когато Фрау Клемер си тръгна, Ариана се замисли за миг дали да се върне долу и да влезе при баща си или не. Искане ѝ се да се вмъкне отново в стаите на майка си, да се порадва на красивата спалня и да провери дали будоарът е достатъчно голям, за да побере бюрото ѝ. Но това можеше да стане по-късно. Предпочете да види за малко приятеля на баща си.

Хер Томас беше около тридесет години по-млад от баща ѝ, но въпреки възрастовата разлика между тях, баща ѝ изпитваше голяма привързаност към този любезен мъж. Той беше работил четири години за баща ѝ, после реши да навлезе в правото. По време на следването си се ожени за своя състудентка и за четири години те имаха три деца. Сега най-малкото дете беше на три години, но той не го бе виждал откакто навърши четири месеца. Съпругата му беше еврейка. И тя, и децата бяха отвлечени от него. През първите две години на войната Макс беше успял да отклони нацистите. Но накрая вече не можеше да отлага неизбежното. Сара и децата трябваше да заминат, но през хиляда деветстотин четиридесет и първа, преди три години, ги отвлякоха. Шокът от загубата им почти го съсипа, а сега, когато посети бащата на Ариана, той изглеждаше петнайсет години по-възрастен от

своите тридесет и седем. Беше се борил отчаяно да ги открие, а през последната година Ариана знаеше, че е изоставил всяка надежда.

Тя почука леко на двойната врата, но чу само тихи звуци от разговора вътре. Канеше се да се обърне и да си върви, когато чу, че баща ѝ извика. Отвори бавно вратата и надникна вътре, леко усмихната.

— Татко? Може ли да вляза?

Това, което видя обаче, я стресна и тя не знаеше дали да затвори вратата и да си върви, или да остане. Максимилиан Томас седеше с гръб към нея, раменете му потръпваха, а ръцете скриваха лицето му. Ариана гледаше баща си в очакване да я отпрати, но за нейна изненада, той ѝ посочи да остане. Не знаеше какво да прави. Толкова малко можеше да се каже. Вероятно дъщеря му щеше да предложи на Макс по-голяма утеха от тази, на която беше способен той. Това беше първото признание на Валмар, че Ариана вече не е дете. Ако в коридора беше Герхард, той щеше да го отпрати горе само с едно бързо махване с ръка. Но Ариана не беше вече само едно момиче, тя притежаваше нежността на жена. Затова я извика и когато тя приближи, Макс свали ръцете си. Тогава тя видя израза му на пълно отчаяние.

— Макс... какво се е случило?

Тя коленичи до него и без да се замисля, протегна ръце. Също толкова естествено, той се приближи към нея и зарίδα, докато се прегръщаха. Дълго време той не продума, после изтри сълзите си и бавно се отдръпна.

— Благодаря ти. Съжалявам, че...

— Разбираме те...

Валмар се приближи до дългата старинна маса, където лежеше голям сребърен поднос, на който стояха няколко бутилки коняк и остатъкът от запаса му от шотландско уиски. Без да попита Макс за предпочитанията му, той наля чаша бренди и мълчаливо му подаде питието. Макс го пие, отпи бавно и изтри очите си, в които все още напиреха сълзи.

— Заради Сара ли е? — наложи се да попита Ариана.

Дали има новини? Толкова отдавна търсеше безуспешно информация от нацистите.

В отговор очите му потърсиха нейните и там беше всичко, научено през този ден, с целия си ужас. Най-лошите му стракове се бяха потвърдили.

— Всички те са... — Трудно му беше да произнесе думите — ... мъртви. — Пое си дъх дълбоко и накъсано и остави брeндитo. — И четиримата... Сара... и момчетата...

— Господи!...

Ариана го погледна измъчено. Искаше ѝ се да го попита защо, но всички те *знаеха* защо. Защото бяха евреи... евреи... *евреи*.

— Сигурен ли си?

Той кимна.

— Казаха ми, че трябва да бъда благодарен, че сега мога да започна *на чисто* с жена като мен. О, боже... о, боже... дечицата ми... Ариана.

Той отново се пресегна към нея, без да се замисли и тя го притисна здраво, но този път и по нейното лице се стичаха сълзи.

Валмар знаеше, че трябва да накара Макс да се замисли и да отпътува веднага. Не можеше да остане повече в Берлин.

— Макс, слушай! Трябва да размислиш сега. Какво ще правиш?

— Какво искаш да кажеш?

— Можеш ли да останеш тук? Сега? Сега, когато *знаеш*?

— Не знам... не знам... Искях да тръгна преди години. През тридесет и осма казах на Сара, но тя не искаше... сестрите ѝ, майка ѝ... — И на двама им това беше познато. — После останах, защото трябваше да я намеря. Мислех си, че ако знам къде е, ще мога да се спазаря с тях, бих могъл... о, боже, би трябвало да зная...

— Това нямаше да промени нищо, нали? — погледна Валмар приятеля си, споделяйки болката му. — Но сега знаеш истината. И ако останеш, те ще те измъчват. Ще те наблюдават какво правиш, къде ходиш и с кого. От години са те подозирали заради Сара и сега наистина трябва да заминеш.

Макс Томас поклати глава. Валмар много добре знаеше какво говори. Два пъти адвокатската кантора на Томас беше съсипвана с надписи *Еврейски любовник*, надраскани по всички мебели и стени. Но той беше останал. Трябваше. За да открие жена си.

— Предполагам, че все още не съм усетил, че всичко свърши, че... че тя... че вече няма кого да търся. — Той се облегна назад в

стола си, очите му бяха изпълнени с ужасяващо презрение. — Но къде да отида?

— Където и да е. Швейцария, ако успееш да стигнеш до там. После може и в Съединените щати. Но се махни от Германия, Макс. Тя ще те погуби, ако останеш... *Както беше погубила Касандра... а преди нея Долф*. Споменът за това се завърна отново, когато погледна лицето на по-младия мъж.

Макс поклати глава.

— Не мога да замина.

— Защо? — ядоса се внезапно Валмар. — Защото си голям патриот? Защото обичаш милата си страна? Мили боже, човече, за какво трябва да стоиш тук? Махай се, по дяволите!

Ариана ги наблюдаваше изплашена. Не беше виждала баща си такъв по-рано.

— Макс, може би татко е прав. Може би по-късно ще имаш възможност да се завърнеш.

Но Валмар се изправи ядосан.

— Ако си умен, няма да поискаш да го направиш. Започни нов живот някъде. Където и да е, Макс, *където и да е*, преди всичко около теб да се е срутило.

Макс Томас изгледа Валмар тъжно.

— Вече е.

Валмар въздъхна тежко и се отпусна в стола си, без да сваля очи от приятеля си.

— Да, знам, разбирам те. Но, Макс, ти все още имаш своя живот. Вече си загубил Сара и децата. — Гласът му беше мек, но Макс изтри нови сълзи от очите си. — Заради тях и заради себе си си длъжен да оцелееш. Защо да прибавяш още една трагедия, още една загуба?

Ако беше успял да каже това на Касандра... Ако тя беше успяла да го разбере.

— Как да замина?

Макс се вгледа в него замислен, но без да е разбрал все още напълно какво означава да напусне къщата си, наследството си, страната, в която са се родили синовете и мечтите му.

— Не знам. Можем да го обмислим. Предполагам, че при този хаос в последно време можеш просто да изчезнеш. Всъщност — замисли се Валмар, — ако го направиш сега, веднага, те може да си

помислят, че си полудял от новината. Може да си изчезнал, да си се самоубил, може да си направил всичко. Няма да заподозрат веднага. Може би по-късно.

— Какво означава това? Че тази вечер напускам къщата ви и се отправям към границата? С какво? С куфарчето ми, палтото и златния часовник от дядо ми?

Часовникът, за който говореше, лежеше, както винаги, в джоба на жилетката му.

Валмар все още мислеше. Той кимна спокойно.

— Може би.

— Сериозно ли говориш?

Ариана ги наблюдаваше, шокирана от чутото. Значи това се случваше? Убиваха жени и деца, принуждаваха хората да бягат пеша през границата посред нощ? Това я изпълни с непознат досега страх. Финото лице от слонова кост изглеждаше по-бледо от когато и да било.

Валмар погледна Макс. Имаше план.

— Да. Съвсем сериозен съм. Смятам, че трябва да тръгнеш сега.

— Тази вечер?

— Може би не трябва да тръгваш тази вечер, но възможно най-скоро, докато отпечатат вестниците. Но все пак смятам, че трябва да изчезнеш *тази* вечер. — Той отпи глътка коняк. — Ти как смяташ?

Макс слушаше внимателно думите на Валмар и разбираше, че в това, което казва по-възрастният мъж, има голяма доза истина. Каква причина има да остава в страна, която е разрушила всичко скъпо за него?

Той кимна, без да продума. Помълча още миг и каза:

— Прав си. Ще замина. Не знам къде и как.

Не отместваше очи от очите на Валмар, но по-възрастният мъж погледна дъщеря си. Това беше превратна точка в живота и на тримата.

— Ариана, искаш ли да излезеш сега?

За момент никой в стаята не помръдна, после тя погледна въпросително баща си.

— А ти искаш ли да го направя, татко?

Тя имаше желание да остане тук, с него и Макс.

— Можеш да останеш, ако искаш. Стига да разбираш колко важно е това да се запази в тайна. Не трябва да го обсъждаш с никого. С *никого*. Нито с Герхард, нито с прислугата. С *никого*. Дори и с мен.

Каквото и да се случи, ще се случи в мълчание. А когато приключи, то никога няма да се е случвало. Ясно ли ти е?

Тя кимна и той се запита що за лудост извършва, като въвлича и дъщеря си в това. Но те всички бяха *замесени*. Скоро можеше да им се случи и на тях. Време беше да узнае. Беше го обмислял от известно време. Тя трябваше да разбере колко отчайващо е положението.

— Разбираш ли ме, Ариана?

— Идеално, татко.

— Добре.

Затвори очи за миг, после се обърна към Макс.

— Тази вечер ще си тръгнеш оттук през главния вход и ще изглеждаш още по-измъчен, отколкото когато дойде. Ще изчезнеш много просто. Върви към езерото. По-късно се върни. Аз сам ще ти отворя, когато се стъмни. Ще останеш тук ден-два. После тръгваш. Тихо. Към границата. В Швейцария. И тогава, приятелю, заминаваш завинаги. Към новия живот.

— И как би трябвало да финансирам всичко това? Можеш ли да изтеглиш парите ми от банката?

Макс изглеждаше притеснен и Валмар поклати глава.

— Не се грижи за това. Сега трябва само да гледаш да се върнеш тук довечера. И след това да стигнеш до границата. Остави на мен да се погрижа за парите и книгата.

Макс беше изненадан и впечатлен от стария си приятел.

— Познаваш ли някой, който може да свърши такова нещо?

— Да. Проучих тези неща преди шест месеца, в случай... че някога се появи необходимост.

Ариана беше изумена, но си замълча. Тя нямаше представа, че баща ѝ е мислил за такива неща.

— Разбрахме ли се тогава?

Макс кимна.

— Ще останеш ли за вечеря? След това ще можеш да си тръгнеш съвсем явно.

— Добре. Но къде ще ме криеш?

Валмар помълча за миг. Той също се чудеше, но Ариана имаше готов отговор.

— В стаите на майка.

Валмар ѝ хвърли един поглед, пълен с несъгласие, а Макс наблюдаваше мълчаливата борба в очите им.

— Татко, това е единственото място, до което никой не се приближава.

Като се изключи това, че тя и Фрау Клемер бяха там предния ден. Точно това я подсети толкова бързо за въпросните стаи. Обикновено семейството и прислугата се правеха, че стеите на Касандра вече не са част от дома на фон Готард.

— Татко. Така е. Там ще бъде в безопасност. А аз ще поразчистя, след като той замине. Никой няма да разбере.

Валмар не продума един безкраен миг. Последния път, когато беше в този апартамент, жена му лежеше мъртва във вана, пълна с кръв. Той не стъпи никога повече в нейните стаи. Не можеше да понесе болката от тези последни спомени, това наранено лице и отчаяните очи, гърдите, разкъсани от закопчалката на колана на онзи нацист, който без малко е щял да я изнасили.

— Струва ми се, че нямаме избор.

Каза го с агония, която само Макс разбра. И двамата знаеха на какво са способни нацистите.

— Съжалявам, че ти създавам проблеми, Валмар.

— Не ставай смешен. Искаме да ти помогнем. — И добави с лека, хладна усмивка. — Може би някой ден ти ще ни помогнеш.

Измина един дълъг миг в мълчание и накрая Макс проговори.

— Валмар, наистина ли смяташ да заминаваш?

По-възрастният мъж имаше замислен вид.

— Не съм сигурен, че ще успея. Аз се забелязвам повече от теб. Нуждаят се от мен повече, отколкото от теб. Аз съм източник на средства за тях. *Тилден банк* е важна за Райха. Тя е въжетото около шията ми, но и моето спасение. Някой ден може да се окаже, че е оръжието, опряно до главата ми. Но ако бях на твое място, щях да постъпя като теб.

Ариана го слушаше шокирана. Не беше и подозирала, че баща ѝ обмисля бягство.

И сякаш по предварителна уговорка, в този момент Бертолд почука и съобщи, че вечерята е готова. Тримата напуснаха стаята в мълчание.

ГЛАВА ВТОРА

Валмар фон Готард мина тихо на пръсти през собствената си къща и зачака в предната зала. Беше предупредил Макс Томас да мине бос през градината. Така щеше да вдигне по-малко шум, отколкото ако върви по чакъла с обувки. Беше му дал и собствения си ключ от портала.

Макс си беше тръгнал около единайсет, а сега приближаваше три. Луната беше пълна и ясна и можеше да го видят лесно как прекосява бегом просторния двор. Двамата мъже не размениха никакви поздравии, само си кимнаха, докато Макс Томас внимателно избърсваше краката си, обути само в чорапи. Калта от лехите можеше да остави следи по белия мраморен под. Валмар остана доволен от спокойната мисъл на Макс. Сега той беше съвсем различен от мъжа, който седеше разплакан и съкрушен в кабинета му само преди девет часа. По време на бягството му, самото оцеляване на Макс Томас зависеше от бързата му мисъл и хладнокръвие.

Двамата мъже минаха забързано по главното стълбище и за един кратък миг достигнаха вратата в края на дългия коридор. За миг Валмар се спря, изчака, сякаш не беше сигурен дали да влезе. Но Ариана ги очакваше и усетила тяхното присъствие, откряна вратата, за да надзърне. Когато видя напрегнатото лице на Макс в коридора, тя отвори по-широко, за да ги пусне вътре. Но Валмар само поклати глава, сякаш все още не можеше да се насили да влезе вътре. Макс бързо влезе. Може би беше време Валмар да отвори вратите отново. Може би, също като Макс, и за него беше дошло време да продължи напред.

Той затвори зад себе си и последва другите, а Ариана ги въведе в малката стая, която преди е била кабинет на майка ѝ. Сега цветовете бяха избелели до още по-светлорозово. Шезлонгът все още стоеше в ъгъла. Ариана беше застлала върху него дебели одеяла, за да може Макс да спи там. Тя вдигна пръст до устните си и прошепна тихо:

— Мисля, че ще е по-безопасно да спи тук. Ако някой надникне, няма да може да го види откъм спалнята.

Баща ѝ кимна, а Макс го погледна с благодарност. Около очите му вече имаше бръчици от умора. Валмар го погледна за последен път, кимна и напусна стаята, а Ариана бързо го последва.

Валмар беше обещал, че ще намери документи възможно най-бързо и се надяваше, заради Макс, да ги има до следващата вечер.

Ариана и баща ѝ се разделиха безмълвно в коридора, всеки със своите мисли. Тя се върна сама в стаята си, като размишляваше върху самотното пътуване, което трябваше да предприеме Макс. Все още си спомняше малката Сара. Миниатюрна жена, с тъмни, смеещи се очи. Знаеше толкова много смешни истории и беше мила с Ариана при всяка тяхна среща. Сега всичко ѝ изглеждаше толкова отдавна. През изминалите три години често си мислеше за нея, чудеше се къде ли е и какво ли са ѝ сторили... и на момчетата... Сега вече знаеха.

Същите бяха и мислите на Макс, докато лежеше тихо в розовия, покрит с атлаз шезлонг, в стаята на жената, която беше видял само веднъж, когато се срещна за пръв път с Валмар. Беше вълнуваща жена със златиста коса почти с цвета на мед. Реши, че тя е най-прекрасното видение в неговия живот. Малко след това научи, че е мъртва. От грип, бяха му казали. Но докато лежеше там, реши, че сигурно причината за смъртта ѝ е друга. Някакво странно чувство се излъчваше от Валмар, сякаш той знаеше, сякаш той също е пострадал от ръцете на нацистите. Изглеждаше невероятно, но човек никога не знае.

В стаята си Валмар стоеше загледан в езерото, обляно от лунна светлина, но не него виждаше, а жена си. Златистата, сияйна, красива Касандра... жената, която беше обичал така отчаяно, толкова отдавна... мечтите, които бяха споделяли в тази стая. А сега тя беше празна, мрачна, с покрити мебели, забравена. Тази нощ нещо в него се разкъса, когато пресече прага с мъжа, когото криеха, и с Ариана, която имаше същите лавандуловосини очи.

Той отмести поглед от лунната светлина натъжен и най-после се съблече и легна.

— Пита ли го? — попита я Фрау Клемер, когато след закуска се срещнаха в коридора.

— За какво?

Ариана имаше да мисли за други неща.

— За staите. За апартамента на майка ти.

Какво странно момиче беше, толкова далечна, така отнесена понякога. Дали вече е забравила? Фрау Клемер се чудеше понякога какви ли тайни се крият в тези дълбоки сини очи.

— А, това ли... да... искам да кажа не. Той каза не.

— Ядоса ли се?

— Не. Но беше непреклонен. Предполагам, че просто ще си остана, където съм сега.

— Защо не го попритиснеш? Може да поразмисли и да отстъпи.

Но Ариана поклати глава решително.

— Достатъчно грижи си има.

Икономката повдигна рамене и отмина. Понякога беше трудно човек да разбере момичето, но пък и майка ѝ си беше странна.

Когато на сутринта Ариана тръгна за училище, Валмар вече беше напуснал къщата с ролса си. Тя поиска да остане за всеки случай вкъщи през деня, заради Макс, но баща ѝ настоя, че животът трябва да продължи както винаги, а за да е сигурен за безопасността на Макс, той заключи лично вратата на стаята на Касандра.

Стори ѝ се, че изминаха часове, преди да успее да се върне, но най-после дойде време да се прибира у дома. Цял ден беше седяла в училище разсеяна, замислена за Макс и за това как ли е той. Горкият човек! Сигурно се чувства много особено като затворник в чужда къща. Ариана премина през главната зала със спокойна крачка, поздрави Бертолд и се качи горе. Отказа предложения от Ана чай и влезе в банята, за да се срещне. Изминаха още петнайсет минути, преди да посмее да се върне на долния етаж. Спря се за миг пред спалнята на баща си, после се плъзна покрай нея, стиснала ключа, взет от Фрау Клемер само преди два дни.

Вратата се отвори лесно, след като превъртя ключа и натисна дръжката. Тихо се мушна вътре и изчезна. Изтича с тихи стъпки през спалнята, безшумно, останала без дъх и ето я пред прага — едно усмихнато видение срещу уморения, небръснат Макс.

— Здравей — прошепна едва чуто.

Той ѝ се усмихна и я покани да седне.

— Ял ли си?

Той поклати глава.

— Така си и мислех. Ето.

Беше му донесла сандвич, скрит в дълбокия джоб на полата ѝ.

— По-късно ще ти донеса малко мляко.

Сутринта беше оставила кана с вода. Казаха му да не пуска крановете. След толкова години тръбите бяха прекалено ръждясали и щяха да вдигнат ужасен шум, който щеше да предупреди слугите, че има някой в тези стаи.

— Но все пак си добре?

— Добре съм. — Той захвапа сандвича нетърпеливо. — Не беше длъжна да правиш това. — После ѝ се усмихна широко. — Но се радвам, че го направи.

Изглеждаше някак по-млад, сякаш годините грижи бяха изчезнали от лицето му. Беше изтощен и някак по-различен, така небръснат, но вече го нямаше измъчения, изпълнен с болка поглед от вчера.

— Как мина училището днес?

— Ужасно. Притеснявах се за теб.

— Не трябваше. Тук съм добре.

Странно, само от няколко часа се криеше тук, а вече имаше чувството, че е отрязан от света. Липсваха му автобусите, шумът, офисът му, телефонът, дори и звукът на ботуши, тракащи по улицата. Тук всичко изглеждаше толкова далечно, сякаш се беше пренесъл в друг свят. Избледнял, забравен свят от розов атлас, в будоара на жена, която си беше отишла толкова отдавна. И двамата оглеждаха малкия кабинет и внезапно очите им се срещнаха.

— Каква беше тя... майка ти?

Ариана се огледа около себе си някак особено.

— Не съм сигурна. Никога не съм я познавала истински. Умря, когато бях на девет.

За миг си припомни Герхард на гробището и как после тя стоеше до баща си под дъжда, стиснала здраво ръката му.

— Беше много красива. Не съм сигурна дали знам повече от това.

— Виждал съм я веднъж. Беше невероятна. Смятах, че е най-фината жена, която някога съм виждал.

Ариана кимна.

— Идваше горе да ни види във вечерно облекло, ухаеща на парфюм. Роклите ѝ шумоляха прекрасно, докато пресичаше стаята,

издаваха звука на коприна, тафта и атлаз. Винаги ми е изглеждала ужасно тайнствена. И предполагам, че ще си остане такава.

Ариана го погледна с големите си тъжни очи.

— Мислил ли си къде ще отидеш?

Шепнейки, както бяха принудени да си говорят, тя изглеждаше като дете, което го пита за някаква тайна и той се усмихна.

— Горе-долу. Смятам, че баща ти е прав. Първо Швейцария. И, може би после, когато войната свърши, ще се опитам да стигна до Щатите. Баща ми има братовчед там. Дори не съм сигурен дали още е жив. Но все пак е някакво начало.

— Няма ли да се върнеш тук? — Беше шокирана, когато той поклати глава. — Никога ли, Макс?

— Никога — въздъхна леко той. — Не искам да виждам отново това място.

На Ариана ѝ изглеждаше странно, че той ще трябва да се откъсне завинаги от това, което е представлявало целия му живот. Но от друга страна може би беше прав да хлопне вратата толкова твърдо. Чудеше се дали това е същото, както и отказът на баща ѝ до миналата вечер да влезе отново в стаята на майка ѝ. Просто имаше места, където човек никога не се завръща, защото му причиняват нетърпима болка. Когато го погледна отново, той ѝ се усмихваше нежно.

— Ще дойдете ли двамата с баща си да ме видите в Америка след войната.

Тя се засмя.

— Доста далече ми се вижда.

— Надявам се да не е.

После, без да се замисля, той посегна и взе ръката ѝ. Задържа я един дълъг миг, после тя се наведе бавно над него и леко целуна косите му. Нямаше нужда от повече думи между тях. Той просто я държеше, а тя погали косите му.

След малко той я накара да си върви, като ѝ каза, че е опасно да стои тук. Но истината беше, че си мислеше *немислимото*, скрит в дома на стария си приятел.

По-късно тази вечер Валмар дойде да го види. Той изглеждаше много по-уморен и замислен от Макс. Вече притежаваше документи за пътуване и немски паспорт на името на Ернст Йозеф Фрай. Бяха

използвали снимката от паспорта на Макс, а печатът, ударен върху нея, изглеждаше истински.

— Добра работа, а? — Макс го разгледа с възхищение, после погледна отново Валмар, седнал неудобно в едно розово кресло. — А сега какво?

— Карта, малко пари. Извадих ти и разрешително за пътуване. Можеш да отидеш с влак близо до границата. След това, приятелю, всичко зависи от теб. Но би трябвало да успееш... — замълча за миг — ... с това.

Подаде му плик, пълен с пари, достатъчни за няколко седмици.

— Не посмях да изтегля повече, за да не се учуди някой.

— Има ли нещо, за което не си помислил, Валмар?

Макс го изгледа с възхищение. Какъв забележителен старец беше фон Готард...

— Надявам се да няма. Страхувам се, че съм новак в тези работи. Но мисля, че така може да натрупам опит.

— Ти наистина мислиш за заминаване?

Валмар изглеждаше замислен.

— Но защо?

— По много причини. Кой знае какво ще стане, в кой момент те ще загубят контрол. А имам да мисля и за Герхард. През есента ще навърши шестнайсет. Ако войната не свърши скоро, може да му изпратят повиквателна. В такъв случай ще заминем.

Макс кимна в мълчание. Разбираше. Ако все още имаше син, когото да пази от нацистите, и той би постъпил по същия начин.

Но не само за Герхард се притесняваше Валмар, а и за Ариана. Потокът от униформи в града го измъчваше почти през цялото време. Тя беше толкова изящна, така привлекателна по свой тих, ненатрапчив начин. Ами ако ѝ навредят, ако я грабнат или — още по-лошо, ако някой високопоставен офицер хареса единствената му дъщеря? Сега, когато остаряваше, страхът му се увеличаваше. След няколко месеца тя вече няма да е на училище. Знаеше, че доброволно работи в болницата *Мартин Лутър* и това го ужасяваше най-много. Той седеше замислен, докато Макс отново огледа новия си паспорт.

— Валмар, как бих могъл да ти благодаря?

— Бъди в безопасност. Започни нов живот. Това е достатъчна благодарност.

— Това ми изглежда много незначително. Може ли да ти пиша къде съм?

— Дискретно. Само един адрес. Никакви имена. Аз ще знам.

Макс кимна.

— Влакът тръгва от гарата в полунощ. — Валмар порови из джоба си и му подаде ключовете от колата.

— В гаража зад къщата ще откриеш син форд купе, стар. Беше на Касандра. Но тази сутрин сам го проверих. За учудване, все още работи. Мисля, че слугите го карат от време на време, за да го поддържат в движение. Вземи го, иди с него до гарата и го остави там. На сутринта ще го обявя за откраднат. Ти отдавна ще си заминал. Тази вечер ще си легнеш рано, така че няма да има никакъв проблем. Да се надяваме, че до единайсет и половина, когато ще тръгнеш, всички ще са заспали. И така, приятелю, погрижихме се за всичко, освен за едно.

Макс не се сещаше за нищо повече. Но Валмар беше помислил и за още нещо. Той отиде бавно в спалнята на Касандра и взе две картини от стената. С джобното си ножче ги отдели от рамките им, а после махна дървените плоскости, които ги придържаха изпънати от двадесет години. Едната беше Реноар, принадлежала на майка му, а другата — Коро, купен за съпругата му преди двайсет години през медения им месец в Париж. Без да продума на мъжа, който го наблюдаваше, той нави двете платна стегнато и след това ги подаде на приятеля си.

— Вземи ги. Направи каквото трябва. Продай ги, изяж ги, замени ги. И двете струват доста пари. Достатъчно, за да започнеш новия си живот.

— Валмар, не! Дори и това, което оставям тук, в банката, никога не би ги изплатило.

Беше изхарчил голяма част от парите си при опитите да открие Сара и момчетата.

— Трябва да го направиш. Като висят тук, те не са от полза за никого. Ти се нуждаеш от тях... а аз не бих издържал да ги погледна отново... не и след като са били тук. Сега са твои, Макс. Вземи ги. От приятел.

Точно тогава Ариана се вмъкна тихо в стаята. Развълнува се, когато видя сълзи в очите на Макс, а щом видя празните рамки до леглото на майка си, тя разбра.

— Сега ли тръгваш, Макс? — погледна го с широко отворени очи.

— След няколко часа. Твоят баща тъкмо... Не знам какво да кажа, Валмар.

— Довиждане, Максимилиан. Късмет...

Те стиснаха здраво ръце и Макс се опита да спре сълзите си. След миг Валмар ги остави, а Ариана постоя само няколко минути. Но преди да си тръгне, за да отиде на вечеря, Макс протегна ръце към нея и те се целунаха.

Вечерята мина изключително строго, като се изключи Герхард, който замеряше отдалечаващия се гръб на Бертолд с хлебни топчета. Баща му го смъмри, но той се ухили и след миг запрати още едно в гърба на сестра си.

— Ще те върнем да вечеряш с фройлайн Хедвиг, ако продължаваш.

— Съжалявам, татко.

Но въпреки че бърбеше дружелюбно, той не успя да въвлече нито баща си, нито сестра си в кой знае какъв разговор и накрая също замълча, докато се хранеше.

След вечеря Валмар се оттегли в кабинета си, Ариана — в спалнята си, а Герхард се върна към пакостите си. Тя искаше да отиде още веднъж при Максимилиан, но се страхуваше да го направи. Баща ѝ настоя, че не трябва да рискуват да привличат вниманието на слугите. Бягството на Макс зависеше от това никой да не узнае къде е той, а тяхната безопасност — от това никой да не знае къде е бил. Така че тя остана в стаята си часове наред и послушно, както беше наредил баща ѝ, угаси светлините в десет и тридесет. Чакаше мълчаливо, мислеше, молеше се и накрая не издържа и в единадесет и двайсет слезе тихо, на пръсти, по стълбите, докато стигна стаята на майка си. Влезе безшумно и го откри застанал в очакване, като че ли е знаел, че тя ще дойде. Този път той я целуна дълго и страстно и я притискаше толкова силно до себе си, че тя едва успяваше да диша. Целунаха се в един последен, продължителен миг, после той се отдръпна и започна да закопчава палтото си.

— Сега трябва да тръгвам, Ариана — усмихна ѝ се той леко. — Пази се, скъпа. До новата ни среща.

— Обичам те — едва промълви тя, очите ѝ говореха толкова силно, колкото и думите. — Бог да те пази.

Той кимна. В дясната си ръка стискаше куфарчето, в дъното на което бяха скрити безценните картини, увити във вестници.

— Ще се срещнем отново, когато всичко свърши. — Усмихна ѝ се, сякаш отиваше в офиса си. — Може би в Ню Йорк.

Тогава тя се разсмя тихо.

— Ти си луд...

— Може би. — Очите му станаха сериозни. — Но и аз те обичам.

Това беше истина. Беше го развълнувала, беше дошла при него в момент, когато той се нуждаеше от нежен приятел.

После, без да продума, той мина тихо покрай нея и отиде до вратата. Тя я задържа отворена, заключи зад тях и му махна за последен път, когато той пое на пръсти надолу по стълбите. Тя се скри бързо в спалнята си. После чу звука от колата на майка си по посока на портала.

— Довиждане, любими...

Тя наблюдаваше от прозореца си, като остана там почти половин час, замислена за първия мъж, когото беше целунала, като се питаше дали някога отново ще се срещнат.

ГЛАВА ТРЕТА

Нищо в поведението на баща ѝ на следващата сутрин не би възбудило нечие подозрение, че нещо се е случило, а и държанието на Ариана не подсказваше нищо. Когато този следобед шофьорът събщи мрачно, че старият форд на Фрау фон Готард е откраднат, Валмар се обади веднага на полицията. По-късно същата вечер откриха колата изоставена близо до гарата, без никакви повреди. Тихо и на шега се говореше, че Герхард е виновникът и че е излязъл да се поразходи. Полицаяте се опитаха да прикрият усмивките си, а Герхард беше подобаващо разгневен, когато го разпитваха. Накрая нещата бяха оставени в ръцете на семейството, полицаите получиха благодарности, а колата се върна в гаража.

— Но аз не съм я вземал, татко!

Той се беше разгорещил, изправен срещу Валмар.

— Не си ли? Е, в такъв случай смятам, че всичко е наред.

— Но ти мислиш, че съм го направил.

— Това няма значение. Колата е обратно в гаража. Моля те, гледай все пак нито ти, нито приятелите ти да не се опитвате да... въ... заемате... колата на майка ти отново.

Беше му неприятно да се държи така, но нямаше избор. Ариана го разбра ясно и се опита да успокои Герхард, докато го извеждаше от стаята.

— Не е честно. Не съм. — После я погледна. — Ами ти?

— Разбира се, че не. Не ставай глупав. Аз не мога да карам кола.

— На бас се хващам, че си ти?

— Герхард, не ставай глупав!

Но внезапно и двамата се разсмяха и се отправиха, ръка за ръка, към стаите си на горния етаж. Герхард беше убеден, че е тя.

Въпреки веселото държание с брат ѝ, Валмар забеляза, че нещо не е наред. Сутрин беше някак по-притихнала от обикновено, а щом се върнеше вечер от училище или от работата си в болницата, тя изчезваше веднага в стаята си. Беше трудно да я въвлече човек в

разговор, но най-накрая, седмица след заминаването на Макс, тя влезе в кабинета на баща си с мокри от сълзи очи.

— Знаеш ли нещо, татко?

Той разбра веднага. Точно от това се страхуваше.

— Не, нищо. Но ще узнаем. Може би ще измине известно време, преди той да се установи и да се обади.

— Не си сигурен. — Тя потъна в едно кресло до огъня. — Може и да е мъртъв.

— Може. — Той я наблюдаваше, а гласът му беше тих и тъжен. — А може и да не е. Но сега го няма, Ариана. Отиде си от нас. Има си свой живот, където и да го отведе той. Ти не можеш да разчиташ на него. Ние сме само част от стария живот, който той изостави. — Но когато я видя, той се уплаши и следващите думи се изплъзнаха, преди да успее да ги спре. — Харесваш ли го, Ариана?

Тя се обърна към него шокирана от въпроса. Не беше очаквала от баща си да я нита нещо такова.

— Не знам. Аз... — Стисна очи. — Просто се притеснявах. Той може да е...

Изчерви се леко и се загледа в огъня. Нямахше желание да му каже истината.

— Добре. Надявам се да е така. Трудно е да се диктуват тези неща, но... — *Как да ѝ обясни? Какво да ѝ каже?* — Във времена като тези е по-добре да съхраним обичта си за по-добри дни. Във военно време, при трудни обстоятелства, има някакво романтично усещане, което понякога е нереално и неустойчиво. Ако го срещнеш след години, може би ще ти се стори съвсем различен. Сякаш не е човекът, когото си спомняш отпреди седмица.

— Разбирам.

Точно затова тя внимателно избягваше каквото и да било обвързване с ранените мъже от болницата, където работеше.

— Наистина го разбирам!

— Радвам се...

Той въздъхна дълбоко, докато я наблюдаваше. Отново беше стигнал до повратна точка. До поредния кръстопът по техния всепоковарен път.

— Да обичаш мъж в положението на Макс може да бъде и опасно. Сега той е беглец, след някой и друг ден нацистите може да го

подгонят. И ако си свързана с него, ще подгонят и теб. Дори и да не ти навредят, болката, причинена от всичко това, може да те съсипе, както и болката от загубата на Сара почти го е съкрушила.

— Как може да наказват хората за това, че обичат някого! — Изглеждаше ядосана. — Как може човек да знае предварително кой е прав и кой греши...

Детинският ѝ въпрос, толкова наивен и в същото време толкова правилен, събуди спомените за Касандра и те го заляха... беше я предупредил... тя знаеше...

— Татко?

Ариана го наблюдаваше, докато той се беше вгълбил в себе си. Изглеждаше ѝ отдалечен на хиляди километри.

— Трябва да го забравиш. Това може да е опасно за теб.

Той я погледна твърдо, но очите ѝ не се отместиха от неговите.

— Беше опасно за теб да му помагаш, татко.

— То е различно. Въпреки това, донякъде си права. Но аз не съм свързан по този начин с него, *чрез любовта*. — След това я изгледа по-съсредоточено. — Надявам се, че и ти не си.

Тя не отговори и накрая той отиде до прозореца и се вгледа в езерото. Грюнвалдското гробище почти се виждаше от прозорците. Но във въображението си той виждаше лицето ѝ. Такова, каквото беше, когато я предупреди. Каквото беше в нощта, преди тя да отнеме живота си.

— Ариана, ще ти кажа нещо, за което никога не съм искал да говоря. За цената на любовта. За нацистите... за майка ти.

Гласът му звучеше приглушен и далечен. Ариана чакаше объркана, вперила очи в гърба на баща си.

— Не я осъждам, нито я критикувам. Не съм ядосан. С нищо от това, което казвам, не искам да те карам да се срамуваш. Обичахме се дълбоко. Но се оженихме, когато тя беше много млада. Аз я обичах, но невинаги я разбирах. Донякъде тя беше различна от жените на своето време. Имаше някакъв тих огън в душата си. — Обърна се и я погледна. — Знаеш ли, че когато ти се роди, тя искаше сама да се грижи за теб, а не да наемаме бавачка? Това беше нечувано. А аз смятах, че е и глупаво. Така че наех фройлайн Хедвиг и мисля, че тогава нещо се случи с майка ти. След това тя винаги изглеждаше някак изгубена. — Той се извърна отново, замълча за миг, после

продължи. — Бяхме женени от десет години, когато тя срещна един мъж, по-млад от мен. Той беше много известен писател, красив и интелигентен. И тя се влюби. Знаех за това почти от самото начало. Вероятно дори преди да е започнало. Хората ми казваха, че са ги виждали заедно. А аз забелязах някаква промяна в очите ѝ. Нещо вълнуващо, щастливо и оживено отново. Нещо прекрасно. — Гласът му се смекчи. — Мисля, че по някакъв начин това ме накара да я обичам още повече. Трагедията на Касандра не беше в това, че обича друг мъж, а не съпруга си, а в това, че страната ѝ попадна в ръцете на нацистите и мъжът, когото обичаше отчаяно, беше еврейин. Предупредих я заради самата нея и заради него, но тя не искаше да го изостави. Всъщност, тя не искаше да изостави никого от нас двамата. Не мога да кажа, че някога съм пострадал наистина заради привързаността ѝ към този мъж. Тя ми беше предана колкото и порано, може би и повече. Но беше също така предана и на него. Дори и когато престанаха да издават работите му, когато го отбягваха, когато най-накрая... — Гласът му се пречупи и той едва успя да продължи. — Дори и когато го убиха. Беше с него в деня, когато го отвлякоха. Измъкнали го от дома му, пребили го, а когато открили майка ти, те... я били... Може би са щели да я убият, но тя решила да им каже коя е, така че я оставили на мира. Дошла си у дома, а когато аз се прибрах, единственото, за което можеше да говори, беше, че ме е посрамила и че се страхува да не ни навредят. Тя чувстваше, че трябва да предложи своя живот, за да запази нашите... а и не можеше да живее с мисълта за това, което бяха причинили на него. Отидох за два часа на една среща и когато се върнах, тя беше мъртва. В нейната баня, в стаите ѝ, напред по коридора.

Той махна леко към стаите, които бяха заети от Макс само преди седмица.

— Това, Ариана, е историята на майка ти, която обичаше един мъж, когото нацистите искаха да убият. Тя не можа да издържи действителността, която те ѝ разкриха... не можа да живее с грозотата, бруталността и страха... така че... — извърна се към дъщеря си — донякъде *те* я убиха. Точно както донякъде биха се осмелили да убият и теб, ако решиш да поемеш риска да обичаш Макс. Не го прави... О, боже, моля те, Ариана... недей...

Лицето му потъна в ръцете му и за пръв път през живота си Ариана чу баща си да плаче. Тя се приближи до него, притихнала и разтреперана, и го прегърна. Сълзите ѝ капеха по сакото му, а неговите се смесваха със златния прах на косите ѝ.

— Толкова съжалявам... О, татко, толкова съжалявам...

Тя повтаряше това отново и отново, ужасена от думите му. Но за първи път в живота ѝ майка ѝ се беше превърнала в нещо реално.

— Татко, недей... моля те... Толкова съжалявам... Не знам какво се случи... толкова съм объркана. Толкова странно беше, че той е тук, в тази спалня... в нашата къща, скрит, изплашен. Искях да му помогна. Толкова ми беше мъчно за него.

— На мен също. — Баща ѝ най-после повдигна глава. — Но трябва да го оставиш да си отиде. Един ден ще намериш мъж за себе си. Добър мъж и, надявам се, подходящ мъж, в по-добри времена.

Тя кимна, без да продума и изтри наново бликналите сълзи.

— Смяташ ли, че ще го видим отново?

— Някой ден, може би. — Ръцете му обгърнаха дъщеря му. — *Надявам се.*

Тя кимна и те стояха там — мъжът, загубил Касандра, и малкото момиченце, с което тя го беше оставила.

— Моля те, мила, внимавай сега, когато сме във война.

— Добре. Обещавам. — Очите ѝ потърсиха неговите и тя му изпрати лека усмивка. — Освен това, иска ми се да не те напускам никога.

Но думите ѝ го разсмяха.

— И това, скъпа, също ще се промени.

Две седмици по-късно Валмар получи писмо в офиса си. То нямаше обратен адрес и съдържаеше единствен лист хартия с набързо надраскан адрес. Макс беше в Люцерн. Това беше последният път, когато Валмар фон Готард чу нещо за него.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Лятото измина без особени събития. Валмар беше зает в банката, а Ариана — в болницата, три предобеда на седмица. Училището вече не ѝ пречеше и тя имаше повече време да работи в болницата и да ръководи нещата вкъщи. Тя, Герхард и баща им отидоха за една седмица на почивка в планината и когато се върнаха, Герхард навърши шестнайсет. Сутринта на рождения му ден баща му отбеляза развеселен, че синът му вече е мъж.

Очевидно такава беше и мнението на хитлеровата армия, защото за отчаяните последни напъни през есента на хиляда деветстотин четиридесет и четвърта тя изпращаше повиквателни на всеки мъж или момче, на които можеше.

Герхард получи повиквателната си четири дни след рождения си ден, който той, сестра му и баща му бяха отпразнували с толкова веселие. Трябваше да се яви след три дни.

— Не мога да повярвам. — Той се взираше на закуска в повиквателната. Вече беше закъснял за училище. — Но те не могат да направят това... могат ли, татко?

Баща му го изгледа мрачно.

— Не съм сигурен. Ще видим.

По-късно тази сутрин Валмар посети свой стар приятел, полковник, и научи, че нищо не може да се направи.

— Нуждаем се от него, Валмар. Нуждаем се от всички тях.

— Толкова ли е лошо?

— Дори по-лошо.

— Разбирам.

Поговориха за войната, за съпругата на полковника и за банката на Валмар, после той се отправи решително към офиса си. Докато седеше на задната седалка на ролса си, каран от шофьора му, размишляваше какво трябва да се направи. Няма да изгуби сина си. Вече беше загубил достатъчно.

Когато Валмар стигна в офиса си, той проведе два разговора. Върна се по обяд вкъщи, извади някои книжа от стенния сейф в

кабинета си и се върна. Откри децата си на третия етаж, в стаята на Герхард. Ариана плачеше, а лицето на Герхард излъчваше страх и отчаяние.

— Не могат да го вземат, нали, татко?

Ариана вярваше, че баща ѝ може да премества планини. Но в очите ѝ имаше много малка надежда. Както и в очите на Валмар, когато ѝ отговори тихо:

— Да, *могат*.

Герхард не каза нищо. Просто стоеше там, зашеметен от това, което се беше стоварило върху него. Повиквателната му все още стоеше отворена на бюрото му. От сутринта я беше чел стотици пъти. Още две момчета от класа му бяха получили повиквателни, но той не спомена за своята. Баща му беше казал да не говори за това, в случай че може да се направи нещо.

— Това означава, че *заминавам*.

Каза го с равен, безизразен глас и сестра му заплака отново.

— Да, това означава, Герхард. — Въпреки твърдостта на гласа му, той гледаше нежно децата си. — Бъди горд, че ще служиш на страната си.

— Луд ли си?

И двамата с Ариана се втреничиха в баща си шокирани и ужасени.

— Мълчете!

При последните си думи той отиде да затвори вратата на спалнята на Герхард. С пръст на устните им показа да се приближат и им прошепна.

— Не е необходимо да *заминаваш*.

— Така ли? — чу се развеселеният сценичен шепот на Герхард.
— Уредил ли си го?

— Не. — Валмар поклати глава сериозно. — Не успях. *Заминаваме*.

— Какво?

Герхард отново беше шокиран, но баща му и сестра му си размениха знаещи погледи. Приличаше на бягството на Макс само отпреди няколко месеца.

— Как ще *заминем*?

— Утре ще те отведе в Швейцария. Може да кажем, че се чувстваш зле тук, у дома. Не си длъжен да се явиш преди вторник, а

това е чак след три дни. Аз ще те преведа през границата и ще те оставя при мои приятели в Лозана. Или в Цюрих, ако се наложи. После ще се върна за сестра ти.

Той погледна нежно дъщеря си и докосна ръката ѝ. Може би тя все пак ще види Макс отново.

— Защо тя да не дойде с нас?

Герхард изглеждаше объркан. Баща му само поклати глава.

— Не мога да подготвя всичко толкова бързо, а и ако тя остане тук, те няма да заподозрат, че се измъкваме завинаги. И без това ще съм тук на другия ден и ще остана с нея. Но и двамата трябва да запазите пълно, абсолютно мълчание по този въпрос. Животът на всички нас зависи от това. Разбирате ли?

И двамата кимнаха.

— Герхард, поръчал съм фалшив паспорт за теб. Ако се наложи, ще го използваме на границата. И каквото и да правиш междуременно, искам да изглеждаш примирен с отиването в армията. Дори искам да изглеждаш доволен. Имам предвид и когато си в тази къща.

— Нямах ли доверие в слугите?

Герхард все още беше наивен, въпреки всичките си шестнадесет години. Беше пропуснал да забележи голямата загриженост на Бертолд за Партията и сляпата вяра на Хедвиг в Адолф Хитлер.

— Не и когато става дума за живота ви.

Герхард повдигна рамене.

— Добре.

— Не събирай никакъв багаж. Там ще купим всичко необходимо.

— Ще вземем ли пари?

— Вече имам пари там. — Валмар беше подготвен от години. — Съжалявам само, че чакахме толкова дълго. Не трябваше въобще да се връщаме след почивката.

Той въздъхна дълбоко и Ариана се опита да го успокои.

— Не можеше да знаеш. Кога ще се върнеш от Швейцария, татко?

— Днес е понеделник. Ще тръгнем сутринта... Сряда вечерта. А ти и аз ще заминем в четвъртък вечерта, след като отида до банката. Може да кажем, че отиваме на вечеря и въобще да не се върнем. Ще се наложи малко да маневрираме, за да убедим слугите, че Герхард е

заминал, без да се сбогува. Ако задържиш Ана и Хедвиг във вратите на Герхард утре и в сряда, може просто да им кажем, че той е тръгнал прекалено рано сутринта в четвъртък. Ако ти и аз сме тук, никой нищо няма да заподозре. Аз ще се опитам да се върна, докато стане време за вечеря.

— Какво каза в банката?

— Нищо. Няма да се наложи да обяснявам отсъствието си. Напоследък има достатъчно тайни срещи, за да се прикрия зад тях. Е, ясно ли ви е всичко сега? Деца, войната почти свърши, а когато дойде краят, нацистите ще повлекат всичко надолу със себе си. Не искам никой от вас да бъде тук по това време. Трябва вече да заминаваме. Ще оправяме нещата по-късно. Герхард, ще се срещнем в кафенето на ъгъла до офиса ми в единайсет преди обед. Оттам ще отидем заедно на гарата. Ясно ли е?

— Да.

Момчето внезапно стана мрачно.

— Ариана? Утре ще останеш тук горе, за да наглеждаш Герхард, нали?

— Да, татко. Но как ще напусне той сутринта къщата, без да го видят?

— Ще излезе в пет, преди някой да е станал. Ясно ли е, Герхард?

— Ясно, татко!

— Облечи си топли дрехи за пътуването. Ще трябва да вървим накрая.

— И ти, татко.

Ариана се загледа загрижено в баща си.

— И аз. Аз съм съвсем наясно, че трябва да го направя, благодаря ти. Вероятно много повече от това момче.

Той се изправи, разроши косата на сина си и се приготви да напусне стаята. Усмихна се на децата си, но те не му се усмихнаха в отговор.

— Не се притеснявайте. Всичко ще мине както трябва. И един ден ще се завърнем.

Той затвори вратата, а Ариана се замисли дали това наистина ще се случи.

ГЛАВА ПЕТА

— Фрау Гебсен. — Валмар фон Готард погледна секретарката си настоятелно, стиснал шапката си в ръка. — През останалата част на деня няма да ме има. Ще бъда на срещи. Разбирате ме... къде отивам.

— Разбира се, хер фон Готард.

— Много добре.

Той излезе с твърда стъпка от стаята. Тя нямаше никаква представа къде отива той. Но си мислеше, че знае. В Райхстага, разбира се, отново на среща с министъра на финансите. А ако не се появеше на другата сутрин, тя щеше да предположи, че срещите са се подновили. Разбираше ги тези неща.

Валмар знаеше, че е избрал идеално време за тръгване. Министърът на финансите беше за една седмица във Франция на консултации по въпроса за финансите на Райха в Париж и да огледа огромното количество картини, които щяха да бъдат изпратени в Берлин. Доста неочакван късмет за Райха.

Той каза на шофьора си да не го чака тази сутрин и забърза към работническото кафене зад ъгъла. Герхард беше напуснал къщата навреме, точно в пет сутринта, с една целувка от сестра си и един последен поглед към дома, в който е отраснал, и после извървя дванайсетте мили до центъра на Берлин.

Когато Валмар влезе в кафенето, той видя сина си, но с нищо не показа, че се познават. Просто отиде в мъжката тоалетна. Лицето му беше скрито от шапката, ръката му стискаше куфарче. Щом се озова зад заключената врата, той бързо съблече костюма си и си сложи чифт стари работнически панталони, взети от гаража. Облече пуловер над ризата, постави някаква неопикуема шапка на главата си, последва старо, топло сако, а костюмът му отиде в куфарчето. Шапката натика грубо на дъното на кошчето. След миг се приближи до Герхард, кимна леко, поздрави хрипливо и му направи знак да вървят. Взеха такси до гарата и после се изгубиха бързо в погълналата ги тълпа. След двайсет минути бяха във влака, който щеше да ги отведе до границата. Пътните

им документи бяха в ред, личните им карти не издаваха самоличността им, лицата им не трепваха.

Валмар все повече се гордееше с Герхард, който изигра съвършено ролята си. Беше беглец едва от снощи, но се учеше бързо какво трябва да прави, за да успее.

— Фройлайн Ариана?... Фройлайн Ариана?

На вратата се чукаше силно. Беше фройлайн Хедвиг. Тя наблюдаваше внимателно Ариана, която отвори едва-едва вратата. Но Ариана бързо сложи пръст на устните си, за да накара Хедвиг да замълчи, после изскочи в коридора при по-възрастната жена.

— Какво става?

— Шшт... ще го събудиш. Герхард въобще не е добре.

— Да няма треска?

— Не мисля. Смятам, че просто е една ужасна настинка.

— Нека да го видя.

— Не може. Обещах му, че ще го оставим да спи цял ден. Страхувам се, че ще е прекалено болен в четвъртък, когато трябва да го вземат войник. Просто иска да си отспи.

— Разбира се. Ясно. Не мислите ли, че трябва да извикаме лекар?

Ариана поклати глава.

— Не, ако не стане много по-зле.

Фройлайн Хедвиг кимна, доволна, че младият ѝ повереник е толкова нетърпелив да служи на страната си.

— Той е добро момче...

Ариана се усмихна доброжелателно в отговор и целуна възрастната жена по бузата, докато стояха в коридора.

— Благодарение на теб.

Хедвиг се изчерви от комплимента на Ариана.

— Да му донеса ли чай?

— Не, всичко е наред. Аз ще му направя по-късно. Точно сега спи.

— Добре, извикайте ме, ако той има нужда от мен.

— Обещавам. Благодаря ти.

— Моля.

След миг фройлайн Хедвиг пое по пътя си.

Два пъти този следобед и веднъж вечерта тя предлага отново услугите си, но Ариана настоя, че брат ѝ се е събуждал по-рано, хапнал е нещо и после отново е заспал. Вече беше вторник късно вечерта и тя трябваше да играе ролята си само до сряда вечерта, когато баща ѝ щеше да се завърне. След това щяха да се чувстват свободни в дома си. Баща ѝ може да каже, че сам е завел Герхард още в ранни зори. Всичко, което трябваше да се направи, беше да се справи до сряда. Ставаше дума само за още двадесет и четири часа. Тя можеше да го направи. А в четвъртък вечерта тя и баща ѝ също ще заминат.

Когато във вторник късно вечерта слезе долу, цялото тяло я болеше и се чувстваше уморена. Такова напрежение беше цял ден да слуша Хедвиг и Ана, да поддържа измамата и да стои на стража пред вратата на Герхард. Имаше нужда да избяга от третия етаж, макар и само за няколко минути. Влезе в кабинета на баща си и седна, загледана във въглените. Наистина ли той беше тук тази сутрин? Тук ли се сбогува набързо? Сега, без него, стаята изглеждаше различна. Книжката му бяха подредени внимателно на бюрото, книгите — старателно поставени в библиотеката.

Тя се изправи и се вгледа в езерото, като си припомняше последните му думи при сбогуването им...

— Не се притеснявай. Ще се върна вдругиден. С Герхард всичко ще е наред.

— Не се безпокоя за Герхард, а за теб.

— Не бъди глупава. Нямаш ли доверие на стария си баща?

— Повече, отколкото на когото и да било друг.

— Добре. Защото точно толкова ти вярвам и аз. И затова, моя мила Ариана, аз ще ти покажа сега някои неща, които могат да се окажат необходими някой ден. Мисля, че това са неща, които трябва да знаеш.

Беше ѝ показал тайния сейф в спалнята си, друг в голямата библиотека, а последният беше в спалнята на майка ѝ, където все още пазеше всичките ѝ скъпоценности.

— Един ден ще бъдат твои.

— Но защо *сега*?

Очите ѝ се напълниха със сълзи. Тя не искаше той да ѝ показва всичко това сега. Не и в деня, когато тръгваше, за да измъкне Герхард.

— Защото те обичам и искам да знаеш как да се погрижиш за себе си, ако ти се наложи. Ако се случи нещо, ще им кажеш, че нищо не знаеш. Кажи им, че си смятала, че Герхард лежи болен горе и не си имала никаква представа, че е заминал. Кажи им каквото трябва. Излъжи, но защити себе си с ума си и с това. — Той ѝ показа малък пистолет и дузина пачки току-що отпечатани банкноти. — Ако Германия падне, това няма да струва нищо, но скъпоценностите на майка ти ще те подсигурят.

После ѝ показа фалшивото томче от Шекспир, където лежах голям смарагд, който е бил годежния пръстен на майка ѝ, и диамантен пръстен-печат, който тя носеше на дясната си ръка.

Когато Ариана го видя, тя се пресегна да го докосне, без да се замисля. Блясъкът му ѝ беше познат. Спомни си, че го е виждала на ръката на майка си преди толкова много години.

— Винаги го носеше.

Гласът на баща ѝ прозвуча замечтано, докато и двамата стояха загледани в диамантения пръстен-печат.

— Помня.

— Наистина ли? — Изглеждаше изненадан. — Помни, че е тук, ако имаш нужда от него. Използвай го добре, скъпа, с това ще почетеш паметта ѝ.

Когато на сутринта се замисли отново, тя реши, че дори и да седи в кабинета на баща си, това няма да го доведе при нея по-бързо, отколкото ако отиде и си легне горе. А и трябваше да стане рано, за да поднови бдението си, в случай че фройлайн Хедвиг настоява да види сама Герхард.

Ариана угаси тихо светлините в кабинета на баща си, затвори вратата и се качи горе.

На гара Мюлхайм Валмар побутна леко Герхард, който спеше спокойно на седалката. Почти от дванайсет часа бяха във влака, а момчето заспа преди четири. Докато лежеше там, той изглеждаше толкова млад и невинен, с глава в ъгъла, притисната до облегалката на седалката. Войници се качваха само на няколко гари, а документите им бяха проверени два пъти. Валмар говореше за Герхард като за свой млад приятел. Документите се оказаха в ред. Когато говореше с

офицерите, тонът му беше почтителен, с недодялано произношение. Герхард не говори много. Само отвори широко очи, изпълнени с възторг от войниците, а единият от тях разроши косата му и му обеща шеговито, че и той ще има своя повиквателна скоро. Герхард им се усмихна и двамата мъже в униформи отминаха.

В Мюлхайм никой не се качи и спирането беше за кратко, но Валмар искаше той да е буден, преди да са стигнали Льорах, тяхната последна спирка. Във всеки случай щеше да се разбуди много бързо на хладния нощен въздух. После следваха девет мили ходене пеша и най-голямото им предизвикателство — да пресекат границата и да достигнат Базел колкото се може по-рано. Оттам щяха да вземат влак за Цюрих. Валмар беше решил да го остави там. В Швейцария той щеше да бъде в безопасност. Два дни по-късно щеше да се върне с Ариана и тогава можеха да продължат заедно към Лозана.

Бързаше да се върне при Ариана колкото се може по-скоро. Тя не можеше да поддържа заблудата до безкрайност. Главното беше да отведе успешно Герхард до Цюрих. Но първо Льорах и дългата им разходка. От Мюлхайм до Льорах имаше осемнайсет мили и половин час, след като Герхард се размърда сънливо на мястото си и се огледа замаян около себе си, влакът спря. Тук свършваше техният път с влак.

В един и трийсет през нощта, заедно с няколко други пътници те слязоха и за момент Валмар почувства, че краката му треперят от непознатото усещане за твърда земя. Не каза нищо на Герхард. Просто придърпа надолу шапката си, вдигна яката си, махна към гарата и те продължиха. Старец и момче на път към дома. С грубите си дрехи те не изглеждаха странно в Льорах. Биха ги издали само ръцете на Валмар, с добре направен маникюр и прическата му. Но той се беше погрижил да изцапа ръцете си още преди да напуснат Берлин и стоя с шапка през цялото пътуване.

— Гладен ли си? — погледна той Герхард, който се прозина и вдигна рамене.

— Аз съм добре. Ти?

Баща му се усмихна.

— Ето — подаде му той една ябълка, която беше запазил от обяда, купен във влака.

Герхард я ухапа, когато се отправи по пътя. Не се виждаше никой.

Деветте мили взеха за пет часа. Герхард би се справил по-бързо, но Валмар не можеше да върви така, както на младини. Все пак, за човек почти на седемдесет, той се справи забележително добре. И ето пред тях беше границата. В продължение на много мили ограда и бодлива тел. В далечината се чуваше трополенето на граничните патрули. Преди два часа бяха изоставили пътя. Но в тъмното, още преди зазоряване, те изглеждаха като двама фермери, които започват работа прекалено рано. Никакви чанти, които да предизвикат подозрение. Само куфарчето на Валмар, но той щеше да го хвърли в храстите, ако чуеше, че някой се приближава. Измъкна бързо ножици за тел от джоба си и докато той режеше, Герхард придържаше телта. След няколко минути се появи дупка, колкото да се проврат през нея.

Валмар усещаше силните удари на сърцето си... Ако ги хванат, ще ги застрелят. Не се притесняваше за себе си, а за момчето... Бързо, бързо пропълзя през дупката, той чу как сакото му се разкъсва, но само след миг и двамата бяха в Швейцария, близо до няколко дървета, сред полето. Валмар направи знак, без да продума и двамата хукнаха да бягат между дърветата. Сякаш изминаха часове, преди най-послед да спрат. Но никой не ги гонеше, никой не беше ги чул.

Валмар знаеше, че година-две по-рано щеше да им бъде потрудно да пресекат границата, но през последните месеци армията имаше такава отчаяна нужда от войници, че патрулите по швейцарската граница все не достигаха.

Повървяха още половин час и при първите слънчеви лъчи достигнаха Базел. Над планините се появи прекрасен изгрев. За момент Валмар спря и сложи ръка на рамото на Герхард, за да погледнат розовите и морави цветове, залели огряното от слънцето небе. В този кратък миг той си помисли, че никога не се е чувствал така свободен. Тук ще живеят добре, докато свърши войната, а може би и след това.

Когато стигнаха гарата, краката го боляха, но успяха точно навреме, за да хванат първия влак. Валмар купи билети до Цюрих, после се отпусна на седалката, за да си почине. Едва затвори очи и усети как потъва в сън. Сякаш само няколко мига по-късно усети, че Герхард го бута по рамото. През четирите и половина часа на пътуването Герхард не искаше да го буди и през цялото време наблюдава красивите гледки на Фрик Вели.

— Татко... мисля, че пристигнахме.

Валмар се огледа сънливо и видя познатите му *Ванхоф плац* и *Гросмюнстер катедрал*, а в далечината се забелязваха възвишенията на Уетлиберг. За момент се почувства у дома си.

— Да, пристигнахме.

Всичко беше наред, когато слязоха от влака в Цюрих и на Валмар му се прииска да хване ръката на сина си и да затанцува, въпреки уморения си гръб и болката в краката. Но вместо това на лицето му бавно се появи усмивка и той сложи ръка на раменете на сина си. Успяха. Бяха свободни. Животът на Герхард беше вече в безопасност. Той никога няма да служи в армията на Хитлер. Те никога няма да убият сина му.

Отправиха се забързани към малък хотел, за който Валмар си спомняше смътно. Веднъж беше обядвал там, докато чакаше влака. Беше точно там, където го помнеше. Малък, незабележим, тих, добронамерен. Той чувстваше, че на това място е удобно да остави Герхард, докато той прекарва последните си часове в Берлин.

Изядоха една огромна закуска и Валмар отведе Герхард в стаята му. Огледа се доволен около себе си, после се обърна към момчето, което се превърна в мъж само за няколко дни. Това беше един безценен миг между баща и син. Пръв заговори Герхард, отправил овлажнели очи, изпълнени с обожание, към бащата, който го измъкна от опасността, преряза телта, премина границата и го доведе тук.

— Благодаря ти, татко... благодаря ти.

Той прегърна баща си. Бащата, когото приятелите му понякога на шега наричаха стар. Но не стар човек го прегръщаше сега, а човек, който бос и наранен би преминал през планини, за да спаси сина си. Валмар го задържа един дълъг миг, после бавно се отдръпна.

— Всичко е наред. Сега си в безопасност. Тук всичко ще е наред.

Приближи се бързо до обикновеното бюро и извади лист хартия и внимателно замаскираната си златна писалка.

— Ще ти дам адреса и телефона на хер Мюлер, в случай че ние с Ариана *закъснеем*.

Лицето на момчето се помрачи, но Валмар пренебрегна страховете му.

— За всеки случай.

Дори и не помисли да му даде номера на Макс. Беше прекалено опасно. Другият човек беше banker, с когото Валмар се познаваше добре.

— Ще ти оставя куфарчето си. Вътре има книжа, малко пари. Не мисля, че ще са ти особено необходими през следващите два дни.

Със себе си вземаше само един портфейл, натъпкан с пари. Нищо друго, по което биха го разpoznали, ако го спрат по пътя. Сега щеше да е по-трудно — посред бял ден. Но не му се искаше да рискува, като отложи връщането си при Ариана. Искаше до вечерта да е при нея.

Когато се обърна към Герхард, той видя, че момчето плаче. Прегърнаха се отново и се сбогуваха.

— Не се притеснявай толкова. Поспи сега. Когато се събудиш, навечеряй се добре и се разходи наоколо, за да разгледаш забележителностите. Това е свободна страна, Герхард. Никакви нацисти, никакви пречупени кръстове. Радвай се. А ние двамата с Ариана ще бъдем тук до утре вечер.

— Мислиш ли, че Ариана ще се справи с ходенето пеша от Льорах.

Дори и за тях двамата беше тежко.

— Ще се оправи. Ще ѝ кажа да не слага модерните обувки с високи токчета.

Герхард се усмихна през сълзи и се притисна до баща си за последен път.

— Може ли да те изпратя до гарата?

— Не, младежо. Това, което можеш да направиш сега, е да си легнеш.

— Ами ти?

Валмар изглеждаше изтощен, но само поклати глава.

— Ще спя по пътя за Базел, а вероятно и през целия път до Берлин.

Погледите им се приковаха един в друг. Нямахше какво повече да си кажат.

— Довиждане, татко — промълви Герхард, когато баща му помахаше и забърза надолу по стълбите, водещи към фойето на хотела.

Имахше десет минути, за да хване обратния влак до Базел и той измина бегом няколкото пресечки до гарата. Пристигна точно навреме,

за да успее да си купи билет и да се качи на влака.

В хотела Герхард се беше опънал на леглото и отдавна спеше дълбоко.

ГЛАВА ШЕСТА

— Е, как е той?

Фройлайн Хедвиг погледна загрижено Ариана, когато тя излезе в коридора, за да вземе подносите със закуската. Усмихна се на възрастната бавачка окуражаващо.

— Много по-добре, но все още малко кашля. Смятам, че ще е съвсем добре след още един ден в леглото.

— Да. И след посещение на лекар, фройлайн Ариана. Не искаме той да отиде войник, болен от пневмония. Добър подарък ще е това за Райха.

— Чак пък пневмония, фройлайн Хедвиг — погледна я тя учтиво, но с високомерие. — И ако възвръщането на лошия му хумор е признак за подобрене, тогава той ще бъде в идеална форма, когато дойде време за Райха.

Обърна се, за да влезе в стаите с подноса на брат си. Щеше да се върне след малко за своя поднос, но фройлайн Хедвиг вече го беше взела.

— Всичко е наред, фройлайн. Ще го взема след минутка.

— Не бъди толкова независима, Ариана. Едва от вчера се грижиш за това момче и повярвай ми, имаш нужда от помощ.

Тя продължи да си мърмори, докато оставяше подноса на Ариана в малката всекидневна.

— Благодаря, фройлайн.

Ариана стоеше и явно очакваше старата бавачка да си тръгне.

— Моля.

Тя посегна към подноса, който Ариана все още държеше.

— Ще му го занеса.

— Това няма да му хареса. Наистина е по-добре да не го правите.

— Държеше здраво подноса. — Знаете колко мрази да се отнасят с него като с бебе.

— Не бебе, фройлайн Ариана, а *войник*. Това е най-малкото, което мога да направя.

Тя твърдо продължи да посяга към подноса.

— Не, благодаря, фройлайн Хедвиг. Чухте разпорежданията ми. Той ме накара да обещавам, че няма да допусна когото и да е вътре.

— Аз едва ли съм *който и да е*, фройлайн — стегна се тя.

Във всеки друг случай Ариана щеше да се уплаши. Но сега нямаше намерение да остави старата им бавачка да я подлъже.

— Разбира се, че не сте *който и да е*, но го знаете какъв е.

— Явно е още по-труден и от преди. Мисля, че армията ще му се отрази добре.

— Ще се постарая да му предам думите ви.

Усмихна се весело, внесе бързо подноса в стаята на Герхард и затвори вратата. Веднага остави подноса и се облегна с цялата си тежест върху вратата, в случай че фройлайн Хедвиг продължи да настоява. Но след миг Ариана чу, че вратата на всекидневната се затваря и въздъхна облекчено. Надяваше се баща ѝ да се върне навреме тази вечер. Щеше да бъде невъзможно да държи още дълго Хедвиг настрани.

Цялата сутрин седя притеснена във всекидневната и накрая изпразни и двата подноса като доказателство, че и двата са използвани. Беше благодарна на Ана за няколкото чисти кърпи и на Бог за това, че Хедвиг не се качи отново до вечерта.

— Как е той?

— Много по-добре. Мисля, че ще е съвсем готов за армията утре. Може дори да взриви стаята си, преди да тръгне. Говореше нещо, че искал да измъкне химическото си оборудване за един последен опит.

— Само това ни трябва.

Тя изгледа Ариана с неодобрение. Въобще не ѝ харесваше своеволното поведение на момичето. На деветнайсет тя може и да беше вече жена, но не и според фройлайн Хедвиг.

— Кажете му, че ми дължи обяснение за това, че се крие като някой разглезен ученик в стаята си.

— Ще му кажа, фройлайн Хедвиг.

— Не забравяйте.

Тя се отдалечи отново, но този път се прибра в стаята си на четвъртия етаж.

След двамадесет минути Ариана чу ново решително почукване на вратата на всекидневната. Очакваше да види Хедвиг и отвори вратата с

напрегната усмивка. Но този път беше Бертолд, все още задъхан от изкачването на стълбите.

— Телефонно обаждане от офиса на баща ви. Очевидно е спешно. Ще слезете ли?

За миг Ариана се поколеба. Дали да напусне поста си? Но в края на краищата Хедвиг вече беше отблъсната. За няколко минути щеше да е безопасно. Тя забърза след Бертолд и се обади на телефона в нишата на главната зала.

— Да?

— Фройлайн фон Готард?

Беше Фрау Гебсен, секретарката на баща ѝ в банката.

— Да. Нещо лошо ли се е случило?

Може би е чула нещо за баща ѝ. Може да има някаква промяна в плана.

— Не знам... Съжалявам... Не исках да ви притеснявам, но баща ви... аз смятах... Той спомена нещо, когато излезе вчера сутринта. Мислех, че е при министъра на финансите, но сега разбрах, че не е.

— Съвсем сигурна ли сте? Може би е на някоя друга среща. Има ли значение.

— Не съм съвсем сигурна. Дойде спешно обаждане от Мюнхен и аз трябваше да го открия, но него го нямаше там. Министърът е в Париж и то от цяла седмица.

— Да не би да не сте го разбрали точно? Къде е той сега?

Сърцето ѝ забърза ударите си.

— Точно за това се обаждам. Не е идвал тази сутрин. Щом не е с министъра на финансите, къде е тогава? Знаете ли?

— Разбира се, че не. Вероятно е на някоя друга среща. Сигурна съм, че ще ви се обади по-късно.

— Но той не се е обаждал *цял ден*, фройлайн. А... — звучеше леко объркано, но все пак Ариана още беше малка. — ... Бертолд ми каза, че не се е прибирал вкъщи цяла нощ.

— Фрау Гебсен, може ли да ви напомня, че нощните занимания на баща ми не са ваша работа, нито на Бертолд или моя.

Гласът ѝ беше подходящо разгневен, поне така изглеждаше. Всъщност това си беше чист страх.

— Разбира се, фройлайн. Трябва да се извиня, но това обаждане от Мюнхен... Притесних се. Помислих, че може да се е случило

някакво произшествие. Не е обичайно за баща ви да не се обади.

— Освен ако не е на някоя тайна среща, Фрау Гебсен. Министърът на финансите едва ли е единственият влиятелен човек, с когото баща ми изчезва. Наистина не разбирам защо това е толкова важно. Просто кажете на хората от Мюнхен, че в момента не можете да го откриете, а когато той се върне у дома, ще му кажа да ви се обади. Сигурна съм, че няма да го чакаме дълго.

— Надявам се да сте права.

— Съвсем сигурна съм в това.

— Добре. Тогава, ако обичате, помолете го да ми се обади.

— Ще му предам.

Ариана затвори бързо като се надяваше, че ужасът няма да проличи, докато премине по стълбите, преструвайки се на разгневена. Наложил се да се спре на първия етаж, за да си поеме дъх, преди да продължи нагоре. Когато стигна втория етаж, тя видя, че вратата на всекидневната е широко отворена. Забърза, блъсна я и откри Бертолд и Хедвиг, които мрачно обсъждаха нещо пред отворената врата на стаята на брат й.

— Какво правите тук? — почти изкрещя тя.

— Къде е той?

Гласът на Хедвиг я обвиняваше, очите й бяха студени като лед.

— Откъде да знам? Сигурно се крие някъде долу. Но доколкото си спомням, аз съм ясно ви казах...

— А баща ви къде е?

Сега беше ред на Бертолд.

— Извинете ме, но излизанията на баща ми не са моя работа, Бертолд, нито ваша. — Но когато ги погледна, лицето й стана смъртнобледо. Молеше се гласът й да не трепне и да я издаде на Хедвиг, която я познаваше толкова добре. — А колкото до Герхард, сигурно е отишъл някъде. Беше тук, когато погледнах последния път.

— И кога беше *това*? — Очите на Хедвиг бяха пълни с подозрение. — Това момче през целия си живот не си е оправяло леглото.

— Аз му го оправих. Ако вие двамата сте така добри да ме извините, бих искала да полегна.

— Разбира се, фройлайн.

Бертолд се поклони почтително и направи знак на Хедвиг да го последва извън стаята.

Когато я оставиха, Ариана седна пребледняла и разтреперана в любимото кресло на Герхард. О, боже, какво ще стане сега? Тя затвори очи и притисна ръце до устните си, а в ума ѝ прелетяха хиляди страховити образи. Но никой от тях не беше така ужасяващ, както това, което се случи след половин час, когато на вратата ѝ се почука силно.

— Не сега. Почивам си.

— Наистина ли, фройлайн? Тогава ще трябва да ме извините, че нахлувам в стаите ви.

Мъжът, който ѝ говореше, не беше слуга, цял-целеничък офицер от Райха.

— Моля да ме извините.

Тя се изправи изненадана, а той влезе. Дали са дошли за Герхард? Какво прави той тук? Не беше само лейтенантът, тя беше забелязала, че има още трима войници, които се разхождат нагоре-надолу по коридора на третия етаж.

— Страхувам се, че трябва да ви се извиня, фройлайн.

— Няма защо, лейтенант.

Тя се изправи решително, като приглади косата си, стегната в кок. Наметна тъмносин кашмирен пуловер върху раменете си и се опита да върви спокойно към вратата.

— Нека поговорим долу.

— Разбира се — кимна той учтиво. — По пътя може да си вземете палтото.

— *Палтото?* — Сърцето ѝ се разтуптя.

— Да. Командирът смята, че по-бързо ще се справим с въпроса, като се срещнете с него в кабинета му, отколкото ако си играем тук на гости.

Очите му проблясваха неприятно и тя усети как намразва този стоманеносив поглед. От реверите на униформата до дъното на душата си този човек беше нацист.

— Нещо не е наред ли, лейтенант?

— Вероятно. Ще трябва да ни обясните някои неща.

Дали са хванали баща ѝ и Герхард? Но не, не може да бъде! Не си разреши да повярва на това, докато го следваше, привидно спокойна, към втория етаж. Внезапно тя разбра. Дошли са да я

разпитват, но нищо не знаят. *Все още не.* И тя не трябва да им казва. Каквото и да се случи.

ГЛАВА СЕДМА

— И вие смятате, че баща ви е на тайна среща? Наистина ли, фройлайн фон Готард? Колко интересно. С кого?

Капитан Дитрих фон Райнхарт я огледа с интерес. Беше хубаво парче. И Хилдебранд му беше казал същото, преди да я въведе в стаята. При това доста хладнокръвна за толкова младо момиче. Изглеждаше абсолютно непоклатима, дама от върха на бляскавата си златиста глава до краката си, обути в обувки от черна кожа на алигатор.

— И с кого казвате, сте смятала, че се е срещал баща ви?

Това продължаваше почти от два часа. Още откакто я отведоха от големия черен мерцедес, спрян на *Кьонигсплац*, където се издигаше смразяващото шестколонно величие на Райхстага. Въведоха я бързо в сградата, после в една внушителна стая. Тук беше кабинетът на командващия офицер и той беше смразявал много хора преди нея. Но тя не показва ужаса, гнева, отчаянието. Просто отговаряше на въпросите им — спокойно, учтиво и с все същия непоклатимо изискан маниер отново, и отново, и отново.

— Нямам никаква представа с кого се е срещал баща ми, капитане. Той не споделя професионалните си тайни с мен.

— А мислите ли, че има тайни?

— Само във връзка с работата, която извършва за Райха.

— Колко очарователно казано. — Той се облегна и запали цигара. — Искате ли чай?

За миг ѝ се прииска да му се тросне, че са ѝ казали, че не искат да си играят на гости и точно затова са я довели тук, но просто поклати учтиво глава.

— Не, благодаря, капитане.

— Може би малко шери?

Любезностите му бяха напразни. Ариана не можеше да се отпусне тук, срещу портрета на Хитлер в естествени размери, отправил поглед в лицето ѝ.

— Може би някоя дама, фройлайн.

— Съжалявам, капитане, не знам.

— Разбира се, че не знаете. Колко неучтиво от моя страна да говоря за това. — Нещо грозно, злобно и изкривено се отпрати от очите му към нея. — А брат ви, фройлайн? И той ли ходи на тайни срещи?

— Разбира се, че не. Той е едва на шестнайсет.

— Но той не ходи и на младежките събрания. Нали, фройлайн? Възможно ли е семейството ви да не е толкова привързано към Райха, колкото смятахме преди?

— Това не е вярно, капитане! Брат ми има големи проблеми с учението, както и астма, а и, разбира се... след смъртта на майка ми...

Тя замлъкна, като се надяваше, че въпросите ще престанат, но надеждите ѝ бяха излъгани.

— И кога почина майка ви?

— Преди десет години, капитане.

Благодарение на хора като вас.

— Разбирам. Колко трогателно, че момчето въобще си спомня майка си. Сигурно е много чувствителен младеж.

Тя кимна, несигурна какво да му отговори и отмести очите си от лицето му.

— Прекалено чувствителен за армията, фройлайн. Възможно ли е той и баща ви да са изоставили родната си страна в решителния час?

— Едва ли. Ако са го направили, защо ще ме оставят тук?

— Вие ми кажете, фройлайн. И междувременно ми разкажете нещо за някакъв приятел на име Макс. Максимилиан Томас? Млад мъж, който е посещавал понякога баща ви. А може би е посещавал вас?

— Той е стар приятел на баща ми.

— Който избяга само преди пет месеца от Берлин. Интересно, но той изчезна точно същата вечер, когато една от колите на баща ви беше открадната. После я намериха, разбира се, здрава и непокътната пред берлинската гара. Щастливо съвпадение, разбира се.

О, Господи, дали знаят за Макс? И дали са свързали баща ѝ с всичко това?

— Не мисля, че кражбата на колата има нещо общо с Макс.

Той вдиша дълбоко дима от цигарата си.

— Сега нека за момент отново поговорим за брат ви, фройлайн. Къде предполагате, че може да бъде? — Той ѝ говореше с напевния

глас, с който хората говорят на умствено недоразвит човек или на много малко дете. — Разбрах, че сте се грижили за него през последните два дни, когато е бил много настинал.

Тя кимна.

— После, като по чудо, момчето изчезва, когато сте слезли да разговаряте по телефона. Разбира се, това е много неприятно от негова страна. Все пак, аз се чудя дали той не е изчезнал няколко дни *по-рано*. Например вчера сутринта, горе-долу по времето, когато са видели за последен път баща ви в неговия офис? Мислите ли, че е възможно такова съвпадение?

— Съвсем невероятно, бих казала. Той беше вкъщи вчера цял ден, снощи и тази сутрин. В стаята си.

— И какъв късметлия е да има сестра като вас. Разбрах, че сте го бранили с жарта на млада лъвица, която защитава малките си.

Когато чу думите му, по гръбнака ѝ полазиха тръпки. Имаше само едно място, откъдето той можеше да е узнал това. От Хедвиг и Бертолд. Усети, че ѝ се повдига, когато осъзна истината. За пръв път Ариана усети с пълна сила фактите. Внезапно усети, че я пронизва гняв към тях за предателството им. Но нямаше да позволи той да го забележи. Трябваше да продължи играта, на всяка цена.

Капитанът продължи да я притиска безмилостно.

— Знаете ли, фройлайн, кое ми е интересно? Това, че брат ви и баща ви са избягали и са ви оставили тук. Вероятно, за да отърват момчето от армията, а може и с още по-недобронамерени цели. Но каквато и да е причината, те изглежда са ви изоставили, скъпа моя. И въпреки това вие ги защитавате. Това означава ли, че знаете, че баща ви ще се върне? Предполагам, че е така. Иначе, страхувам се, не мога да разбера нежеланието ви да говорите.

Тя за пръв път му се тросна раздражено. Напрежението от разпита започваше да ѝ къса нервите.

— Говорим вече почти два часа, но аз просто нямам отговорите на въпросите, които ми задавате. Обвиненията ви са несправедливи, а предположенията, че брат ми и баща ми са избягали и са ме оставили, са абсурдни. Защо ще го правят?

— Всъщност, скъпа моя, аз не мисля, че биха го направили. И точно затова ще чакаме и ще видим. А когато баща ви се върне, ние двамата ще поговорим за една работа.

— Каква работа?

Ариана погледна със съмнение фон Райнхарт.

— Малка размяна, може да се каже. Очарователната му дъщеря срещу... е, нека не обсъждаме подробностите. Ще се радвам да го уточним с баща ви, когато той се върне. А сега, фройлайн, ще ме извините, но ще извикам лейтенант Хилдебранд да ви придружи до стаята ви.

— *Моята стая?* Значи не си отивам у дома?

Наложи ѝ се да се бори със сълзите, които напиреха в очите ѝ. Но капитанът поклати твърдо глава, като не сваляше от лицето си непоносимата фалшива усмивка.

— Не, фройлайн. Страхувам се, че предпочитаме да ви предложим нашето гостоприемство, поне докато се върне баща ви. Е, настанете се удобно във вашата... ъъ... *стая* при нас.

— Разбирам.

— Да. — За миг той я изгледа мрачно. — Предполагам, че вече ви е ясно. Трябва да направя комплимент на баща ви, когато го видя, ако го видя, бих казал. Има изключително впечатляваща дъщеря — очарователна, интелигентна и изключително добре възпитана. Не плакайте, не просихте, не молихте. Всъщност нашият кратък следобед ми донесе голямо удоволствие.

Техният *кратък следобед* се състоеше от часове на потискащ разпит и щом чу думите му, ѝ се прииска да го удари.

Той натисна някакъв звънец от страни на бюрото си и зачака лейтенант Хилдебранд да се появи. Постояха така един дълъг миг, после капитанът позвъни отново.

— Добрият лейтенант изглежда е зает. Очевидно ще трябва да намеря друг да ви придружи до вашата стая.

Говореше така, като че ли това беше апартамент в *Даниели* във Венеция, но Ариана знаеше много добре, че това, което я очаква, не е хотелска стая, а килия. Ботушите на капитана проблеснаха под светлината на лампите, когато той се отправи към вратата, явно раздразнен. Хвана голямата пиринчена брава и я отвори, после ядосано се огледа навън. Вече беше почти седем вечерта и лейтенант Хилдебранд очевидно се беше отправил в преследване на вечерята си. Единственият офицер, който се забелязваше навън, беше някакъв

висок мъж със сериозно лице и дълъг, тесен белег, който се спускаше по бузата му.

— Фон Трип, къде, по дяволите, са всички останали!

— Предполагам, че всички са отишли да се хранят. Вече е... — Той погледна към часовника, после към капитана. — Вече става късно.

— Свине. Единственото, за което мислят, е да напълнят стомасите си. Добре, няма значение. И вие ще се справите. И защо вие не сте с тях, между другото?

Той изгледа раздразнен старши лейтенанта, който отвърна на погледа на началника си с лека, суха усмивка.

— Дежурен съм тази вечер, сър.

Капитанът махна с ръка към кабинета си и към жената, наполовина закрыта от вратата.

— Заведете я долу. Приключих с нея.

— Да, сър.

Той се изправи, поздрави рязко, тракна токове и влезе бързо в стаята.

— Станете — заповяда той кратко и Ариана подскочи на стола си.

— Моля?

Очите на капитан фон Райнхарт проблеснаха злобно, когато се върна в стаята.

— Лейтенантът ви заповяда да станете, фройлайн. Бъдете така добра да направите каквото ви казва. В противен случай страхувам се, че... е, вие знаете, че ще бъде *неприятно*...

Той докосна камшика за езда на кръста си.

Ариана се изправи на мига, като се опитваше да подреди мислите, които се гонеха в главата ѝ. Какво ще ѝ направят? Високият рус офицер, който толкова рязко и заповяда да стане, изглеждаше ужасяващо и тя съвсем не се почувства окуражена от малката, грозна рана на бузата му. Изглеждаше хладнокръвен, подобно на машина, и когато тя се запъти навън от стаята, той я придружи като автомат.

— Приятна вечер, фройлайн — изръмжа фон Райнхарт на гърба ѝ.

Ариана не му отговори. В коридора лейтенантът я стисна здраво за ръката.

— Ще ме последвате и ще правите точно каквото ви кажа. Не обичам да се карам със затворници, особено жени. Бъдете така добра да улесните себе си, както и мен — предупреди я той твърдо.

Въпреки широката му крачка, тя вървеше бързо до него. Каза ѝ го съвсем ясно. Сега тя беше затворничка. Нищо повече. Внезапно се зачуди дали баща ѝ ще успее да я измъкне от всичко това.

Високият рус лейтенант я отведе през два коридора, после по множество стълби в подземие на сградата, където и двамата почувстваха студа и влагата. Изчакаха пазачът да им отвори тежката стоманена врата, след като погледна през едно прозорче. Той кимна на мъжа до нея. Вратата, която се затвори смразяващо зад тях, беше залостена и после заключена и тя откри, че отново слиза по някакви стълби. Сякаш я водеха в тъмници. И когато видя килията си, където свършваше нейният път, тя разбра, че не се е излъгала.

Лейтенантът не каза нито дума, докато извикаха един сержант жена и Ариана беше опипана и претърсена. После я бутнаха в килията и лейтенантът изчака, докато жената заключваше вратата ѝ. В килиите около тях жени викаха и плачеха, а веднъж ѝ се чу и бебешки писък. Но не можеше да види никакви лица. Вратите бяха метални, с малко прозорче с решетки. По-ужасно място Ариана не можеше да си представи и щом я вкараха в тъмната килия, тя трябваше всеки миг да се бори да не запищи и да не изгуби контрол. На тънкия лъч светлина, която се процеждаше през миниатюрния прозорец, тя видя това, което беше помислила за тоалетна и откри след няколко мига, че е голяма бяла метална кофа. Тя беше затворничка и точно това някак си я накара да го повярва.

Разплака се тихо сред вонята на килията, докато накрая седна в единия ъгъл, сложи глава върху ръцете си и избухна в ридания.

ГЛАВА ОСМА

Когато тази сутрин Валмар фон Готард напусна гарата на Базел, той се огледа внимателно, преди да поеме по дългия път обратно към Льорах, за да хване влака за Берлин. Всеки мускул по тялото му го болеше. Вече изглеждаше точно толкова мръсен и парцалив, колкото се беше преструвал предната сутрин. Много малко приличаше на банкера, който управляваше *Тилден*, ходеше на срещи с министъра на финансите и който всъщност беше най-влиятелния банкер в Берлин. Изглеждаше като някой уморен старец, който е пътувал дълго и никой не би предположил, че носи тайно огромна сума пари в брой.

До обяд стигна безпроблемно границата. Сега започваше голямото промъкване — девет мили пеша обратно до Льорах. Само преди шест часа това беше приключило с успех, през швейцарската граница. После идваше най-трудната част от пътуването — да стигне до Берлин. И след това трябваше да премине през същите ужаси с Ариана. Веднъж да достигнат в безопасност до Швейцария и двете му деца, той не се плашеше дори и да умре. Всъщност, докато пропълзяваше през телта, която беше прерязал същата сутрин, той се замисли, че ще има голям късмет, ако не умре и по-рано. За мъж на неговите години това беше сурово приключение, но ако успее да спаси Герхард и Ариана, нищо нямаше значение. Би направил всичко по силите си, дори и повече, за тях.

Отново спря, огледа се и се послуша. Отново забърза към прикритието на дърветата. Но този път нямаше късмета от сутринта. Чу стъпки в храстите само на няколко крачки от него. Опита се да избяга навътре в гъсталака, но двамата войници хукнаха веднага по петите му.

— Здравсти, дядо, накъде отиваш? Да се присъединиш към армията е Берлин?

Опита се да им се усмихне глупаво, но единият от двамата мъже, патрулиращи по границата, извади пистолета си и го насочи към сърцето му.

— Къде отиваш?

Реша да им каже със силно провинциално произношение.

— В Лъорах.

— И защо?

— Сестра ми живее там.

Усети как сърцето подскача в гърдите му.

— Наистина ли? Колко мило.

Той отново насочи към Валмар оръжието си и направи знак на другия мъж да го претърси. Разкъсаха сакото му, опипаха джобовете му, после ризата му.

— Документите ми са в ред.

— О, така ли. Да видим.

Тъкмо щеше да ги извади, но войникът, който го претърсваше, усети нещо дълго и гладко, скрито под дясната ръка на Валмар.

— Какво е това, дядо? Криеш нещо от нас?

Той се изсмя хрипливо и намигна на приятеля си. Старците бяха много смешни. Всичките се мислеха за много умни.

Войниците разкъсаха ризата му, която вече беше смачкана и мръсна, без дори да забележат фината й материя. Нямаше причина да го подозират. Беше просто стар селянин. Но това, което откриха в тайния портфейл, ги впечатли. Там имаше цяло състояние малки и големи банкноти. Очите им се ококориха от удивление, докато брояха това, което бяха открили.

— На фюрера ли носиш това?

Те се разсмяха на шегата си и се ухилиха доволни на стареца.

Той не повдигна очи, за да не забележат гнева му, като се надяваше, че ще се задоволят да вземат само парите му. Но войниците бяха научени на разум от войната. Размениха си един бърз поглед и направиха това, което трябваше да се свърши. Първият мъж отстъпи встрани, а вторият стреля. Валмар фон Готард рухна безжизнен сред високата трева. Те го издърпаха в по-буйния гъсталак, взеха му документите, прибраха парите и се върнаха в бараката си, където седнаха да преброят внимателно плячката и изгориха документите на стареца. Въобще не си направиха труда да ги погледнат. Нямаше значение кой е бил той.

Освен за Герхард, който чакаше в хотелската стая в Цюрих.

И за Ариана, която седеше ужасена в килията си в Берлин.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Лейтенант фон Трип направи знак на войника с голямата връзка ключове да отвори вратата на килията, в която беше Ариана. Вратата се отвори бавно, проскърцвайки, и двамата мъже се опитаха да не реагират на вонята, която винаги се носеше отвътре. Всички килии бяха такива, поради влагата, а и, разбира се, защото никой никога не ги почистваше.

Освободена от тъмнината, Ариана беше за миг заслепена от ярката светлина. Не знаеше откога е тук. Знаеше само, че през повечето време плака. Но когато чу, че някой идва, тя бързо избърса очите си и се опита да почисти спиралата, която се беше разтекла по лицето ѝ. Проправи косата си и зачака, когато чу отключването на вратата си. Дали пък нямаше новини от баща ѝ и Герхард? Чакаше и се молеше с копнеж да чуе познати гласове, но нямаше нищо друго, освен металическия звук на подрънкващи ключове. Най-после тя започна да вижда слабо и пред нея се появиха очертанията на високия, рус лейтенант, който я беше довел тук едва предния ден.

— Излезте, моля, от килията и елате с мен.

Тя се изправи несигурно, като се подпря на стената на килията си. За миг му се прииска да се пресегне и да ѝ помогне, докато тя се препъваше, изглеждаше толкова невероятно малка и крехка. Но очите, които се възряха след миг в неговите, не бяха очи на крехка красавица, молеца за помощ. Това бяха очи на решителна млада жена, която се бореше да оцелее и която се опитваше да запази достойнството си в една абсурдна обстановка. Косата ѝ се беше разпиляла извън кока, който вчера беше съвсем гладко сресан и сега висеше на гърба ѝ като сноп пшеница. Полата ѝ беше измачкана, но скъпа и въпреки отблъскващата воня, в която беше прекарала почти двацет и четири часа, в косите ѝ все още се усещаше парфюмът ѝ.

— Фройлайн, насам, моля.

Той пристъпи внимателно встрани и тръгна след нея, за да е сигурен, че няма да избяга. Сега, като я наблюдаваше, той я съжеляваше дори повече от преди. Тя изправи крехките си рамене и

вдигна високо глава, докато вървяха. Токчетата ѝ потракваха решително по коридорите, после по стълбите, когато пое нагоре. Само веднъж тя се поколеба за миг, навеждайки глава, сякаш е прекалено замаяна, за да продължи. Той я изчака, без да продума и след малко тя пое нагоре по стълбите, благодарна, че той не я блъскаше, нито пък ѝ крещеше за това, че не продължава напред.

Но Манфред фон Трип не беше като другите. Само че Ариана не го знаеше. Както тя беше дама, така и той беше джентълмен и дори и за миг не би я блъснал или ударил, нито пък би ѝ крещял. И точно за това имаше хора, които не го обичаха. Самият фон Райнхарт не харесваше особено фон Трип. Но това нямаше голямо значение, защото фон Райнхарт беше капитан и можеше, ако поиска, да накара фон Трип да танцува.

Когато изкачиха стълбите, лейтенант фон Трип отново хвана здраво ръката ѝ и я поведе надолу по познатия коридор. Както и ден по-рано, капитанът отново я чакаше ухилен, подръпващ безгрижно от цигарата си. Лейтенантът поздрави рязко, удари токове и изчезна.

— Добър ден, фройлайн. Добре ли прекарахте вечерта? Надявам се, че не сте се чувствали прекалено неудобно във вашата... ъъ... стая.

Ариана не отговори.

— Седнете. Седнете, моля.

Тя седна, без да продума и отпрати поглед към него.

— Наистина съжалявам, че трябва да ви кажа, че не сме научили нищо за баща ви. Страхувам се, че някои от предположенията ми може да се окажат прекалено верни. Брат ви също не се е появил и от днес нататък той се смята за дезертър. Всичко това ви оставя на сухо и бих добавил, донякъде и на нашата милост. Може би днес ще пожелаете да споделите с нас малко повече от онова, което знаете?

— Не знам нищо повече от това, което ви казах вчера, капитане.

— Колко жалко за вас. В такъв случай няма да губя повече вашето и моето време с разпити. Просто ще ви оставя да си блъскате главата, докато седите в килията си, а ние чакаме новините.

О, Господи, докога, ѝ се прииска да извика, но нищо не пролича по лицето ѝ.

Той се изправи и натисна звънеца и след миг се появи фон Трип.

— Къде, по дяволите, е Хилдебранд? Всеки път, когато го извикам, той е изчезнал някъде.

— Съжалявам, сър. Предполагам, че е на обяд.

Всъщност Манфред нямаше представа къде е той, нито пък се интересуваше. Хилдебранд винаги се мотаеше, като оставяше останалите да се оправят със задълженията му на момче за всичко.

— Тогава придружете затворничката до килията ѝ. И кажете на Хилдебранд, когато се върне, че искам да го видя.

— Разбрано, сър.

Лейтенантът изведе Ариана от стаята. Тя вече беше запозната с дългите коридори и безкрайното вървене. Но поне не беше затворена в килията си и през това време можеше да диша, да се движи, да докосва и гледа. Нямаше нищо против дори и да я превеждаха през тези коридори часове наред. Всичко друго беше по-добро от ужасите на миниатюрната, мръсна килия.

На втората стълбищна площадка срещнаха Хилдебранд, който си тананикаше някакъв рефрен и се усмихваше доволно. Той изгледа стреснато фон Трип, а после очите му се плъзнаха с интерес по Ариана. По същия начин я беше огледал сутринта, когато влезе в стаята ѝ, в дома на баща ѝ.

— Добър ден, фройлайн. Добре ли прекарвате?

Тя не отговори, но погледът, който му отправи, можеше да прогори дупки и в скала. Той я изгледа отново раздражен, после се усмихна на Манфред.

— Обратно ли я връщаш?

Манфред кимна, без да прояви интерес. Имаше да върши полезни неща, от това да разговаря с Хилдебранд. Не можеше да го понася, както и повечето офицери, с които работеше, но след раняването му на фронта трябваше да се примирява с работа като тази.

— Капитанът иска да те види. Казах му, че си излязъл за обяд.

— Така беше, скъпи Манфред. Точно там бях.

Той отново се ухили, поздрави кратко и продължи нагоре по стълбите, а те поеха надолу. Хвърли един последен поглед през рамо на Ариана, докато Манфред я превеждаше през последната врата, надолу по коридора, и после към подземие и нейната килия. Някъде наблизо пицеше жена. Ариана запуши ушите си и накрая се срути на пода на килията си.

След три дни тя отново премина по коридорите, за да се види с капитана и той отново ѝ каза, че баща ѝ и брат ѝ не са се върнали. Тя не можеше да разбере какво става — или я лъжеха и вече бяха хванали баща ѝ и Герхард, или пък нещо се е объркало ужасно. Ако ѝ казваха истината, то това означаваше, че няма новини нито от баща ѝ, нито от брат ѝ. След като постоя малко в кабинета на фон Райнхарт, той я изпрати обратно.

Този път Хилдебранд я преведе по коридорите, пръстите му стискаха здраво плътта ѝ, а в същото време ръката му държеше нейната така, че да може с китката си да докосва гърдта ѝ. Той ѝ говореше, като използваше странни звуци, сякаш тя беше някакво животно, което трябва да се подкарва с ритници и подбутвания, ако е необходимо, а и винаги можеше да използва камшика си, което никога не пропускаше да спомене.

Този път, щом стигнаха нейната килия, той не дочака жената да я претърсва. Ръцете му се плъзнаха бавно по тялото ѝ, надолу по стомаха ѝ, после по бедрата и гърдите ѝ. Всеки сантиметър от тялото ѝ се отдръпна от него и тя го изгледа с омраза. Той се засмя и жената тресна вратата помежду им.

— Лека нощ, фройлайн.

После тя чу отдалечаващите се стъпки, които се спряха само след няколко крачки. Той излая кратко на пазачката.

— Тази. Не съм я опитвал по-рано.

Ариана слушаше напрегнато със стиснати очи. Ключовете изтракаха, вратата се отвори и стъпките му изчезнаха. Няколко мига по-късно се чуха писъци и молби, камшикът му изсвистя във въздуха и после удари в плът. Последва тишина. Нямахте писъци, само поредица от ужасяващи стонове. Жената вече не се чуваше. Тя не можеше да си представи какво е направил с нея. Дали я е пребил до смърт? Дали я е убил с камшика си? Но най-накрая се чу тихо хлипане и тя узна, че жената е жива.

Ариана стоеше притисната до стената на малката килия и чакаше, като се заслушваше уплашена дали стъпките ще се приближат отново до килията ѝ. Вместо това, те поеха по коридора и ритмично се отдалечиха. Въздъхна тихо от облекчение и седна отново на пода.

Дните и седмиците минаваха. Всеки ден я водеха при капитана, който я информираше, че не са чули нищо за баща ѝ и че той не се е

върнал. До края на третата седмица тя беше изтощена, мръсна, изгладняла и неразбираща случилото се. Защо не се върнаха при нея? Дали фон Райнхарт не я лъже? Вероятно Герхард и баща ѝ са заловени и също са затворници. Единствено най-лошият отговор не си позволяваше да приеме. Че са ги убили.

След последното ѝ посещение при капитана, Хилдебранд я придружи до килията ѝ. До този ден това често правеше другият лейтенант или някой от останалите от време на време.

Но днес той стискаше ръката ѝ, докато я отвеждаше в подземията на затвора. Беше изтощена и три-четири пъти се спъна. Косата ѝ висеше разбъркана по гърба и лицето ѝ. Често я отмяташе с дългите си деликатни пръсти, но ноктите ѝ вече бяха изпочупени, а в косите ѝ нямаше и помен от парфюм. В началото беше наметнала небрежно кашмирения си пуловер, но сега го обвиваше плътно около себе си, за да се сгрее. Полата и блузата ѝ бяха скъсани и мръсни. Чорапите си беше изхвърлила след първите няколко дни.

Той я изгледа с интерес — като човек, който купува добитък. На последните стъпала срещнаха лейтенант Манфред фон Трип. Той поздрави Хилдебранд кратко, като избягваше очите на Ариана. Както винаги, гледаше малко над нея, сякаш не се интересуваше особено от лицето ѝ.

— Добър ден, Манфред.

Хилдебранд беше странно общителен, но фон Трип промърмори само *добър*. После се обърна рязко и ги загледа. Ариана беше прекалено изморена, за да забележи, но Хилдебранд му отправи разбиращ поглед и се ухили.

Фон Трип се завъртя и тръгна нагоре. Седна зад бюрото си, но гневът му го изгаряше. Прекалено дълго се бавеше Хилдебранд, преди да се върне към работата си. Беше я завел долу преди двацет минути. Нямаше причини да се бави толкова. Освен ако... внезапно той осъзна истината. Глупак! Дори и нея щеше да осакати. Дали въобще има някаква представа кой е бащата на момичето и от каква среда произлиза? Дали разбира, че момичето е германка, от висшата класа и с образование, без значение какво е направил баща ѝ и къде е той сега? Отвратителното му поведение можеше да се размине при някои от другите затворнички, но не и при това момиче. А и които и да бяха жертвите, на Манфред му се повдигаше от жестокостите на

Хилдебранд. Без да се замисля повече, той забърза по коридора, после затрополи надолу по стълбите. Манфред знаеше, че никой не се интересува кой е баща ѝ. За тях тя беше просто момиче. Молеше се само да не е закъснял прекалено.

Грабна връзката ключове от пазачката, направи ѝ знак да си седи и отрязва:

— Не обръщайте внимание. Стойте си тук. После я погледна през рамо и я запита:

— Хилдебранд долу ли е?

Жената в униформа кимна и Манфред забърза с ключове в ръка надолу по последните няколко стъпала, а токовете на ботушите му потракваха рязко.

Звуките, идващи от килията ѝ, му подсказаха, че Хилдебранд е вътре. Без да издаде звук, Манфред завъртя ключа и отвори вратата. Вътре видя Ариана, почти съблечена, дрехите ѝ висяха на парцали около нея, а от някаква рана, отстрани на лицето ѝ, течеше кръв. Хилдебранд също беше там, с пламнало лице и очи, горящи от желание. В едната си ръка държеше камшика, а с другата дърпаше разбърканата коса на Ариана. Но полата ѝ все още висеше около бедрата ѝ, а в очите ѝ се четеше борбеност и той разбра, че най-лошото не се е случило. Беше благодарен, че не е закъснял.

— Изчезвай!

— Какво, по дяволите, те интересува това? Тя е наша.

— Тя не е *наша*. Тя принадлежи на Райха, точно както и ти, и аз, и всички останали.

— Да върви по дяволите! Ние двамата не седим в тази килия.

— Така че ти може да я изнасилиш, така ли?

Двамата мъже се взираха един в друг със сляпа ярост и за миг Ариана, свита и задъхана в ъгъла, си помисли дали нейният насилник няма да удари с камшика си и лейтенанта, който имаше по-висок ранг от него. Но той не беше чак толкова побеснял.

Фон Грип проговори пръв и отстъпи от вратата.

— Казах ти да изчезваш. Ще се видим горе.

Хилдебранд промърмори нещо, когато профуча край него.

За момент никой в тъмната килия не проговори — нито Манфред, нито Ариана. После тя смело избърса сълзите си, отметна косата от лицето си и се опита да се прикрие прилично, докато

Манфред гледаше надолу в мълчание. Щом усети, че тя се е поуспокоила, той я погледна отново, но този път не избягваше да погледне лицето ѝ, нито болезнено сините ѝ очи.

— Фройлайн фон Готард... Съжалявам... Трябваше да се сетя. Ще се постарая това да не се повтори. — След миг продължи. — Не всички сме такива. Не мога да ви изкажа колко много съжалявам.

Това беше истина. Той имаше по-малка сестра, която беше приблизително на възрастта на Ариана, въпреки че самият той беше на тридесет и девет.

— Добре ли сте?

Те стояха в тъмнината и само една тънка нишка светлина се процеждаше през отворената врата.

Тя кимна и русата ѝ коса се разпиля. Той ѝ подаде кърпата си, за да попие кръвта, която все още се стичаше по лицето ѝ.

— Мисля, че всичко е наред. Благодаря ви...

Тя му беше благодарна дори повече, отколкото си представяше той. Беше си помислила, че Хилдебранд ще я убие, но когато разбра, че вместо това иска да я изнасили, тя се замоли първо да я убие.

Манфред я изгледа продължително, после въздъхна тежко. Колкото и да вярваше в тази война в началото ѝ, вече я беше намразил. Всичко, в което някога вярваше и което защитаваше, беше разядено от корупцията. Сякаш наблюдаваше уважавана от него жена да се превръща в проститутка.

— Има ли още нещо, което мога да направя?

Тя му се усмихна, притиснала пуловера си около себе си, с тези големи, тъжни очи на нимфа.

— Вече направихте, каквото можяхте. Единственото нещо, което може да направите сега за мен, е да намерите баща ми. — Внезапно се осмели да го запита за истината и очите ѝ срещнаха неговите. — Някъде тук ли е? В Райхстага?

Манфред поклати бавно глава.

— Нямаме никакви вести. Вероятно ще дойде все пак. Не се отказвайте от надеждата, фройлайн. Никога не го правете.

— Няма. От днес нататък.

Тя му се усмихна, а той я погледна тъжно, кимна, после излезе и отново заключи вратата. Ариана се отпусна бавно на пода, замислена за случилото се и за офицера, който като провидението дойде точно

навреме. Докато седеше в тъмнината на килията си, омразата ѝ към Хилдебранд избледня пред благодарността ѝ към фон Трип. Всички те бяха толкова особени. Никога нямаше да разбере хора като тях.

До края на другата седмица не видя никого от двамата. Тогава ставаше точно един месец, откакто я бяха заключили в килията ѝ. И най-много от всичко тя се страхуваше, че са убили баща ѝ и Герхард. Но все пак не можеше да го приеме. Позволяваше си да мисли само за настоящия миг. За врага. И за завръщането си при тях.

Един офицер, когото не беше виждала досега, дойде за нея и я извлече грубо от килията ѝ. Заблъска я нагоре по стълбите, а когато тя се спъна и падна, той изпсува. Тя едва можеше да ходи — от изтощение, от глад и от липсата на движение, от което краката ѝ непрекъснато бяха изтръпнали. Когато стигна кабинета на Дитрих фон Райнхарт, тя вече беше съвсем различна от младата жена, която седеше тук самоуверена и елегантна само преди месец.

Фон Райнхарт я изгледа с нещо подобно на отвращение, но той знаеше много добре какво точно се крие под мръсотията и парцалите. Тя беше красива млада жена, добре образована, интелигентна. От нея можеше да излезе очарователен подарък за някой мъж на Райха. Не за него. Той си имаше други нужди, други удоволствия. Но тя ще бъде красив дар за някого. Само все още не беше сигурен точно за кого.

Той вече не си хабеше времето с *фройлайн* и омайващи речи. От тях не можеше да има никаква полза.

— Така. Страхувам се, че вече сте безполезна. Затворник, когото държат за откуп, а няма кой да плати този откуп, се превръща от ценна собственост в бремене. Няма никаква причина да ви осигуряваме повече квартира и храна. Всъщност нашето гостоприемство се изчерпа.

Значи щяха да я застрелят. Така реши тя, но вече не я интересуваше нищо. Тази съдба беше по-добра от другите възможности. Не искаше да се превръща в проститутка за офицерите, а вече не беше достатъчно силна да търка подове. Беше изгубила семейството си, което придаваше смисъл на живота ѝ. Ако я застрелят, поне всичко ще свърши. Докато го слушаше, тя започна да усеща облекчение.

Но фон Райнхарт имаше да добави още нещо.

— Ще ви откарат до дома ви за един час. Може да приберете вещите си и след това ще си тръгнете. Не може да вземате от къщата

неща с голяма стойност — никакви пари, нито бижута. Само лични вещи, които ще са ви необходими в най-близко бъдеще. След това можете сама да се погрижите за себе си.

Значи няма да я застрелят? Но защо не? Тя го изглежда невярваща.

— Ще живеете в женските бараки и ще работите като всички останали. Ще накарам някого да ви закара до Грюнвалд. Междувременно може да изчакате отвън.

Как да чака отвън, пред очите на всички в това ужасно състояние? Полугола, в дрехите, които Хилдебранд беше разкъсал по тялото ѝ преди седмица. Бяха истински животни.

— Какво ще стане сега с къщата на баща ми?

Гласът ѝ беше прегракнал, толкова рядко говореше през последния месец.

Фон Райнхарт се зае с книгата по бюрото си, но най-накрая повдигна очи.

— Ще я заеме генерал Ритер. И обкръжението му.

Неговото *обкръжение* бяха четири жени, които той беше подбирал внимателно през последните пет години.

— Сигурен съм, че той ще бъде щастлив там.

— Аз също.

И те бяха щастливи там. Баща ѝ, брат ѝ, а преди много време — и майка ѝ, а и самата тя. Всички те бяха щастливи там. Преди да дойдат тези копелета и да разбият живота им. А сега щяха да откраднат и къщата им в Грюнвалд. За миг в очите ѝ се появиха сълзи. Тя се замисли с надежда за въздушните атаки, с които беше привикнала в последно време. Може би ще падне бомба и ще избие всички тях.

— Това е всичко, фройлайн. Трябва да се явите пред вашите бараки до пет следобед. Бих добавил, че имате избор дали да живеете в бараките. Свободна сте да направите... *ъъ... промяна* в местоживеенето си, в границите на армейските жилища... Разбира се.

Знаеше какво означава това. Можеше да предложи да стане любовница на генерала и щяха да ѝ позволят да остане в своя дом. Почувства се унижена, докато седеше замаяна на дълга дървена пейка в коридора. Единственото ѝ утешение беше, че когато се върне в Грюнвалд с разкъсаните дрехи, с издраното си и насинено лице,

мръсна, гладна и пребита, тогава Хедвиг и Бертолд ще видят какво са сторили. Това беше безценната Партия, която старите глупаци обичаха. Това получаваше човек от *Heil Hitler*.

Ариана беше така потънала в мислите и гнева си, че не забеляза приближаването на фон Трип.

— Фройлайн фон Готард?

Тя вдигна очи изненадана и го видя. Не се бяха срещали след деня, в който той я спаси от Хилдебранд и неговия камшик.

— Разбрах, че трябва да ви откарам до дома ви.

Той не ѝ се усмихна, но вече не избягваше очите ѝ.

— Искате да кажете, че вие ще ме отведете до бараките? — изгледа го тя студено.

После съжали за гнева си и въздъхна. Не беше негова грешката.

— Съжалявам.

Той кимна бавно.

— Капитанът ми каза да ви отведа до Грюнвалд, за да си вземете нещата.

Тя кимна мълчаливо. Очите ѝ изглеждаха огромни върху отслабналото ѝ лице. После той се поотпусна, а гласът му омекна.

— Обядвахте ли вече?

Обяд! Тя не беше закусвала, нито пък беше вечеряла снощи. Храната идваше само веднъж във вонящата тъмница и никога не заслужаваше каквото и да е име. Закуска, обяд, вечеря. Това беше помия за прасета, по което и време да я носеха. Само представата за пълно изтощение най-накрая я принуди да яде. Тя не му отговори, но той знаеше какви са мислите ѝ.

— Разбирам. — Направи ѝ знак да стане от пейката. — Трябва да тръгваме.

Каза го някак твърдо и Ариана го последва бавно по ярко осветения коридор. Коленете ѝ се разтрепериха за миг и слънцето заслепи очите ѝ, но тя стоеше и дишаше дълбоко. Когато влезе в колата до него, извърна глава, сякаш да огледа редиците бараки, но всъщност не искаше той да я види, че плаче.

След известно време той спря колата и остана загледан за миг в нея. Ариана просто седеше и се взираше, без да обръща внимание на високия рус мъж с аристократичния белег от дуел.

— Ще се върна след малко, фройлайн.

Ариана не отговори, само облегна глава назад и придърпа поплътно около себе си одеялото, което ѝ даде той. Отново мислеше за баща си и Герхард, чудеше се къде ли са. Повече от месец не беше се чувствала толкова удобно. Не я интересуваше нищо друго, освен това, че вече е във от смрадливата килия.

След миг фон Трип се върна в колата и без да продума ѝ подаде малко, димящо пакетче. В хартията имаше два дебели кренвирша с горчица и едно голямо парче черен хляб. Тя се взираше в пакетчето, докато той ѝ го подаваше, после отпрати поглед към него. Странен човек беше той. Също както и Ариана, и той рядко хабеше думите си, но в същото време забелязваше всичко. Още по нещо си приличаха. И в неговите очи имаше някаква болка, сякаш чувстваше страданията на света, а сега се прибавяше и нейната болка.

— Реших, че може да сте гладна.

Искаше ѝ се да му каже, че това е много мило от негова страна, но вместо това само кимна и пое пакетчето в ръцете си. Каквото и да правеше той, тя не можеше да забрави какъв е и какво върши. Той беше нацистки офицер, който я водеше у дома, за да събере нещата си... нещата си... кои неща? Кое да вземе сега със себе си? А какво ще стане след войната? Ще ѝ върнат ли къщата? Не че вече имаше някакво значение. Щом баща ѝ и Герхард ги нямаше, тя не се интересуваше от нищо.

Мислите и въпросите се гонеха лудо из главата ѝ, докато продължаваха да се движат напред и тя си отхапваше по малко от кренвиршите, които фон Трип ѝ беше купил. Искаше ѝ се да ги изяде набързо, но не смееше. След като беше живяла толкова дълго на хляб и отпадъци от месо, тя се страхуваше, че ще ѝ прилошее, ако прекали с апетитния салам.

— Близко ли е до езерото в Грюнвалд?

Тя кимна. Всъщност, тя се изненада, че въобще ѝ позволиха да се върне вкъщи. Странно колко внезапно приключи затворничеството ѝ. И колко ужасяващо, че къщата е вече тяхна. Произведенията на изкуството, среброто, бижутата, които открият, дори кожите ѝ ще бъдат подарени на любовниците на генерала. А и колите на баща ѝ бяха там, разбира се. Парите и инвестициите му те си бяха присвоили още преди седмици. Така че като цяло, те не бяха недоволни от печалбите си по сделката. А Ариана, тя беше просто добавка, чифт

ръце, които ще вършат каквото могат, ако тя не се хареса на някого. Самата Ариана го беше разбрала. Но тя по-скоро би умряла, отколкото да стане любовница на нацист. Предпочиташе да прекара остатъка от живота си във вонящите им казарми, отколкото да направи това.

— Тук е, малко по-надолу по пътя, вляво.

Ариана отвори широко очи и отново се извърна, за да скрие сълзите си. Вече беше почти у дома... дома, за който беше мечтала отчаяно през мрачните часове, прекарани в тъмната килия. Домът, където се беше смяла и играла с Герхард, където беше чакала баща си да се завърне вечер. Там, часове наред, беше седяла и слушала приказките, които им четеше край огъня фройлайн Хедвиг. Там бяха беглите спомени за майка ѝ, толкова отдавна... Дом, който вече беше загубила. Заради тях. Нацистите. С изгаряща омраза изгледа мъжа в униформа до себе си. За нея той беше част от това, което те олицетворяваха. Насилие, загуби, разрушения, изнасилвания. Нямаше значение, че беше ѝ купил храна и я беше спасил от Хилдебранд. Всъщност той беше част от едно ужасяващо цяло. И ако имаше възможност, след време, той би ѝ сторил същото като другите.

— Ето тук е. Тук — посочи тя внезапно, когато минаха последния завой.

Фон Трип забави колата, щом видяха къщата. Тя се взираше в нея с болка и съжаление, а той — с уважение и възторг. Искаше му се да ѝ каже, че е прекрасна, че и той някога е живял в такава къща. Че съпругата и децата му са загинали в дома им, близо до Дрезден при една бомбардировка и сега той също няма къде да отиде. Имението на родителите му беше взето назаем от един генерал в самото начало на войната и те останаха бездомни. След това отидоха да живеят при жена му, в дрезденския дом. И сега всички тях ги нямаше. Убити от бомбите на съюзниците. А генералът продължи да си живее в замъка им. Там беше в безопасност. Ако бяха позволили на родителите му да останат, децата на Манфред също щяха да бъдат в безопасност.

Колелата на мерцедеса, който караше Манфред, изхрущяха върху чакъла — звук, който Ариана беше чувала десет милиона пъти преди това. Ако притвори очи, ще се окаже, че е неделя и тя, Герхард и баща ѝ се завръщат от разходката си около езерото, след църквата. И тя нямаше да седи тук, с този непознат, в парцалите, които някога са били рокля. Бертолд ще е на поста си. А щом се прибере вътре, тя ще

сервира чая... Никога повече. Тя промълви на себе си тези думи, докато слизаше от колата върху чакъла, загледана в обичния си дом.

— Имате половин час.

Беше му неприятно да ѝ напомня, но те трябваше да се връщат. Такива бяха заповедите на фон Райнхарт. Вече бяха загубили достатъчно време с това момиче, фон Райнхарт съвсем ясно каза на Манфред да съкрати колкото може времето, прекарано там, да се връща бързо и да я наблюдава, за да не се опита тя да измъкне нещо ценно от къщата. Освен това беше възможно да има скрити сейфове, някакви други скривалища и въобще всичко, което успееше да открие Манфред, щеше да бъде от полза. Оттам вече беше минала група, специализирана за такива претърсвания, но независимо от това беше възможно Ариана да ги отведе до нещо повече от това, което вече знаеха.

Ариана натисна неуверено звънеца, като се чудеше дали ще види познатото лице на Бертолд, но вместо него отвори адютантът на генерала. Той приличаше много на мъжа, който стоеше точно зад нея, но беше някак по-суров. Изглежда ужасен парцаливото момиче, после се обърна към Манфред, двамата мъже се поздравиха и лейтенант фон Трип обясни:

— Това е фройлайн фон Готард, сър. Дошла е да си вземе някои вещи.

Двамата мъже имаха още много малко да си кажат.

— Да знаете, че не е останало много нещо — каза той на Манфред, не на Ариана.

Тя го изглежда шокирана. *Не е останало много?* От четири гардероба, пълни с дрехи? Колко очарователно алчни са били и колко бързи.

— Не мисля, че ще ми трябват много неща.

В очите ѝ имаше гневни искри, когато минаваше през входната врата. Всичко си беше същото, но все пак изглеждаше някак различно. Мебелите си бяха по местата, но някакво неуловимо качество на дома се беше изменило. Нямаше познати лица, нямаше ги звуците на хората, които тя и къщата винаги са познавали. С възрастта Бертолд все повече влачеше краката си, чукането на Ана се увеличаваше, Герхард непрестанно блъскаше разни неща и тичаше, баща ѝ вървеше с достойнство по мраморния коридор. Тя все очакваше да види Хедвиг

— при цялата ѝ привързаност към Партията, те сигурно са я задържали. Но дори и лицето на Хедвиг го нямаше сред тези, които се взираха в нея, докато тя се изкачваше по стълбите. Виждаха се предимно униформи, които забързани влизаха и излизаха от кабинета на баща ѝ, няколко други чакаха пред главния салон. Няколко ординарци разнасяха подноси с ракия и кафе, имаше и няколко непознати прислужници. Сякаш се беше пренесла в друго време, след като всички, които е познавала, са мъртви и друго поколение обитава местата, които някога е обичала. Ръката ѝ докосна познатите ѝ перила. Тя ускори крачка и затича по стълбите, а постоянната ѝ сянка все още я следваше. Лейтенант фон Трип поддържаше дискретно разстояние, но беше непрестанно там.

Тя спря за миг на първия етаж и се запъти към спалнята на баща си. О, Господи, какво ли се е случило с тях?

— Там ли, фройлайн? — прозвуча меко гласът на фон Трип зад нея.

— Моля?

Тя се извърна към него, сякаш току-що е забелязала натрапник в дома си.

— Това ли е стаята, откъдето ще вземете нещата си?

— Аз... тя... моята стая е горе. Но после ще трябва да дойда тук.

Едва сега тя се сети. Но вероятно вече е твърде късно. Книгата може вече да е изчезнала. А може и да не е. Но това сега не я интересуваше истински. Със загубата на Герхард и баща си, а след това и на къщата за нея вече всичко беше свършило.

— Добре. Но нямаме много време, фройлайн...

Тя кимна и хукна по стълбите към стаята, където Хедвиг я беше предала, по коридора, където първо беше стъпил офицерът, Хилдебранд с арогантното си държание, влязъл в дневната ѝ, докато тя се молеше за завръщането на баща си.

Тя бутна първата врата, после вратата към собствената си стая, като се стараеше да не поглежда към вратата за стаите на Герхард, които бяха от другата страна на коридора. Нямаше време за носталгия, а и тя би ѝ причинила прекалено силна болка.

След миг излезе забързана от стаята, за да намери куфар в килера над тях, на етаж, където бяха стаите за прислугата. И точно там я откри, *предателката*, бързаща към своята стая, с наведена глава.

Сякаш стрела се заби в отдалечаващия се гръб на жената, когато Ариана извика:

— Хедвиг!

Старата жена се спря, после продължи напред, без да се обърне към момичето, което беше отгледала още от раждането му. Но Ариана нямаше да я остави да си отиде сега.

— Не можеш ли да ме погледнеш? Толкова ли се страхуваш?

Думите бяха като смъртоносна ласка, като покана да изпие отровата, като мачете, прикрито в подарък от пухкава кожа. Жената спря и бавно се извърна.

— Да, фройлайн Ариана?

Тя се опита да погледне спокойно момичето, но очите ѝ бяха изпълнени със страх, а ръцете ѝ трепереха върху купчината ленени кърпи, които носеше в стаята си, за да ги закърпи.

— Шиеш за тях, нали? Сигурно са ти благодарни. Както и ние. Кажи, Хедвиг.

Никакво *фройлайн* вече, никакво уважение. Само омраза. Ариана стоеше с вкопчени една в друга ръце, пръстите ѝ бяха напрегнати като хищни нокти.

— Кажи ми, след като шиеш дрехите им и се грижиш за децата им, ако имат такива, и тях ли ще предадеш?

— Аз не съм ви предала, фройлайн фон Готард.

— Хайде, хайде, формалности. Значи Бертолд се обади на полицията, а не ти?

— Баща ви беше този, който ви предаде, фройлайн. Не биваше да бяга така. Трябваше да позволи на Герхард да служи на страната си. Не беше правилно да бяга.

— И коя си ти, че да отсъждаш?

— Аз съм германка. Всички ние трябва да се съдим един друг.

Значи се стигаше дотам. *Брат срещу брата.*

— Наше задължение и наше право е да се наблюдаваме един друг и да следим Германия да не се съсипе.

Но Ариана изплю отговора си към нея.

— Германия е вече мъртва, благодарение на хора като теб. Хората като теб съсипаха баща ми, и брат ми, и страната ми. — Тя стоеше там и сълзите се стичаха по лицето ѝ. Гласът ѝ пресекна и се превърна в шепот. — Мразя всички вас.

Тя обърна гръб на старата си бавачка, нахлу в килера, взе единствено куфарче, където щеше да сложи остатъка от вещите си. Фон Трип я последва мълчаливо до стаята ѝ и запали цигара, докато я наблюдаваше как събира забързано пуловери, поли и блузи, бельо, нощници и няколко чифта здрави обувки. Сега нямаше място за превземки. Вече нямаше да има такива неща в живота на Ариана фон Готард.

Но дори и това, което пакетираше, беше фино и качествено и едва ли подходеше за живот в казарми — полата, която носеше в училище, обувките, които ходеше да гледа Герхард, когато той играеше поло или се разхождаше бавно с баща си около езерото. Погледна през рамо и хвърли четка от сребро и слонова кост в куфара.

— Мислите ли, че ще имат нещо против, ако я взема? Това е единствената ми четка за коса.

Манфред за миг изглеждаше сбъркан, после повдигна рамене. Според него беше странно, че тя си събира багажа. Още в момента, когато влезе в главната зала беше ясно, че тя беше част от тази среда. Движеше се наоколо със сигурност и увереност, които караха човек да направи лек поклон и да се отдръпне.

Същото беше и при него в Дрезден. Само че къщата беше малко по-малка, но пък впечатляващо обзаведена. Къщата принадлежеше на бащата на жена му и когато той почина две години по-късно, тя бе тяхна. Красива добавка към имението, което щеше да наследи след смъртта на родителите си. Така че начинът на живот на Ариана не му беше непознат, както и болката от злата съдба, която ѝ отне къщата. Той все още чуваше плача на майка си, когато тя узна, че ще трябва да отстъпи имението, докато трае войната.

— И как можем да сме сигурни, че ще ни го върнат? — проплака тя пред баща му.

— Ще ни го върнат, Илзе, не ставай глупава.

Но сега всички бяха мъртви. И имението ще принадлежи на Манфред, когато нацистите го напуснат окончателно след войната. Когато и да е това. Но сега то не интересуваше особено Манфред. Вече нямаше при кого да се завръща. Нямаше дом, където да му е приятно да остане. Не и без тях... жена му Мариана и децата...

Мислите го измъчваха, докато седеше и наблюдаваше как Ариана слага още един чифт здрави обувки в чантата.

— Да не смятате да се занимавате с туризъм, фройлайн фон Готард?

Той се опита с усмивка да прогони тъгата от ума си. Със сигурност се беше снабдила с добро количество груби дрехи.

— Извинете ме? Да не очаквате, че ще чистя бани с бална рокля? Така ли правят нацистките жени? — Очите ѝ се разшириха саркастично, докато тя хвърляше още един кашмирен пуловер върху купа. — Нямах представа, че са толкова официални.

— Вероятно не са. Но аз сериозно се съмнявам, че капитанът има намерение да ви кара да търкате подове до края на войната. Баща ви има приятели. Те ще ви поканят. Други офицери...

Тя го прекъсна грубо с каменен поглед.

— Като лейтенант Хилдебранд ли, лейтенант?

Тишината помежду им продължи дълго, после тя се извърна.

— Съжалявам...

— Разбирам. Просто смятах...

Тя беше толкова млада, толкова хубава и за нея щяха да се намерят много други възможности, освен търкането на подове. Но тя беше права и той го знаеше. За нея щеше да е по-добре да се скрие в бараките. Щяха да се намерят и други като Хилдебранд. Дори още повече сега, когато е свободна. Сега щяха да я гледат как забърсва бравите, чисти праха от листата, мие тоалетните... щяха да видят огромните сини очи, лицето като камей, елегантните ѝ ръце. И ще я пожелаят. Нямахше нищо, което да ги спре. Тя беше безпомощна. Не толкова, колкото във вонящата килия, но почти. Тя принадлежеше на Третия Райх. Собственост, предмет като леглото или стола, и можеше да бъде използвана по предназначение, ако някой реши. А Манфред знаеше, че все някой ще го направи.

При мисълта за това Манфред фон Трип усети, че му се повдига.

— Може би сте права...

Не каза нищо повече. Тя продължи да събира вещите си, после свали куфара на пода. Беше оставила върху леглото една плътна кафява пола, тъмнокафяв кашмирен пуловер и топло кафяво палто, а също и подходящо бельо и чифт ниски обувки от кафява чортова кожа.

— Имам ли време да сменя дрехите си?

Той кимна, без да продума и тя изчезна. Официално, от него се очакваше да я наблюдава. Но той не би подложил никого от двамата на

подобно мъчение. Тя не беше чак такъв затворник, който е необходимо да бъде наблюдаван всяка секунда. Точно такава глупост би направил Хилдебранд. Ще я накара да се съблече пред него, докато той зяпа, а най-накрая ще я придърпа към себе си. Манфред фон Трип не играеше такива карти.

Тя се върна от банята малко по-късно. Мрачна фигура в кафяво. И само бледозлатистата ѝ коса осигуряваше малко светлина върху тази картина. Наметна палтото върху пуловера си и Манфред трябваше да потисне порива си да ѝ помогне. Беше болезнено и объркващо да седи така до нея. Освен това трябваше да я остави сама да носи куфара си. Това противоречеше на всичко, на което го бяха учили, на всичко, което изпитваше към тази дребничка и крехка непозната, която напускаше дома си за последен път. Но вече ѝ беше купил обяд и я беше спасил от изнасилване. Не би могъл да направи нещо повече, не и сега.

Ариана се спря на стълбите и отново погледна вратата на бащината си стая, после каза на стоящия до нея фон Трип:

— Бих искала да...

— Какво има там? — погледна я той притеснено.

— Кабинетът на баща ми.

О, Исусе, какво ли търси тя? Някакви пари, които той е скрил някъде? Някаква ценност? Миниатюрен пистолет, който да насочи към главата на някой насилник, а вероятно дори и към неговата, докато са на път към сърцето на Берлин?

— Някакъв спомен ли е? Фройлайн, сега това е кабинетът на генерала... аз наистина трябва да...

— Моля ви...

Изглеждаше така съкрушена и безпомощна и той не можа да ѝ откаже. Вместо това кимна бавно, въздъхна и внимателно отвори вратата. Вътре имаше един ординарец, който оставяше парадна униформа за генерала. Манфред го погледна въпросително.

— Има ли някой друг вътре?

— Не, лейтенант.

— Благодаря. Ще влезем само за миг.

Тя отиде бързо до бюрото, но не докосна нищо, после се приближи до прозореца и се загледа в езерото. Спомни си как баща ѝ беше стоял тук и как ѝ говори за Макс Томас. После ѝ каза истината за

майка й. Отново стоя на това място в нощта, преди да отпътува с Герхард. Само ако знаеше, че това е последната им раздяла...

— Фройлайн...

Тя се направи, че не го чува, а очите й останаха приковани върху все още синьото езеро.

— Трябва да тръгваме.

После, когато кимна, тя отново се сети. Причината, която я накара да дойде в неговия кабинет. Книгата. Тя огледа небрежно библиотеката, въпреки че още преди това знаеше къде е. Лейтенантът я наблюдаваше, като се надяваше, че тя няма да направи нещо отчаяно, което да го принуди да съобщи за нея или да я върне в килията й. Но тя просто докосваше някои от старите, подвързани с кожа книги, които бяха в такова изобилие по рафтовете в стаята на баща й.

— Може ли да взема една?

— Предполагам.

В края на краищата това беше безопасно, а и той наистина трябваше вече да се връща в офиса си в Берлин.

— Но побързайте. Прекарахме тук почти час.

— Да, съжалявам... Ще взема тази.

След като разгледа три или четири книги, тя се спря на едната — том на Шекспир, преведен на немски, подвързан с кожа и доста орфан. Манфред погледна заглавието, кимна и отвори вратата.

— Фройлайн.

— Благодаря, лейтенант.

Тя се плъзна покрай него с високо вдигната глава, като се надяваше, че тържествуващият й поглед няма да я издаде. В книгата, взета от библиотеката на баща й, лежаха единствените ценности, които й оставаха. Диамантеният пръстен-печат беше там, безопасно приютен от Шекспир, заедно със смарагдовия годежен пръстен. Тя бързо пусна книжката в дълбокия джоб на кафявото си палто от туид, където никой не можеше да я види, откъдето тя не можеше да изгуби последното нещо, което притежаваше. Пръстените на майка й. Те и книгата на баща й — това беше всичко, останало от погубения й живот. Умът на Ариана беше изпълнен със спомени, докато тя вървеше спокойно. По дългия коридор куфарът се блъскаше в краката й и я караше да се чувства беглец в дома, където някога е била домакиня. Внезапно се

отвори врата от дясната ѝ страна и се появи една униформа, натежала от медали.

— Фройлайн фон Готард, приятно ми е да ви видя.

Тя го изгледа удивена, прекалено изненадана, за да бъде отвратена. Това беше застаряващият генерал Ритер, който сега беше господар на бащината ѝ къща. Но той ѝ подаде ръка, сякаш се срещаха, за да пият чай.

— Как сте? — отговори тя инстинктивно.

Той грабна бързо ръката ѝ, загледан в дълбоките сини очи. После се засмя, като че ли беше открил нещо, което го радваше.

— Много ми е приятно да ви видя.

Според нея той нямаше причина да е недоволен. Вече беше гордият собственик на тяхната къща.

— Отдавна не сме се виждали.

— Така ли?

Тя не си спомняше да го е виждала преди.

— Да. Мисля, че последния път, когато се срещнахме, вие бяхте, о... някъде около шестнайсет... на бал в Операта. — Очите му проблясваха. — Изглеждахте прекрасно.

За миг тя изглеждаше объркана. Това беше първият ѝ бал. Там срещна онзи офицер, който толкова ѝ хареса... и когото баща ѝ не одобряваше особено... какво ли беше името му?

— Сигурен съм, че не си спомняте. Беше преди около три години.

Тя почти очакваше той да я щипне по бузата и за миг ѝ призля. Почувства благодарност за обучението, което ѝ даваше възможност да издържи и да се преструва. В края на краищата значи имаше някакъв дълг към Хедвиг.

— Да, спомням си.

Гласът ѝ беше безразличен, но не много груб.

— О, наистина ли? — Той изглеждаше ужасно доволен. — Ще трябва да дойдете отново някой път. Вероятно на някое малко празненство тук.

Той изкривяваше думите с езика си по някакъв противен начин и за миг на Ариана ѝ се стори, че ще повърне. По-скоро би умряла. Всъщност смъртта започна да ѝ се струва все по-омайваща, когато осъзна каква ще бъде съдбата ѝ.

Не му отговори. Но очите ѝ се отместиха от него отвратени, когато той се пресегна и докосна ръката ѝ.

— Да, да. Наистина се надявам да ви видим отново. Ще имаме множество малки празници, фройлайн. Трябва да ги споделите с нас. В края на краищата това беше вашата къща...

Е, копеле такова, а не — *беше*. Искаше ѝ се да изкреци, но само сведе очи учтиво, за да не види той гнева, който бушуваше в сърцето ѝ.

— Благодаря.

Очите на генерала изпратиха шифровано съобщение на фон Трип, после махна на адютанта, който стоеше до него.

— Не забравяй да се обадиш на фон Райнхарт и да му кажеш... въ... дай му... въ... *покана* за фройлайн фон Готард. Ако вече няма... въ... *други покани* за нея.

Този път щеше да бъде внимателен. Последната любовница, която прибави към останалите, се оказа жена, която е измъкнал под носа на един от другите генерали. Това му струваше много повече неприятности, отколкото тя заслужаваше. И въпреки че тази беше хубава, той си имаше достатъчно неприятности точно сега. Два от влаковете с картини, които очакваха от Париж, бяха бомбардирани. Така че тази малка сладка девица не беше сред най-спешните неща. Все пак би се радвал да я прибави към другите свои момичета. Той ѝ се усмихна още веднъж, поздрави и изчезна.

Куфарът лежеше на задната седалка, главата ѝ беше вдигната гордо, а сълзите се стичаха по лицето ѝ. Не си направи труда да ги скрие от лейтенанта. Нека гледа. Нека всички те видят какво ѝ причиняват. Но това, което Ариана не видя, докато гледаше отдалечаващата се зад тях къща, бяха сълзите в очите на Манфред фон Трип. Прекалено ясно беше разбрал шифрованото послание на генерала. Ариана фон Готард щеше да бъде прибавена към харема на това развратно, старо копеле. Освен ако някой друг не я поиска преди това.

ГЛАВА ДЕСЕТА

— Приключихте ли с момичето?

Капитан фон Райнхарт изгледа раздразнено Манфред, докато се разхождаше край бюрото си по-късно същия следобед.

— Да, сър.

— Заведохте ли я до Грюнвалд да си прибере нещата?

— Да, сър.

— Хубава къща, нали? Късметлия е този генерал. Не бих имал нищо против да дадат и на мен такава къща.

Но и той не беше зле. Едно семейство, чийто дом гледаше към крепостта Шарлотенбург и езерото, с удоволствие му отстъпи своя дом.

Капитанът продължи да говори с Манфред по други въпроси. Хилдебранд беше зает с телефоните.

Всеки път Манфред се питаше дали това не е адютантът на генерал Ритер, който се обажда заради момичето. Трябваше да престане с тези мисли. Какво значение имаше това за него? Тя не му беше никаква. Просто една млада жена, която се е сблъскала с трудности — изгубила е семейството и дома си. И какво от това? Хиляди други бяха в същото положение. И щом се е оказала достатъчно привлекателна, за да привлече погледа на генерал, ще трябва да се научи как да се справя сама с това. Едно нещо беше да я спаси от жестокостта на по-низш офицер, който се кани да я изнасили в килията ѝ, а съвсем друго — да я откъдне от генерал. Това щеше да означава неприятности. *За него.*

През цялата война Манфред фон Трип се стараяше да избягва проблемите с по-висшестоящите, както и с другите офицери. Не одобряваше тази война, но служеше на страната си. Беше германец преди всичко, отдал в дан на Райха повече от много други. И въпреки това не спореше, държеше устата си затворена и търпеше. Един ден всичко щеше да свърши и той щеше да се върне в имението на родителите си и домът щеше да е негов. Искаше да възвърне средновековния блясък на крепостта, да даде под наем земите и да

съживи отново околността. Там щеше да си спомня винаги за Мариана, за момченцето си и момиченцето си, за родителите си. Не искаше нищо друго, освен да оцелее от войната, за да постигне това. Не желаше нищо повече, нищо от нацистите — нито откраднати безценни картини, нито отнети насила скъпоценности и коли. Никаква плячка, награди, злато, пари. Всичко, което искаше и ценеше, вече беше изгубено.

Това, което притесняваше Манфред, докато седеше зад бюрото си и слушаше, беше младостта и невинността ѝ. Животът им донякъде си приличаше. Само че Манфред беше на тридесет и девет, а тя на деветнадесет. И той загуби всичко, но не беше така безпомощен като нея. Беше измъчен, съкрушен и съсипан, но не и изплашен и сам... Манфред беше чувал такива истории. Знаеше какви игрички играеше старецът. Момичетата заедно, той и момичетата, малко извращения, малко бруталност, малко садомазохизъм, малко камшик, малко... Самата мисъл го отвращаваше. Какво не беше наред с всички тях? Какво ставаше с мъжете, щом отидат на война? Господи, беше уморен от това. Уморен от всички тези неща.

Когато капитан фон Райнхарт излезе от кабинета, той пушна писалката и се облегна назад. И точно тогава дойде обаждането на генерала. Всъщност адютантът му разговаря с Хилдебранд, който само се ухили. Той остави слушалката на мястото ѝ, след като прие съобщението, че капитанът трябва да му се обади сутринта.

— Исусе, този дърт пръч ще има своя армия в края на войната. Армия от жени.

— Каза ли адютантът му коя.

Хилдебранд поклати глава.

— Просто трябвало да уреди някаква дреболия с капитана. Освен ако, както каза адютантът, не се окаже твърде късно. Адютантът спомена, че този сладкиш не би се задържал дълго по рафтовете. Може и да е изчезнала вече. Като познавам Ритер, тя има късмет, ако е така. Чудя се на коя ли е хвърли око този път.

— Кой знае.

Но след телефонното обаждане Манфред не можеше да остане спокоен на мястото си. Хилдебранд си тръгна щом свърши работата си, а Манфред остана да седи зад бюрото през следващите два часа. Не можеше да престане да мисли за нея и за това, което му каза

Хилдебранд. Генералът искаше Ариана... освен ако сладкишът не е вече взет от сладкарницата... Остана за миг неподвижен, сякаш омагьосан, после грабна забързан палтото си, угаси осветлението в кабинета и хукна надолу по стълбите, излезе от сградата и пресече улицата.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Лейтенант Манфред фон Трип откри лесно Ариана фон Готард. Смяташе да попита за нея на портала на казармите, но се оказа, че не е необходимо. Тя беше навън, събираше листа и ги отнасяше в голям варел, а след това трябваше да ги изгори. Беше съвсем явно, че за пръв път върши такава тежка работа.

— Фройлайн фон Готард.

Беше много официален, с изправени рамене и гордо вдигната глава, като човек, който се кани да направи важно съобщение. Но ако Ариана го познаваше по-добре, тя щеше да открие и промъкващия се в сиво-сините му очи страх. Но тя не го познаваше чак толкова добре. Всъщност, тя изобщо не познаваше Манфред фон Трип.

— Да, лейтенант? — откликна тя изтощено, като отмахна един дълъг кичур коса, паднал върху очите ѝ.

Тя работеше с фини кафяви ръкавици от чортова кожа. Те бяха единствените, които притежаваше. Беше решила, че той идва да ѝ даде още разпореждания. Този следобед беше изтъркала две бани, после почиства подноси в кафенето, разнася кутии от най-горния до приземния етаж, а сега и това. Не можеше да се каже, че е имала много свободно време.

— Ако обичате, вземете си багажа.

— Да си взема какво? — изгледа го тя напълно объркана.

— Вашият куфар.

— Не мога ли да го държа тук?

О, какво има? Дали някой е харесал кожата и сега те ще ѝ вземат дори и куфара? Все още носеше малката книжка със скривалището в палтото си. А когато ѝ се наложи да я остави в стаята си, тя я скри в един куп пране под леглото. Това беше единственото място, за което успя да се сети, докато бързаше за работа. Дежурната беше огромна, яка жена с глас, който подхождаше повече за сондаж, отколкото за женски казарми. Успя да държи Ариана достатъчно ужасена през целия следобед.

Ариана изгледа Манфред с подновено отвращение.

— Значи някой иска куфара ми. Е, нека го вземат. За известно време няма да ходя никъде.

— Не ме разбрахте.

Гласът му беше спокоен, но не и нейният. Винаги трябваше да си напомня, че този мъж я спаси от Хилдебранд през нощта в килията ѝ. Иначе беше много лесно да си мисли, че той е просто като другите. Защото, в края на краищата, той беше като тях. Беше неотделимо вътъкан в нейния кошмар и тя не можеше вече да разграничава неговите нужди от техните. Вече не вярваше в нищо и на никого. Дори и на този висок, спокоен офицер, който сега я гледаше нежно, но и решително.

— Всъщност, фройлайн Готард, вие грешите доста. Ще ходите някъде.

— Наистина ли?

Тя го изгледа с внезапен ужас. Сега какво? Какво ѝ крояха сега? Някое ужасно преместване в лагер? После усети неочаквана радост. Възможно ли е?

— Да не са открили баща ми?

Смутеното му изражение ѝ показа всичко, което искаше да узнае.

— Съжалявам, фройлайн...

Гласът му беше успокояващ. Беше забелязал ужаса по лицето ѝ.

— Ще бъдете в безопасност.

Поне за малко. Но и това беше нещо в последно време. Малко беше по-добре от нищо. А и какво точно означаваше в безопасност? През последната година с непрестанни въздушни тревоги бомбите не спираха да падат.

— Какво означава това, че ще бъда в безопасност?

Тя го гледаше със страх и подозрение, стиснала здраво греблото си, но той само поклати глава и ѝ каза меко:

— Доверете ми се. — Очите му се опитваха да я убедят, но тя все още изпитваше отчаян страх. — А сега, ако обичате, съберете нещата си. Ще ви изчакам в главната зала.

Тя го изгледа с отчаяние, преминаващо в безразсъдство. Какво ли значение имаше вече...

— Какво да кажа на дежурната? Не съм свършила тук.

— Аз ще ѝ обясня.

Тя кимна и влезе в сградата, докато Манфред я наблюдаваше мълчаливо. Какво, по дяволите, правеше той? Дали беше толкова луд,

колкото и генерала? Не беше същото, си каза той. Правеше го само за да защити момичето. Все пак и той усети тръпката. Беше забелязал красотата ѝ, която се засенчваше леко само от старите дрехи и потиснатостта ѝ. Много малко трябваше, за да се полира диамантът до стария му блясък, но не това правеше той сега. Не за това щеше да я заведе във Ванзее тази вечер. Отвеждаше я там, за да я спаси от генерала, за да свали сладкиша от рафта на сладкарницата. Ариана фон Готард щеше да е в безопасност във Ванзее, каквото и да става.

Манфред обясни рязко на дежурната, че момичето ще бъде преместено. С леки намеци успя да я накара да разбере, че по-скоро става въпрос за нечие удоволствие, отколкото за някакво военно решение по отношение на това момиче. Всичко стана свършено ясно на дежурната. Повечето момичета като Ариана бяха грабвани от офицерите само след няколко дни. Само грозните оставаха да ѝ помагат. Когато видя за пръв път Ариана, тя разбра, че няма да е за дълго. И това наистина беше добре. Момичето беше прекалено дребно и фино, за да свърши кой знае каква работа. Тя разумно поздрави лейтенанта и нареди на друго момиче да излезе и да събере листата.

Ариана се върна в главната зала след не повече от десет минути, като стискаше здраво куфара в ръката си. Манфред не каза нищо, само се завъртя на пети и се отправи стегнато към изхода на сградата, като очакваше Ариана да го последва, както и направи. Той отвори вратата на мерцедеса, този път взе куфара от нея и го хвърли отзад, после заобиколи колата, седна зад волана и запали мотора. За пръв път от дълго време насам Манфред фон Трип изглеждаше доволен.

Ариана все още не разбираше какво става. С любопитство разглеждаше града, докато пътуваха. Отне ѝ почти двацет минути, за да разбере, че отиват в посока към Ванзее. Почти бяха стигнали до къщата на Манфред. Но дотогава тя вече беше разбрала какво става. Значи затова я беше спасил през онази вечер в килията. Тя се зачуди дали и той използва камшик. Вероятно точно така беше получил вълнообразния белег, който минаваше край челюстта му.

След малко те спряха пред малка къща. Не беше лоша, но и съвсем не беше разкошна. Вътре беше тъмно. Манфред ѝ направи знак да излезе от колата и взе куфара на задната седалка. Тя се отправи към входната врата с изправен гръб, а очите ѝ избягваха неговите.

Колко очарователно беше нагласил нещата. Явно тя щеше да бъде негова. *Завинаги ли*, откри тя, че се чуди, *или само за тази нощ?*

Без да се бави повече, той отключи входната врата, махна ѝ да влиза и пристъпи вътре. Хлопна вратата зад тях, запали някаква светлина и се огледа. Жената, която му чистеше, беше идвала сутринта и всичко беше подредено и почистено.

Имаше една неофициална, но уютна всекидневна с много книги и растения и с купчина прясно насечени дърва до камината, където той всяка вечер палеше огън. Имаше снимки, предимно на децата му, и някакво списание, което лежеше затворено на бюрото му. Прозорците бяха големи, приятни, селски тип. Гледаха към градина, пълна с цветя. Гледката се споделяше и от кухнята, малък кабинет и миниатюрна, уютна трапезария. Всички те бяха на първия етаж на къщата. Имаше тясна дървена стълба, покрита с изтъркана черга, която някога е била красива. Всичко, което успя да види Ариана отдолу, беше коридор с нисък таван.

Манфред обикаляше в мълчание от стая в стая, сякаш очакваше тя да разбере намеренията му. Отваряше вратите, после минаваше към следващата стая, докато накрая стигна до стълбите. Той обърна очи към нея колебливо и остана загледан за миг в дълбоките, разгневени сини очи. Тя все още носеше палтото и ръкавиците, с които беше, когато събираше листата пред бараките. Косата ѝ се беше разпиляла от стегнатия златен възел, куфарът ѝ стоеше зад нея, забравен до вратата.

— Ще ви разведа горе — каза той тихо, като ѝ махна да мине пред него.

Все още ѝ нямаше достатъчно доверие, за да я остави зад себе си. Тя се страхуваше прекалено, беше много ядосана, а той знаеше как да се пази, още повече от дете като нея.

На горния етаж нямаше кой знае какво за показване. Една баня и две злокобни врати. Ариана ги гледаше ужасена. Огромните ѝ сини очи се преместиха бавно върху ръцете на Манфред, а след това на лицето му.

— Елате. Ще ви покажа.

Думите му прозвучаха меко, но по лицето и той видя, че е безсмислено. Тя беше така изплашена, че едва чуваше. Какво можеше да стори, за да я убеди? Как да ѝ обясни това, което беше направил? Но той знаеше, че след време тя ще започне да разбира.

Отвори вратата към своята спалня, обикновена стая с малко мебели в кафяви и сини тонове. Нищо в къщата не беше особено луксозно, но пък беше удобно и точно такава си го представяше, когато реши да си намери квартира в Берлин. Това беше място, където можеше да седи тихо в нощта, да гледа огъня, да пуши лулата си и да чете. Любимата му лула лежеше на масата в спалнята му, близо до камината, а той сядаше в едно поизносено кресло, винаги готово да го приюти.

Но вместо да забележи безопасната обстановка, Ариана стоеше с широко отворени очи, с отпуснати ръце и крака, вкопани в пода.

— Това е *моята спалня*.

Очите го наблюдаваха с безпомощен ужас. Тя кимна.

— Да.

После, като докосна леко ръката ѝ, той мина покрай нея и отвори една врата, за която тя беше предположила, че е към килер. Но той влезе вътре и изчезна.

— Елате тук, ако обичате.

Послушна и разтреперана, тя го последва и откри, че това е още една малка стая. Имаше легло, стол, маса и едно толкова малко бюро, че би било по-подходящо за дете. Завесите бяха доста оскъдни, а покривката на леглото беше украсена с рози, които подхождаха на тапетите в малката стая. Когато пристъпи вътре, Ариана усети нещо, което ѝ даваше сигурност.

— А това е *вашата* стая, фройлайн.

Той я погледна топло, но видя, че тя все още не разбира. Очите ѝ се обърнаха отново към неговите със същата болка и тъга, но той ѝ се усмихна и въздъхна.

— Фройлайн фон Готард, защо не седнете. Изглеждате изтощена.

— Той ѝ посочи леглото и тя го загледа за миг, после сковано седна.

— Бих искал да ви обясня нещо. Мисля, че не ме разбрахте.

Внезапно, докато говореше, той ѝ се стори съвсем различен от строгия офицер, който я разкарваше нагоре-надолу по онези безкрайни стълби и коридори. Приличаше по-скоро на човек, който се прибира късно у дома, вечеря, сяда до огъня и заспива над вестника, защото е прекалено уморен. Изглеждаше някак истински, но Ариана все още се притесняваше от него, докато го наблюдаваше, седнала на леглото.

— Доведох ви тук тази вечер, защото смятах, че сте в опасност.

Той се облегна бавно на стола си, като се молеше тя да се отпусне. Невъзможно беше да говори с нея, докато тя седеше така, вторачена в него.

— Вие сте много красива жена, фройлайн фон Готард. Може би трябва да кажа много красиво момиче. На колко години сте? Осемнайсет? Седемнайсет? Двайсет?

— Деветнайсет.

Прозвуча по-скоро като въздишка, отколкото като дума.

— Значи не съм сгрешил много. Но има хора, които не се интересуват от това. — Лицето му стана сериозно за миг. — Като нашия приятел Хилдебранд. На него нямаше да му пука дори да бяхте на дванайсет. А има и други... Ако бяхте малко по-голяма, ако имахте малко опит, преди това нещастие да се стовари върху вас, щяхте да имате представа как да се грижите сама за себе си.

Тя го гледаше, а той се намръщи срещу нея. Звучеше ѝ по-скоро като баща, отколкото като мъж, който се кани да я вкара в леглото си и да я изнасили. Докато седеше, той си мислеше как тя беше събирала мъртвите листа пред казармите. Тогава му изглеждаше около седемнайсетгодишна.

— Разбирате ли, фройлайн?

— Не, сър...

Тя изглеждаше безкрайно бледа, а очите и безкрайно големи. Нямаше я вече младата жена, която в началото се опитваше да се държи нахално с фон Райнхарт. Пред него имаше не жена, а дете.

— Е, тази вечер дочух, че има вероятност да ви накарат... въ... да... *гостувате* на генерала. — В очите ѝ нахлу нов ужас, но той вдигна ръка. — Реших, че това едва ли е очакваното начало на самостоятелния ви живот. Така че, фройлайн — той огледа стаята, която щеше да бъде нейна, — аз ви доведох тук.

— Утре ще ме накарат ли да отида при него?

Тя очакваше отговора му с отчаян поглед, а той се опитваше да забрани на очите си да забележат блестящото злато на косите ѝ.

Не, няма такава вероятност. Генералът в нищо не е много упорит. Ако все още бяхте в казармите, той щеше да ви отведе в Грюнвалд, но тъй като вече не сте там, няма от какво да се страхувате. — Внезапно той се сети за нещо. — Имате ли нещо против? Бихте ли предпочели

да се примирите с него, само и само да сте отново в собствената си къща?

Тя поклати тъжно глава.

— Не бих издържала да я гледам такава, с толкова непознати из нея, а и — думите заседнаха в гърлото ѝ — бих предпочела да умра, отколкото да бъда с него.

Манфред кимна и забеляза, че тя го изучава, сякаш преценяваше какво е получила в замяна на това. Той не можа да потисне смеха си, защото много добре знаеше защо го оглежда. Поне беше разбрала, че той няма да разкъса дрехите ѝ, едва влязъл през вратата на спалнята.

— Какво мислите за обстановката, фройлайн?

Той я наблюдаваше и тя въздъхна леко.

— Предполагам, че ще ми е достатъчно.

Какво очакваше той? Благодарности, че я е направил своя любовница, вместо на генерала?

— Съжалявам, че трябваше да се случат тези неща. Това е една грозна война... за всички нас. — Лицето му имаше отнесен, вгълбен израз. — Елате. Ще ви покажа кухнята.

В отговор на въпроса му дали готви, тя се усмихна.

— В действителност никога преди не съм готвила. Нямахме нужда. Винаги имаше слуги, които се занимаваха с готвенето.

— Няма значение, ще ви науча. Няма да ви карам да събирате листа и да чистите тоалетни, имам жена, която идва да върши всичко това, но наистина ще бъде приятно, ако участвате в нашата сделка, като се заемете с готвенето. Смятате ли, че ще се справите с това?

Той изглеждаше толкова сериозен, а тя внезапно се почувства много изморена. Сега тя беше негова *наложница*. Като роб, за когото е платено. Въздъхна и го погледна.

— Предполагам. Ами прането?

— Ще трябва да се грижите единствено за своето. Наистина става дума само за готвенето.

Това беше наистина малка цена за безопасността ѝ. Готвенето и това, че ще трябва да стане негова любовница. Така би могла да го разбере.

Тя стоеше мълчаливо до него, докато той я учеше как се приготвят яйца, нарязва хляб и ѝ показва как да сготви морковите и картофите. После я остави да измие чиниите в мивката. Тя чу, че той

подрежда дървата в камината и запалва огъня, а след това забеляза, че е започнал да пише нещо върху бюрото си. От време на време той поглеждаше снимката на някое от децата, после отново навеждаше глава и продължаваше да пише.

— Ще искате ли чай, сър?

Странно, но се чувстваше като някоя от прислужниците в собствения си дом. Но след като си припомни населяваната от нея кошмарна килия в Райхстага, тя внезапно почувства благодарност, че е в дома на лейтенанта.

— Сър?

— Какво има, Ариана?

Той се изчерви леко. За пръв път я наричаше с името ѝ. Но беше се разсеял. За миг тя дори не беше сигурна дали той е казал Ариана или Мариана. Трудно можеше да се разбере.

— Съжалявам.

— Всичко е наред. Попитах само дали ще искате чай.

— Благодаря. — Предпочиташе кафе, но вече беше почти невъзможно да се намери. — А вие искате ли?

Тя не беше посмяла да си налее от безценната течност, но след неговата покана изтича в кухнята за чаша и си наля чай. За миг просто остана така, наслаждавайки се на екзотичния аромат. От цял месец си мечтаеше за такива отдавна забравени удоволствия като чая.

— Благодаря.

В един дълъг миг той се замисли как ли звучи смехът ѝ. Дали ще го чуе някога? Два пъти през тази вечер той беше спечелил вълнуващата ѝ усмивка. Усети как сърцето му се разгуптява, докато я наблюдаваше. Беше така отчайващо сериозна, така нещастна, а лицето и очите ѝ носеха отпечатъка от нанесената ѝ травма.

Тя огледа стаята и очите ѝ се спряха върху снимките на децата.

— Вашите деца ли са, лейтенант?

Тя го гледаше с любопитство, но той не се усмихна. Странно беше това тяхно малко чаено празненство. Двама души със съсипан живот.

Той само кимна в отговор и ѝ предложи да си налее още чай, докато палеше лулата си и протегна дългите си крака към огъня.

Двамата седяха там почти до единайсет часа, без да си говорят много, просто бяха заедно. Ариана бавно привикваше към

обкръжаващата я стая, а лейтенантът се радваше, че освен него в къщата има и друго живо, дишащо човешко същество. Очите му се плъзваха към нея от време на време и той я наблюдаваше, докато тя седеше загледана мечтателно в огъня, сякаш се беше върнала в света от миналото си.

В единайсет часа Манфред се изправи и я погледна, после започна да гаси лампите.

— Утре сутринта ще трябва да ставам рано.

Като по даден знак и тя се изправи, но в очите ѝ отново се появи страх. Какво ще стане сега? Точно този момент я беше ужасявал през цялата вечер.

Той я изчака, докато тя бавно излезе от стаята, след това я последва. Първо стигнаха до неговата врата и се спряха там. Той се поколеба един дълъг миг, после с лека усмивка ѝ подаде ръка. Тя го гледаше удивена и трябваше да си напомни да постави ръката си в неговата. Това толкова се различаваше от нещата, които тя очакваше, че когато той стисна ръката ѝ, тя едва не остана зяпнала срещу него.

— Надявам се, фройлайн, че един ден ще станем приятели. Вие знаете, че не сте затворничка тук. Това ми изглеждаше най-разумното разрешение... за ваше добро. Надявам се, че разбирате.

Очите ѝ се проясниха бавно и тя му се усмихна.

— Искате да кажете...

— Да, *това* искам да кажа. — Гледаше я нежно и тя успя да види, че той е добър човек. — Наистина ли смятахте, че ще застана на мястото на генерала? Не мислите ли, че това щеше да бъде малко несправедливо? Казах ви, че не сте мой затворник. Всъщност — той се поклони по правилата и удари токове — ще ви считам за моя гостенка.

Ариана само стоеше и го гледаше вцепенена.

— Лека нощ, фройлайн.

Вратата се затвори тихо зад него, а тя продължи, абсолютно изумена, напред по коридора.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

— Къде, по дяволите, е тя? — изгледа фон Райнхарт раздражено Хилдебранд. — Фон Трип каза, че вчера я е завел там. Пита ли дежурната?

— Не, беше отишла някъде.

— Тогава се върни. За бога, имам по-важни работи от тези глупости, за които да се притеснявам.

Хилдебранд отиде да намери дежурната и след час отново докладва на капитана, докато фон Трип се занимаваше с някои неща, които не беше привършил предния ден.

— Какво каза дежурната? — викна капитанът на Хилдебранд от бюрото си.

Всичко през този ден вървеше зле. И въобще не му пукаше за генерала и за това проклето момиче. Бяха приключили с нея и каквото и да ѝ се случеше сега, то не го засягаше. Ако генерал Ритер е хлътнал по нея, това си е негов проблем. Би трябвало да изпрати проклетия си адютант да я търси.

— Заминала е.

— Какво, по дяволите, искаш да кажеш с това *заминала е* — внезапно се ядоса той. — Избягала ли е?

— Не, няма такова нещо, капитане. Някой я е отвел. Дежурната каза, че е бил офицер, но не е сигурна кой.

— Провери ли в журнала? — изгледа го фон Райнхарт.

— Не. Да се върна ли?

— Няма значение. Щом е заминала, заминала е. Той ще поиска още половин дузина други до следващата седмица. А тази малка хубавица може и да не си заслужава тичането. Винаги има вероятност баща ѝ да се появи някой ден. И ще трябва да се плаща дяволски много, ако Ритер я направи част от харема си.

Фон Райнхарт повдигна вежди и Хилдебранд се изсмя.

— Наистина ли смятате, че нейният старец е още жив? — погледна той с интерес началника си.

— Не, не смятам.

По-старшият офицер повдигна рамене и подкани Хилдебранд да се връща към работата си. И чак късно следобеда сам капитанът се запъти към казармите, за да си поговори с дежурната.

След малко тя извади журнала, без да продума и фон Райнхарт получи информацията, за която беше дошъл. След като прочете името, той се върна обратно, като размишляваше, докато вървеше по улицата. Вероятно фон Трип се завръщаше към живота в края на краищата. Беше се съмнявал, че той никога няма да се възстанови след загубата на жена си и децата си, нито пък от раната, нанесена му предната Коледа. След нараняването си Манфред сякаш се отказа от живота. Беше като празна черупка, не се появяваше дори и на по-освободената сцена на обществените отношения. Но може би сега... това беше интересно... Беше го подозирал и затова прекоси улицата, за да направи проверката. Много малко бяха нещата, които убягваха от вниманието на Дитрих фон Райнхарт.

— Фон Трип?

— Да, сър?

Манфред вдигна поглед изненадан. Не беше забелязал, че капитанът е влязъл. Още повече, че не го беше видял да излиза преди половин час. Тогава беше на другия край на залата, зает с търсенето на няколко папки, които някой беше сложил не където трябва.

— Бих искал да те видя в кабинета си, ако обичаш.

Манфред го погледна притеснен. По-старшият офицер не губи време.

— Манфред, случайно хвърлих поглед на журнала отсреща.

Но и двамата знаеха, че капитанът никога не върши нещо *случайно*.

— О?

— Да, о. При теб ли е?

Манфред кимна, но по лицето му не можеше да се прочете нищо.

— Да.

— Мога ли да запитам защо?

— Исках я, сър.

Точно такъв грубичък отговор фон Райнхарт щеше да разбере лесно.

— Мога да разбере това, но знаете ли, че и генерал Ритер я иска?

— Не, сър. — Манфред усети, че настръхва. — Не, сър, не знаех. Въпреки че се срещнахме за момент вчера, в коридора на къщата на Грюнвалд. Но той с нищо не показва...

— Добре, добре, няма значение.

Двамата мъже се гледаха дълго в очите.

— Мога да те накарам да я отстъпиш на Ритер, както знаеш.

— Надявам се, че няма да го направите, сър.

Отговорът му изразяваше съвсем слабо чувствата му. За един дълъг миг и двамата мъже не проговориха.

— Няма да го направя, фон Трип. — Замълча за миг и продължи.

— Хубаво е, че отново се съживяваш. — После се засмя. — Добре е, че отново ти пука за живота. От три години ти повтарям, че това е всичко, от което се нуждаеш.

— Да, сър. — Манфред се ухили убедително, но му се искаше да удари командващия офицер през лицето. — Благодаря ви, сър.

— Няма защо. — После се усмихна на себе си. — Така ще е по-добре за Ритер. Той е най-стар тук, а винаги взема най-младите момичета. Не се притеснявай. Имам друга, която ще му изпратя. Тя може да поддържа доброто му настроение седмици напред.

Той се разсмя грубо и махна на Манфред да напусне стаята.

И така... той беше я спечелил. И то чрез благосклонността на капитана. Усети, че в него намира въздишка, огледа се и забеляза, че вече е време да се прибира у дома.

— Лейтенант?

Лицето ѝ се показа в коридора. Разкошната ѝ златиста коса беше елегантно събрана на върха на главата ѝ, а огромните сини очи нервно поглеждаха навън, за да разберат дали това е той.

— Добър ден, Ариана.

Той изглеждаше непоносимо официален, докато се взираше в сините очи, а тя стоеше срещу него нетърпелива.

— Какво... как...

Тя се заплете в думите, ужасена, и внезапно Манфред разбра.

— Всичко е наред. Нещата се уредиха.

— Ядосаха ли се много?

Огромните сини очи изглеждаха по-големи от когато и да било, когато той поклати глава. Всеки миг на ужас от изминалия месец проникваше през очите ѝ. Толкова често му се бе струвала много смела, но сега изглеждаше като малко, незащитно дете.

— Казах ти, че всичко е наред. Тук си в безопасност.

Искаше ѝ се да го попита докога, но не посмя. Вместо това само кимна.

— Благодаря. Ще искате ли чаша чай?

— Да. — Той замълча за миг. — Ако и ти пиеш.

Тя кимна, без да продума и изчезна в кухнята. След малко се върна с поднос и две димящи чаши с безценна течност.

След месеца, прекаран в килията, за нея това беше едно от най-големите удоволствия. Да може отново да бъде чиста, отново да пие чай. Тя дори се беше осмелила да изпие сама една чаша този следобед, докато се разхождаше безцелно из дневната и разглеждаше книгите му, замислена за баща си и за Герхард. Не можеше да престане да мисли за тях. И болката от притесненията и мъката все още се виждаше в очите ѝ.

Манфред остави чашата си и я погледна нежно. Много малко можеше да се каже. Прекалено добре знаеше колко трудно е да се справи с бремето на загубата. Той въздъхна леко и взе една от лулите си.

— Какво прави днес, фройлайн?

Тя поклати бавно глава.

— Аз... нищо... аз... разглеждах някои от книгите ви.

Това го накара да се замисли за чудесната библиотека, която беше видял преди това у тях, а и в своя дом много отдавна. И тогава реши да хване бика за рогата. Очите му внимателно я наблюдаваха, докато палеше лулата си.

— Хубав дом, фройлайн.

Тя веднага разбра за кой дом става дума.

— Благодаря.

— И един ден отново ще бъде ваш. Войната не може да продължи безкрайно.

Той остави лулата си. Очите му изразяваха цялото му съчувствие.

— И домът на моите родители им беше отнет.

— Наистина ли? — По лицето ѝ проблесна интерес. — Къде е той, лейтенант?

Болката се върна в очите му, когато ѝ отговори.

— До Дрезден.

На мига успя да прочете въпроса в погледа ѝ.

— Не беше засегнат от бомбардировките.

Имението не беше... но всичко останало беше... всички останали... всички... децата, Теодор и Татяна... Мариана, жена му... родителите и сестра му, всички те... си отидоха. Точно както баща ѝ и брат ѝ. Със сигурност. Завинаги.

— Какъв късмет сте имали.

Той я погледна, изненадан от думите ѝ, после се сети, че говорят за имението.

— Да.

— А семейството ви?

Той пое дълбоко дъх.

— Страхувам се, че нямаха такъв късмет.

Тя чакаше, а тишината натезаваше помежду им.

— Децата ми... моята... съпруга... родителите ми... Всички те бяха в града. — Той се изправи и отиде до камината. Сега тя можеше да вижда само гърба му. — Всички бяха убити.

Тя прошепна тихо:

— Толкова съжалявам...

Той се обърна към нея:

— Не по-малко съжалявам аз от теб, фройлайн.

Очите им се срещнаха и останаха така един дълъг миг.

— Има ли... — Трудно ѝ беше да си наложи да го попита, но трябваше да узнае. — Има ли някакви новини?

Той поклати бавно глава. Време беше тя да погледне истината в очите. Усещаше, че някъде дълбоко в сърцето и мислите си тя отказваше да приеме цялата истина.

— Твоят баща, фройлайн, не смятам, че просто те е изоставил... и те е забравил. Според това, което съм чувал, той не е такъв човек.

Тя поклати глава бавно.

— Не е, знам. Нещо трябва да им се е случило. — Тя го погледна решително. — Аз ще ги открия след... след войната.

Той я изгледа с болка, а очите му овлажняха.

— Не мисля така, фройлайн. Смятам, че трябва да разбереш това сега. Надеждата, лъжливата надежда, може да бъде нещо много жестоко.

— Значи сте чули нещо?

Сърцето ѝ препускаше, докато тя стоеше срещу него.

— Не съм чул нищо. Но... Боже мой, помисли! Той замина, за да отърве момчето от армията, нали?

Тя не каза нищо. Може би това беше просто жесток трик, за да я накара най-после да предаде баща си. Но тя няма да го направи. Дори и пред този мъж, на когото вече почти вярваше.

— Добре. Не ми казвай. Но аз предполагам, че е така. — Следващите му думи я шокираха. — Аз бих постъпил така. А и всеки разумен мъж би направил това, за да спаси сина си. Но той сигурно е смятал да се върне за теб, Ариана. А единственото, което би го спряло да направи това, е *смъртта* му. Неговата и на момчето. Няма начин да са успели да преминат в Швейцария, няма начин той да се е върнал. Сигурен съм, че граничният патрул ги е хванал. Трябва да е така.

— Но нямаше ли да чуя за това.

Докато слушаше думите му, по бузите ѝ бавно се стичаха сълзи към брадичката, а когато проговори, гласът ѝ едва се чуваше.

— Не непременно. Войските ни там не са от най-изтънчените. Ако са ги убили, а би трябвало да са, те просто са се отървали от тях. Аз... — За миг той изглеждаше объркан. — Вече се опитах да разбера, но никой не можа да ми каже нищо. Все пак смятам, че трябва да погледнеш истината в очите. Няма ги. Сигурно са мъртви.

Тя се извърна бавно с наведена глава и потръпващи рамене, а той излезе тихо от стаята. След миг тя чу, че вратата на спалнята му се затваря. Остана на мястото си, като ридаеше тихо, но накрая се отпусна на кушетката и се разплака. За пръв път, откакто започна целият кошмар, тя си позволяваше такова нещо. Когато престана, се почувства замаяна.

Не видя Манфред на следващата сутрин, а когато го срещна, избягваше очите му. Не искаше да вижда съжалението му, съчувствието и неговата собствена мъка. Единствено това можеше да стори, за да се справи със своята болка.

През следващите няколко дни Ариана често го виждаше как се вглежда в снимките на децата си. Тогава усещаше, че в нея се надига мъката по баща ѝ и Герхард, защото знаеше, че няма да ги види никога повече. А сега, когато седеше по цял ден сама в дневната, усмихнатите лица на децата на Манфред я преследваха, сякаш я укоряваха, че е тук, с баща им, докато те не могат да бъдат повече с него.

Понякога негодуваше срещу тях за това, че я наблюдават непрестанно. Едното беше с плитки и бели атлазени панделки, а другото — с права руса коса и големи сини очи, които я гледаха над множество момчешки лунички... Теодор... Но тя негодуваше срещу тях най-вече защото чрез тях тя виждаше човешкото у лейтенанта, правеха го някак по-истински. А тя не искаше това. Не искаше да знае нищо за него, нито да се вълнува заради него. Въпреки това, което ѝ беше казал, когато я доведе във Ванзее, той беше донякъде неин тъмничар. Не искаше да го вижда в друга светлина. Не искаше да знае мечтите, надеждите и болките му, нито пък искаше да споделя с него своите. Той нямаше право да узнае колко дълбоко наранена е. Вече беше видял прекалено много от нейния живот, от болката и уязвимостта ѝ. Беше я виждал оставена на милостта на Хилдебранд в килията ѝ в Райхстага, беше присъствал и на последните, мъчителни моменти в собствения ѝ дом. Беше видял прекалено много, а нямаше право на това. Никой нямаше това право. Никога повече няма да споделя нищо от себе си с когото и да било.

Манфред фон Трип усещаше това, докато седеше вечери наред тихо загледан в огъня и пушеше лулата си. Говореше много рядко с Ариана, която седеше учтиво с него, изгубена в собствените си мисли, скрита зад стената на своята болка.

Три седмици бяха изминали, откакто тя беше в дома му, когато една вечер той я изненада. Остави лулата си, изправи се и каза:

— Искаш ли да се разходим?

— *Сега?*

Тя изглеждаше стъписана и малко уплашена. Дали е капан? Къде ще я води и защо? Погледът ѝ го нараняваше, но той бързо разбра колко голям е страхът и недоверието ѝ, независимо че бяха изминали толкова много спокойни дни. Беше необходимо дълго време, за да се изтрият спомените от дните, прекарани в подземията на Райхстага. Както и той се нуждаеше от много време, за да забрави това, което

беше видял, когато се върна в Дрезден, за да огледа пораженията в дома си... разкъсаните кукли лежаха под огради и разсипан хоросан, сребърните орнаменти, с които Мариана толкова се гордееше... сега бяха стопени и почернели... като бижутата й... като мечтите им.

Манфред върна мислите си обратно към настоящето и погледна в изплашените сини очи.

— Не искаш ли да се пораздвижиш?

Той знаеше, че тя не е посмяла да излезе извън градината през всичките седмици, прекарани тук. Все още се страхуваше.

— Ами ако има въздушна тревога?

— Ще тичаме до най-близкото скривалище. Няма защо да се притесняваш. С мен ще бъдеш в безопасност.

Тя усети, че е глупаво да спори с този плътен, спокоен глас и с нежния му поглед, затова кимна бавно. Щеше да се покаже за пръв път навън от два месеца насам. Един месец беше в затвора и почти толкова във Ванзее, прекалено уплашена да излезе повече от няколко крачки извън къщата. Преследваха я всякакви страхове и тази вечер за пръв път Манфред осъзна колко големи са те. Той я наблюдаваше, докато тя обличаше палтото си, и кимна леко. Ариана не знаеше това, но точно таква беше изражението му, с което окуражаваше дъщеря си Татяна, когато знаеше, че тя се страхува.

— Всичко е наред. Въздухът ще се отрази добре и на двама ни.

Цялата вечер той се беше борил със собствените си мисли. Сега това му се случваше все по-често. Не само мисли за децата, родителите или съпругата му... сега се появиха и други... *мисли за Ариана*, които го измъчваха от седмици.

— Готова ли си?

Тя кимна мълчаливо с разширени очи, а когато излязоха навън в хладната вечер, той плъзна малката й ръка с ръкавица, за да го хване под мишница. Престори се, че не забелязва как тя несъзнателно се вкопчи в ръкава му, когато излязоха навън.

— Хубаво е, нали?

Тя вдигна очи към небето и се усмихна отново. Усмивката й се появяваше толкова рядко и беше така красива, че го накара и той да се усмихне.

— Да, наистина. И както виждаш, няма никаква въздушна тревога.

Но след половин час, когато се запътиха обратно към дома му, сирените завиха и хората хукнаха от къщите си към най-близките скривалища. Още при първия звук на сирените Манфред обви с ръка раменете ѝ и побягна заедно с другите към скривалището.

Ариана бягаше с него, но всъщност не се интересуваше особено дали е в безопасност или не. Тя нямаше за какво повече да живее.

В скривалището пицяха жени, бебета плачеха, а децата играеха както винаги. Винаги големите бяха тези, които са изплашени. Децата бяха израснали с тази война. Едно от тях се прозяваше, а две други пееха някаква глупава песен, докато виковете около тях продължаваха, а в далечината се чуваха бомби.

Сред всичко това Манфред наблюдаваше Ариана — притихналото изражение на лицето ѝ, тъжните ѝ очи и без да се замисля, той хвана ръката ѝ. Тя не каза нищо. Просто седеше, стиснала голямата гладка ръка в своята и наблюдаваше хората около себе си, като се чудеше защо ли живеят, какво ги кара да продължат напред.

— Мисля, че вече няма опасност, фройлайн.

Все още я наричаше така, в повечето случаи. Той се изправи, тя го погледна и двамата се отправиха забързани към дома си. Но това не приличаше на разходката от по-рано същата вечер. Сега той искаше да я отведе вкъщи, където тя щеше да е в безопасност.

Когато влязоха в коридора, останаха за миг там, смълчани, загледани един в друг. В очите им имаше нещо ново и различно. Но Манфред само кимна, после се обърна и тръгна нагоре по стълбите.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Когато той се върна вкъщи на следващата вечер, Ариана се бе покачила на един стол в кухнята и се опитваше безуспешно да достигне някаква метална кутия, поставена на най-горния рафт. Докато вървеше по коридора, той я забеляза, приближи се бързо до нея, пресегна се и ѝ подаде кутията. После, без да се замисли, сложи ръце на кръста ѝ и я свали от стола. Тя се поизчерви и му благодари, после отиде да му направи обичайната чаша чай. Но сякаш и тя усещаше нещо по-различно. Някакво напрежение, което не съществуваше досега. Или пък е било там, но е лежало скрито между тези две изтерзани души, които трябваше да размишляват за толкова неща. Този път, когато му подаде чашата чай, тя беше забравила захарта и отново се изчерви.

На вечеря и двамата бяха умълчани и напрегнати, а след това той предложи пак да се разходят. Този път всичко вървя гладко и нямаше никакви въздушни атаки до късно през нощта.

И двамата се събудиха бързо, но беше прекалено късно да бягат. Трябваше да се скрият в избата, наметнали халати и навлекли тежки обувци. Манфред държеше в избата куфар с дрехи, в случай че му се наложи да изчезне бързо, но докато седеше там, той се сети, че никога не е предлагал на Ариана да донесе долу някои свои неща. Каза ѝ го, но тя леко повдигна рамене под светлинката на лулата му. На прозореца имаше парчета черен плат, за да не се забележи миниатюрната светлинка от лулата му. Жестът ѝ го обърка, но после разбра.

— Не те ли интересува, Ариана, дали ще оцелееш?

Тя поклати бавно глава.

— Защо трябва да ме интересува?

— Защото все още си толкова млада. Ще успееш да изградиш целия си живот. Когато всичко това свърши, всички възможности ще са пред теб.

Но тя не изглеждаше убедена.

— А вие толкова много ли се интересувате от това? — Беше виждала погледа в очите му, когато той гледаше онези снимки на децата и жена си. — Толкова много ли означава оцеляването за вас?

— Сега има по-голямо значение отпреди. — Гласът му беше странно омекнал. — А след време и с теб ще е така.

— Защо? Какво значение има каквото и да било сега? Това няма никога да престане.

Двамата се заслушаха в бомбите, падащи в далечината. Но тя не изглеждаше изплашена, само отчайващо тъжна. Искаше ѝ се бомбите да избият всички нацисти и тогава тя щеше да бъде свободна или мъртва.

— Някой близък ден това ще свърши, Ариана. Обещавам ти.

Гласът му прозвуча меко в тъмнината и както и предната вечер, той се пресегна за ръката ѝ. Но този път, когато той я докосна, тя усети някакво вълнение в тялото си. Той я държа така дълго време, после тя почувства как той бавно я притегля към себе си. Тя не можа да се противопостави на това нежно движение, а и нямаше желание да го отблъсне. Сякаш точно това беше искала винаги, тя усети, че я обгръщат силните му ръце, а устните му бавно докосват нейните. Звукът от бомбите в далечината заглъхна и единственото, което чуваше, беше бумтенето в ушите ѝ, докато той я прегръщаше, целуваше я и я галеше. Останала без дъх, тя се отдръпна. Измина един миг на смутена тишина, после той въздъхна.

— Съжалявам... Толкова съжалявам, Ариана... не трябваше...

Но този път Манфред остана изумен, когато тя прекъсна думите му с целувка. После излезе тихо от избата и се отправи нагоре към стаята си.

На следващата сутрин никой от двамата не спомена случилото се от предишната вечер. Но с всеки ден те се чувстваха все по-близки, привличането помежду им ставаше все по-голямо и им беше трудно да устоят. И една сутрин тя се събуди и откри, че той стои в стаята ѝ.

— Манфред? — изгледа го тя сънливо, без да осъзнава, че за пръв път го е нарекла по име. — Случило ли се е нещо?

Той бавно поклати глава и се приближи до леглото. Беше облечен в синя копринена пижама под тъмносин копринен халат. За един дълъг миг тя не беше сигурна какво иска той, но после бавно разбра. Не знаеше какво да му каже, докато той стоеше там, но осъзнаваше, че

желае отчаяно този мъж. Беше се влюбила в човека, който я беше пленил, в лейтенант Манфред фон Трип.

Докато я наблюдаваше — жадно и тъжно — той разбра, че е направил ужасна грешка и преди тя да успее да каже нещо, се обърна и тръгна забързан към вратата.

— Манфред... какво правиш... къде...

Той се обърна да я погледне.

— Съжалявам... Не трябваше... Не знам какво...

Но тя протегна ръце към него. Не ръцете на дете, а прегръдките на жена. Той се обърна бавно към нея, приближи се с нежна усмивка и поклати глава.

— Не, Ариана... ти си още дете. Аз... не знам какво ми стана. От часове лежа в леглото и мисля за теб и... мисля, че за миг се побърках.

Тя се измъкна тихо от леглото и застана в очакване той да разбере и да дойде при нея. Той я гледаше удивен, а тя стоеше пред него в бялата си нощница от трико, леко усмихната.

— Ариана? — Той не вярваше на очите си. — Скъпа... — прошепна, като се приближи до нея и я грабна в прегръдките си, устните ѝ откриха неговите и тя се сгуши в ръцете му.

— Обичам те, Манфред!...

До този миг тя дори не беше предполагала това, но когато той я притисна до бясно препускащото си сърце, тя осъзна, че е истина. След малко те лежаха заедно и той я докосна с нежността на много влюбен мъж. Люби я дълго и нежно и отново, и отново...

Така дойде Коледа. Манфред и Ариана се отдаваха на своя малък свят. Тя прекарваше целия ден из къщата или в градината, като чистеше или четеше, после вечеряха на спокойствие и се изтягаха за малко пред огъня. Но сега се качваха много по-бързо горе, привлечени от чудесата, на които я учеше Манфред в леглото. Те споделяха дълбока и романтична любов и въпреки загубата на Герхард и баща си, Ариана не беше се чувствала по-щастлива през живота си.

Колкото до Манфред, той се върна отново към живота, пълен с копнеж, радост и шеги. Тези, които го познаваха от времето след смъртта на децата му, не можеха да повярват, че това е същият човек.

През изминалите два месеца той и Ариана бяха безкрайно щастливи. Само приближаващата Коледа ги притесняваше малко, заради призраците от миналото им, които вече не бяха с тях, за да споделят новооткритата радост на младата двойка.

— Е, какво ще правим на Коледа? Не искам никой от нас да седи тук и да размишлява потиснат за това, което вече го няма.

Манфред я гледаше мъдро над чашата чай, която те пиеха сутрин в леглото. Тази сутрин беше негов ред да донесе подноса.

— На тази Коледа искам да отпразнуваме това, което притежаваме, а не да оплакваме онова, което сме изгубили. И като говорим за това, какво искаш за подарък?

Все още имаха две седмици дотогава, но от една седмица времето беше мразовито.

Тя му се усмихна, облегната на възглавниците си, а в очите ѝ имаше милувка.

— Знаеш ли какво искам за Коледа, Манфред?

— Какво, скъпа?

Той едва удържаше ръцете си далече от нея в миговете, когато тя изглеждаше така — златистата ѝ коса разпиляна около нея като стопено злато, малките ѝ гърди се бяха открили, а в погледа ѝ се четеше покана и любов.

— Искам бебе. *Твое бебе.*

Известно време той не проговори. Беше мислил неведнъж за това.

— Наистина ли го искаш, Ариана?

Но тя беше още толкова млада. Много неща можеха да се променят. А след войната... Не му се искаше вече да мисли за това, но може би тогава, когато тя не се нуждаеше повече от неговата закрила, щеше да се появи някой по-млад и... Ненавиждаше тази мисъл.

Но тя го гледаше сериозно.

— Искам го, скъпи. Нищо друго не бих харесала повече от нашия син.

Той я прегърна силно за миг, неспособен да проговори. Точно това искаше и той един ден. Но не още. Не и в тези призрачни времена.

— Ариана, мила, обещавам ти — той се отдръпна от нея и я погледна нежно, — щом свърши войната да си имаме нашето бебе. Ще си получиш твоя син за подарък.

— Това обещание ли е? — усмихна му се тя щастливо.

— Тържествено обещание.

Тя се притисна до него и се разсмя с онзи сребрист смях, който той обичаше толкова много.

— Тогава не искам нищо друго за Коледа. Това е всичко, което желая.

— Но все още не можеш да го имаш.

Радостта ѝ беше заразителна и той също се разсмя.

— Няма ли нещо друго, което да ти харесва?

— Не. Освен едно.

Тя грееше доволна срещу него.

— Кое е то?

Но тя се притесняваше да го каже. Да говориш за бебе е едно, но да питаш мъж дали ще се ожени за теб, това просто не се правеше. Вместо това тя само мънкаше и се шегуваше, но не отговаряше, а той се закани да го измъкне от нея през нощта.

По този въпрос Манфред си имаше свои идеи. Той желаше отчаяно да се ожени за Ариана, но предпочиташе да изчака, докато отново се възцари мир в страната. Войната не можеше да продължава безкрай, а за него беше от голямо значение да се ожени в семейното имение.

Той си беше намислил нещо за Коледа и когато тя дойде, под дръвчето имаше половин дузина кутии. В едната имаш пуловер, който Ариана беше изплела за Манфред, в другата — поредица от стихове, които тя беше написала с красив шрифт за него, а в третата имаше любимите му сладки. Няколко сутрини тя се беше старала и накрая успя да ги приготви точно както той ги харесваше. Коледните сладки във всички традиционни форми, някои покрити с шоколад, други с малки ярко оцветени украси от захар. Той се развълнува до дъното на душата си, когато видя колко упорито се е старала.

Подаръците на Манфред за Ариана не бяха приготвени у дома и тя се зарови из кутиите, изпълнена с очакване и радост.

— Коя да отворя първо?

— Голямата.

Всъщност в гардероба, който се намираще в коридора, имаше още две големи кутии, но той не искаше да я затрупа наведнъж с всички.

Първият пакет, който тя отвори, съдържаше красива кристалносиня рокля, която падаше от раменете и танцуваше над голата ѝ кожа. Деколтетото беше до врата, а на гърба беше изрязана дълбоко. След зимата на парцаливи поли, груби обувки и дебели пуловери, Ариана изпищя от удоволствие пред красивата рокля.

— О, Манфред, ще я облека на вечерята...

Тя не се и досещаше, че той имаше предвид точно това. Вторият пакет разкри красива огърлица с аквамарини, която подхождаше на роклята, а третият — чифт абсолютно идеални вечерни обувки.

Обгърнатата от всички тези фини неща, тя се беше излегла на леглото им, пиеше чай вместо шампанско и пееше с гърления си баритон. Манфред се смееше доволен, после отиде да донесе останалите кутии. Оттам излязоха бяла кашмирена рокля, съвсем различна от това, което носеше тя, и обикновена черна, вълнена рокля, достойна за предишния ѝ гардероб. Беше ѝ купил и чифт обикновени черни бални обувки, черна чанта от алигатор и свършено просто черно вълнено палто, в която тя се плъзна с удоволствие. Пробваше дрехите една след друга.

— О, ще бъда толкова елегантна, Манфред!

Тя го прегърна пламенно и двамата се разсмяха отново.

— Ти вече си елегантна!

Беше си сложила огърлицата с аквамарини, сребристите сандали и новото черно палто върху бяло дантелено бельо.

— Всъщност, бих казал, че изглеждаш забележително! Но ти липсва едно нещо...

Той започна да рови в джоба на халата си за последния си подарък, който беше скрит в съвсем малка кутийка. Хвърли я в протегнатите ѝ ръце и се облегна на дъската на леглото с широка усмивка.

— Какво е това?

— Отвори го и ще видиш.

Тя го отвори бавно и внимателно и когато видя съдържанието на кутийката в ръката си, в очите ѝ се появи радостта на човек, който е обичан. Там имаше много красив годежен пръстен, купен от Луис Вернер на *Курфюрстендам*.

— О, Манфред, ти си луд!

— Наистина ли? Някак си смятах, че щом в края на краищата искаш бебе, няма да е лошо, ако междувременно се сгодим.

— О, Манфред, толкова е красив!

— Като теб.

Той плъзна кръглия диамант на пръста ѝ и тя остана легнала, с усмивка на уста, в лудешкия костюм, който беше сглобила от планината от подаръци, с които той я беше засипал.

Тя се повдигна на лакът.

— Иска ми се да можем да излезем и аз да се похваля с моите красиви неща.

Каза го замислено, в гласа ѝ нямаше нетърпение. През трите месеца, които изминаха, им бяха достатъчни разходките и обиколките край Ванзее или някое от по-малките езера. Понякога ходеха да обядват в някой ресторант, но в действителност живееха като отшелници и бяха щастливи един с друг у дома. Но той ѝ беше купил толкова хубави неща, че внезапно тя се изкуши да се появи отново пред света.

— Наистина ли ти се иска?

Тон я наблюдаваше внимателно, а тя кимна развълнувано.

— Наистина.

— Знаеш, че тази вечер има бал, Ариана...

— Къде?

Всъщност бяха няколко. Дитрих фон Райнхарт даваше празненство, както и генерал Ритер, в дома, който беше някога на баща ѝ. Освен това имаше празненство в щаба, а и други две, давани от офицери. Можеха да отидат, на което си поискат. Само у Ритер Манфред не желаше да ходят. След като го отхвърли, той ѝ показа списъка и те си избраха три.

— Ще си сложа новата синя рокля и огърлицата... и годежния пръстен.

Тя му се усмихна в екстаз, после внезапно се сети за нещо, което не беше му показвала никога по-рано.

— Манфред?

Тя го изгледа колебливо.

— Какво има, любов моя? — Лицето ѝ толкова внезапно стана сериозно, че той не знаеше какво да мисли. — Нещо не е наред ли?

— Ще се разсърдиш ли, ако ти покажа нещо?

Въпросът ѝ го разсмя.

— Откъде да знам, преди да си ми го показала.

— Ами ако се ядосаш?

— Няма, ще се контролирам.

Тя отиде в стаята, която беше нейна по-рано и се върна с книгата на баща си.

— Шекспир ли смяташ да ми четеш? В коледната утрин?

Той се отпусна в леглото и простена.

— Чакай, бъди сериозен, Манфред. Изслушай ме... Имам да ти показвам нещо. Спомни си деня, в който ме заведе в Грюнвалд и аз взех книгата на татко. Е, вечерта, когато баща ми замина с Герхард и...

За момент очите ѝ се натъжиха и тя потъна в мислите си. Отдавна вече му беше казала всичко. Сега продължи, стиснала книгата в ръката си.

— Баща ми остави тези неща, в случай че се нуждая някога от тях, ако нещо се обърка. Бяха на майка ми.

Без повече излишни приказки тя отвори тайното отделение и показа двата пръстена — диамантения пръстен-печат и този със смарагда. Не беше посмяла да вземе и малкия пистолет, който получи от баща си. Когато вземаше книгата, тя го избута леко към края на рафта. Ако я бяха хванали, че крие оръжие, това щеше да означава смърт на мига. Но пръстените бяха нейното богатство. Единственото, което ѝ остана. Манфред не очакваше, че тя ще му покаже нещо такова и я зяпна.

— Боже мой, Ариана! Знае ли някой, че са в теб? — Тя поклати глава. Разбира се, че никой не знаеше. — Та те са цяло богатство...

— Не знам. Татко каза, че може да са ми от полза, ако се наложи да ги продам.

— Ариана, искам отново да скриеш книгата. Ако нещо се обърка, ако войната свърши и ние не спечелим, тези пръстени може да спасят живота ти някой ден или пък да те отведат на безопасно място.

— Звучи ми така, сякаш се каниш да ме изоставиш.

Очите ѝ изглеждаха огромни и тъжни.

— Разбира се, че няма. Но всичко може да се случи. Може нещо да ни раздели за известно време.

Или пък да го убият, но той не искаше да ѝ го припомня в коледната утрин.

— Просто разчитай на тях. И след като си толкова добра в пазенето на тайни, фройлайн фон Готард — той я изгледа с престорен укор, — смятам, че трябва да си наясно с това.

Без повече обяснения, той издърпа едно чекмедже и ѝ показа къде има скрити пари и малък пистолет със застрашителен вид.

— Ако някога се нуждаеш от тези неща, Ариана, да знаеш, че са тук. Искаш ли да оставиш и пръстените при тях?

Тя кимна и те скриха пръстените на майка ѝ. После тя остана загледана щастливо в своя. В коледната утрин на хиляда деветстотин четиридесет и четвърта година Ариана Александра фон Готард се сгоди за Манфред Роберт фон Трип.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Вечерта започна в Операта, на *Унтер ден Линден*, широкия булевард, който Ариана обичаше толкова много. Линията на дърветата се прекъсваше само от Бранденбургската врата, която стоеше точно срещу тях.

Манфред наблюдаваше доволен, докато тя се изплъзваше от колата, а светлосинята ѝ рокля я обгръщаше, сякаш изтъкана от лед. Аквамарините искряха на шията ѝ. За пръв път от месеци Ариана носеше дрехи, които макар и слабо, напомняха тези, които носеше преди. Прекрасно беше да забрави поне за една вечер трагедиите от изминалата година.

Тя се притисна към него, докато си проправяха път през морето от униформи към тези, които имаха най-висок ранг и на които трябваше да отдаде дължимото, преди да се присъедини към останалите, за да се забавлява. Манфред я представи тържествено на двама генерали, няколко капитани и шепа полковници, с които се познаваше, като всеки път запознаването ставаше съвсем официално. Ариана стоеше спокойна, с високо вдигната глава и изпъната ръка. Всеки мъж би се гордял с нея и сърцето на Манфред се топеше от гордост, като я гледаше така самоуверена. За пръв път се появяваше пред изучаващите погледи на половината от висшите офицери на Райха. Тя беше заточената принцеса, това бе донякъде интригуващо за тях и тя го осъзнаваше. Само Манфред знаеше колко много се страхуваше Ариана в началото на вечерта, защото усещаше как трепери ръката ѝ в неговата, когато я поведе към дансинга за един валс.

— Всичко е наред, скъпа. С мен си винаги в безопасност.

Той ѝ се усмихна нежно, а тя повдигна глава още по-нагоре.

— Имам чувството, че всички са се вторачили в мен.

— Само защото изглеждаш толкова красива, Ариана.

Но докато танцуваше с него, тя осъзна, че никога повече няма да се чувства напълно в безопасност. Тези хора можеха да направят всичко. Да я отвлекат от дома ѝ отново, да убият Манфред, да я

заклучат в килия. Абсурдно беше да мисли така на Коледа, когато те двамата танцуваха. Внезапно, докато се въртяха на дансинга, тя си спомни нещо и очите ѝ се разсмяха срещу неговите.

— Знаеш ли, първият ми бал беше тук. С татко.

Очите ѝ блестяха, докато си припомняше вечерта, в която беше дошла тук развълнувана и изпълнена с възторг.

— Аха, да ревнувам ли, фройлайн?

— Едва ли. Бях само на шестнайсет — каза тя пренебрежително и той се разсмя.

— Разбира се. Колко глупаво от моя страна, Ариана. Сега си много по-възрастна.

Но всъщност беше точно така. Цял живот я делеше от момичето, което преди три години танцуваше в същата зала сред пластовете бял органдин и с цветя в косите. Сякаш беше преди хилядолетие. Докато тя се беше замечтала, някой ги снима. Тя подскочи изненадана и премигна срещу него.

— Какво беше това?

— Снимаха ни, Ариана. Имаш ли нещо против?

Беше нещо обичайно да се правят дюзини снимки на офицерите и техните дами на всяко празненство, всеки бал. Пускаха ги във вестниците, слагаха ги в офицерските клубове, правеха копия за роднини.

— Притеснява ли те това, Ариана?

За миг разочарование изпълни очите му. Само допреди шест месеца той щеше да побеснее, ако го снимаха с някоя жена, но сега искаше тяхна снимка, сякаш ако видеше лицата им върху хартия, всичко щеше да му изглежда по-реално. Тя бързо разбра погледа в очите му и наклони глава с лека усмивка.

— Разбира се и всичко е наред. Просто се изненадах. Ще мога ли да видя снимките?

Той кимна и тя се усмихна.

Останаха в Операта повече от час, после Манфред погледна часовника си, прошепна нещо на ухото ѝ и отиде да вземе наметката ѝ. Това беше първата спирка тази вечер, а най-важната точка от програмата им едва сега идваше. Искаше му се тя да привикне с морето от униформи покрай нея, с любопитните погледи, със светкавиците, които изпращаха черни, танцуващи точки пред очите ѝ,

защото при следващата им спирка щяха да я наблюдават още по-внимателно. Като негова годеница, тя трябваше да премине през доста внимателен оглед, а той предполагаше, че там ще бъде дори фюрерът.

Когато стигнаха Двореца, Манфред веднага забеляза черния мерцедес 500-К на Хитлер. Наоколо имаше дузини специални патрули. Щом влязоха вътре, сред великолепието на Тронната зала с отразената в множество огледала позлата, той усети, че Ариана стисна по-здраво ръката му. Той потупа нежно нейната малка ръка и я погледна с топла усмивка. Едно по едно, той направи необходимите представяния, като се придвижваше бавно между редовете униформи и я запознаваше с генералите и техните съпруги или любовници. Докато я наблюдаваше как кимва леко с глава и протяга напред фината си малка ръка, той усещаше, че сърцето му се топи. Най-накрая те стигнаха до едно познато лице и генерал Ритер сграбчи нежната млада ръка.

— О, фройлайн фон Готард... каква приятна изненада.

Той я изгледа ликуващо, после хвърли един поглед, пълен с неодобрение към Манфред.

— Лейтенант!

Манфред удари токове и кимна.

— Бихте ли се присъединили към нас по-късно, фройлайн? Ще има малка вечеря в моя дом.

Неговият дом. Манфред забеляза, че очите ѝ проблясват от гняв, но само стисна по-здраво ръката ѝ, а после я сложи върху своята, така че генералът да може да види диамантения пръстен.

— Съжалявам, генерале — гласът на Манфред беше сладък като мед, — годеницата ми и аз имаме поет ангажимент за тази вечер, но може би някой друг път? — каза той почтително, с усмивка, изпълнена с надежда.

— Разбира се, лейтенант. И... вашата годеница ли казахте?

Той зададе въпроса на Манфред, но докато говореше, очите му не се отместваха от Ариана. Тя усещаше как очите на мъжа я разсъбличат и това я караше да потръпва от отвращение, въпреки че се преструваше, че не забелязва погледа му.

Но този път Ариана проговори преди Манфред, очите ѝ бяха отправени към генерала, а тонът ѝ беше учтив, но хладен.

— Да, сега сме сгодени, генерале.

— Колко мило. — Той сви устни. — Баща ви ще остане много доволен.

Едва ли ще е по-доволен, отколкото от присъствието ви в неговия дом, скъпи генерале... мръсно копеле... Искаше ѝ се да го зашлеви, докато стоеше усмихната срещу отблъскващото лице.

— Мога ли да ви поздравя?

Манфред се поклони, Ариана кимна леко и след това се отдалечиха.

— Смятам, че се справихме доста добре с това. — Вдигна очи към Манфред Ариана и се усмихна леко.

— Да, нали?

Беше развеселен и ужасно влюбен в нея.

— Приятно ли ти е, Ариана?

Той я погледна загрижено, а в очите му се четеше гордост, че е с нея. Тя му върна също толкова доволен поглед и кимна.

— Да, приятно ми е.

— Добре. Тогава в понеделник ще отидем да пазаруваме.

— Мили боже, какво? Тази сутрин ми подари три рокли и палто... огърлица... обувки и годежен пръстен.

Тя броеше на пръсти като малко дете.

— Няма значение, фройлайн. Смятам, че е време двамата да започнем да излизаме.

Докато ѝ отговаряше, залата се смълча някак странно и в далечината се дочуха бомбени взривове. Войната беше с тях дори и в коледната вечер и Манфред се зачуди кой ли прекрасен паметник, чия ли къща и чии деца бяха съсипани точно в този миг. Бомбите бързо престанаха и не се наложи всички да тичат в скривалището под сградата. След малко музиката продължи и всички пак се преструваха, че това е Коледа като всички останали. Но наскоро беше разрушена голямата концертна зала, а и множество други сгради и църкви изчезваха почти ежедневно. Вече почти от година повечето берлинчани си лягаха напълно облечени, с куфари, приготвени до леглата си, готови да прибягат до най-близкото скривалище, където прекарваха почти всяка вечер. Съюзниците нямаха намерение да намалят натиска и това караше Манфред да се страхува. Ами ако с Берлин се случи същото като с Дрезден? Ами ако и с Ариана се случи нещо, преди войната да свърши?

Докато стоеше до него, тя усети веднага чувствата му и бързо протегна ръка за неговата, стисна я здраво, а прекрасните ѝ сини очи се отправиха към неговите, за да му дадат увереност. Устните ѝ бяха така чувствени и нежни. Щом я погледна, той можа само да се усмихне.

— Не се притеснявай, Манфред. Всичко ще бъде наред.

— В понеделник отиваме да пазаруваме.

— Добре, ако това те кара да се чувстваш по-добре. — После се повдигна на пръсти и прошепна в ухото му. — А сега може ли да си ходим у дома?

— Вече?

В началото той се изненада, после се усмихна широко и прошепна на своята малка принцеса:

— Нямах ли срам, фройлайн?

— Абсолютно никакъв. Предпочитам да съм с теб у дома, отколкото да чакам тук да видя фюрера.

Той бързо сложи пръст на устните си.

Но стана така, че все пак го видяха. Той се появи в стаята точно преди да си тръгнат, обкръжен от доверениците си. Нисък мъж с тъмна коса и мустаци. Имаше съвсем непретенциозен вид и въпреки това през стаята премина някакъв поток от електричество. Ариана усети как телата се стягат, гласовете се повишават и внезапно започна едно безкрайно повтаряне на поздрави към фюрера и тя остана изумена да наблюдава как тълпата от мъже в униформи и жени във вечерни рокли полудява.

Двамата с Манфред изчакаха безумието да отmine и тълпата да се отдаде отново на забавленията си, после бавно започнаха да се промъкват през множеството. Когато се приближиха до вратата, тя усети, че някой я докосна. Просто бързо докосване до ръката ѝ. Но когато се обърна, видя как Манфред изведнъж се напруга и вдигна дясната си ръка напред. Хитлер я беше докоснал преди малко, а сега се усмихна благо и продължи, сякаш беше раздавал благословия.

Тя и Манфред си тръгнаха бързо. Дълго време никой не проговори. Най-накрая, когато влязоха в колата, тя каза:

— Манфред, те почти полудяха.

Той кимна леко.

— Знам. Винаги е така. — После се обърна към нея. — Никога по-рано ли не си го виждала на живо?

Тя поклати глава.

— Не. Татко не искаше да се намесвам във всичко това.

После съжали, че каза това, защото Манфред можеше да го приеме като порицание към себе си. Но той кимна бързо. Разбираше я.

— Правилно. А брат ти?

— Държеше го извън това, доколкото можеше. Но мисля, че за мен се страхуваше по друг начин.

— И е бил съвсем прав.

Продължи да шофира няколко минути в мълчание, после отново се обърна към Ариана.

— Знаеш ли какво ще правят на това празненство у генерал Ритер довечера? Гостите ще бъдат забавлявани от танцьорки и травестити. Хилдебранд ми каза, че това е нещо обикновено.

По лицето му премина сянка на отвращение.

— Какви са тези танцьорки и травестити?

Тя се облегна назад с широко разтворени любопитни очи, също като дете и Манфред се разсмя.

— О, невинната ми тя! Обичам те!

В мигове като този той си спомняше, че тя е само пет години повече, отколкото би било най-голямото му дете.

— Танцьорките ще са голи жени, които танцуват по прелъстителен начин, а травеститите са мъже, облечени като жени, обикновено във вечерни дрехи. Те пеят и танцуват и също могат да бъдат доста прелъстителни.

Но Ариана се разсмя, като наблюдаваше лицето му.

— Не са ли ужасно смешни?

Той повдигна рамене.

— Понякога, но в повечето случаи не са. Ритер не вика *смешните*, а тези, които са наистина добри. А щом свършат представлението, всички... — Внезапно той осъзна с кого разговаря. — Няма значение, Ариана. Това е доста отвратително забавление. Не бих искал да се забъркваш в това.

А в последно време тези неща се срещаха все по-често, не само в къщата на Ритер в Грюнвалд. Много други имаха същите прищевки. Сякаш всеки ден, докато войната около тях се влошаваше, те трябваше да се отдават на най-лудите си фантазии и да потъват все по-надолу. Той не искаше тя да се запознава с това сега. Но когато я изведе тази

вечер, си припомни какво удоволствие е да излезе сред хората с хубава жена под ръка, сред множество възхитени погледи, докато тя сияе някак особено. От това отдръпването им в къщата на Ванзее ставаше още по-ценно, но в същото време му харесваше и идеята да излиза с нея.

— Манфред, не си ли разочарован, че пропускаш останалите празненства тази вечер?

Той поклати щастливо глава.

— Има едно в Летния дворец в Шарлотенбург, което можеше да е приятно. Но всъщност знам за едно много по-приятно празненство във Ванзее.

Той я погледна с обич и двамата се разсмяха.

Забързани се изкачиха по стълбите и щастливи потънаха в прегръдките си на голямото удобно легло.

На следващата сутрин, когато закусваха, Ариана беше замислена и Манфред я наблюдаваше мълчаливо. Беше неделя и той не трябваше да ходи на работа. Този ден беше дежурен Хилдебранд.

Те се разхождаха дълго из зоологическата градина. После той я убеди да опитат ледената пързалка на Нойер Зее и двамата се пързалиха като усмихнати деца сред хубави жени и мъже в униформи. Трудно беше да се повярва, че все още са във война.

По-късно той я заведе в едно кафене на *Курфюрстендам* — улица, която според Ариана много приличала на *Шанз-Елизе* в Париж.

Преди войната беше ходила там за кратко с Герхард и баща си. Седнаха сред няколкото художници и писатели, които все още бяха в Берлин. Имаше и много мъже в униформи, но като цяло атмосферата беше интелектуална и Ариана потисна доволно една прозявка, докато седяха в уютното кафене.

— Уморена ли си, скъпа?

Той ѝ се усмихна, но внезапно в далечината се чу свистенето и избухването на бомби. Тогава те си тръгнаха и забързани се отправиха към колата.

Докато той шофираше обратно по *Курфюрстендам* на път към Ванзее, Ариана се притисна до него и мушна ръката си в неговата.

— Виждаш ли тази църква, Манфред?

Тя посочи нанякъде и той отмести за миг очи от пътя. Ставаше дума за познатата църква-мемориал на Кайзер Вилхелм.

— Да? Да не би да се чувстваш религиозна по това време на нощта? — подразни я той и двамата се разсмяха.

— Просто исках да знаеш, че в тази църква бих искала да се омъжа за теб един ден.

— В *Кайзер Вилхелм*?

— Да.

Тя отново отправи очи към красивия малък пръстен с диаманти, а той я прегърна нежно.

— Ще го запомня, любима. Доволна ли си?

Той вдигна очи от нея и погледна навън в мрака. Бомбите бяха престанали поне за малко.

— Никога не съм била по-щастлива през живота си.

А когато получиха снимките от бала през коледната вечер, беше явно, че тя е казала истината на Манфред. Лицето ѝ сияеше срещу камерата, главата ѝ беше високо вдигната, очите ѝ блестяха от любов, както и Манфред, в пълна униформа, се взираше в камерата с неприкрита гордост.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

По настояване на Манфред в края на коледната седмица те ходиха да пазаруват в *Грюнфелд*, в центъра на Берлин. Трябваше да й купи още дрехи. Капитан фон Райнхарт го караше да излезе от прикритието си и отново да се присъедини към другарите си от Райха.

— Той беше ли ядосан, Манфред?

Ариана го наблюдаваше загрижено, докато пътуваха към центъра, но той само потупа ръката й и се усмихна.

— Не, но предполагам, че прекалих, като се държах толкова дълго време като отшелник. Не се налага да излизаме всяка вечер, но е добре да започнем да приемаме някои покани за вечеря. Смяташ ли, че ще можеш да издържиш?

— Естествено. Ще може ли да отидем и да видим травеститите на генерал Ритер? — изгледа го тя палаво и той не можа да потисне смеха си.

— *Ариана!*

Три часа по-късно те излязоха залитайки от магазина, натоварени с куп кутии, които едва успяха да занесат до колата на Манфред. Още едно палто, малко сако, половин дузина чудесни вълнени рокли, три рокли за коктейл, бална рокля и разкошен вечерен костюм, който изглеждаше като смокинг, само че вместо панталон имаше дълга тясна пола с цепка отстрани. А в чест на спомена за майка й взеха и една дълга, тясна рокля от златисто ламе.

— Господи, Манфред, къде ще нося всичко това?

Съвсем я беше разглезил. Чувстваше се сякаш отново има съпруга. Жена, която да глези и обожава, да я облича, да я пази и забавлява. Вече знаеха всичко един за друг. Тя се чувстваше с Манфред по-спокойна, отколкото с когото и да било друг през целия си живот.

Намериха се много места, където да носи дрехите. Ходиха на няколко концерта във Филхармонията, на официален прием в Райхстага, даван от Парламента в чест на някои висши офицери, които бяха в момента в Берлин. Имаше празненства в *Билеву касъл* и няколко по-малки вечери близо до тях във Ванзее, където други офицери бяха

потърсили по-спокойно място, отколкото можеха да намерят в центъра на града. Малко по малко, Манфред и Ариана бяха приети като двойка и всички знаеха, че те ще се оженят след войната.

— За бога, Манфред, защо да чакаш? Защо да не го направиш сега? — беше го дръпнал настрани един познат лейтенант веднъж, когато бяха на вечеря.

Но Манфред само въздъхна и се загледа в простия златен пръстен-печат, който носеше на лявата си ръка.

— Защото тя е толкова млада, Йохан. Тя е само едно дете. — Въздъхна отново. — И времената са особени. Тя трябва да има възможността да вземе това решение в нормално време. — После поклати леко глава. — Ако изобщо видим отново нормално време.

— Прав си, Манфред. Времената са лоши. И точно затова смятам, че ще е по-разумно, ако се ожениш за Ариана сега. — Той понижи гласа си заговорнически. — Няма да удържим дълго, Манфред.

— Американците ли?

Йохан поклати глава.

— Руснаците ме притесняват повече. Ако те дойдат тук първи, ние сме мъртви. Само Бог знае какво ще ни сторят, а и дори да го преживеем, те може да закарат всички нас в лагери. Но вие имате някакъв малък шанс да останете заедно, ако сте женени. А и американците може да са по-мили с нея, ако е законна съпруга на германски офицер, отколкото ако е любовницата му.

— Смяташ ли, че всичко е толкова близо?

Последва няколко мига тишина. Йохан избягваше погледа му.

— Може би, Манфред. Смятам, че дори и приближените на фюрера мислят така.

— Още колко време мислиш, че ще ги задържим?

Другият мъж повдигна рамене.

— Два месеца... три... ако се случи чудо, може и четири. Но вече всичко почти свърши. Германия никога няма да бъде такава, каквато я познавахме.

Манфред кимна бавно. В неговите очи тя отдавна не беше страната, която някога е обичал. Може би сега, ако съюзниците не я разрушат напълно, тя ще има шанса да се възроди.

През следващите няколко дни Манфред направи дискретни проучвания. Всичките му влиятелни познати потвърдиха информацията на Йохан. Въпросът вече не беше дали Берлин *ще* падне, а *кога*. Манфред разбра, че трябва да планира нещата.

Някои въпроси, изречени в подходящи уши, му подсказаха коя ще е първата точка в списъка му за пазаруване. Когато два дни по-късно го показва вкъщи на Ариана, тя изпищя от радост.

— Манфред, харесва ми. Но няма ли да запазиш мерцедеса си?

Пред тях беше един грозен сив фолксваген, вече тригодишен, но е бил един от първите, направени през хиляда деветстотин четиридесет и втора година. Мъжът, от когото го беше купил, настоя, че е полезен и може да се разчита на него. Просто самият той вече не се нуждаеше от него, тъй като беше загубил и двата си крака в една въздушна атака предната година.

Манфред не спомена пред Ариана причината, поради която колата се продаваше. Просто кимна и отвори вратата пред нея, за да влезе тя вътре.

— Ще задържа мерцедеса си. — Той спря за миг. — Ариана, това е за теб.

Те покараха из квартала и той остана доволен, че тя се справя доста добре с малката кола. Вече цял месец я учеше да кара мерцедеса, но тази кола беше много по-лесна за шофиране. Когато спряха пред тяхната къща, той изглеждаше много сериозен и Ариана лесно усети настроението му.

Тя докосна леко ръката му.

— Манфред, защо си купил колата?

Тя подозираше истината, но искаше да я научи от него. Дали щяха да заминават нанякъде? За бягство ли се гласяха?

Той се обърна бавно към нея, а в очите му имаше болка и тревога.

— Ариана, мисля, че войната ще свърши скоро и това ще донесе облекчение на всички. — Преди да продължи, той я грабна в прегръдките си и я притисна до себе си. — Но преди да дойде краят, скъпа, нещата може доста да загубеят. Вероятно Берлин ще бъде завладян. Армията на Хитлер няма да се предаде лесно. Няма да прилича на Аншлуса или на навлизането във Франция, германците ще

се бият до смърт, както и американците и руснаците... Тази последна част може да донесе едни от най-кървавите битки през войната.

— Но ние ще бъдем в безопасност тук, заедно, Манфред.

Не ѝ беше приятно, когато той се страхуваше, а сега беше явно, че е изплашен.

— Може би да, а може би не. Но аз не искам да рискувам. Ако се случи нещо, ако градът падне и го окупираат, ако с мен се случи нещо, искам да вземеш колата и да се махнеш оттук. Иди колкото можеш подалече. — В гласа му имаше желязна решителност и в очите на Ариана внезапно се появи ужас. — А когато вече не можеш да я караш, остави я и тръгни пеш.

— И да те оставя? Луд ли си? Къде ще отида!...

— Където и да е. Там, докдето успееш да стигнеш. Най-близката граница. Може би Елзас, а оттам можеш да минеш във Франция. Ако се наложи, кажи на американците, че си от Елзас. Те няма да разберат разликата.

— Да вървят по дяволите американците, Манфред! Ами ти?

— Аз ще дойда и ще те откроя. След като се оправя с нещата тук. Аз не мога да избягам, Ариана. Аз имам дълг. Независимо от всичко, аз съм офицер.

Тя поклати категорично глава и се притисна до него, като го прегръщаше по-силно, откогато и да било.

— Няма да те оставя, Манфред. Никога! Не ме интересува дали ще ме убият, не ме интересува дори целият Берлин да се срутва около мен. Никога няма да те напусна. Аз ще стоя с теб до края и те могат да ни отведат заедно.

— Не драматизирай толкова нещата...

Той я потупа леко и я притисна до себе си. Знаеше, че думите му я плашат, но трябваше да ѝ го каже. Бяха изминали три месеца от Коледа и положението се беше влошило значително. Англичаните и канадците бяха стигнали до Рейн, а американците бяха в Арбрукен.

— Но след като си решила така твърдо да не ме напускаш...

Той ѝ се усмихна нежно. Беше решил да приеме съвета на Йохан. Вероятно това щеше да има значение за безопасността ѝ и затова той реши да не губи повече време.

— Щом като си толкова безнадеждно упорита, млада госпожице, а изглежда, че ще сме заедно завинаги — той ѝ се усмихна, — смяташ

ли, че мога да те убедя да се омъжиш за мен?

— *Сега?*

Тя го изгледа изумена. Знаеше колко много държи да изчакаат, но когато той кимна и тя се засмя. Не търсеше друга причина, освен изражението на очите му.

— Да, сега. Уморих се да чакам да станеш моя жена.

— Ура!

Тя го прегърна силно и го заудря щастливо по гърба. После се отдръпна отново, с леко наклонена глава, с блеснали по детски очи и с широка усмивка на устните си.

— Може ли веднага да си имаме бебе?

Но този път Манфред само се разсмя.

— О, Ариана, скъпа... мислиш ли, че ще можеш да почакаш само още няколко месеца, до края на войната? Или смяташ, че дотогава ще съм прекалено стар за баща? Затова ли бързаш толкова, малката?

Той ѝ се усмихна нежно, а тя се засмя в отговор и поклати глава.

— Ти никога няма да си *прекалено стар*, Манфред. Никога. — Тя отново се притисна до него и затвори очи. — Винаги ще те обичам, скъпи, до края на живота си.

— И аз те обичам винаги — каза ѝ той, като се молеше и двамата да оживеят от това, което предстоеше.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

Десет дни по-късно, през първата събота на април, Ариана се изправи пред олтара на църквата *Мария Регина*, намираща се съвсем близо до *Курфюрстендам*, хванала под ръка Манфред Роберт фон Трип. Нямаше кой да я предаде на младоженеца. Нямаше нито шаферки, нито кръстница. Бяха само Манфред и Ариана. С тях беше и Йохан, който дойде за свидетел на събитието.

Докато вървяха към олтара на красивата църква, където ги очакваше възрастният свещеник, Манфред усещаше ръката ѝ, която леко се притискаше към неговата. Беше облечена в обикновен бял костюм, с широки рамене, който подчертаваше крехката ѝ фигурка. Златистата ѝ коса беше прибрана в пухкав кок, който откриваше лицето ѝ. Под кока тя беше поставила изкусно воал, който приличаше на меко облаче. Докато вървеше по пътеката, изглеждаше по-красива, отколкото някога я беше виждал Манфред. Като по чудо той беше успял да намери няколко бели гардениии. Две от тях тя носеше на ревера си и една — в косите си. На този толкова особен ден си беше сложила на дясната ръка и изящния диамантен пръстен-печат на майка ѝ, а на лявата беше годещият пръстен от Манфред.

За сватбата той ѝ беше купил от Луис Вернер една тънка халка от злато. В края на церемонията я плъзна на пръста ѝ и я целуна с чувство на огромно облекчение. Всичко свърши, бяха го направили. Ариана вече беше госпожа Манфред Роберт фон Трип и каквото и да се случеше с Берлин, това щеше да ѝ предложи някаква защита. И едва сега, когато всичко свърши, той се замисли за първата си жена, Мариана, която изглеждаше толкова по-зряла и силна от това крехко момиче. Сякаш всичко това беше част от друг живот. Усещаше, че е така свързан с Ариана, както с никой друг преди това, а щом погледнеше в очите ѝ, той можеше да види, че и тя се чувства по същия начин.

— Обичам те, скъпа — прошепна ѝ той тихо, когато се върнаха обратно в колата.

Тя се обърна към него с усмивка, която осветяваше лицето ѝ. Знаеше, че никога не са били по-щастливи. Махнаха за сбогом на Йохан и се отправиха към *Курфюрстендам* и ресторанта, където Манфред беше обещал да я заведе за *медения месец*, преди да си отидат у дома. Ариана хвърли един поглед през рамо към църквата точно когато стигнаха на завоя за *Курфюрстендам*. Внезапно се оказаха сред страхотно бучене и експлозии и Ариана се вкопчи ужасена в ръката на Манфред. Обърна се точно в мига, когато църквата избухна зад тях и стана на милиони парчета. Манфред натисна здраво газта и ѝ каза да се свие долу в колата, за да не би отломки от съседните сгради да счупят стъклото и да нарежат лицето ѝ.

— Стой долу, Ариана!

Той шофираше, като лъкатушеше ужасно, за да избегне пешеходците и камионите на пожарната, които се носеха покрай тях. В началото Ариана беше като вцепенена и не реагира, но когато по-късно осъзна, че са избегнали смъртта само с няколко мига, започна да плаче тихо.

Стигнаха почти до Шарлотенбург, преди Манфред да спре. Тогава посегна нежно към нея и я прегърна.

— О, скъпа, толкова съжалявам...

— Манфред... можеше... църквата — хлипаше тя истерично.

— Всичко е наред, скъпа. Свърши вече... Свърши вече...

Ариана...

— Ами Йохан? Смяташ ли...

— Сигурен съм, че и той се е отдалечил колкото нас до тогава.

Но вътре в себе си Манфред не беше чак толкова сигурен, колкото се опитваше да я накара да повярва. И когато отново продължи да шофира малко по-късно, той усети как го залива вълна от изтощение. Така отчайващо уморен беше от тази война. Всички, които човек обичаше, всички любими места, паметници и градове, всичко това се съсипваше.

Пристигнаха у дома в мълчание. Ариана седеше до него притихнала и трепереща с воала си в хубавия бял костюм. От гардениите към него се носеше екзотичен аромат. Тогава той разбра, че уханието на гардениите ще му напомня винаги за тази нощ, нощта на сватбата им и на бягството им от смъртта. Внезапно му се прииска да се разплаче от облекчение, от изтощение и ужас, от загриженост за

тази мъничка, красива жена, която току-що беше станала негова. Вместо това, той просто я притисна силно, взе я на ръце и я отнесе в къщата, нагоре по стълбите към спалнята, където този път мислеха само един за друг и, изоставили всички останали мисли, грижи, задръжки и предпазливост, те се сляха в едно.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

— Откри ли Йохан?

Ариана отправи разтревожен поглед към Манфред, когато той се върна от работа на другия ден.

— Да, той е добре — отговори й сухо.

Страхуваше се, че тя може да открие лъжата му. Всъщност Йохан беше загинал пред църквата предната вечер. Цял час Манфред беше седял разтреперан в кабинета си, неспособен да приеме, че още един човек, когото е обичал, вече е мъртъв. Той седна с въздишка на любимия си стол.

— Ариана, искам да говоря с теб за нещо много сериозно.

Искаше й се да го подразни, да отнеме част от тази напрегнатост в очите му, но когато се вгледа в него, разбра, че няма смисъл.

През тези дни животът в Берлин беше много сериозен.

Тя приседна тихо и го погледна в очите.

— Какво има, Манфред?

— Искам да ти съставя план, така че да знаеш какво да правиш, ако нещата се объркат. Искам да си подготвена по всяко време. И, Ариана... говоря съвсем сериозно... трябва да ме слушаш.

Тя кимна леко.

— Добре.

— Знаеш къде държа парите и оръжието в спалнята. Ако се случи нещо ужасно, искам да вземеш тези неща и пръстените на майка си и да тръгнеш.

— И къде да отида? — Тя внезапно придоби объркан вид.

— Към границата. Във фолксвагена ти има карта. И искам да държиш резервоара винаги пълен с газ. Имам резервна бутилка за теб в гаража. Напълни резервоара, преди да тръгнеш.

Тя кимна. Ненавиждаше тези негови инструкции и обяснения. Никога никъде няма да замине. И няма да го изостави.

— И точно как смяташ, че ще стане това, Манфред? Просто ще отпътувам и ще те оставя тук?

Това предложение беше абсурдно. Никога нямаше да го направи.

— Ариана, може да се наложи да го направиш. Ако става въпрос за живота ти, искам да тръгнеш. Нямаш представа на какво ще заприлича този град, ако в него навлязат съюзническите войски. Ще има плячкосване, грабежи, убийства и изнасилвания.

— Звучи като че ли сме в средните векове.

— Ариана, това ще бъдат най-мрачните мигове, които някога е познавала тази страна. А ти ще бъдеш напълно безпомощна тук, ако по някаква причина аз не успея да дойда при теб. Може да ме задържат в Райхстага например седмици наред или най-малкото няколко дни.

— И ти наистина мислиш, че просто ще ме оставят да се измъкна оттук с тази смешна малка кола, с пръстените на майка ми и с твоето оръжие? Манфред, не откачай!

— *Ти* не откачай, по дяволите. Изслушай ме! Искам да отидеш с тази кола възможно най-далече и после се отърви от нея. Бягай, ходи, пълзи, открадни си велосипед, крий се в храстите, но се махни от проклетата Германия. Съюзниците вече са на запад оттук, по целия път до френската граница. Смятам, че ще си в най-голяма безопасност във Франция. Може да преминеш през съюзническите линии. Мисля, че вече няма да успееш да стигнеш в Швейцария, Ариана. Искам да се опиташ да отидеш в Париж.

— Париж? — изгледа го тя изумена. — Но това е на шестстотин мили оттук, Манфред.

— Знам. Няма значение колко време ще ти отнеме, но трябва да го направиш. Имам приятел в Париж, с когото съм ходил на училище.

Той извади бележник и внимателно написа вътре едно име.

— Кое те кара да смяташ, че той все още е там?

— Според докладите от последните шест години, бих казал, че още е там. Като дете прекара детски паралич, така че се отърва от нашата армия, а и от своята. Той е заместник-министър на културата в Париж и беше побъркал нашите офицери.

— Смяташ ли, че е в Съпротивата? — заинтригува се тя.

— Доколкото познавам Жан-Пиер, бих казал, че е възможно. Но ако е така, той е достатъчно разумен да не го показва. Ариана, ако някой може да ти помогне, това е той. И аз съм сигурен, че той ще те пази заради мен, докато аз дойда. Остани в Париж, ако той ти каже така, иди там, където той смята, че трябва да отидеш. Вярвам му от

цялата си душа. — Той я изгледа мрачно. — Което означава, че му се доверявам за теб.

Подаде ѝ листа с написаното име. *Жан-Пиер дьо Сен Марн*.

— И после какво?

Тя изглеждаше недоволна, докато стискаше бележката, но започваше вече да се чуди дали все пак Манфред не е прав.

— Ще чакаш. Няма да е за дълго. — Той се усмихна нежно. — Обещавам. — После гласът му отново стана сериозен. — Но отсега нататък те искам да си готова по всяко време. Оръжието, пръстените, парите, адресът на Сен Марн, топли дрехи, колкото храна можеш да вземеш и пълен резервоар на колата.

— Да, лейтенант!

Тя се усмихна и козирува, но той не отвърна на усмивката ѝ.

— Надявам се да нямаме нужда от това, Ариана.

Тя кимна, усмивката ѝ се стопи, а погледът ѝ омекна.

— Аз също. — Помълча за миг, после продължи. — Искан ми се да опитам да намеря брат си след войната.

Тя все още вярваше, че Герхард е успял да се измъкне. С времето разбра колко по-рисковано е било за Валмар, но имаше шанс Герхард да е избягал.

Манфред кимна с разбиране.

— Ще направим всичко възможно.

Останалата част от вечерта прекараха спокойно, а на следващия ден се разхождаха дълго по запустелия плаж наблизо. През лятото плажът на Щрандбад, край Гросер Ванзее, беше един от най-известните край Берлин. Но сега, когато Ариана и Манфред пристъпваха по пясъка, той изглеждаше самотен и пуст.

— Може би до следващото лято всичко ще е свършило и ще можем да дойдем тук и да се отпуснем.

Тя му се усмихна с надежда и той се спря, за да вземе една черупка. Подаде ѝ я след малко и тя бавно я пое. Беше гладка и красива, със същия сиво-син цвят, какъвто имаха очите ѝ.

— Надявам се, че точно така ще стане, Ариана — усмихна се той и отправи поглед към водата.

— Ще можем ли да отидем до твоето имение?

Тя въобще не беше впечатлена и това го развесели.

— Стига да са ми го върнали дотогава. Ще ти бъде ли приятно?

— Много — кимна тя.

— Добре. Значи ще отидем и там.

Това се превръщаше в нещо като игра, сякаш можеха да ускорят края на войната и да започнат свой собствен живот, само като си пожелаят кошмарът да отmine и като си говорят за това, което ще правят *после*.

На следващата сутрин, както му беше обещала преди той да отиде на работа, тя събра нещата, които според него трябваше да са готови — оръжието, пръстените на майка ѝ, прибрани в скривалището им, малко храна, малко пари, адреса на френския му приятел и след това излезе да провери дали резервоарът на фолксвагена е пълен. Когато излезе навън, в далечината, но вече не толкова отдалечен, тя можеше да чуе грохота на оръдията. Бомбите този следобед бяха хвърлени още по-навътре в града.

Манфред се прибра рано у дома. Както обикновено при въздушни атаки, тя го очакваше в избата, с радио и книга.

— Какво стана? По радиото казаха...

— Няма значение какво са казали по радиото. Готова ли си, Ариана?

Тя кимна ужасена.

— Да.

— Тази вечер трябва да отида в Райхстага. Искат всеки мъж, който е на разположение, за да се защити сградата. Не знам кога ще се върна. Сега ще трябва да бъдеш голямо момиче. Чакай тук, но ако завладеят града, помни какво съм ти казал.

— Как ще се измъкна, ако завладеят града?

— Ще успееш. Те ще оставят бежанците да излязат, особено жените и децата. Винаги така правят.

— А ти?

— Ще те открия, когато всичко свърши.

След това погледна часовника си и се качи по стълбите, за да събере някои свои вещи. После слезе бавно.

— Трябва да тръгвам.

Притиснаха се един до друг за един безкраен миг. На Ариана ѝ се прииска да го замоли да не тръгва. Да вървят по дяволите Хитлер,

армията, Райхстагът и всичко останало. Искаше само него — тук, с нея, където и двамата щяха да бъдат в безопасност.

— Манфред...

По паниката в гласа ѝ той разбра какво ще последва. Прекъсна думите ѝ с дълга, нежна целувка и поклати глава.

— Не казвай това, скъпа. Сега трябва да вървя, но ще се върна скоро.

От очите ѝ се стичаха сълзи, когато премина няколкото стъпала заедно с него и застана до мерцедеса. Той се обърна и нежно изтри лицето ѝ с ръка.

— Не плачи, скъпа. С мен всичко ще бъде наред. Обещавам.

Тя обви врата му с ръце.

— Ако ти се случи нещо, Манфред, аз ще умра.

— Нищо няма да се случи. Обещавам.

После, усмихнат през собствената си болка, той извади от пръста си своя пръстен-печат и го постави в дланта ѝ, като стисна ръката ѝ в своята.

— Грижи се за него вместо мен, докато се върна.

Тя му се усмихна нежно и те се целуваха дълго, преди той да отстъпи по пътеката. После махна и отпътува обратно към Райхстага в Берлин.

Ден след ден тя слушаше по радиото за битки, водени във всеки ъгъл на Берлин. До вечерта на двадесет и шести април вече знаеше, че всички квартали са засегнати. Както Грюнвалд, така и Ванзее. Самата тя дни наред не бе напускала своята изба. Беше чула изстрелите и експлозиите наоколо и не посмя да излезе на горния етаж. Знаеше, че руснаците напредват по *Шонхаузерале*, нагоре към *Щаргардерщрасе*, но това, което не знаеше, беше, че навсякъде из Берлин хора като нея бяха блокирани в избите си, повече от тях без храна, вода и въздух. Не бяха правени планове за евакуация. Дори и децата бяха осъдени на същата съдба като родителите си, уловени като плъхове, чакащи всичко това да свърши. А това, което никой от тях не знаеше, беше, че главното командване вече е извън Берлин.

През нощта на първи май по радиото бе обявена смъртта на Хитлер. Населението слушаше с мрачно изумление, докато изчакваше в тъмните дупки, в подземията — в капан под сградите, докато битката бушуваше и градът изгаряше.

Съюзниците увеличиха огъня до ужасяваща степен. След като обявиха смъртта на Хитлер, звуците на Вагнер и Седмата симфония на Брукнер, се носеха от радиото в избата, където се криеше. Някак странно, докато слушаше стрелбата на оръдията и експлозиите в далечината, тя си спомни последния път, когато слуша тази симфония в Операта, заедно с Герхард и баща си, преди години. А сега седеше и чакаше да свърши всичко това, като се чудеше къде ли сред цялото това унищожение, което някога беше Берлин, е Манфред. По-късно същата вечер тя научи, че цялото семейство на Гъобелс се е самоубило, отравяйки всичките шест деца.

На втори май чу новината, че огънят е прекратен, излъчвана на три езика по радиото. Тя не успя да разбере казаното на руски, а на немски ѝ се стори нереално, но когато се появи един американски глас, който ѝ каза на несигурен немски, че *всичко свърши*, най-накрая тя разбра. Но това все още нямаше никакъв смисъл за нея. Тя чуваше оръдейни изстрели в далечината, а битката във Ванзее продължаваше около нея. Небесата бяха замлъкнали вече. Боевете се водеха от пешаците, а къщите наоколо бяха плякосвани. Въпреки че в сърцето на града берлинчани вече бяха напуснали домовете си, във Ванзее това продължи още три дни, после внезапно настъпи зловеща тишина и сякаш всичко спря. За пръв път от седмици не се чуваше никакъв звук, освен някой случаен вик и после — отново тишина. Ариана седеше, чакаше и се заслушваше сама в къщата, когато слънцето изгря сред неестествената неподвижност на пети май.

Когато денят дойде, тя реши да потърси Манфред. Ако съюзниците са завзели града, то тя трябваше да знае къде е той. Вече не трябваше да защитава Райхстага, вече нямаше Райх, който да бъде защитаван.

За пръв път от много дни насам тя изкачи стълбите до спалнята и си сложи една от топлите, грозни поли, вълнени чорапи и старите си здрави обувки. Навлече един пуловер, грабна някакво сако, като тикна дълбоко в джоба си оръжието на Манфред и го покри с ръкавица. Нямаше да прави други приготовления. Само щеше да потърси Манфред, а ако не успее, ще се върне в къщата и ще го чака. След няколко мига, навън за пръв път сякаш от години, тя пое дълбоко глътка въздух и внезапно усети парливия мирис на пушек. Влезе незабелязано в малкия фолксваген, запали го и натисна газта.

Трябваша ѝ само двацет минути, за да отиде до центъра на града, а когато пристигна, тя се удиви от видяното. Улиците бяха засипани с отломки и нямаше откъде да се мине. На пръв поглед, сякаш нищо не беше останало. По-внимателното вглеждане показваше, че все още има цели сгради, но всичко беше белязано от бушуващата дни наред битка. Ариана седеше и се взираше невярваща около себе си. Най-накрая тя осъзна колко безсмислено е да се опитва да шофира през бъркотията. Върна колата бавно назад, вмъкна я в една задна уличка и доколкото можа я паркира така, че да не се забелязва много. Сложи ключовете в джоба си, провери дали оръжието е в скривалището си, пристегна шала си и излезе от колата. Знаеше само, че трябва да открие Манфред.

Но докато обикаляше по улиците към Райхстага, покрай нея забързани минаха само групи британски и американски войници и тук-там се виждаха островчета от любопитни берлинчани, които ги наблюдаваха от преддверията си или пък бързаха да напуснат града, чудейки се какво ли ще последва. Много по-късно, когато се приближи към Райхстага, тя видя мъже в германски униформи, скупчени заедно, мръсни, изтощени, чакащи автобусите, които щяха да ги вземат, а американците ги пазеха с насочени автомати, но изглеждаха също толкова мръсни и изморени. Докато ги наблюдаваше и се препъваше по разбитите тротоари, тя осъзна истински колко жестока е била битката.

Значи това се беше случило със страната ѝ, до това ги докараха нацистите накрая. Повече от пет хиляди войници се бяха опитали да защитят Райхстага и половината от тях бяха мъртви. Докато тя стоеше, без да знае накъде да се обърне, край нея мина група мъже в германски униформи. Ариана ахна, когато разпозна Хилдебранд. Едното му око беше посиняло и подуто, главата му кървеше през превръзката, униформата му беше разкъсана, а очите му имаха празен поглед. Тя помахна трескаво, за да привлече вниманието му и хукна към него. Той със сигурност щеше да знае къде е Манфред. Веднага двама американци я спряха като препречиха пътя ѝ с оръжието си. Тя им се примоли на немски, но очевидно не успя да ги трогне. Завика към Хилдебранд като повтаряше настойчиво името му, докато той се обърна.

— Къде е Манфред?... Хилдебранд... Хилдебранд... Хилдебранд!... Къде е...

Очите му пробягаха наляво и когато проследи погледа му, тя остана замаяна от гледката. Купчина тела чакаше да бъде отнесена с камиони. Униформите бяха толкова мръсни, че не можеха да се разпознаят, лицата им бяха сгърчени в смъртни гримаси. Приблужи се бавно и сякаш специално нагласен, за да го открие, тя почти веднага видя познатото лице.

Сърцето ѝ усети преди ума ѝ. Тя остана като вкопана в земята, невярваща, с отворена уста, готвеща се за вик, който не можеше да дойде. Дори и американският войник не успя да я накара да го напусне. Коленичи до него и изчисти мръсотията от лицето му.

Остана легнала до него почти час, когато внезапно разбра ужасена какво означава това. Целуна спящите му очи, докосна лицето му и побягна. Бягаше колкото ѝ държаха краката към уличката, където беше оставила смешната малка кола. Когато стигна дотам, тя откри, че двама мъже вече се трудят над нея като се опитват да я запалят без ключа. С присвити очи и треперещ глас, тя извади малкия пистолет и го насочи към съгражданите си, докато те се отдръпнаха с вдигнати ръце. Тя влезе тихо в колата, заключи вратите и запали колата с едната ръка, докато с другата все още държеше оръжието, насочено към тях. Подкара колата възможно най-бързо, даде на заден по уличката и се отдалечи.

Сега нямаше какво да губи... нищо, за което да живее...

Докато караше напред, тя виждаше плячкосващите хора — германци, разни войници, дори и руснаци. Градът ѝ отново щеше да бъде опустошен. И ако я убиеха, много важно, сега въобще не я интересуваше. Нямаше значение дали ще я убият, или не. Но беше обещала на Манфред, че ще се опита да се добере до безопасно място. И заради това щеше да се опита да се измъкне.

Пристигна възможно най-бързо във Ванзее и сложи вещите, които беше приготвила, в колата. Малко картофи, хляб, задушено месо. После взе пакета с парите, адреса на французина и книгата, криещата двата пръстена. Остави на ръцете си годежния пръстен на Манфред — нека се опита някой да ѝ го отнеме — заедно със златната халка и неговия пръстен-печат. Би убила всеки, който се опита да ѝ ги отнеме. С решителност в очите и стиснати устни, тя сложи оръжието в скута си

и отново запали колата. После хвърли един последен поглед към къщата, където Манфред я бе довел, и сърцето ѝ се разкъса от мъчителни ридания.

Вече го нямаше мъжът, който я спаси... беше си отишъл завинаги. Ариана си помисли, че ще умре от болка, когато осъзна това. Пъхна между документите си единственото писмо от него. Любовно писмо, изпълнено с нежност и обещание. Беше ѝ го написал, след като се любиха за пръв път. Взе и някои снимки — двамата заедно на първото им празненство в Операта, още няколко от бала в Двореца, други от зоологическата градина, дори и тези на децата и мъртвата му жена. Ариана не би оставила тези снимки на ничии други очи. Те бяха нейни, както и Манфред щеше да бъде неин, за цял живот.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

Заедно с хиляди други бежанци — пеша, на велосипеди и от време на време с коли — Ариана напусна града и се отправи на запад. Съюзниците не се опитваха да спрат жените, децата и старите хора, които напускаха града като подплашени плъхове. Ариана не можеше да понесе агонията в това, което виждаше, и непрекъснато спираше, за да помогне на някого, докато най-после разбра, че повече не може да спира. Всеки път, когато направеше това, имаше опити да ѝ отнемат колата. Едва накрая се съгласи да вземе две възрастни жени. Те бяха мълчаливи и благодарни, живееха в Далем и единственото им желание беше да се измъкнат от града. Магазинът им на *Курфюрстендам* бил разрушен по-рано тази сутрин, съпрузите им били мъртви и сега те се страхуваха за живота си.

— Американците ще избият всички нас, фройлайн — изхлипа разплакана по-старата от двете жени.

Ариана не смяташе така, но беше прекалено изморена, за да спори. Беше прекалено измъчена дори за да говори. Но знаеше, че ако американците наистина искат да ги избият, имаха достатъчно възможности, докато бежанците се тълпяха по пътищата.

Това, че караше покрай тях, забавяше Ариана, но тя успя да стигне до познати черни пътища и най-после влезе в Касел, почти на двеста мили от Берлин, където газта ѝ най-накрая свърши. Много преди това беше оставила пътничките си в Калбе при техните братовчеди, които ги приеха с отворени обятия и сълзи. Като ги наблюдаваше, тя усети завист към тях. За разлика от тези възрастни жени, сега тя си нямаше никого.

След като ги остави, тя шофира разсеяно, докато колата спря със скърцане. Бутилката на задната седалка беше празна. Беше изминала половината път между Берлин и Саарбрюкен, градът на север от Страсбург, където Манфред искаше тя да се опита да премине във Франция. Но имаше още двеста мили, докато стигне дотам. Поседя за миг, замислена за морето от бежанци, които се рояха от Берлин. Тя беше просто едно лице сред тях, повлечена към нищото. Нямаше

приятели и притежания, нямаше място, където да отиде. Тя стисна поздраво багажа си, хвърли поглед през рамо към изгубената сигурност на малката сива кола, борейки се със сълзите, и пое по дългия път към Франция.

Два дни ѝ отнеха четирийсетте мили до Марбург, а оттам някакъв провинциален лекар я взе в колата си до Майнц. През трите часа на общото им пътуване те говориха много малко. Изминаха около осемдесет мили, а когато стигнаха Майнц, той я изгледа със съчувствие и ѝ предложи да я откара в Нойнкирхен. В края на краищата, беше му на път. Тя прие с благодарност, а главата ѝ още бучеше от събитията през изминалата нощ.

В Нойнкирхен Ариана му благодари, загледана невиждащо в него. Искаше ѝ се да му каже нещо повече, но през безкрайните часове, докато шофира, вървя пеш и накрая се вози с него, нещо дълбоко в нея се смрази. Нямаше усещане за загуба, за строшена надежда и дълбоко отчаяние. Вече дори не беше сигурна защо бяга, освен че Манфред ѝ беше казал да го направи, а тя беше негова съпруга. Беше ѝ казал да отиде в Париж, така че тя тръгна нагам. Може би парижкият приятел ще има отговорите. Може би ще ѝ каже, че това, което е видяла призори преди три дни, е било лъжа. Вероятно Манфред ще бъде в Париж и ще я чака да пристигне.

— Фройлайн?

Възрастният човек беше видял пръстена, но не му се вярваше, че тя наистина е омъжена. Изглеждаше толкова млада. Навярно го носеше за защита. Не че щеше да я предпази от войниците или че имаше нужда да се пази от него. Той ѝ се усмихна мило, когато тя взе малкото си багаж от седалката.

— Благодаря ви...

Тя се вгледа в него за един дълъг, безмълвен миг.

— Ще се оправите ли?

Тя кимна в отговор.

— Ще искате ли да ви върна обратно от Нойнкирхен след няколко дни? Ще ходя пак до Марбург.

Но тя нямаше да ходи. За нея пътуването беше еднопосочно и очите ѝ бяха изпълнени с трагедията на непрестанните сбогувания. Тя поклати глава, без да продума.

— Благодаря ви, но ще остана при майка ми.

Не искаше да си признае пред него, че се опитва да избяга от страната. Сега не вярваше на никого. Дори и на този възрастен човек.

— Беше ми приятно.

Тя стисна ръката му учтиво, отстъпи назад и отпътува. Сега ѝ оставаше само да измине двайсетте мили до Саарбрюкен и после други десет до френската граница и всичко щеше да е наред.

Но този път нямаше възрастен човек, който да я откара и целият поход ѝ отне три дълги дни. Краката я боляха, беше изморена, изстинала и гладна. Храната ѝ свърши още първия ден. Два пъти се беше отбивала при подплашени фермери. Единият ѝ беше дал две ябълки, а другият просто поклати глава. Но най-накрая тя достигна границата, шест дни след започването на своето пътуване. Успя... успя... успя... Оставаше ѝ само да пропълзи под телената ограда във Франция. Направи го бавно, с разтуптяно сърце, като се чудеше дали няма да я види някой и да я застреля на място. Но изглежда войната наистина беше свършила. Никой не се интересуваше от това, че едно мръсно, изтощено младо момиче със съдрана пола и пуловер, се промъква през бодливата тел и издира лицето, ръцете и тялото си. Ариана се огледа изтощена и промърмори: *Добре дошла във Франция*, преди да се отпусне, за да си почине. Събуди се след около шест часа от звука на биещи църковни камбани. Цялото ѝ тяло беше изтръпнало и я болеше. Момичето, което беше живяло под нежното крило на баща си в Грюнвалд, а след това защитавана от Манфред през последните осем месеца, не беше подготвена точно за това. Отново тръгна и след час и половина припадна на пътя.

Една стара жена я намери след два часа и помисли, че е мъртва. Само някакво леко потрепване под пуловера, от сърцето ѝ, което все още биеше едва-едва, накара старата жена да се позачуди. Тя забърза към дома си, за да доведе снаха си и двете заедно я довякоха вътре. Докосваха я, побутваха я и повдигаха я и когато най-после се събуди, тя повърна ужасно и през следващите два дни имаше треска. Понякога си мислеха, че ще умре при тях.

Всичко, което знаеше старата жена за момичето, беше, че е германка, защото откри немски пистолет, а между валутата, която носеше, имаше и марки. Но старата жена не я обвиняваше за това. И собственият ѝ син беше работил преди четири години за нацистите във Виши. Във военно време човек прави това, което се наложи. И ако

момичето бягаше сега, то тя имаше желание да му помогне. В края на краищата, войната свърши.

Грижиха се за нея през следващите два дни, когато тя само лежеше и повръщаше. Най-после Ариана настоя, че се е оправила достатъчно, за да си върви. Говореше им на техния роден език и с това изискано произношение и свободно изразяване на френски, тя можеше да бъде и от Страсбург.

Старата жена я погледна мъдро.

— Имаш ли още много да вървиш?

— Париж.

— Това са повече от двеста мили. Не можеш да минеш целия път пеша, да знаеш. Не и в състоянието, в което си.

Ариана вече показваше признаци на недохранване, а и предполагаше, че е получила сътресение при падането си. Иначе нямаше да повръща толкова много или да усеща такава болка в очите си. Сега тя изглеждаше с десетина години по-възрастна, отколкото в началото на пътуването си.

— Мога да опитам. Все някой ще ме откара.

— В какво? Германците взеха всичките ни коли и камиони, а това, което остана от тях, го взеха американците. Разположени са в Нанси и вече обиколиха тук, за да търсят още коли.

Но снаха ѝ си спомни, че старият свещеник ще ходи в Метц на вечеряване. Той имаше един кон за пътуванията си и ако Ариана имаше късмет, той щеше да я откара.

Оказа се, че тя е късметлийка и свещеникът я взе със себе си.

На сутринта пристигнаха в Метц. След дългите часове друсане по селските пътища, Ариана отново се почувства отчайващо зле. Прекалено зле, за да яде или да се движи, но независимо от всичко, тя трябваше да го направи. От Метц имаше още четиридесет мили до Барльо-Дюк. Тя тръгна отново пеша. Молеше се този път да я застигне някой с каруца.

След първите четири мили молитвите ѝ бяха чути. Настигна я един мъж в каруца с кон. Той не беше нито млад, нито стар. Не изглеждаше нито враждебно, нито приятелски настроен. Тя му махна да спре, предложи му някакви френски пари и се качи в каруцата му. Часове наред седя до него, а пролетното слънце печеше върху главата

й, докато мъжът седеше мълчаливо и конят ги теглеше напред. Когато най-после мъжът спря, слънцето вече залязваше.

— В Барльо-Дюк ли сме? — погледна го изненадана Ариана, но той поклати глава.

— Не, но аз съм изморен. Конят ми също.

Като стана така, тя също беше уморена, но нямаше търпение да продължат.

— Ще спра за малко да починем, после ще продължим. Имаш ли нещо против?

Тя нямаше кой знае какъв избор по въпроса. Той вече беше разстлал сакото си на земята и се готвеше да погълне известно количество хляб и сирене. Яде гладно и невъзпитано, без да предложи на Ариана. Тя се почувства прекалено зле и изморена, за да го наблюдава, докато яде.

Легна тихо на тревата, на известно разстояние от него, сложи глава върху безценния си багаж и затвори очи. Тревата около нея беше мека и затоплена от яркото майско слънце, което цял ден я пече и тя усети, че се унася от изтощение. Тогава усети как мъжът пхва ръката си под полата й. Сграбчи я грубо и се тръсна отгоре й, като в същото време вдигаше полата й и дърпаше пликчетата й. Изненадана, тя се дърпаше и бореше бурно, а с двете си ръце го удряше по лицето. Но той беше безразличен към липсата на интерес от нейна страна към прелъстяването му. Блъсна я силно с ръце и тяло, и после, точно преди да я изнасили, тя усети някакво движение, чу вик и във въздуха се разнесе изстрел. Мъжът подскочи назад стреснат и за негово съжаление, остана незащитен. Ариана бързо скочи на крака, но се препъна внезапно и щеше да падне, заляна от вълна на безсилие. Две силни ръце я хванаха за раменете и я поставиха обратно на земята.

— Наред ли сте?

Тя сведе глава и кимна. Не искаше да вижда лицето му, нито пък той нейното. Гласът, който я спаси, говореше на английски и тя разбра, че вече е в американски ръце. Като мислеше, че тя не го разбира, той й заговори на смешен френски. Когато най-накрая вдигна очи, тя се опита да не се засмее. Стори й се смешно, че той толкова лесно повярва, че тя е францужойка.

— Благодаря ви...

Имаше добродушно лице и голямо количество мека, кестенява коса, която се къдреше изпод каската. В далечината се виждаха още трима мъже и джип.

— Нарани ли ви? — попита я той твърдо и тя кимна с глава.

Без да обсъжда въпроса повече, младият американец с каската се завъртя и удари французина през лицето.

— Това му е достатъчно.

Вбесяваше го това, че непрекъснато ги обвиняваха за изнасилване на местните жителки, докато всъщност тези копелета изнасилваха своите.

Той отново погледна дребничкото русо момиче, докато тя се изправяше и отърсваше тревата и прахоляка от красивата си златиста коса.

— Искал е ли да ви закараме някъде?

— Да — усмихна се тя немощно. — До Париж.

Лудост беше дори това, че стои тук и разговаря с него.

— Ще ви задоволи ли Шалон-сюр-Марн? На стотина мили от Париж е, а оттам сигурно ще намеря някого, който да ви вземе за останалата част от пътя.

Възможно ли е той да ѝ помогне да стигне до Париж? Тя не отместваше очи от него, а сълзите се стичаха по бузите ѝ.

— Става ли? Това ще ви бъде ли от помощ? — Гледаше я нежно, а когато тя кимна, усмивката му стана по-широка. — Хайде, да тръгваме.

Когато Ариана последва американеца към джипа, французинът все още изтупваше праха от себе си.

Те бяха млади, буйни и весели — четиримата млади мъже, които се взираха с любопитство в Ариана, докато се носеха напред. Тя беше притисната между тях, очите им докосваха златистата коса, изящното лице, тъжните очи, а после повдигаха рамене и продължаваха да говорят или пък от време на време запяваха нестройно някоя песен.

Младият мъж, който я спаси от французина, имаше името Хендерсън на джоба на униформата си и точно той уреди, час след като пристигнаха в Шалон, други двама войници да я откарат до Париж.

— Няма да имате проблеми с тях, мис — увери я той на неумел френски и ѝ подаде ръка.

— Благодаря ви, сър.

— Беше удоволствие, мадам.

Тя се обърна и последва двамата войници, които отиваха в Париж с някаква мисия, в която бяха замесени двама полковници, които очевидно си изпращаха един на друг съобщения поне по три пъти на ден.

Но не за полковниците си мислеше Хендерсън. Мислеше за покрусения и отчаян поглед, който видя на това мъничко, бледо лице. Беше виждал този поглед преди, по време на войната. Но разбра и нещо друго, докато гледаше това лице с хлътнали сини очи, опъната кожа и тъмни кръгове. Това момиче беше дяволски болно.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

Двамата млади американски войници обясниха на Ариана, че адресът, на който отиват, е на *Рю дьо ла Пом*. Знае ли къде точно отива?

Тя извади листа, който Манфред ѝ беше дал. Адресът беше на *Рю дьо Варен*.

— Мисля, че е на левия бряг, но че съм сигурна.

Оказа се, че е там. Париж също носеше следите на войната, но те в никакъв случай не бяха така шокиращи, както в Берлин. Париж беше пострадал повече от ръцете на германците, отколкото от разрушенията на бомбите. Те бяха се опитали да отнесат всичко, което им беше под ръка и да го натоварят за *Линакотек* в Берлин.

Някакъв стар човек с велосипед обясни на двамата млади войници къде е мястото, където иска да отиде Ариана, и след това предложи закачливо да ги отведе дотам. И тогава Ариана разгледа Париж за пръв път, след времето, когато беше тук с баща си и брат си. Но бе прекалено уморена, за да оцени гледката, а и красотата на града. Триумфалната арка, площад *Конкорд*, *Пон Александър III* се носеха покрай нея. Тя просто затвори очи, докато се клатушкаше в джипа. Слушаше как възрастният човек от време на време крещи наставления, а младият американец на кормилото извиква благодарностите си. Най-после стигнаха адреса и Ариана отвори очите си. Нямаше друг избор, освен да слезе, въпреки че предпочиташе да спи до безкрай на задната седалка на колата им.

В крайна сметка бягството от Берлин ѝ беше отнело цели девет дни и ето я сега в Париж, без да знае защо е дошла и какъв ще е мъжът, когото търси. Можеше дори да е мъртъв вече. Струваше ѝ се, че всички са измрели. И докато стоеше пред огромния портал с орнаменти, тя повече отвсякога закопня за уютната малка къща във Ванзее, която споделяха двамата с Манфред. Но там вече нямаше нищо, наложи се да си припомни тя. Съвсем нищо. Нямаше го Манфред.

— Oui, mademoiselle?^[1]

Дебела, стара жена, с побеляла коса отвори вратата, откривайки красив двор от другата страна. Следваше прелестен *Hotel particulier* и няколко мраморни стъпала.

— Vous desirez?^[2]

Светлините на къщата блестяха примамващо в тъмнината.

— Мосю Жан-Пиер дьо Сен Марн.

Ариана ѝ отговори на френски, но жената я гледа един дълъг миг, сякаш не искаше да я разбере. Но Ариана беше настоятелна.

— Не е ли вкъщи?

— Тук е — поклати бавно глава жената. — Но войната свърши, мадмоазел. Вече няма причина да безпокоите мосю Дьо Сен Марн.

Беше се изморила от тези хора, които идваха, викаха, просеха и молеха от толкова време насам. Нека сега вървят при американците. Щяха да убият мосю с изтощителните си истории, с ужасите и вълненията си. Докога ще трае това наказание? Да се молят на горкия човек така. Ариана се обърка, докато наблюдаваше лицето ѝ.

— Аз... аз съжалявам... Съпругът ми и мосю Дьо Сен Марн са били приятели. Той ми предложи да потърся мосю Дьо Сен Марн, когато дойда тук...

Тя се поколеба и старата жена поклати глава.

— Всички това казват.

И тази не изглеждаше по-добре от останалите. Болнава, кльощава, смъртнобледа, в скъсани дрехи и протрити обувки, само с едно мъничко вързопче в ръка. Господи, та тя изглеждаше така, сякаш не се е къпала поне от една седмица! Нямаше никаква причина тези дрипльовци да се молят на мосю само защото той имаше пари.

— Ще видя дали мосю е вкъщи.

Но красивият ролс в двора подсказваше, че всъщност мосю си е у дома.

— Почакайте тук.

Ариана се отпусна с благодарност на тясната пейка в двора, като трепереше леко от мразовития нощен въздух. Но тя беше свикнала да ѝ е студено, да е гладна и изморена. Било ли е някога друго? Затвори очи, но ѝ беше трудно да си го представи. Сякаш часове по-късно някой ѝ разтърси и тя вдигна очи, за да види старата жена, която ѝ кимна с глава, но устните ѝ бяха свити неодобрително.

— Той ще ви приеме сега.

Вълна на облекчение заля Ариана, не толкова от перспективата, че ще се срещне с него, колкото от това, че няма да ѝ се наложи да върви повече тази вечер. Поне така се надяваше. Не я интересуваше дори той да я накара да спи на тавана, но не смяташе, че ще има сили да направи още една крачка до сутринта. Отчаяно се надяваше, че ще ѝ позволи да остане.

Тя последва старата жена по мраморните стъпала към коридора.

Един иконом с тържествен вид отвори вратата и отстъпи настрана. За миг той подсети Ариана за Бертолд, но този мъж имаше по-добри очи. Погледна я за миг, после, без да изрече дума, се завъртя на пети и изчезна. Старата жена отново поклати глава с явно неодобрение и промърмори на Ариана, когато влязоха в предната зала.

— Отиде да се обади на господаря. Ще ви извикат след минутка. Аз тръгвам сега.

— Благодаря ви.

Но старата жена не даваше и пет пари за нейното *благодаря*.

Икономът се върна. Поведоха я по красиво оформен коридор, целият в надиплено кадифе, а на равни интервали бяха окачени портретите на предшествениците на Сен Марн. Докато крачеше напред, Ариана се взираше в тях с невиждащ поглед. Стигнаха просторно преддверие и икономът бутна единичната огледална врата. Това, което се видя вътре в стаята, отворена по този начин, ѝ напомняше много за Двореца в Берлин — с херувимчетата, позлатата, орнаментите и безкрайните огледала над камините от бял мрамор.

Сред целия този разкош имаше един мъж със сериозен вид, на годините на Манфред, но с по-крехка структура и с дълбоки, скръбни бръчки между очите. Той я наблюдаваше, седнал на инвалидна количка в центъра на стаята.

— Мосю Дьо Сен Марн?

Тя се чувстваше почти преуморена за етикета, който изглежда се изискваше от мястото и обстоятелствата.

— Да.

Той не направи никакво движение, но изражението му ѝ подсказваше да се приближи. Обърна се гостоприемно към нея, очите му все още сериозни, но някак топли.

— Аз съм. А вие коя сте?

— Ариана... — Тя се поколеба за миг. — Госпожа Манфред фон Трип — додаде тя тихо, с поглед, вперен в кротките очи, които я наблюдаваха. — Манфред ми каза, че трябва да дойда тук, ако Берлин падне. Съжалявам. Надявам се, че...

Колелата я приближиха бързо, докато тя се бореше с думите. Той спря близо до нея и ѝ подаде ръка.

— Добре дошла, Ариана. Заповядай, седни.

На лицето му все още не беше се изписала радостта от пристигането ѝ. Усещаше, че това момиче има да казва още, а съвсем не беше сигурен, че новините ще са добри.

Тя седна тихо, като наблюдаваше лицето на французина. И той изглеждаше добре, по някакъв особен начин, но беше толкова различен от Манфред, че ѝ беше трудно да повярва, че са били приятели. Докато седеше загледана в съученика на съпруга си, Ариана откри, че чувства повече отвсякога липсата на мъжа, когото никога повече нямаше да види.

— За колко време пристигнахте тук?

Когато я запита, очите му изучаваха лицето ѝ. Беше виждал толкова други като нея преди. Болни, уморени, съкрушени и изплашени.

— Девет дни — въздъхна тя.

— И как дойдохте?

— С кола, с кон, пеша, с джип... — *През бодливата тел, с молитви, едва не изнасилена от отвратителен мъж...*

Очите ѝ се взираха неவிждащо в Сен Марн. Тогава той ѝ зададе въпроса, който искаше да зададе от самото начало.

— А Манфред? — изрече той много тихо, а тя сведе очи.

Гласът ѝ бе едва доловим шепот във величествената стая.

— Мъртъв е. Загина... при... падането на Берлин. — Тя го погледна право в очите. — Но ми каза да дойда тук, при вас. Не знам защо напуснах Германия, освен за това, че сега там и без това нищо не ми е останало. Трябваше да тръгна.

— Семейството ви?

Очите му изглеждаха привикнали към лоши вести като тази, която тъкмо научи за приятеля си.

В отговор на въпроса му тя въздъхна нервно в притихналата стая.

— Смятам, че баща ми е мъртъв. Майка ми почина преди войната. Но брат ми... Може все още да е жив. В Швейцария. Баща ми го отведе там миналия август, за да избегне мобилизацията. Баща ми въобще не се завърна от Швейцария, а аз не чух нищо повече за Герхард. Не знам дали е жив или не.

— Герхард трябваше да остане?

Тя кимна.

— Смяташе ли баща ви да се върне?

— Да, за да вземе мен. Но... нашата бавачка... те извикаха нацистите. Отведоха ме и ме задържаха за откуп. И те смятаха, че баща ми ще се върне. — Тя вдигна очи към него. — След месец ме пуснаха. Манфред и аз... — Спря, за да не се разплаче.

Жан-Пиер въздъхна и придърпа към себе си лист хартия от бюрото.

— Предполагам, че затова Манфред ви е изпратил при мен.

Ариана го погледна объркана.

— Смятах, че ме изпратил при вас, просто защото сте бил негов приятел и е решил, че тук ще бъда в безопасност.

Жан-Пиер дьо Сен Марн се усмихна уморено.

— Манфред наистина ми беше много добър приятел. Но беше също и разумен. Знаеше с какво се занимавах през цялата война. Бяхме във връзка. Дискретно, разбира се. — Той махна леко към инвалидния стол. — Както виждате, аз съм донякъде... затруднен... Но въпреки това се справях много добре. Станах, как да кажа, филантроп. Събирах заедно семейства, понякога из различни страни и им уреждах *ваканции* в по-топъл климат.

Тя кимна при двусмислените му думи.

— С други думи, помагали сте на бегълци.

— Предимно. А сега ще прекарам следващите няколко години, като се опитвам да събирам семейства. Това сигурно ще ме ангажира за известно време.

— Тогава можете ли да ми помогнете да открия брат си?

— Ще се опитам. Дайте ми цялата информация, която имате, а аз ще видя какво мога да открия. Но се страхувам, че трябва да помислите не само за това, Ариана? Ами вие? Къде ще отидете сега? У дома в Германия?

Тя поклати бавно глава и вдигна поглед към него.

— Там нямам никого.

— Можете да останете тук за известно време.

Но тя знаеше, че това не е за постоянно. А после къде ще отиде? Въобще не беше помисляла за това. Не беше помисляла за нищо.

Сен Марн кимна леко с разбиране, изпълнено със съчувствие и си записа някои неща.

— Добре. Сутринта ще видя какво мога да направя за вас. Трябва да ми кажете всичко, което знаете, за да ми помогнете да открия Герхард. Ако искате това от мен.

Тя кимна бавно, неспособна да възприеме всичко това. Присъствието му, стаята, предложението да ѝ помогне да намери Герхард...

— А междувременно — усмихна ѝ се нежно той, — трябва да направите още нещо.

— Какво е то?

Тя се опита да му отвърне с усмивка, но дори да го гледа в очите и да не заспи в непоносимо удобното му кресло представляваше огромно усилие за нея.

— Това, което трябва да направиш сега, скъпа Ариана, е да си починеш. Изглеждаш много, много уморена.

— Уморена съм.

Всички те изглеждаха така, когато пристигаха при него — изтощени, наранени, изплашени. Тя ще изглежда по-добре след ден-два, мислеше си той. Какво симпатично малко същество беше тя и колко необичайно беше за Манфред да се ожени за толкова крехка, ефирна и млада жена. Мариана беше доста по-едра.

В началото Жан-Пиер се шокира, щом разбра, че Ариана е новата жена на Манфред. Никак не беше очаквал Манфред да се ожени. Но ето го това момиче. И лесно можеше да разбере страстта на Манфред. Тя толкова приличаше на нимфа, беше толкова хубава, дори и в окъсаните си мръсни дрехи. Щеше да му бъде приятно да я види заедно с Манфред в по-добри времена.

Когато остана отново сам в стаята, той се замисли за стария си приятел. Защо в действителност я е изпратил при него? Да го чака, както тя му беше казала, ако той успее да оцелее след битките в Берлин? Или е искал нещо *повече*? Някаква защита за нея? Да ѝ помогне да открие брат си? Какво? Имаше чувството, че това, че я е

изпратил при него, е някакво послание и той отчаяно искаше да го разгадае. Вероятно, каза си той, докато седеше загледан през прозореца, след време ще се разбере.

А в своята стая, с гледка към приятен двор, покрит с чакъл, Ариана вече беше заспала дълбоко. Една мила жена на средна възраст, с дълги поли и престилка, я сложи да спи. Тя беше махнала покривката и откри дебели одеяла, ватирана завивка и чисти чаршафи. Сякаш бяха изминали стотици години, откакто Ариана беше виждала нещо толкова прекрасно. И без да мисли повече за Жан-Пиер, за брат си и дори за Манфред, тя легна в леглото и потъна в дълбок сън.

[1] Да, госпожице (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Какво желаете? (фр.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

На следващата сутрин Ариана отиде при Жан-Пиер след закуска. На дневната светлина беше очевидно, че ѝ е зле. Тя седна в кабинета му, лицето ѝ беше болезнено зеленикаво.

— Бяхте ли болна, преди да напуснете Берлин?

— Не, не бях.

— Може би просто сте изтощена от прехода, а и от загубата.

Прекалено много пъти беше виждал реакцията, предизвикана от страданието. Изпотпяване, повръщане, замаяност. Беше виждал възрастни мъже да припадат от самото облекчение, че най-после са достигнали безопасността в дома му. Но точно сега той беше по-притеснен за емоционалното, отколкото за физическото ѝ състояние.

— По-късно ще извикам лекар да ви прегледа. Но първо искам да науча всичко, което мога, за брат ви. Описанието му, височина, ръст, тегло. После — къде отиваше той, какво носеше, какви точно бяха плановете му. Кого познаваше?

Той я погледна открито, а тя отговори един по един на всичките му въпроси. Разясни в детайли плана, който баща ѝ имаше намерение да следва. Да изминат пеша разстоянието от Льорах, през швейцарската граница, до Базел, където щяха да вземат друг влак до Цюрих, а после баща ѝ щеше да се върне за нея.

— А в Цюрих какво?

— Нищо. Просто трябваше да чака.

— И след това какво щяхте да правите тримата?

— Да отидем в Лозана, при приятели на баща ми.

— Приятелите знаеха ли, че ще отидете?

— Не съм сигурна. Татко може би не е искал да им се обажда от къщи или от офиса си. Може просто да е планирал да им се обади, когато пристигне в Цюрих.

— Би ли дал номера им на брат ви?

— Да, със сигурност.

— И никой от тях не ви се е обаждал? Нито приятелите, нито брат ви, нито баща ви?

Тя поклати бавно глава.

— Никой. И тогава Манфред каза, че е сигурен, че баща ми е мъртъв.

Той усети по гласа ѝ, че тя вече се е примирила с това. Сега тя не можеше да преодолее смъртта на Манфред.

— Но брат ми...

Очите ѝ се повдигнаха, изпълнени с молба и той кимна с глава.

— Ще видим. Ще се обадя на няколко места. Защо не се върнете обратно в леглото. Ще ви извикам веднага щом чуя нещо.

— Ще дойдете ли да ме събудите?

— Обещавам.

Но накрая не си направи труда да я буди. За час откри всичко, което можеше да се научи и то не си заслужаваше да събужда Ариана. Стана така, че тя спа до смрачаване, а когато Лизет му каза, че най-после е седнала в леглото и има по-добър вид, той докара количката си в нейната стая.

— Здравей, Ариана, как се чувстваш?

— По-добре.

Но не изглеждаше така. Изглеждаше по-зле. По-бледа, прежълтяла и очевидно ѝ се налагаше всеки миг да се бори с болестта.

— Няма ли новини?

Той се забави с отговора само за миг, но тя веднага разбра. Вгледа се напрегнато в него, но той вдигна ръка.

— Недей, Ариана. Наистина няма абсолютно никакви новини. Ще ти кажа какво открих, но то е по-малко от нищо. Момчето е изчезнало.

— Мъртъв ли е? — разтрепери се гласът ѝ.

Все се беше надявала, че може да е жив. Въпреки това, което си мислеше Манфред.

— Възможно е. Не знам. Това е, което научих. Обадих се на мъжа, чието име ми даде. Той и жена му са били убити в автомобилна катастрофа точно два дни преди баща ти и момчето да напуснат Берлин. Двойката не е имала деца, къщата им е била продадена, но нито новите собственици, нито колегите на мъжа в банката са чували нещо за него. Говорих с един чиновник в банката, който познавал баща ти, разбира се, но и той не е чувал нищо. Възможно е баща ти да е оставил момчето и да се е върнал за теб, а някъде по обратния път да

са го убили. В такъв случай момчето вероятно се е обадило на човека, който баща ти му е посочил, и е открило, че и двамата са мъртви — и съпругът и съпругата. След това предполагам, че или би се свързал с банката, където е работел мъжът, или е решил, че е оставен сам на себе си, запретнал е ръкави и се е хванал някъде на работа, просто за да оцелее. Но от него няма никаква следа, Ариана. Нито в Цюрих, нито в полицията, нито при банкерите в Лозана. Няма следа дори и от Макс Томас.

Тя му бе дала и това име. Той я гледаше нещастно. Беше правил отчаяни опити през целия ден. Но нямаше нищо. Абсолютно никаква следа.

— Опитвах по всички обичайни канали, както и някои от по-специалните ми контакти. Никой не се е засичал с момчето. Това може да е добър или много лош знак.

— Ти как смяташ, Жан-Пиер?

— Че той и баща ти са загинали заедно между Льорах и Базел.

По мълчанието ѝ разбра, че тя се е вцепенила от мъка. Продължи да говори, за да поддържа контакта с нея. За да я измъкне.

— Ариана, ние трябва да продължаваме.

— Но накъде?... Към какво?... И защо? — Тя се разхълца ядосано. — Не искам да продължавам. Никой не остана. Никой, освен мен.

— Това е достатъчно. Това е, което аз имам сега.

— А ти?

Тя се вгледа в него, после издуха носа си. Той ѝ кимна леко.

— Съпругата ми беше еврейка. Когато германците окупираха Париж, те отведоха нея и... — Гласът му някак странно пресекна и той се завъртя настрани със стола си. — ... нашето малко момиченце.

Ариана стисна здраво очи за миг. Внезапно се почувства отчайващо болна. Не можеше да издържи повече. Безкрайните загуби, неизмеримата болка. Този мъж, Манфред, Макс, самата тя. Всички те губеха любими хора, деца, съпруги, братя и бащи. Усети как стаята се завъртя, самата тя се завъртя. Легна назад, правейки слаб опит да се закотви. Той се приближи тихо до нея и нежно разроши косите ѝ.

— Знам, малката ми, знам.

Дори не ѝ каза за единствената нишка, която беше открил. Това само щеше да направи горчивата истина още по-тежка. Имаше един

служител в хотел в Цюрих, който мислеше, че си спомня момче като това, което описваше Жан-Пиер. Беше разговарял с момчето и помнеше, че то му беше казало, че чака роднините си. Две седмици беше стояло само в хотела. Но служителят знаеше, че то се е срещнало с роднините си и напуснало. Това не можеше да е Герхард. Той нямаше роднини. Бащата на Ариана би й казал, че това е било част от плана. Очевидно беше, че той е бил човек, който е мислел за всичко. Служителят помнеше, че момчето е напуснало заедно с една двойка и дъщеря им. Така че това не беше Герхард в края на краищата. И това беше всичко. Нямаше други следи, никакъв друг знак, който да даде надежда. Момчето беше изчезнало и, както хиляди хора в Европа, Ариана си нямаше никого.

Измина много време, преди Жан-Пиер да й проговори отново.

— Имам една идея за теб. Ако си достатъчно смела. От теб зависи. Но ако аз бях достатъчно млад, бих го направил. За да се махна от всички тези държави — разрушени, измъчени, разбити, бомбардирани. Бих заминал, за да започна всичко отново. И точно това смятам, че ще е добре ти да направиш.

Тя вдигна глава и изтри очи.

— Но къде?

Звучеше ужасяващо. Не искаше да отива никъде. Искаше да остане закотвена, скрита в миналото завинаги.

— В Щатите — промълви той много тихо. — Утре заминава бежански кораб. Осигурен е от една нюйоркска организация. Техните хора ще посрещнат кораба и ще ви помогнат да се установите.

— Ами къщата на баща ми в Грюнвалд? Не смяташ ли, че ще мога да си я върна?

— Наистина ли я искаш? Ще можеш ли да живееш в нея? Ако *въобще* успееш да си я върнеш, в което се съмнявам.

Думите му я зашеметиха. После внезапно, докато й говореше, той осъзна какво е било посланието на Манфред. Точно затова е изпратена Ариана при стария приятел от детинство на съпруга й. Той е знаел, че Жан-Пиер ще намери решение. И сега беше сигурен, че това е правилният избор.

Питаше се единствено дали тя е достатъчно добре, за да пътува. Но от дългия си опит с хората, на които беше помагал през последните шест години, знаеше, че ще изминат месеци, преди да се оправи.

Просто беше изгубила прекалено много, а деветте дни на лудо препускане през Германия, след шока от смъртта на Манфред, са прелели чашата. Точно това я безпокоеше в действителност — умората, изтощението, глада, прекалено многото ходене, прекалено силната мъка, прекалено голямата загуба. Проблем беше и това, че може би дълго време нямаше да има друг кораб.

— Ще го направиш ли? — Очите на Жан-Пиер не се отместваха от нейните. — Това може да е съвсем нов живот.

— Ами Герхард? Не мислиш ли, че може да е отишъл в Лозана в края на краищата? Или да е останал в Цюрих? Ако отида там, може да го открия.

Но сега надеждата беше напуснала и нейните очи.

— Почти съм сигурен, Ариана. Няма абсолютно никаква следа от него, а ако беше жив, все щеше да има нещо. Мисля, че е станало така, както ти казах. И двамата с баща ти трябва да са били убити.

Тя поклати бавно глава и се опита да приеме крайните факти. Беше изгубила всички. Можеше да се отпусне и да умре като тях или да продължи.

Тя погледна Жан-Пиер, който седеше в инвалидния си стол до леглото ѝ и, борейки се със замайването и гаденето, кимна. Някакъв инстинкт дълбоко в нея я накара да изрече думите, но гласът ѝ прозвуча като чужд.

— Добре. Ще замина.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

Огромният черен ролс на Жан-Пиер навлезе бавно в пристанището на Хавър. Ариана седеше на задната седалка помръкнала.

Почти не проговориха през целия път от Париж. Пътищата бяха задръстени с камиони, джипове и малки конвои, които превозваха екипировка между Париж и пристанището. Но положението около Париж се беше оправило и въпреки цвета на армейските превозни средства, пътищата изглеждаха почти нормални.

Жан-Пиер я беше наблюдавал мълчаливо през по-голямата част на пътуването. За пръв път през всичките години, когато помагаше на бездомни бежанци, съкрушени и изплашени, той усети, че му липсват думи, с които да предложи утеха. Погледът ѝ говореше ясно, че никой не може да ѝ каже нещо, което да облекчи ужасния ѝ товар.

Докато пътуваха напред, тя се почувства зашеметена от действителното си положение. Не беше останал никой в този свят, когото тя да обича и към когото да се обърне. С никого не можеше да сподели спомените от миналото си, никой нямаше да я разбере без обяснения, няма да помни брат ѝ, баща ѝ, къщата в Грюнвалд... майка ѝ... фройлайн Хедвиг... летата край езерото... или смеха на масата зад гърба на Бертолд... Никой, който да е помирисвал химиите на Герхард, когато те се възпламят. Нито пък щеше да има някой, който да познава Манфред, не и в този нов свят, в който отиваше. Няма да има никой, който да разбира какво е да си затворен в онази килия. Нападната от Хилдебранд... после спасена от Манфред, отведена тайно във Ванзее. С кого въобще ще може да сподели спомена за *яхнията*, която направи от дробчета, за цвета на покривката на леглото в онази първа стая или за погледа му, когато я любя за пръв път, или за допира до лицето му, когато го откри пред Райхстага в Берлин. Никога нищо няма да знаят за последната година от живота ѝ, нито за изминалите двайсет.

Докато се носеше напред заедно със Сен Марн по пътя към кораба, който щеше да я отведе завинаги, тя не можеше да повярва, че

някога ще сподели нещо с някого.

— Ариана? — сепна я той с плътния си глас с френски акцент.

Не смееше да ѝ проговори тази сутрин, преди да тръгнат за Хавър. Тя беше прекалено болна, за да стане. Предния ден беше припадала два пъти. Жан-Пиер забеляза, че сега тя изглежда малко по-силна и се молеше наум да е достатъчно здрава, за да оцелее от пътуването до Ню Йорк. Стига да успее, ще я приемат в Щатите. Съединените щати бяха разтворили обятия за бежанците от войната.

— Ариана? — проговори ѝ той отново нежно.

Тя бавно се завърна от далечината на мислите си.

— Да?

— Много дълго ли бяхте заедно с Манфред?

— Почти година.

Той кимна бавно.

— Предполагам, че точно сега една година ти изглежда като цял живот. Но — една лека усмивка се опита да ѝ предложи надежда — на двадесет годината изглежда нещо огромно. След двацет години няма да изглежда прекалено дълго.

— Предлагаш ми да го забравя ли? — попита сухо тя.

Беше вбесена от това, което може би щеше да ѝ отговори, но той поклати тъжно глава.

— Не, мила моя, ти няма да го забравиш. — За миг той се замисли за жена си и дъщеря си, изгубени само преди три години и болката изпепели сърцето му. — Не, няма да забравиш. Но смятам, че след време болката ще се притъпи. Няма да бъде така непоносима, както сега. — Сложи ръка на рамото ѝ. — Бъди благодарна, Ариана, че все още си млада. За теб нищо не се е свършило.

Той се опитваше да я сгрее, но не успя да прочете никаква надежда в прекрасните ѝ големи, сини очи.

Когато най-после стигнаха Хавър, той не напусна колата, за да я придружи до кораба. Прекалено сложно беше да се вади от багажника инвалидната количка и шофьорът да му помага да се намести в нея. Сега вече не можеше да направи нищо повече за нея. Беше организирал заминаването ѝ за Ню Йорк, а там знаеше, че за нея ще се погрижи женската помощна организации.

Пресегна се през отворения прозорец към нея. Тя стоеше там с малък картонен куфар, който неговата икономка донесе от мазето и го

напълни с някои от дрехите на жена му, но вероятно никоя от тях нямаше да ѝ стане. Беше толкова дребна и приличаше на дете, както беше застанала там, очите ѝ толкова огромни върху невероятно изящно гравираното ѝ лице, че той се зачуди внезапно дали не е сгрешил, като ѝ уреди този преход. Вероятно наистина беше прекалено крехка да издържи пътуването. Но щом се е справила с шестстотинте мили от Берлин — пеша, с кола, с кон и каруца, с джип — девет изпълнени с опасности дни, тя със сигурност ще успее да издържи още една седмица, докато прекоси океана. Щеше да си заслужава да го направи, само за да се отдалечи на такова разстояние от кошмара и да открие нов живот в нова земя.

— Ще ми се обадиш как си, нали?

Чувстваше се като баща, който изпраща скъпото си дете на училище в чужда страна.

На устните ѝ бавно се появи хладна усмивка, после се усмихнаха и сините очи.

— Да, ще се обадя. И, Жан-Пиер, благодаря ти за всичко, което направи.

Той кимна.

— Иска ми се само... нещата да бяха други.

Искаше му се Манфред да е тук, изправен до булката си.

Но тя беше разбрала какво иска да ѝ каже той и кимна.

— На мен също.

После промълви тихо:

— Сбогом, Ариана. Лек път!

Очите ѝ му благодариха за последен път и тя се отправи към кораба, с който щеше да пътува. Обърна се още веднъж, махна тъжно и прошепна *сбогом*, а от очите ѝ се стичаха сълзи.

III
АРИАНА, НЮ ЙОРК

ГЛАВА ПЪРВА

Корабът *Гордостта на пилигримите* носеше подходящо име. Той изглеждаше така, сякаш са го използвали дълго преди да се прехвърлят на *Мейфлауър*. Беше малък, тесен, мрачен и миришеше на плесен. Но беше достатъчно здрав. И препълнен до ръба.

Гордостта на пилигримите беше закупен общо от няколко американски спасителни организации и се използваше предимно от нюйоркската женска организация, която досега беше ръководила четири подобни прехода, при които повече от хиляда бежанци преминаха от разкъсаната от войната Европа в Ню Йорк. Чрез подобни организации Съединените щати бяха осигурили за всекиго хора, които ще го подпомогнат. Бяха наели приличен екипаж, който водеше мъже, жени, деца и старци от съсипана Европа към новия им живот в Щатите.

Всички пътуващи в кораба бяха в доста жалко състояние. Бяха дошли в Париж от други държави или от други райони на Франция. Някои бяха вървели пеш седмици и месеци наред. Други, като някои от децата, се бяха скитали бездомни от години. Никой от тях не беше виждал истинска храна по-дълго, отколкото можеше да си спомни. Много от тях не бяха виждали море по-рано, да не говорим пък да плават с кораб.

Организацията не успя да намери лекар, когото да наеме за кораба при тези преходи, но бяха наели една забележително компетентна млада медицинска сестра. Досега при всяко пътуване услугите ѝ бяха жизненоважни. Беше акуширала при девет раждания, помогнала беше при няколко тежки аборта, четири сърдечни удара и шест пъти при смърт. Така че Нанси Таунзънд, като корабна сестра трябваше да се примири с мъката по дома, умората, глада, лишенията и отчаяните нужди на хората, които толкова дълго бяха плащали цената на войната.

При последното пътуване имаше четири жени, които почти две години били държани в затвор край Париж, преди американците да дойдат и да ти освободят. Но само две от жените оцеляха от

пътуването до Ню Йорк. Всеки път, докато наблюдаваше пътниците, които се качваха на борда, Нанси Таунзънд знаеше, че не всички ще достигнат Ню Йорк. Често беше лесно да се забележи кои са най-силните и кои не би трябвало да предприемат това пътуване. Но също често се случваше тези, които изглеждаха здрави, да не издържат при тази последна крачка от бягството си. Изглежда, че и дребната, руса жена от долната палуба, която беше в една каюта с още девет жени, беше една от тях.

Младото момиче от Пиренеите беше дотичало при Нанси, като ѝ викаше, че някой умира на долното легло. Щом Нанси видя момичето, тя разбра, че то умира от морска болест, глад, обезводняване, болка, делириум. Беше невъзможно да се каже кое е преляло чашата, но очите ѝ бяха хлътнали, а когато Таунзънд я докосна, челото ѝ беше горещо и изсъхнало от силна треска.

Докато ѝ мереше пулса, сестрата коленичи тихо до нея и направи знак на другите да се отдръпнат. Те се взираха притеснени в Ариана и се чудеха дали тя ще умре същата вечер в каютата им. Преди два дни им се беше случило вече веднъж, четири дни, след като напуснаха Хавър. Дребно, много слабо еврейско момиче, което беше дошло в Париж от Берген-Белзен, не успя да оцелее при последната крачка.

Двадесет минути, след като прегледа Ариана за пръв път, сестра Таунзънд накара да я пренесат в едната от двете изолационни кабинки. Там треската стана още по-силна и се появиха гърчове на краката и ръцете ѝ. Нанси си помисли, че ще изпадне в конвулсии, но не стана така. През последния ден от пътуването им температурата най-после изчезна. Ариана повръщаше непрекъснато и всеки път, когато се опиташе да седне в леглото, кръвното ѝ налягане падаше толкова ниско, че тя припадеше. Не успяваше да си припомни почти нищо от английския си и непрекъснато говореше на отчаян, изплашен немски. Нанси не разбираше нищо, освен имената, които се повтаряха отново и отново... *Манфред... татко... Герхард... Хедвиг...* отново и отново тя изпищяваше: „*Не, Хедвиг!*“, докато се взираше невидяща в очите на американската сестра. А когато късно през нощта се разхълца, беше невъзможно да я успокоят. Понякога Нанси Таунзънд се чудеше дали момичето не е толкова болно, защото вече не му се живее. Нямахше да е първата.

Ариана я погледна неразбиращо последната сутрин. Очите ѝ не бяха така трескави, но бяха изпълнени с мъка.

— Надявам се, че се чувствате по-добре — усмихна се мило Нанси Таунзънд.

Ариана кимна едва-едва и се върна към съня. Тя въобще не видя пристигането на кораба в Ню Йорк, нито Статуята на свободата, чиято ръка с факела блестеше под слънцето. Тези, които можеха, стояха на палубите и викаха лудешки, по лицата им се стичаха сълзи и те се прегръщаха един друг. Най-после бяха успели!

Но Ариана не знаеше нищо за това. Тя не осъзнаваше нищо, докато долу не дойде един офицер, отговарящ за имигрантите. Той поздрави тихо сестрата и прочете докладите. Като цяло те имаха възможност да изпратят повечето пътници при техните спонсори, но тази щеше да почака. Като се имат предвид делириумът и треската, искаха да са сигурни, че тя не носи някаква болест. Офицерът поздрави сестрата, че е сложила момичето в изолационното. Погледна спящото момиче, после униформената жена и повдигна вежди въпросително.

— Какво смятате, че е?

Сестрата направи тихо знак към коридора и те я оставиха да спи.

— Не мога да кажа със сигурност, но вероятно е била измъчвана по някакъв начин или пък е била в някой от лагерите. Просто не знам. Ще трябва да я прегледате.

Той кимна в отговор, като погледна със съчувствие през отворената врата.

— Някакви отворени рани, инфекции, очевидни наранявания?

— Нищо, което мога да видя. Но повръщаше по целия път през Атлантика. Смятам, че трябва да я наблюдавате. Може да има вътрешно увреждане. Съжалявам — погледна го тя с извинение. — Просто за нея въобще не съм сигурна.

— Не се притеснявайте, мис Таунзънд. Затова ни я предавате. Сигурно ви е ангажирала доста.

Той отново погледна температурните карти. Но сестрата бавно се усмихна към пристанището.

— Да, но тя успя. — Очите ѝ се върнаха на неговите. — Мисля, че сега вече ще живее. Но за известно време там...

— Мога да си представя.

Той запали цигара и се загледа надолу към другите, които напускаха кораба. Изчака двама санитарии да дойдат и нежно премести момичето на носилка. Ариана се размърда леко и с един последен поглед към сестрата, която беше поддържала живота ѝ, тя напусна кораба. Нямахме никаква представа къде я носят, но и не я интересувахме особено.

ГЛАВА ВТОРА

— Ариана?... Ариана... *Ариана...*

Гласът сякаш я викаше от голямо разстояние и когато го слушаше, тя не бе сигурна дали това е майка ѝ или фройлайн Хедвиг, но който и да беше, тя не можеше да накара себе си да отговори. Чувстваше се ужасно изморена и натежала, беше отишла надалече и ѝ струваше прекалено големи усилия да се завърне.

— Ариана...

Гласът беше толкова настоятелен! Ариана се намръщи леко в съня си. Имаше усещането, че се връща отнякъде много далече. В края на краищата ще трябва да им отговори... но тя не искаше... *те какво искат?*

— Ариана...

Гласът продължаваше да я вика и като че ли измина дълго време, преди тя да отвори очи. Видя висока сивокоса жена, облечена в черно. Тя носеше черна пола и черен пуловер, а косата ѝ беше опъната назад в тежък възел. Галеше със силна, хладна ръка косата на Ариана, разпиляна по възглавницата. Когато отдръпна ръката си, Ариана видя огромен диамантен пръстен на лявата ѝ ръка.

— Ариана?

Момичето откри, че гласът сякаш го е напуснал и че може само да кимне в отговор. Не успяваше да си спомни какво се е случило. *Къде е? А преди това къде е била? Коя е тази жена?* Всичко в ума ѝ беше разбъркано и не намираше мястото си. *На кораб ли е? Или в Париж?... Берлин?*

— Знаеш ли къде си?

Усмивката беше също толкова нежна, колкото и ръката, която бе оправила разбърканата коса на Ариана. Говореше на английски. Сега Ариана си спомни или поне така си мислеше, докато гледаше въпросително жената.

— Ти си в Ню Йорк. В болница. Доведохме те тук, за да сме сигурни, че всичко е наред.

Странно, но доколкото те можеха да кажат, тя беше добре.

Рут Лийбмън беше разбрала досега, че около тези хора има много неща, които човек не знае и не може да знае, а и *няма право* да пита.

— Чувстваш ли се малко по-добре?

Лекарят беше казал на Рут, че не могат да открият причината за изтощението, дълбокия сън и слабостта ѝ, като се изключи, разбира се, повръщането и треската, докато е била на кораба. Но вече бяха сигурни, че някой трябва бързо да направи усилие и да дръпне обратно момичето от ръба на пропастта, където то все още се люлееше. Тяхното мнение беше, че момичето просто се е отказало да се бори за живота си. Сега трябваше да се намеси някой и да я върне обратно, преди да е станало прекалено късно. Като ръководителка на доброволците от нюйоркската женска организация, Рут Лийбмън беше дошла сама да види момичето. За втори път идваше на посещение. Първия път, въпреки лекото докосване до косата ѝ и настоятелното повтаряне на името ѝ, Ариана не помръдна.

Рут я огледа мълчаливо и хвърли крадешком поглед към дясната ръка на момичето, за да види дали няма татуирани цифри. Но нямаше нищо. Била е сред големите късметлии, ако е избягнала тази съдба. Може да е била скрита в някое семейство или да е била сред по-специалните жертви, тези, които не бяха белязани с номера, а ги използваха по други начини. Спокойното, спящо лице на дребничката руса красавица не издаваше нищо. Всичко, което знаеха за нея, беше името ѝ и това, че спонсорите ѝ са уредени чрез френската организация на Сен Марн за бежанците. Рут знаеше малко за този човек — инвалид, загубил във войната жена си и дъщеря си.

И тя беше преживяла своите трагедии, откакто Пърл Харбър^[1] въввлече Америка във войната. По-рано имаше четири здрави, щастливи деца. Сега имаше две дъщери и само един син. Саймън беше свален над Окинава, а в Гуам едва не изгубиха Пол. Когато дойде телеграмата, Рут щеше да припадне. Но с твърдо изражение и треперещи ръце, тя се затвори в кабинета на съпруга си. Сам беше в офиса. Момичетата бяха някъде горе. В ръцете си тя държеше хартиятката, която толкова приличаше на първата... Хартиятката, която щеше да ѝ открие съдбата на последния ѝ син. Рут реши да посрещне сама новината. Но когато прочете телеграмата, тя получи шок от изпитаното облекчение. Пол беше само ранен и щеше да се завърне в

Щатите през следващите седмици. Когато се обади на Сам, изпадна в истерично ликуване. Вече не ѝ се налагаше да поддържа желязното си спокойствие. За тях войната приключи. Радостта ѝ даде нова енергия на всяко нейно движение и мисъл. Тя се разстрои от докладите за ужасите, причинени от германците. Почувства някаква особена вина за това, че не беше страдала толкова, колкото евреите в Европа. Отдаде се на доброволческата си работа. Сега се грижеше за тези хора с още по-голяма обич и състрадание. Благодарността за избавлението на Пол я заливаше в часовете, прекарани с тях. Помагаше им да открият непознатите спонсори, качваше ги на влакове към далечни градове на юг или Средния Запад, а сега посещаваше това дребно, изплашено момиче.

Ариана я изгледа напрегнато, после затвори очи.

— Защо съм тук?

— Защото беше много болна на кораба, Ариана. Искрахме да сме сигурни, че нищо не се е объркало.

Но при тези думи Ариана се усмихна с уморена ирония. Как можеха да са сигурни в това? *Всичко* се беше объркало.

Тя се повдигна бавно с помощта на по-възрастната жена, глътна малко от горещия бульон, който беше оставила сестрата, после се отпусна назад изтощена. Дори и това усилие ѝ дойде твърде много. Рут Лийбмън пооправи възглавниците на момичето и погледна в тъжните сини очи. И тогава разбра това, което казваха лекарите. В тези очи имаше нещо ужасяващо, което говореше, че момичето, което лежи там, вече е изгубило всяка надежда.

— Германка ли си, Ариана?

Тя кимна в отговор и затвори очи. Какво означаваше да си германец сега? Тя беше просто бежанка като всички останали, избягала от Берлин преди три седмици. Рут видя как потрепват клепачите на момичето, когато то си припомни това и докосна нежно ръката му. Ариана отново отвори очи. Вероятно имаше нужда да поговори с някого, да го каже на глас, за да не я преследват повече призраците.

— Сама ли напусна Германия, Ариана?

Отново Ариана само кимна.

— Искало се е голяма смелост да го направиш. — Говореше внимателно и ясно. Сестрата ѝ каза, че Ариана говори английски, но тя

не беше сигурна доколко добре го знае. — Колко дълго пътува?

Ариана погледна кроткото лице с подозрение, но после реши да отговори. Дори тази жена да беше от армията, полицията или имиграционните власти, това също вече нямаше значение. За миг се замисли за безкрайните разпити в ръцете на капитан фон Райнхарт, но това само върна мислите ѝ за Манфред. Стисна очите си за миг, после ги отвори и две огромни сълзи се стекоха бавно по бузите ѝ.

— Пътувах шестстотин мили... до Франция.

Шестстотин мили?... И откъде? Рут не посмя да попита. Очевидно дори само при докосването до спомените мъката сграбчваше отново момичето.

Рут Лийбмън беше жена, която никога не се отказваше от надеждата. Това ѝ поведение се предаваше и на другите и точно затова беше така изключителна в този вид работа. Когато беше по-млада, тя искаше да стане социален работник, но като съпруга на Самюъл Лийбмън ѝ бяха отредени малко по-други неща.

Сега седеше притихнала и наблюдаваше Ариана. Искеше ѝ се да разбере болката на младото момиче, да узнае как може да помогне.

— Твоето семейство, Ариана?

Произнесе думите съвсем тихо, но беше явно, че Ариана все още не беше подготвена да чуе точно тези думи. Тя се поотпусна и се разплака, после седна в леглото и поклати глава.

— Няма ги вече... всички тях... баща ми... брат ми... моят... — започна да изрича съпруг, но ѝ беше невъзможно да продължи и Рут я прегърна, без да се замисля повече. — Всички тях... всички. Нямам си никого... никъде... *нищо*.

Нова вълна на мъка и ужас я заля. Чувстваше се измъчена от всичко това, докато лежеше и се молеше животът да свърши.

— Сега не можеш да гледаш назад, Ариана — говореше ѝ меко Рут Лийбмън, докато я държеше в прегръдките си и за миг Ариана се почувства сякаш е открила майка в тази жена, която я държеше, докато тя плачеше.

— Трябва да гледаш напред. Това е нов живот за теб, нова страна... а хората, които си обичала в онзи, другия живот, никога няма да те напуснат. Те са тук, с теб. Ариана, ти винаги ще ги носиш в душата си.

Както и тя носеше Саймън... точно както и тя никога нямаше да загуби първородния си син. Тя вярваше в това и Ариана забеляза искрица надежда, докато се притискаше до високата, слаба жена, чийто оптимизъм и сила бяха почти осезаеми, когато очите им се срещнаха и задържаха.

— Но какво да правя сега?

— Какво си правила преди?

Но дори Рут осъзна, че въпросът е глупав. Въпреки че изглеждаше на повече години от умората около очите, беше очевидно, че момичето вероятно не е на повече от осемнайсет.

— Въобще работила ли си?

Ариана поклати глава.

— Баща ми беше банкер.

После въздъхна. Всичко онова беше смешно сега. Всички онези смачкани, маловажни мечти.

— Щях да продължа в университета след войната.

Но дори и тя знаеше, че никога не би използвала образованието си. Щеше да се омъжи и да има деца, да дава обеди и да играе карти като останалите жени. Дори и с Манфред тя не би правила нищо друго, освен да пътува между градската им къща и имението в края на седмицата и през ваканциите, за да е сигурна, че всичко за съпруга ѝ е в ред... А, разбира се, щеше да има деца.

Наложи ѝ се отново да стисне очи.

— Но всичко това беше толкова отдавна. Вече няма значение.

Нищо няма значение. И си личеше.

— На колко години си, Ариана?

— Двайсет.

Пол беше само две години по-голям, а Саймън щеше да бъде на дваайсет и четири. Възможно ли е тя да е само на дваайсет и да е стигнала толкова далече? И как така се е разделила със семейството си. Но докато я наблюдаваше, Рут си отговори на въпроса и усети отново болка в сърцето си за момичето. Ариана беше така опустошително красива, дори и в сегашното си състояние — с тези огромни, тъжни, сини очи. Рут внезапно се почувства сигурна, че нацистите са я използвали. За миг ѝ стана ясно какво е застигнало Ариана по време на войната. И точно затова не са я убили, не са белязали тялото ѝ, не са татуирали ръцете ѝ. Когато осъзна напълно това, сърцето ѝ се сви за

момичето и трябваше да се бори със сълзите, които напиха в очите ѝ. Сякаш бяха взели едно от обичните момичета на Рут и го бяха използвали така, както Ариана. Мисълта за това я поболяваше.

За един дълъг миг между двете жени настъпи мълчание, после Рут взе нежно ръката на Ариана.

— Трябва да забравиш всичко, което е зад теб. Всичко. Трябва да си позволиш да имаш нов живот.

Иначе това щеше да я измъчва винаги. Очевидно беше момиче с добро възпитание, но ако се остави, кошмарът ѝ с нацистите ще съсипе живота ѝ. Може да завърши като алкохоличка, като уличница, полудяла да отиде в някое болнично заведение или пък да си лежи в леглото си в болницата *Бет Дейвид*, ако избере да умре. Но докато държеше ръката на Ариана, Рут обеща нещо пред себе си — да даде на това дребно, съкрушено дете нов шанс в живота.

— От днес, Ариана, всичко е ново. Нов дом, нова страна, нови приятели, нов свят.

— Ами моите спонсори?

Ариана гледаше тъжно Рут, която ѝ отговори неясно.

— Ще трябва да им се обадим. Искрахме първо да се убедим, че си добре. Не искахме да ги плашим, преди да сме сигурни.

Но истината беше, че им се бяха обадили — еврейско семейство от Ню Джърси, които бяха направили това, което смятаха за свой дълг, но не бяха особено развълнувани. Едно младо момиче щеше да е проблем. Те си имаха бизнес, а ползата от нея щеше да бъде малка. Освен това те *мразеха* германците. Бяха казали в женската организация, че искат някого от Франция. И какво, по дяволите, щяха да правят с нея, ако тя лежи в болница в Ню Йорк... Просто предпазна мярка, беше ги уверила Рут, нищо кой знае какво, почти сме сигурни. Но хората бяха резки и неприятни. И Рут не беше сигурна, че ще я приемат. Освен ако... Дойде ѝ една мисъл, докато седеше там. Освен ако убеди Сам да вземат Ариана при тях.

— Всъщност... — Рут Лийбмън погледна замислено Ариана и се изправи в цялата си забележителна височина. Усмивка изгръ бавно по едрите ѝ, добродушни черти и тя отново потупа ръката на Ариана. — Всъщност, трябва да ги видя по-късно тази сутрин. Сигурна съм, че всичко ще се уреди.

— Колко дълго ще трябва да остана тук?

Ариана огледа малката, гола стая. Бяха продължили да я държат в изолация, най-вече заради безкрайните, изпълнени с викове кошмари, но нямаше да я държат още дълго. Рут беше чула сутринта, че ще я местят в отделението.

— Вероятно ще останеш в болницата само още няколко дни. Докато можем да сме сигурни, че си укрепнала. — Тя се усмихна нежно на Ариана. — Нали не искаш да си тръгнеш прекалено бързо, Ариана! Тогава още като излезеш оттук и ще се разболееш наистина. Наслаждавай се на почивката тук.

Но докато се приготвяше да си тръгне, тя усети, че нова вълна от паника залива Ариана, която оглеждаше празната стая ужасена.

— Боже мой, нещата ми... къде са те?

Очите ѝ се втурнаха към очите на Рут Лийбмън, която бързо я увери с топла усмивка:

— На сигурно място са, Ариана. Сестрата от кораба даде куфара ти на шофьора на линейката. Разбрах, че го държат заключен някъде тук. Сигурна съм, че в него ще откриеш всичко, което си сложила там, Ариана. Няма нужда да се безпокоиш.

Но тя беше притеснена. *Пръстените на майка ѝ!* Тя погледна надолу към ръцете си. И брачната ѝ халка, и годежният ѝ пръстен от Манфред бяха изчезнали, както и неговият пръстен-печат. Тя отправи обезумял поглед към по-възрастната жена, която веднага разбра.

— Сестрата сложи ценностите ти в сейфа, Ариана. Вярвай ни малко. — После гласът ѝ омекна. — Войната свърши, дете. Сега си в безопасност.

Наистина ли? Ариана се чудеше. Беше ли в безопасност и имаше ли това значение?

След няколко минути тя позвъни за сестрата, която дойде бегом. Беше любопитна да види момичето, за което всички говореха. Онова, което избягало от лагерите в Германия и което беше спало цели четири дни наред.

Ариана изчака нетърпеливо, докато жената донесе куфара.

— Къде са пръстените ми? От ръцете ми? Английският ѝ беше малко *ръждясал*.

Учителят ѝ не ѝ беше давал уроци отпреди войната.

— Съжалявам... носех пръстени?

— Така ли?

Сестрата изглежда не знаеше нищо и хукна да провери. Върна се след миг с малък плик. Ариана го грабна от нея и го стисна здраво в ръка, а после го отвори, след като сестрата излезе от стаята. Всички бяха там — тясната златна халка, която я свърза с Манфред, годежният пръстен, който той ѝ даде на Коледа, и неговият пръстен, който носеше зад другите, за да не изпадне.

Очите ѝ отново се напълниха със сълзи, когато плъзна пръстените на ръцете си. Щом направи това, тя разбра, че през двайсет и двата дни, откакто напусна Берлин, е била много по-болна, отколкото е осъзнавала. Когато отпусна ръцете си надолу, пръстените паднаха в скута ѝ. Девет дни, за да стигне до Париж, два дни на изтощение, мъка и ужас там, седем дни отчайващо болна в океана и сега четири дни в тази болница. Двайсет и два дни... изглеждаха ѝ като двайсет и две години... Само преди четири седмици беше в прегръдките на съпруга си, а сега няма да го види повече.

Стисна здраво пръстените в лявата си ръка и разхълцана, но непоколебима, тя се стегна.

Отвори куфара. Дрехите, които икономката на Жан-Пиер дьо Сен Марн ѝ беше сложила, все още стояха подредени. След първите два дни на кораба тя беше прекалено зле, за да се движи и преоблича. Под тях имаше допълнителен чифт обувки, а под тях беше пакетът, който тя търсеше отчаяно. Пликът със снимките и малката кожена книга със скривалището, в което все още лежаха скъпоценностите на майка ѝ. Тя извади бавно големия красив смарагд и по-малкия диамантен пръстен-печат, който ѝ даде баща ѝ в нощта, преди да замине. Но тя не си сложи никой от тях, просто ги държеше и ги гледаше. Те бяха единствената ѝ собственост, единствената ѝ сигурност, единствените ѝ осезаеми спомени от миналото. Само те ѝ останаха от миналото. Само те ѝ останаха от онзи изгубен свят. Двата пръстена на майка ѝ, пръстените ѝ от Манфред, неговия гравирани пръстен-печат от злато и плик със снимки, които показваха един мъж в пълна униформа и щастливо усмихнато деветнайсетгодишно момиче.

[1] Тихоокеанска военноморска база на САЩ, чието нападение от японските въоръжени сили става повод за активно включване на САЩ във Втората световна война. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

Секретарката пред личния офис на Сам Лийбмън пазеше входа му като ангел отмъстител с меч в ръка. Никой, дори жена му и децата му, нямаше право да влиза, ако не е повикан. Когато си беше у дома, той беше изцяло техен, но когато беше на работа, това беше неговият свещен свят. Всички в семейството знаеха това, особено Рут, която рядко идваше в офиса му, ако нямаше нещо изключително важно, а точно по такава причина тя седеше сега там.

— Но той може да е зает часове наред.

Ребека Грийнспън погледна съпругата на работодателя си с леко раздражение. Рут Лийбмън чакаше от почти два часа. А мистър Лийбмън ѝ беше наредил никой да не го безпокои.

— Щом не е ходил днес на обяд, Ребека, все ще трябва да излезе рано или късно, за да яде. А аз мога да поговоря с него, докато се храни.

— Не може ли да почака до вечеря?

— Ако можеше, нямаше да съм тук. Нали?

Тя се усмихна учтиво, но твърдо на момичето, което беше почти на половината от нейните години. А и на половината от височината ѝ.

Рут Лийбмън имаше впечатляващ вид — висока, с широки рамене, но не мъжкарана. Усмивката ѝ беше топла, очите ѝ — кротки. Но тя изглеждаше като джудже пред изумителната височина на съпруга си. Самюъл Джулиънс Лийбмън беше метър и деветдесет и шест по чорапи, имаше широки рамене, рунтави вежди и лъвска грива, за която неговите деца го закачаха. Косата му беше почти с цвета на пламък. Сега, като поостаря, тя избледня малко и се беше поуспокоила до меднобронзово, като увеличаващите се сиви косми покриваха все повече червените. Най-големият му син, Саймън, беше червенокос също като него, но останалите деца имаха тъмни коси като съпругата му.

Той беше човек на разума, милосърдието и добротата, а в света на bankerите имаше голямо влияние. Къщата *Лангендорф и Лийбмън* беше издържала дори кризата през двадесет и девета, а през двайсетте

години след създаването ѝ беше се превърнала в уважавана от всички инвеститорска къща. А един ден Пол щеше да замести баща си. Това беше мечтата на Сам. Разбира се, винаги беше предполагал, че това ще бъдат Саймън и Пол. Но сега цялата мантия щеше да падне върху плещите на по-малкия му син, още щом се изправи на краката си.

Най-после, в три часа, вратата към вътрешното светилище се отвори и гигантът с лъвската грива се показа в тъмен костюм на тънко райе, с мека шапка, веждите му бяха свити, а в ръката си държеше куфарчето си.

— Ребека, отивам на среща.

После удивен видя, че Рут седи в един стол на другия край на стаята и чака търпеливо. За миг ужасът го сграбчи.

Сега какво?

Тя се усмихна палаво на съпруга си и тревогата му избледня. Той ѝ отвърна с усмивка и я целуна нежно, както си стояха един до друг в преддверието, а секретарката изчезна дискретно.

— Това не е начинът, по който трябва да се държат уважавани възрастни хора, Рут. Със сигурност не и в три следобед.

Тя го целуна леко и плъзна ръце около врата му.

— Ами ако се престорим, че е по-късно?

— Тогава ще изпусна срещата, за която вече съм закъснял — разсмя се той. — Добре, мисис Лийбмън, какво сте си наумила? — Той седна и запали цигара в очакване. — Ще ти дам точно десет минути, така че нека разрешим бързо въпроса, какъвто и да е той. Смяташ ли, че ще можем?

Очите му проблясваха над цигарата и тя се засмя. Бяха прословути с дълготрайните си битки на волята. Тя си имаше свои идеи по някои въпроси, а и Сам си имаше неговите и когато не бяха в пълна хармония, битките можеха да продължат седмици наред.

— Какво ще кажеш да съкратим тази?

Усмивката му стана по-широка. През двайсет и деветте години на брака им те бяха научили, че компромисът в края на краищата извлича най-доброто от всеки един.

— Бих искала. Зависи от теб, Сам.

— О, боже, Рут... само това не повтаряй отново. Последния път, когато ми каза, че нещо зависи от мен, ти почти ме подлуди с тази кола за Пол, преди да отиде в армията. *Зависело от мен*, скъпа моя, а ти

вече му я беше обещала, още преди да ме попиташ. *Зависи от мен.* — Той се засмя. — Добре, какво има?

Лицето ѝ се натъжи. Тя реши да мине направо на въпроса.

— Искам да подпомогнем едно момиче, което доведохме в тази страна преди няколко дни, Сам. Женската организация я докара с кораб. Откакто е тук, тя е в *Бет Дейвид*, а семейството, което щеше да я спонсорира, не я иска. — В очите ѝ имаше горчивина и гняв. — Искали францужойка. Какво, френска камериерка от холивудски филм може би или пък френска уличница?

— Рут! — изгледа я той неодобрително. Много рядко тя говореше толкова остро. — Каква е тогава?

— Германка — каза тихо Рут и Сам кимна.

— Защо е в болница? Много ли е болна?

— Не съвсем — въздъхна Рут и започна бавно да обикаля стаята. — Не знам, Сам. Мисля, че е съкрушена. Лекарите не могат да намерят и следа от някаква болест, а със сигурност не е нещо заразно. — За един дълъг миг Рут се поколеба. — О, Сам, тя е толкова... няма никаква надежда. Тя е на двасет години, а е загубила цялото си семейство. Това може да разбие сърцето ѝ.

Тя го гледаше с молба.

— Но с всички тях е така, Рут — въздъхна той леко. От месец насам те започнаха да научават все повече за ужасите в лагерите. — Не можеш да доведеш всички вкъщи.

Истината беше, че въпреки всичката работа, която вършеше в женската организация, тя никога не бе искала да води някого вкъщи.

— Сам, моля те...

— Ами Джулия и Деби?

— Какво за тях?

— Как ще се почувстват те, ако има едно съвсем непознато момиче у дома?

— Как ще се почувстват те, ако изгубят цялото си семейство, Сам? Ако не могат поне да съчувстват на другите хора за проблемите им, то тогава ние сме се провалили като родители. *Имаше война, Сам.* Ще трябва да разберат това. Ние всички трябва да понесем последиците.

— Ние *страдахме* от последиците.

Мислите на Сам Лийбмън веднага отидоха към най-големия му син.

— Всички ние. Искаш много от семейството, Рут. Ами когато Пол се върне у дома? Вероятно ще му е трудно да има някой съвсем чужд тук, докато се опитва да се справя с проблемите, които ще има с крака си, а и... — Сам спря, неспособен да продължи, но Рут веднага разбра. — Когато се върне у дома, той ще трябва да преодолее много удари. Рут, знаеш го. И няма да му е по-лесно, ако вкъщи има непознато момиче.

Високата, тъмнокоса жена се усмихна на съпруга си.

— Може да има точно обратния ефект. Всъщност смятам, че може да е доста добре за него.

И двамата знаеха прекалено добре с какво ще трябва да се справя Пол, когато се върне вкъщи.

— Но не това е въпросът. Въпросът е в това момиче. Имаме стая в дома си за нея. Това, което искам да знам, е дали ще ми разрешиш да я доведе да живее у дома с нас, за малко.

— Колко е това *малко*?

— Не знам, Сам. Реално погледнато, шест месеца, година. Тя няма семейство, няма никакви приходи, нищо. Но изглежда добре образована и говори английски доста добре. С времето, когато се справи от шока, причинен от всичко, което се е случило, предполагам, че ще може да си намери работа и да се погрижи за себе си.

— А ако не успее, какво ще правим с нея? Ще я задържим завинаги?

— Разбира се, че не. Вероятно ще можем да обсъдим това с нея. Ще ѝ предложим да я вземем за шест месеца и можем да продължим срока с още шест. Но още от самото начало ще ѝ кажем ясно, че след една година ще трябва сама да се грижи за себе си.

Сам знаеше, че тя е победила. По свой си начин тя винаги побеждаваше. Дори когато той си мислеше, че е спечелил, тя все някак успяваше да наложи своето.

— Мисис Лийбмън, смятам, че сте ужасно убедителна. Радвам се, че не работите за някоя от конкурентните фирми.

— Това означава ли *да*?

— Означава, че ще премисля нещата. — Помълча, после продължи. — Къде е тя?

— Болницата *Бет Дейвид*. Кога ще я видиш?

Рут Лийбмън се усмихна, а съпругът ѝ въздъхна и остави пурата си.

— Ще се опитам да я видя, когато се връщам довечера у дома. Тя ще познае ли името ми, ако ѝ кажа кой съм?

— Би трябвало. Бях с нея цяла сутрин. Просто ѝ кажи, че си съпругът на Рут, от доброволците. — Тя забеляза, че той е притеснен от нещо. — Какво има?

— Обезобразена ли е?

Рут се приближи до него и докосна нежно лицето му.

— Разбира се, че не.

Обичаше слабостите и страховете, които виждаше понякога в него. Това я караше да осъзнава силата му и го показваше в една почовечна светлина. Когато забележеше тези неща, тя започваше да го обича още повече. Погледна го с лека усмивка и намигна.

— Всъщност тя е много симпатична. Но е толкова, толкова отчайващо самотна сега... ще разбереш, когато я видиш. Сякаш е загубила всяка надежда.

— Вероятно е така, след всичко, което е преживяла. Защо да вярва на когото и да било сега? След всичко, което са правили на тези хора...

В очите на Сам Лийбмън внезапно се появи пламък. Подлудяваше го мисълта за това, което правеха онези копелета. Когато прочете първите доклади за *Аушвиц*, той седя сам в кабинета си, чете, мисли и се моли, а накрая плака цяла нощ. Погледна отново Рут, докато посягаше за шапката си.

— Има ли ти доверие?

Рут се замисли за минута.

— Така мисля. Доколкото въобще може да се довери на някого сега.

— Добре тогава. — Той хвана куфарчето си. — Ще отида да я видя.

Той я гледа един дълъг миг, после се отправи към асансьора.

— Обичам те, Рут Лийбмън! Ти си чудесна жена и аз те обичам.

Тя го целуна нежно в отговор, а после, точно преди да се отворят вратите пред тях, му каза:

— И аз те обичам, Сам. И така, кога ще ми кажеш?

Той завъртя очи, когато вратите се отвориха и те влязоха в асансьора.

— Ще ти кажа довечера, когато се прибера у дома. Така става ли?

Усмихваше ѝ се и тя кимна щастливо, после го целуна по бузата, когато той се отправи на срещата си, а тя се качи в новия си шевролет и пое към къщи.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

В болничната си стая Ариана си седя тихо в леглото цяла сутрин, гледа навън през прозореца към ярката дневна светлина, а когато това стана уморително, се загледа в пода на стаята си. После дойде една сестра, за да я накара да походи. След няколко немощни опита да допълзи до края на коридора, като се подпира на перилата и по вратите, най-накрая тя се върна в леглото. Но след обяда ѝ казаха, че ще я местят и до вечеря тя се намери в гъмжащото отделение. Сестрата ѝ каза, че ще ѝ се отрази добре да види други хора, но много скоро Ариана поиска да сложат параван около нея. Заслушана в смеховете и шумовете, като усещаше миризмата от подносите с вечеря навсякъде около нея, Ариана лежеше отчаяна в леглото си и постоянно ѝ се гадеше. Тя все още държеше кърпата до устата си, а очите ѝ се бяха насълзили след поредните безрезултатни напъни, когато се почука на паравана, който я закриваше от другите. С паника в очите, тя остави кърпата и погледна нагоре.

— Кой е?

Не че имаше значение. Тя не познаваше никого тук. Думите ѝ бяха изречени съвсем тихо, а очите ѝ сякаш станаха по-големи, когато някакъв огромен мъж се появи иззад паравана. Никога не беше се чувствала по-дребна, нито по-изплашена, отколкото в този момент, когато Самюъл Лийбмън сведе поглед към нея, тя видимо се разтрепери и трябваше да се сдържи да не изкрещи.

Кой е този? Какво иска от нея? С меката шапка и костюма си той изглеждаше толкова официален, че тя беше сигурна, че той е от полицията или от имиграционните власти. Дали щяха да я изпратят обратно във Франция?

Но мъжът я погледна нежно, очите му бяха кротки и топли, въпреки огромната си височина.

— Мис Трип?...

Това беше името в документите ѝ. Сен Марн беше пропуснал за по-удобно *фон*.

— Да? — почти прошепна тя.

— Как сте?

Тя не посмя да отговори. Трепереше толкова силно, че той не беше съвсем сигурен дали да остане. Тя беше болна, изплашена и самотна. Можеше да разбере защо сърцето на Рут е завладяно от това момиче. Беше прекрасно дете. Докато я наблюдаваше му стана ясно, че тя едва ли е нещо повече от дете.

— Мис Трип, аз съм съпругът на Рут Лийбмън.

Искаше да ѝ подаде ръка, но се страхуваше, че ако помръдне към нея, тя ще изскочи разтреперена от леглото, толкова несигурна изглеждаше, ужасена и готова да се бори.

— Сецате ли се за Рут Лийбмън — жената, която е била тук тази сутрин? От доброволците — опитваше се да ѝ припомни Сам.

В очите ѝ бавно се появи светлина. Дори и в състоянието ѝ на пълна паника името Рут я подсети за нещо.

— Да... да... знам... тя беше тук... днес.

Английският на Ариана звучеше съвсем прилично, дори добре, но тя говореше толкова тихо, че Сам едва успяваше да я чуе.

— Тя ме помоли да дойда да ви видя. И аз реших да мина на път за вкъщи.

Наистина ли? Официално посещение? Хората все още ли правят такива неща?

Ариана се взираше в него удивена, с неразбиращ поглед в очите, после, като си припомни добрите маниери, тя кимна бавно.

— Благодаря ви.

След това, сякаш с огромно усилие, тя протегна малка, безплътна ръка.

— За мен е удоволствие — увери я Сам, въпреки че и двамата знаеха, че това не е точната дума.

Отделението беше абсолютно ужасно. Виковете и стенанията като че ли не намаляваха, а се увеличаваха, докато се опитваха да разговарят. Беше му посочила с ръка да седне на един стол до леглото и сега той седеше там, изглеждаше притеснен и се опитваше да не се взира в нея.

— Мога ли да ви донеса нещо? Имате ли нужда от нещо?

Огромните очи пронизваха неговите, но тя само поклати глава, докато той се укоряваше за глупавия въпрос. Не беше лесно да ѝ се осигури това, от което се нуждаеше.

— Съпругата ми и аз бихме искали да знаете, че имаме желание да ви помогнем с всичко, което можем. — Той въздъхна нервно и продължи. — Трудно е за хората от тази страна да разберат наистина какво се е случило там... но това ни вълнува... дълбоко ни вълнува... И това, че сте оцелели, е чудо, за което трябва да ликуваме. Вие и другите оцелели ще останете като нещо подобно на паметник на онези времена и хора. Но сега трябва да живеете добре, заради себе си и заради тях.

Той се изправи и се приближи до нея.

Трудно му беше да каже тези думи и Ариана го наблюдаваше с широко отворени очи. Какво точно си мислеше той? Знаеше ли, че тя е избягала от Берлин? За какви *други* говори? Или просто има предвид германците, които са оцелели? Но каквото и да имаше предвид, за когото и да се отнася това, беше ясно, че това е човек, който се вълнува много. С огромния си ръст и буйната си коса той изглеждаше толкова различен от баща ѝ и въпреки това тя усети, че в сърцето си го чувства като стар приятел. Това беше мъж, изпълнен с достойнство и съчувствие, мъж, когото тя уважаваше, а и баща ѝ би го оценил.

Тя се наведе напред, сложи леко ръце на широките му рамене и го целуна внимателно по бузата.

— Благодаря ви, мистър Лийбмън. Карате ме да се радвам, че съм тук.

— Така трябва да бъде — усмихна ѝ се нежно той, развълнуван от целувката. — Това е велика страна, Ариана. — За пръв път я наричаше така, но чувстваше, че сега може да го направи. — Ще разбереш какво е да си тук. Това е нов свят, нов живот за теб, ще срещнеш нови хора, нови приятели.

Но докато го слушаше, очите ѝ станаха още по-тъжни. Не искаше нови хора, искаше си старите, а те бяха си отишли завинаги. И сякаш забелязал завърналата се в очите ѝ болка, Сам Лийбмън докосна ръката ѝ.

— Рут и аз сме твои приятели сега, Ариана. Точно затова дойдох да те видя.

И тогава, като осъзна какво ѝ казва той, че е дошъл *да я види*, тук, в болницата, в това забутано отделение, че е дошъл тук, защото го е *грижа* за нея, очите ѝ бавно се напълниха със сълзи.

— Благодаря ви, мистър Лийбмън.

Докато я гледаше и на него му се наложи да се бори със сълзите. Той се изправи бавно, като все още държеше малката ръка и я стисна за миг.

— Сега трябва да вървя, Ариана. Но Рут ще дойде да те види утре. А и аз ще те видя скоро.

Като дете, което изоставяха, тя кимна и се опита да се усмихне, докато се бореше отчаяно със сълзите, които заплашваха да излязат от контрол. И тогава, неспособен да се отдръпне, Самюъл Лийбмън я взе в прегръдките си. Държа я така, като мечок, почти половин час, докато Ариана хълцаше неудържимо. Най-после тя спря, той ѝ подаде носната си кърпа и тя издуха носа си.

— Толкова съжалявам... Не исках да... просто...

— Шшшт... стига. — Той погали леко главата ѝ. — Няма нужда да обясняваш, Ариана. Разбирам те.

Докато наблюдаваше това златно момиче, подобно на нимфа, което беше навело глава в кърпата му върху голямото легло, той се запита как ли е оцеляла. Изглеждаше прекалено крехка да издържи дори един по-тежък миг, но въпреки това усещаше, че под изящно гравираниите черти, под слабичката, дребна и грациозна фигура, има жена, която може би е понесла почти всичко и все още може да го направи. Нещо силно и непобедимо ѝ беше позволило да издържи. Докато гледаше момичето, което току-що беше станало негова трета дъщеря, Сам Лийбмън благодари на Бога, че е успяла.

ГЛАВА ПЕТА

Приготовленията за пристигането на Ариана започнаха със смесица от радост и страхопочитание. Сам се беше върнал вкъщи след срещата си с нея и направо нареди на Рут да измъкне детето от онова отделение на другия ден. Щом лекарите смятат, че Ариана не е болна от нещо, което застрашава децата му, той искаше да я доведат в къщата на *Пето авеню* възможно най-бързо. След вечеря извика момичетата в кабинета си и им обясни, че Ариана ще се присъедини към тях, че е германка, която е изгубила цялото си семейство и че ще трябва за известно време да бъдат мили с нея.

Също като родителите си, Джулия и Деби проявиха съчувствие. Шокът от всекидневните новини, идващи от Германия, беше завладял и тях. И те искаха да предложат подкрепата си.

На следващата сутрин помолиха Рут да ги вземе със себе си при посещението в болницата. Но по този въпрос по-възрастните Лийбмън бяха твърди. Щеше да има достатъчно време за момичетата да се срещат с Ариана вкъщи. Тя беше толкова изтощена от злощастното си пътуване през океана, че Рут се страхуваше техните посещения да не ѝ дойдат прекалено много. Всъщност, по предложение на лекаря, тя се канеше да остави Ариана в леглото през първата седмица вкъщи. След това, ако се почувства по-силна, може да я вземат с тях навън на обяд, вечеря и дори на някой и друг филм. Но беше явно, че първо трябва да укрепне.

Рут се появи в болницата и обяви пред Ариана, че двамата със съпруга ѝ желаят да се премести в техния дом, но не за през следващите шест месеца, както беше казала на Сам в началото, а дотогава, докато тя се нуждае от семейство. Ариана се вторачи в нея абсолютно изумена, убедена, че английският ѝ я е подвел и не е разбрала правилно.

— Извинете ме?

Изучаваше Рут с поглед. Невъзможно беше да е чула това, което чу. Но Рут взе двете ѝ малки ръце в своите и приседна на леглото с усмивка.

— Мистър Лийбмън и аз бихме желали да дойдеш да живееш с нас, Ариана. Дотогава, докато искаш.

Сам беше този, който след като я видя, премахна ограничението от шест месеца до една година.

— Във *вашия* дом?

Но защо ще прави това тази жена? Ариана вече си имаше спонсор, а тази жена и без това беше отделила толкова време само за да е с нея. Сега гледаше благодетелката си, изпълнена със страхопочитание.

— Да, в нашия дом, с нашите дъщери Дебора и Джулия, а след няколко седмици ще си дойде у дома и синът ни. Пол беше в Тихия океан, но наскоро попаднали парчета от шрапнел в коляното му и той скоро ще бъде достатъчно добре, за да пътува.

Не й каза за Саймън. Наистина нямаше смисъл. Просто продължи да бърбори весело, като разказа на Ариана за децата, за да даде време на момичето да подреди мислите си.

— Мисис Лийбмън... — Ариана я гледаше настойчиво. — Не знам какво да кажа.

За момент тя заговори на немски, но познанията на Рут Лийбмън по идиш й помогнаха донякъде да я разбере.

— Не трябва да казваш нищо, Ариана. — По-възрастната жена се засмя внезапно. — Но ако го правиш, трябва да се опитваш да го кажеш на английски, защото иначе момичетата няма да те разберат.

— Отново ли заговорих на немски? Съжалявам. — Ариана се изчерви и за пръв път от седмици се усмихна, когато погледна Рут Лийбмън. — Наистина ли ще ме вземете вкъщи със себе си?

Тя гледаше приятелката си напълно изумена. Двете жени си размениха дълга усмивка и Рут кимна, стиснала здраво ръцете на младото момиче.

— Защо ще правите това? По каква причина? Това ще донесе толкова притеснения за вас и съпруга ви.

Внезапно тя си спомни Макс Томас, който беше останал два дни у тях. Той се е чувствал така, както и тя сега... но онова беше различно. Макс беше стар приятел. И баща й не му беше предложил дома си завинаги. Но като се замисли за това, тя осъзна, че баща й би го направил. Вероятно това беше същото нещо.

Рут я погледна сериозно.

— Ариана, ние искаме да го направим. Защото съжаляваме за всичко, което се е случило.

Ариана я изгледа тъжно.

— Но това не е ваша грешка, мисис Лийбмън. Просто... войната...

За миг Ариана изглеждаше толкова безпомощна и Рут Лийбмън сложи ръка на раменете ѝ, докато галеше меката златиста коса, която падаше по гърба ѝ.

— Дори и тук усетихме ударите на войната, безчестието, ужаса, силната болка.

Когато го каза, тя мислеше за Саймън, който умря за тази страна, но в действителност за какво точно?

— Но никога не сме знаели какво преживявате вие в Европа. Може би, ако знаем, ще успеем донякъде да компенсирате това, което ви се е случило, за да можете да забравите за миг, просто за да започнете на чисто. — Тя се вгледа нежно в момичето. — Ариана, ти все още си толкова млада...

Но Ариана поклати бавно глава:

— Вече не.

След няколко часа Ариана беше откарана с даймлера на Сам Лийбмън до къщата на *Пето авеню*. От другата страна на улицата *Сентръл парк* приканваше с гъстите дървета и ярките цветя. Докато се носеха бавно по алеите на *Парка*, Ариана можеше да види файтоните и младите двойки, които се прегръщаха. Беше красива пролетна утрин в края на май. Това беше първият поглед на Ариана из Ню Йорк. Тя изглеждаше като малко дете, докато седеше там, свита между Самюъл и Рут.

Сам беше напуснал офиса си, за да отиде до болницата и той лично занесе единствения, трогателно малък куфар на Ариана до колата. Още веднъж тя беше събрала в него малкото си скъпоценни вещи и се канеше да измъкне оттам каквото трябваше да облече, щом семейство Лийбмън дойдат да я вземат. Но Рут беше спряла за малко в *Бест и Ко* и кутията, която тя гордо подаде на Ариана, откри кокетна светлосиня лятна рокля, почти с цвета на очите на Ариана, с миниатюрна набрана талия и огромна, меко падаща широка пола.

Облечена в нея, Ариана изглеждаше повече от когато и да било като приказна принцеса и Рут се отдръпна с топла усмивка, за да я огледа. Беше ѝ донесла и бели ръкавици, пуловер и кокетна малка шапка от естествена слама, която се накланяше на една страна и подчертаваше лицето на Ариана. И по някакво чудо обувките, които беше купила Рут, станаха на малкото ѝ краче.

Когато излязоха от болницата, тя изглеждаше като съвсем различно момиче, а докато седеше в красивата шоколадовокафява кола на Сам Лийбмън и оглеждаше града за пръв път, имаше вид повече на туристка, отколкото на бежанка.

Ариана усети в един миг, че се чуди дали може да си поиграе на *да си представим...* Ако затвори очи само за минута, дали ще се почувства сякаш е отново в Берлин, по пътя към къщата в Грюнвалд... Но като при жива рана, тя откри, че докосването до нея все още извиква вълни на нежелана болка. По-лесно беше да държи очите си отворени, да се оглежда наоколо и да преглъща всичко.

От време на време Сам и Рут се усмихваха един на друг над нея. Бяха доволни от взетото решение. Петнайсет минути след като напуснаха болницата, даймлерът спря, шофьорът слезе и отвори вратата. Той беше един похабен от грижи черен мъж със забележителен вид, в черна униформа, черна шапка, бяла риза и вързана на фльонга вратовръзка.

Когато Сам се появи, той докосна шапката си, а после предложи ръката си на Рут. Тя отказа с топъл поглед, като се обърна назад към Ариана и сама ѝ помогна нежно да излезе. Ариана все още не беше възвърнала силите си и въпреки кокетната шапка и роклята, си беше бледа.

— Добре ли си, Ариана?

— Да, благодаря, наред съм.

Но Рут и Сам я наблюдаваха внимателно. Докато се обличаше, тя се беше почувствала толкова отслабнала, че ѝ се наложи да седне и имаше късмет, че Рут е там, за да ѝ помогне. Но Сам наблюдаваше нещо друго в нея — финеса ѝ, елегантността, спокойствието, с което се движеше още от мига, когато се качи в колата. Сякаш най-последно беше навлязла в света, в който си беше напълно у дома. Той откри, че му се иска да ѝ зададе някои въпроси. Това не беше просто добре възпитано и образовано момиче, това беше млада жена от най-висшите

среди, диамант от най-добро качество. А от това трагедията ѝ, че е останала без нищо, ставаше още по-голяма. Но сега тя имаше тях, успокои той себе си, когато тя застана за миг до Рут, загледана с почуда и с лека усмивка към парка. Мислеше си за езерото в Грюнвалд, с дърветата и лодките. Но това можеше да бъде и на друга планета, докато тя стоеше тук и се чувстваше толкова отдалечена от дома.

— Готова ли си да влезеш?

Ариана кимна и Рут я поведе бавно вътре към главната зала, която се издигаше на още два етажа, драпирана с тежко кадифе в бисерен цвят, изпълнена с антики, донесени от пътешествията до Европа преди войната. Имаше картини от Средновековието, статуи на коне, дълги персийски пътеки, малък мраморен фонтан и едно великолепно пиано. В средата на приемната се издигаше към небесата вита стълба, на която стояха две ококорени, източени, тъмнокоси момичета.

Те се взираха в Ариана, без да продумат, след това в майка си и отново в Ариана, чакаха някакъв безмълвен сигнал, после внезапно, сякаш не ги интересуваше какво се очаква от тях, се втурнаха надолу по стълбите и се хвърлиха на врата на Ариана, като викаха, смееха се, скачаха нагоре-надолу и танцуваха от радост.

— Добре дошла, Ариана! Добре дошла у дома!

Съзвучието от викове извика отново сълзи в очите на Рут Лийбмън. Изчезнал беше онзи тържествен момент между възрастните. Момичетата замениха мига, изпълнен с горчивина и сладост, и го превърнаха в празник, какъвто си беше. Една торта чакаше, имаше балони и гирлянди, а Деби беше набрала огромен букет свежи рози от храстите в градината. Джулия беше изпекла тортата, а двете заедно излизаха тази сутрин и купиха на Ариана всички неща, които смятаха, че би искала една дама в нейната напреднала възраст. Три тъмнорозови червила, няколко пудри, две огромни розови пухчета, руж, няколко украшения за коса, фиби от черупка на костенурка, дори и една смешна синя мрежичка за коса, която според Деби щеше да е страхотно модерна до есента. Всички неща бяха опаковани поотделно като подарък и натрупани върху тоалетната масичка в гостната, която Рут беше определила за Ариана предната вечер.

Когато Ариана видя стаята, отново ѝ се доплака. Донякъде тя ѝ напомняше за дълго заключените стаи на майка ѝ в Грюнвалд. Това тук

също беше рай от коприни и атлаз в бонбоненорозово, но тази стая беше още по-хубава, леглото — по-голямо и всичко свежо, съвършено и изпълнено с радост, точно така, както би очаквал човек да изглежда една стая в Америка.

Над леглото имаше огромен балдахин от бял органдин, ватираната покривка беше от прекрасна коприна в розово и бяло. Бюрото беше покрито с цветя и дреболии, имаше огромен старинен гардероб за дрехите и бяла мраморна камина с красиво, позлатено огледало върху нея и изобилие от малки, елегантно тапицирани столове, покрити с розов атлаз. Момичетата можеха да идват и да поседят с Ариана, бърбейки до малките часове. До спалнята имаше малка тоалетна стая, а до нея баня от розов мрамор. Накъдето и да се огледаше Ариана, навсякъде имаше розови рози, а на масата, сложена за петима, беше тортата на Джулия.

Неспособна да намери думи, за да им благодари, Ариана само ги прегръщаше и ту се смееше, ту плачеше. После отново прегърна Сам и Рут. Какво беше това чудо, което я доведе в такъв дом? Сякаш беше изминала един пълен кръг от къщата в Грюнвалд, през миниатюрната килия, където фон Райнхарт я остави, през женските казарми, после през сигурността на къщата на Манфред, а след това навън по широкия празен свят и сега обратно към луксозното удобство на познатия ѝ свят, светът, в който беше израснала, светът на слугите, големите коли и баните от розов мрамор като тази, в която се вираше сега невярваща. Но лицето, което беше уловила за миг в огледалото, не беше вече лицето на младото момиче, което тя познаваше. То принадлежеше на една мършава, изморена непозната, която не беше част от този дом. Сега тя не беше част от нищо, не принадлежеше на никого и ако те искаха да бъдат мили с нея за малко, тя щеше да им разреши и да им бъде благодарна, но никога повече нямаше да разчита на света на розовите мраморни бани.

Всички седнаха тържествено около масата, за да продължат празника и да хапнат от изкусно украсената торта на Джулия. Тя беше изписала *Ариана* с розови листенца върху глазурата и Ариана се усмихна, като се опита, докато ѝ режеха парче от тортата, да се пребори с отчайващото гадене, от което сякаш не можеше да избяга напоследък. Оказа се, че ѝ е много трудно да я изяде и въпреки че момичетата бяха чудесни, тя беше благодарна, когато най-накрая Рут

ги прати навън. Сам трябваше да се връща в офиса, момичетата трябваше да посетят баба си за обяд, а Рут искаше Ариана вече да си ляга. Време беше да я оставят да си почива. Тя извади един халат и едната от четирите нощници, които купи сутринта в *Бест* и Ариана отново остана изумена от подаръците. Бяла дантела и атлаз... розова дантела... син атлаз... всичко беше толкова добре познато и въпреки това сега ѝ се струваше така впечатляващо и ново.

— Добре ли си, Ариана — погледна я изучаващо Рут, когато тя се отпусна на леглото.

— Добре съм, мисис Лийбмън... и всички вие бяхте толкова мили с мен... Аз все още не знам какво да кажа.

— Не казвай нищо. Просто се наслаждавай. — Спря замислена за миг, после погледна Ариана. — Смятам, че донякъде това е нашият начин да живеем с вината.

— Каква *вина*? — изгледа я Ариана объркано.

— Вината, че всички ние бяхме тук в безопасност, докато всички вие в Европа... — Тя спря за миг. — Вие не бяхте по-различни от нас, но въпреки това всички вие платихте цената за това, че сте евреи.

В един миг на неловко мълчание Ариана разбра. Те смятаха, че тя е еврейка. Ето защо я бяха приели като свое дете... ето защо са толкова добри с нея — те мислеха, че тя е еврейка. Съкрушена и измъчена, тя се вгледа в Рут Лийбмън. Трябваше да ѝ каже. Не можеше да я остави да си мисли... Но какво можеше да ѝ каже? Че е германка... истинска... че принадлежи на расата, която избиваше тези евреи? Какво щяха да си помислят те тогава? Че е нацистка. Но тя не беше. Нито пък баща ѝ... нито Герхард. Очите ѝ се изпълниха със сълзи, когато се замисли за това... Те никога не биха разбрали това... никога... биха я отритнали от себе си... щяха да я върнат на кораба отново.

Тя избухна в ридания и Рут Лийбмън се втурна към нея и я прегърна здраво, докато седяха една до друга на леглото.

— О, Боже мой... Съжалявам, Ариана... Толкова съжалявам. Няма нужда да говорим за това сега.

Но тя трябваше да ѝ каже... *Трябваше* да ѝ каже... но някакво гласче отвътре я сгълча. Не точно сега. Щом те опознаят по-добре, може би ще разберат. А тя беше прекалено изморена да се бори повече с гласчето. Просто щеше да остави Рут Лийбмън да я завие под юргана

от розов атлаз в това легло с балдахин. След няколко мига и една дълга, нервна въздишка Ариана заспа.

Когато се събуди, тя седна и отново се замисли върху проблема си. Да им каже ли сега или да почака? Но дотогава Деби вече ѝ беше написала стихотворение, а Джулия чукаше тихо на вратата, за да ѝ поднесе чаша чай и още едно парче от тортата. Невъзможно беше да им каже. Вече се беше втъкала сред тях. Вече беше прекалено късно.

ГЛАВА ШЕСТА

— Какво сте намислили сега вие трите?

Рут надникна при трите момичета, които се кискаха в стаята на Ариана. Тя им показваше как да си слагат руж.

— Аха! Боядисани жени!

Рут огледа трите лица и се усмихна. Ариана изглеждаше дори по-смешно от другите две, с изчистената хубост на камея и с дългата руса коса, която падаше по детски върху раменете ѝ. Ружът изглеждаше съвсем не на място върху бузите ѝ.

— Може ли утре да изведем Ариана?

Джулия гледаше майка си умолително — едно дългокрако, чувствено жребче, с огромни кафяви очи, които някак си ѝ придаваха вид на повече от шестнайсетгодишна. Тя беше висока колкото майка си, но в чертите на лицето ѝ имаше нещо по-фино. Ариана смяташе, че е прекрасна и някак екзотична. А беше и толкова честна и открита, толкова умна и с такава бърза мисъл.

От друга страна Деби беше по-нежна, по-спокойна, но също много красива. Тя все още беше мечтателка и за разлика от Джулия, въобще не се интересувахе от момчета. Интересувахе се само от любимия си брат, а той трябваше да си е у дома след седмица. Дотогава, беше обещала Рут, Ариана ще може да излиза с момичетата, ако иска и всеки ден. Но междувременно Рут искаше тя да стои на спокойствие и виждаше, че въпреки протестите си, Ариана често е благодарна, когато я оставят сама да си легне.

— Ариана, болна ли се чувстваш, скъпа, или просто си много уморена?

Това все още притесняваше много Рут. С всеки ден тя се тревожеше все повече, че Ариана е белязана по някакъв начин до края на живота си. Понякога тя беше много жива и бързо ставаше част от семейните боричкания и лудории след хранене или през почивните дни, но Рут виждаше, че момичето все още не се е възстановило от изпитанието си. Тя накара Ариана да обещае, че ще отиде отново на лекар, ако до другата седмица не се почувства по-добре.

— Обещавам, но няма нищо. Просто съм уморена... Мисля, че трябва да е от морската болест на кораба.

Но Рут знаеше много добре, че въпросът не е в прекосяването на океана. Това беше заболяване на сърцето. Но Ариана никога не трепваше, нито се оплакваше. Всеки ден помагаше на момичетата за уроците в лятното училище, чистеше стаята си, шиеше за Рут, а два пъти досега тя я беше открила долу да помага на икономката при подреждането на шкафовете, като се ровеше из планини от ленени кърпи, покривки и салфетки и се опитваше да сложи ред там, където Рут рядко намираще време и желание да се бърка. Последния път, когато я хвана, Рут я изпрати веднага в стаята ѝ, като ѝ нареди да си почива. Но вместо това я откри в стаята на Пол да шиеш новите завеси, които Рут беше започнала, но така и не намери време да завърши. Ариана очевидно желаше да бъде част от неговото завръщане. Всички останали в къщата бяха и тя искаше същото.

Докато Ариана седеше тихо в стаята на Пол и шиеше, тя се чудеше какъв ли човек е той. Усещаше, че е безкрайно скъп за родителите си, но не знаеше много повече от това, освен че е приблизително на нейната възраст и че снимките, сложени из стаята, показваха високо, усмихнато момче с атлетичен вид, широки рамене и палава светлина в очите. Тя го хареса, още преди да са се срещнали, а и това щеше да стане скоро. Щеше да се върне у дома в събота. Ариана знаеше колко отчаяно копнееха за завръщането му, особено след смъртта на най-големия им син. Рут ѝ беше разказала внимателно за Саймън и Ариана знаеше, разбира се, че това е било жесток удар, след който Пол беше още по-ценен за тях. Но Ариана разбираше, че завръщането на Пол няма да е лесно и по още една причина.

Рут ѝ беше разказала, че когато преди две години Пол заминал, той искал да прилича на брат си. Всичко, което правел, било огледален образ на това, което правел по-големият му брат. А когато Саймън заминал, бил сгоден. Така че точно преди да тръгне, и Пол се сгодил. За момиче, което познавал цял живот.

— Тя е много сладка — беше въздъхнала Рут. — Но и двамата бяха на двайсет, а в много неща Джоуни беше доста по-зряла от Пол.

Ариана гледаше Рут в очите и внезапно разбра.

— Преди шест месеца Джоуни се омъжи за друг. Това не е краят на света, разбира се, поне не би трябвало да е, но... — Тя вдигна очи,

изпълнена с болка към Ариана. — Тя нищо не каза на Пол. Смятахме, че му е писала, но най-накрая тя ни каза, че никога нищо не му е споменавала.

— Той все още не знае?

Гласът на Ариана беше изпълнен със състрадание. Рут кимна измъчено.

— О, боже мой! И вие ще трябва да му кажете, когато се върне вкъщи?

— Така е. Не мога да се сетя за нещо, което ми се иска по-малко от това.

— Ами момичето? Смяташ ли, че ще има желание да дойде и да му каже. В края на краищата не е задължително да му казва, че се е омъжила. Тя може просто да развали годежа, а ако той открие по-късно...

Но Рут се усмихна тъжно.

— Щеше да бъде добре. Но тя е бременна в осмия месец.

Ариана се усмихна.

— Страхувам се, че това се пада на мен и баща му.

Така че това беше, което очакваха. Ариана не можеше да не се чуди как ли ще приеме той новината. Вече беше чувала от сестрите му, че има буен нрав и е много емоционален. Притесняваше я и това, как ще се почувства той, когато се завърне и открие в дома си една непозната. В края на краищата, тя ще бъде непозната за него, въпреки че Пол не беше непознат за нея дори и преди да си е дошъл. Беше чувала дузина истории за него, за детството и за шегите му, за пакостите. Тя вече го чувстваше като приятел. Но той какво щеше да чувства към тази загадъчна германка, която внезапно се е появила сред тях? Не можеше да не се чуди дали няма да я отблъсне, след като толкова дълго е гледал на германците като врагове или пък, както другите от семейството, ще ѝ се довери и ще я приеме като своя.

Точно това, че ѝ вярваха и я приемаха, не ѝ позволяваше да им каже, че не е еврейка. След дните на мълчаливо самоизмъчване тя взе решение. Не можеше да им каже. Това щеше да разруши всичко. Те никога нямаше да разберат, че една германка, която не е еврейка, може да бъде почтено човешко същество. Бяха заслепени от собствената си болка и от отвращението от това, което сториха германците. По-просто беше да замълчи и да изстрада сама вината си. Сега нямаше значение.

Миналото беше мъртво. И те никога няма да открият истината. Ако знаеха, това само щеше да ги нарани. Щяха да се чувстват предадени. А не бяха. Ариана беше загубила колкото всички. Тя се нуждаеше от Лийбмънови точно толкова, колкото те предполагаха от самото начало. Нямаше причина да им казва. А сега и *не можеше*. Не можеше да понесе загубата и на това семейство. Само се надяваше Пол също да я приеме. От време на време се притесняваше, че той ще задава прекалено много въпроси, но реши да изчака и да види.

Мислите на Рут бяха в съвсем друга посока. Дойде ѝ наум, че ако наоколо има едно толкова хубаво момиче като Ариана, това ще разсейва Пол. Въпреки умората, която продължаваше да я измъчва, тя разцъфтя само за две седмици. Имаше най-съвършената кожа, която Рут беше виждала на човешко същество — като идеален прасковен мъх, очите ѝ приличаха на пирен, целунат от росата. Смехът ѝ беше ясен и слънчев, тялото ѝ — стегнато и грациозно, а умът ѝ — остър. Тя щеше да бъде дар за всяка майка и Рут Лийбмън не пропускаше тази мисъл, когато размишляваше за Пол. Но сега не можеше да мисли само за Пол. Трябваше да има предвид и Ариана. Това ѝ напомни, че има да я пита нещо. Присви очи и Ариана внезапно се почувства като малко дете под този поглед.

— Каж ми нещо, млада госпожице, защо скри, че ти е прилошало вчера сутринта? Видях те на обяд и ти ми каза, че си добре.

Слугите ѝ бяха казали този следобед за това.

— Тогава вече бях добре — усмихна се тя на Рут, но Рут не изглеждаше доволна.

— Искам да ми казваш, когато се случват такива неща. Разбра ли, Ариана?

— Да, лельо Рут.

Бяха решили, че е най-удобно да я нарича така.

— Колко често се случва това?

— Само един-два пъти. Мисля, че става така, когато съм много изморена или когато не ям.

— Значи постоянно, според това, което виждам. Не се храниш достатъчно, млада госпожице.

— Да, мадам.

— Няма значение. Но ако отново ти прилошее, искам да ми се каже веднага и то от теб, а не от слугите. Ясно ли е?

— Да, съжалявам. Не исках да те притеснявам.

— Е, попритесни ме малко. Защото ако не ми казваш, се притеснявам повече. — Изречението ѝ се смекчи и Ариана се усмихна. — Моля те, скъпа, наистина се тревожа за теб. А е важно да се грижим много добре за здравето ти през тези първи месеци. Ако внимаваш сега и се справиш както трябва, няма да останат завинаги лошите неща, които да ти напомнят за миналото. И ако не се грижиш сама, може да плащаш през целия си живот.

— Съжалявам, лельо Рут.

— Не съжалявай. Просто се грижи за себе си. А ако продължава да ти прилошава, искам пак да те заведе при нашия лекар. Съгласна ли си?

Вече я беше преглеждал в болницата, преди тя да излезе оттам.

— Обещавам да ти кажа следващия път. Но не се притеснявай за мен, през следващата седмица ще бъдеш достатъчно заета с Пол. Той ще трябва да лежи в леглото?

— Не. Мисля, че ще може да се оправи, ако внимава. Ще трябва да вървя след двама ви, за да съм сигурна, че ще се грижите за себе си.

Но на Рут не ѝ се наложи да върви след сина си надалече, когато той си дойде вкъщи. Когато му казаха за сватбата на Джоуни, той беше така смазан от новината, че прекара два дни заключен в стаята си. Не пускаше никого вътре, дори и сестрите си, но най-после баща му успя да се наложи и да го убеди да излезе. Когато го направи, той имаше вид на призрак, изтощен и небръснат. Но и останалите от семейството изглеждаха почти толкова зле. Да си бъде вкъщи след дългите години на ужас и тревоги и да е така сломен от развален годеж! Това предизвикваше у тях болезнено разочарование, заради мъката му. Най-накрая, в изблик на гняв, баща му го обвини в слабост и детинско цупене и гневът от бащините му думи най-после го измъкна от черупката му. Появи се на закуска на другата сутрин добре избръснат, блед, със зачервени очи и въпреки че говореше малко с присъстващите, поне беше там. До края на закуската не се обърна към никого. Гледаше ядосано всички, освен Ариана, а нея сякаш въобще не я забелязваше. Внезапно, сякаш някой го тупна по рамото, той погледна изненадано през масата към нея.

За миг тя не беше сигурна дали да се усмихне или просто да си седи там. Почти се страхуваше да осъзнае погледа в очите му. Той я пронизваше до дъното на душата ѝ и искаше да знае каква е причината за присъствието ѝ в дома му, на неговата маса, мълчаливо питаше защо тя е тук. Следвайки инстинктите си, тя кимна и отмести очи, но дълго време усещаше втренчения му поглед върху себе си. Когато отново погледна към него, в очите му имаше хиляди въпроси.

— От коя част на Германия идвате?

Той не изрече името ѝ и въпросът му попадна странно напред разговора на родителите му, докато той я пронизваше с очи.

Тя го погледна открито.

— Берлин.

Той кимна, внезапно смръщил вежди.

— Видяхте ли го след падането му?

— Съвсем за малко.

Рут и Самюъл размениха притеснено погледи, но Ариана не се поколеба. Само ръцете ѝ трепереха леко, докато мажеше с масло една препечена филийка.

— Как изглеждаше?

Той я наблюдаваше с нарастващ интерес. До тях, в Тихия океан, бяха достигнали само далечни слухове за падането на Берлин.

Но този въпрос извика внезапно пред Ариана гледката на Манфред и купчината тела пред Райхстага. Тя неволно затвори очи, сякаш това движение можеше да затрие спомена. Но никога нищо нямаше да успее да го направи. За миг на масата настъпи ужасна тишина, после Рут бързо се намеси.

— Не мисля, че някой от нас има нужда да обсъжда такива неща. Поне не сега и не на закуска.

Тя погледна притеснено Ариана, която отново беше отворила очи, но те бяха замъглени от сълзи. Ариана поклати леко глава и без да мисли, протегна ръка през масата към Пол.

— Съжалявам... просто... толкова е... — Нещо спря думите в гърлото ѝ. — Много ми е... тежко... да си припомням... — Сълзите вече се стичаха открито по лицето ѝ. — Изгубих... толкова много...

Внезапно и в очите на Пол се появиха сълзи, ръцете му се пресегнаха през масата и стиснаха здраво нейните.

— Аз съм този, който трябва да съжалява. Бях много глупав. Никога повече няма да питам такива неща.

Тя кимна с лека, благодарна усмивка. Тогава той стана внимателно, отиде до нея и изтри сълзите от лицето ѝ с лепената си салфетка. Докато правеше това, в трапезарията цареше пълна тишина, после всички от семейството се стегнаха и продължиха, сякаш нищо не се е случило. Но между тях започна бързо да се оформя връзка и тя усети в него приятеля.

Той беше висок колкото баща си, но все още имаше крехката структура на много млад човек. Очите му имаха наситен тъмнокафяв цвят като тези на майка му, косата му беше гарвановочерна като на момичетата. Но от снимките тя знаеше, че усмивката му е различна от всички останали. Беше много изразителна и се появяваше бързо, откривайки пътечка от слонова кост, която излъчваше сияние върху иначе сериозното му лице. Тази сутрин Ариана беше видяла най-сериозната му страна, когато той изглеждаше почти кисел, със смръщени черни вежди и разгневени тъмни очи, като ураган, който се приготвя да излее яростта си по даден знак. Когато той изглеждаше така, човек очакваше едва ли не светкавици и гръм.

Тези мисли я накараха да се усмихне, докато си слагаше бялата памучна рокля и сандалите с коркова подметка от *Уеджи*, които купиха заедно с Джулия преди няколко дни. Рут настояваше тя да излезе и да си купи още някои неща. Но Ариана все още не знаеше как да постъпи при тази непрестанна щедрост, която се изсипваше върху нея. Единственото разрешение, което успя да измисли, беше да си води точни записки и когато се почувства достатъчно добре, за да тръгне на работа, да им върне парите за шапките, палтата, роклите, бельото и обувките. Гардеробът в стаята ѝ бързо се запълваше с красиви дрехи.

Що се отнасяше до пръстените, които все още пазеше скрити, тя не можеше дори да си помисли да ги продаде. Не и сега. Бяха единствената защита, която имаше. От време на време докосваше пръстените на майка си, а веднъж се изкуши да ги покаже на Рут, но се страхуваше, че това ще изглежда като хвалба. А пръстените от Манфред все още ѝ бяха прекалено големи, след като беше загубила толкова много от теглото си. Искаше ѝ се да носи пръстените от Манфред. Чувстваше ги по съвсем различен начин от тези на майка си, като част от душата си, както Манфред беше част от нея и винаги

щеше да си остане такъв. Искаше ѝ се да разкаже на Лийбмънови за него, но вече беше прекалено късно. А и не би могла да понесе да им разказва, че е била омъжена и съпругът ѝ е мъртъв. Не можеше да издържи дори мисълта за това. А може би това беше и повече, отколкото те биха искали да чуят.

— Защо изглеждаш толкова сериозна, Ариана?

Джулия се беше вмъкнала в стаята ѝ леко усмихната. Носеше съвсем същите сандали и Ариана погледна с усмивка краката на младото момиче.

— Няма нищо особено. Харесвам новите ни обувки.

— Аз също. Искаш ли да излезем с брат ми?

— Не предпочитате ли да сте сами тримата?

— Не, той не е като Саймън. Пол и аз винаги се караме, после той подхваща Деби и накрая всички се развикваме... — Тя се усмихна подканващо на Ариана, полужена-полумомиче. — Това не ти ли звучи привлекателно? Ела, ще празнуваме.

— Знаеш ли, ти може би просто предполагаш, че той ще се държи така. Бил е две години на война, откакто си го виждала за последно, Джулия. Може много да се е променил.

Самата тя вече беше успяла да зърне нещо такова на масата тази сутрин.

Но Джулия само повдигна вежди.

— Ако съдим по изпълнението заради Джоуни, не е. Ариана, тя тя не беше кой знае какво. Просто побесня, че тя е отишла при някой друг. А и — Джулия се изсмя — трябва да я видиш. — Тя показа с ръце. — Откакто е бременна изглежда като слон. Майка и аз я видяхме миналата седмица.

— Наистина ли? — дойде сух глас от прага. — Ще съм ти благодарен, ако не го обсъждаш. С мен или някой друг вкъщи.

Пол влезе в стаята почервенял от гняв. Джулия порозовя от притеснение, че са я хванали да клюкарства за неговите работи.

— Съжалявам. Не знаех, че стоиш точно тук.

— Очевидно.

Но когато я изгледа надменно, Ариана внезапно разбра каква роля играе той. В края на краищата беше само едно момче, което се опитваше да бъде мъж. И беше наранен. Вероятно затова се опита да облекчи нейната болка. По някакъв странен начин той приличаше

много на Герхард. Докато го наблюдаваше, тя не можа да сдържи усмивката си. Пол я видя, гледа я един дълъг миг, после и той се усмихна.

— Съжалявам, ако съм бил груб, Ариана. — Помълча за миг и продължи. — Страхувам се, че съм груб с всички, откакто съм се върнал у дома.

Той наистина приличаше много на Герхард и тя започна да усеща някаква топлина към него. Очите им се срещнаха и задържаха.

— Имаше достатъчно причини за това. Сигурна съм, че е трудно да се върнеш вкъщи след толкова време. Много неща са се променили.

Но той само се усмихна в отговор, после каза меко:

— Някои неща дори са се променили завинаги.

Отидоха до *Шийпхед бей*, в Бруклин, да хапнат стриди, после до края на Манхатън, за да хвърлят един поглед на Статуята на свободата, защото Ариана беше прекалено зле преди няколко седмици и не успя да я види. Караха бавно по *Пето авеню*, после Пол ги отведе до *Трето авеню*, за да минат под издигнатата над улицата железница. Но докато се носеха по калдъръма на *Трето авеню*, Ариана забележимо прежълтя.

— Съжалявам, старче.

— Няма нищо — притесни се тя.

Пол ѝ се усмихна добродушно.

— Ще стане страхотно, ако повърнеш в новата кола на майка ми.

Това разсмя даже и Ариана. Групата продължи към *Сентръл парк*, където си направиха пикник край езерцето с лодките и най-накрая отидоха да се посмеят на животните в зоологическата градина.

Маймуните лудуваха из клетките си, слънцето беше високо над тях и печеше силно. Беше съвършен юнски следобед и всички те бяха заедно и бяха млади. И за пръв път, откакто загуби Манфред, Ариана реши, че се чувства отново истински щастлива.

— Хей, какво ще правим това лято? — повдигна Пол въпроса една вечер. — В града ли ще останем?

Родителите им бързо се спогледаха. Пол винаги беше този, който задвижваше нещата. Необходимо им беше известно време, за да свикнат с това, че той си е у дома.

— Не бяхме сигурни какви ще бъдат твоите планове, скъпи — усмихна му се Рут, докато сама сервираше печеното от големия сребърен поднос, донесен от една от прислужниците. — Мислех да наемем нещо в Кънектикът или на Лонг Айленд, но двамата с баща ти не сме решили още нищо.

След смъртта на Саймън бяха продали къщата си в провинцията. Спомените там бяха прекалено болезнени.

— Коего ме подсеща — подхвърли баща му небрежно, — че имаш първо да вземаш някои други решения. Но няма защо да бързаш, Пол. Тъкмо си се върнал у дома.

— Мисля, че имаме да си кажем много неща, татко — погледна той открито по-възрастния Лийбмън и старият човек се засмя.

— Така ли? Тогава защо не слезеш утре в града и да обядваме заедно?

Щеше да накара секретарката си да се обади да донесат поспециални ястия от кухнята, точно под тях.

— Чудесно.

Но Сам Лийбмън не беше подготвен за преговори със сина си за открит спортен кадилак, нито за желанието му да прекара едно последно лято без ангажименти, преди да тръгне на работа при баща си през есента. Но дори и Сам трябваше да признае, че момчето има право да поиска това. Беше само на двайсет и две и ако завършваше сега колеж, същите правила щяха да са в сила. Имаше право на едно последно буйство, на едно лято, а и колата не беше нещо прекалено. Бяха благодарни, че въобще се е завърнал у дома...

В четири часа следобед Пол стоеше на прага на стаята на Ариана. Изненада се да я открие сама.

— Е, направих го.

Той гледаше спокойно, но победоносно и в този миг изглеждаше повече мъж, отколкото момче.

— Какво направи, Пол?

Тя се усмихна и махна с ръка към един стол.

— Влез, седни и ми кажи какво си направил.

— Накарах баща ми да ми даде лятна ваканция, преди да тръгна на работа при него през есента. И... — Той засия срещу нея и отново се превърна в момче. — И ще ми подари открит спортен кадилак. Как ти звучи това?

— Възхитително.

Само веднъж преди войната беше виждала кадилак в Германия и едва си го спомняше. Но беше сигурна, че не е бил открит, спортен модел. Това беше съвсем нов свят.

— Как изглежда този кадилак?

— Съвършено красива кола. Можеш ли да шофираш, Ариана?

Той я изгледа с любопитна усмивка, а тя смръщи вежди.

— Да, мога.

Той не разбра какво точно се случи, но осъзна, че е съживил стара рана. Пресегна се и хвана нежно ръката ѝ. С това ѝ напомни за Герхард по-силно, от когато и да било и тя трябваше да се пребори със сълзите си.

— Съжалявам. Не трябваше да те питам. Само че понякога забравям, че не трябва да задавам въпроси за миналото ти.

— Не ставай глупав. — Тя стисна ръката му. Искаше ѝ се той да разбере, че не е направил нищо лошо. — Не може постоянно да се отнасяте с мен като че ли съм чуплива. Не трябва да се страхувате да ме питате разни неща. След време ще престане да ме боли... Просто сега... някои неща ми причиняват прекалено силна болка, Пол... всичко се случи толкова скоро.

Той кимна, замислен за Джоуни и за брат си. Това бяха единствените му загуби. Едната — толкова истинска и вечна, другата — различна, но не по-малко болезнена. Ариана се усмихна, докато го наблюдаваше как стои със сведена глава.

— Понякога ми напомняш за брат ми.

Очите му се отправиха към нейните. За пръв път сама, по собствено желание му говореше за миналото си.

— Какъв беше той?

— Понякога се държеше безобразно. Веднъж изгори стаята си с неговите химически опити. — Тя се усмихна за миг, но лесно се виждаше, че очите ѝ започнаха бързо да се пълнят със сълзи. — А веднъж взе новия ролс на баща ни, докато шофьорът не гледаше и го блъсна в едно дърво. — Сълзите вече се усещаха и в гласа ѝ. — Все си... — тя затвори очи за миг, сякаш не можеше да понесе болката от това, което се канеше да изрече, — все си казвах, че момче като него... като Герхард... не може да умре. Че ще намери начин да остане жив... да... оцелее...

Тя отвори очи и сълзите бликнаха по лицето ѝ, тихо и тъжно, а когато се обърна към Пол в очите му имаше повече мъка, отколкото когато и да било през двете години война.

— Но сега, от месеци насам си казвам, че трябва да повярвам това, което ми говорят, че трябва да се откажа от надеждата. — Гласът ѝ беше стихнал до съвсем крехък шепот. — Сега трябва да повярвам, че е мъртъв, че няма значение колко се е смял... или колко хубав, млад и силен е бил... няма значение колко... — докато прошепваше думите, в гърлото ѝ напираше плач — ... го обичах. Независимо от всичко това... той е мъртъв.

Между тях настъпи една безкрайна тишина, после той я взе в прегръдките си и я задържа до себе си, докато тя плачеше.

Измина дълго време, преди да проговори отново, а когато го направи, той докосна леко очите ѝ с бялата си ленена кърпичка и въпреки че думите му бяха леки и шеговити, очите му говореха, че болката ѝ дълбоко го вълнува. Нямаше нищо лековато в отношението му към това момиче.

— Бяхте ли много богати? Достатъчно богати да имате ролс?

— Не знам колко богати сме били, Пол. — Тя се усмихна меко. — Моят баща беше banker. Европейците не говорят много за такива неща. — Тя въздъхна дълбоко и се опита да говори за миналото, без да плаче. — Майка ми имаше американска кола, когато бях много малка. Мисля, че беше форд.

— Двуместен?

— Не знам. — Тя вдигна рамене, показвайки невежеството си. — Възможно е. Щеше да ти хареса. След това стоя години наред в гаража.

Това я подсети за Макс, после пък за Манфред и за фолксвагена, който беше използвала в началото на бягството си... всеки спомен извикваше друг. Играта все още беше опасна. Тя усети тежестта на загубата отново да се стоварва върху нея. Сякаш беше живяла в някаква вселена, която вече не съществуваше.

— Ариана, за какво си мислиш?

Тя го погледна открито. Сега той ѝ беше приятел. Щеше да бъде възможно най-откровена с него.

— Мислех си колко е странно, че всичко изчезна, че нищо от онова не съществува повече... никой от хората... никое от местата... всички са мъртви, всичко беше бомбардирано...

— Но не и ти. — Той я наблюдаваше нежно. — Сега си тук. — Той стискаше здраво ръката ѝ, а очите им не се отделиха дълго време. — И искам да знаеш колко се радвам, че си тук.

— Благодаря ти.

Между тях за дълго настъпи тишина, а после Джулия скочи в стаята.

ГЛАВА СЕДМА

Пол докара тъмнозеления открит спортен кадилак след седмица и повози първо Ариана. След това повози Джулия и Деби, после майка си и най-накрая отново Ариана. Возиха се около *Сентръл парк*. Кожената тапицерия беше мека, с млечен цвят, а из цялата кола се носеше мирис на чисто ново, който се харесваше на Ариана.

— О, Пол, чудесна е...

— Нали? — разкикоти се той щастливо. — И цялата е моя. Баща ми казва, че е заем, докато започна да работя при него, но аз си знам. Колата е подарък.

Той се усмихна гордо към колата и развесели Ариана. През изминалата седмица беше успял да убеди майка си да наемат къща на Лонг Айлънд и вече започваха да се правят планове как да намерят за месец, ако не и за два, прислуга, подходяща за всички тях.

— После, на мините.

Той се усмихна на Ариана, докато шофираше бавно из парка.

— После какво? Ще си вземеш ли свой апартамент?

— Вероятно. Малко съм прекалено стар да живея вкъщи.

Ариана кимна бавно. Той беше наистина доста зрял. Отдавна се беше откъснал от полите на майка си. Вече знаеше това.

— Все пак те ще се разочароват, ако се изнесеш. Особено майка ти и момичетата.

Той я изглежда някак странно и Ариана усети как нещо в нея трепна. Той спря колата.

— Ами ти, Ариана? Ще ти липсвам ли и на теб?

— Разбира се, Пол.

Гласът ѝ беше много тих. Внезапно се замисли за разговора им за нейното минало. Вече я беше развълнувал дълбоко и щеше да ѝ бъде мъчно да го изгуби сега.

— Ариана... ако напусна дома, ще прекарваш ли известно време с мен?

— Разбира се.

— Не. — Той я гледаше втренчено. — Нямам предвид само като приятели.

— Пол, какво искаш да кажеш?

— Че държа на теб, Ариана. — Очите му не се отместваха от нейните. — Искам да кажа, че държа много на теб. Почувствах се привлечен от теб, мисля, от първия ден.

Мислите ѝ бързо се върнаха към закуската, когато той я разплака, като я запита за Берлин, а после избърса сълзите от лицето ѝ. Тогава тя се чувства странно привлечена към него и това продължаваше и сега. Но в началото устояваше. Не беше правилно да чувства такова нещо към него, а беше и прекалено рано.

— Знам какво си мислиш.

Той се облегна на седалката, но очите му останаха върху Ариана, която беше нереално красива, както винаги, в тясната бяла рокля от коприна.

— Мислиш си, че едва те познавам, че допреди две седмици смятах, че съм сгоден за друго момиче. Смяташ, че е прекалено бързо, че се влюбвам веднага заради нещастната си любов... — продължаваше той реалистично и Ариана се усмихна леко.

— Не е точно така.

— Но донякъде?

Тя кимна.

— Ти наистина не ме познаваш, Пол...

— Познавам те. Ти си забавна, любяща и мила, не си изпълнена с горчивина, въпреки всичко, което си преживяла. А на мен не ми пука, че си германка, а аз съм американец. И двамата сме от един и същ свят, с еднакво потекло, и сме *евреи*.

За миг тя изглеждаше отчайващо наранена. Всеки път, когато някой кажеше нещо такова, то ѝ напомняше за лъжата ѝ. Но за тях беше толкова важно тя да бъде еврейка. Сякаш беше необходимо да е еврейка, за да заслужи обичта им. Често мислеше за това. Всички, които познаваха, всички приятели на момичетата и хората, с които работеше Сам, бяха евреи. Това беше важно. *Необходимо* условие. Фактът, че Ариана може да е нещо друго, а не еврейка, щеше да бъде немислим за тях. И още по-лошо. Тя знаеше, че те ще гледат на това като на предателство, дори като на принципно предателство. Защото тя беше спечелила обичта им.

Сам и Рут мразеха германците, тези, които не са евреи. За тях всеки германец, който не е евреин, е нацист. За тях Ариана щеше да бъде нацистка, ако знаеха истината. Тя бързо осъзна това и то все още ѝ причиняваше болка. Това, което Пол видя в очите ѝ, беше отново изпитаната мъка от осъзнатата истина.

Тя се извърна встрани с разстроено лице.

— Недей, Пол... недей... моля те.

— Защо? — Ръката му докосна рамото ѝ. — Наистина ли е прекалено рано? Не чувстваш ли и ти същото?

Думите му бяха изпълнени с надежда. Измина един дълъг миг, преди тя да отговори. За нея винаги щеше да е много скоро, прекалено скоро. В сърцето си тя все още беше омъжена. Ако Манфред беше жив, сега те щяха да планират първото си дете. Не искаше да мисли за друг мъж. Все още не, не и сега, а и още дълго време.

Тя се обърна бавно към Пол с измъчен поглед.

— Пол, в миналото ми има неща... може никога да не съм говорила... не е честно да те карам да мислиш...

— Харесваш ли ме, поне като приятел?

— Много.

— Добре, нека почакаме тогава.

Очите им се срещнаха и тя усети внезапен копнеж към него, който я изплаши.

— Просто ми се довери. Само за това те моля.

После той я целуна по устните безкрайно нежно. Искаше ѝ се да устои, поне това дължеше на Манфред, но откри, че не иска да спре Пол. Когато той се отдръпна, тя беше останала без дъх и цялата се изчерви.

— Ариана, ще чакам, ако трябва. А междувременно... ще се задоволя да ти бъда приятел. — Той я целуна нежно по бузата и запали колата.

Когато ѝ го каза, тя разбра, че трябва да му каже нещо повече. Не можеше да остави нещата така.

— Пол... — Тя сложи нежно ръка на рамото му. — Какво да ти кажа, за да разбереш колко много ценя чувствата ти? Какво да кажа, за да ти покажа, че те чувствам като брат, но...

Той я прекъсна:

— Не ме целуна като сестра.

Тя се изчерви.

— Не разбираш... Аз не мога... не съм... Не съм готова да бъда жена на никой мъж.

Той не можеше да издържи повече и преди да стигнат къщата, където другите ги чакаха, се обърна към нея с болка в очите, каквато тя никога преди не беше виждала.

— Ариана, те нараниха ли те? Искам да кажа нацистите... направиха ли го?

Очите ѝ се напълниха със сълзи от загрижеността в очите му. Тя го прегърна силно, благодарна за това, че той истински държи на нея, но поклати глава.

— Не, Пол, нацистите не са ми направили това, което смяташ.

Но тази нощ се затвърди недоверието му, когато чу ужасните ѝ викове. Много нощи беше слушал нейното мъчение, но сега, вместо да се обърне и да си каже, че войната, която тя все още водеше, си е лично нейна, той отиде бос до стаята ѝ и я откри седнала на ръба на леглото. Една нощна лампа светеше. Беше стиснала лице в ръцете си, ридаяйки тихо, а в ръцете си държеше малка кожена книга.

— Ариана?

Той се приближи до нея и тя се обърна. Тогава той видя нещо, което никога досега не беше забелязвал в нея — жестоката болка от изтезанието. Не ѝ каза нищо повече. Просто седна до нея и я държа в прегръдките си, докато риданията ѝ затихнаха и тя се успокои.

Отново беше видяла Манфред в съня си... мъртъв пред Райхстага. Но нямаше как да обясни това на този млад мъж. Тя дълго седя с глава на рамото му, после той взе малката кожена книга и погледна заглавието.

— Шекспир? Мила, не е ли прекалено интелектуално за този час? Нищо чудно, че плачеш. Шекспир би разплакал и мен.

Тя се усмихна през последните сълзи и поклати глава.

— Не е истинска. — Взе книгата от него. — Спасих това от нацистите... то е всичко, което ми остана.

Отвори тайното отделение и за миг Пол я изгледа изумен.

— Бяха на майка ми. — Сълзите ѝ отново започнаха да текат. — И сега са всичко, което имам.

Пол виждаше пръстен със smaragd и огромен диамантен пръстен-печат сред другите, но не смееше да попита нищо. Очевидно беше, че

тя е много разстроена.

Ариана беше успяла да запази присъствие на духа и да пъхне снимките на Манфред в подплатата на чантичката си, но като се сети сега за тях, сълзите отново ружнаха. Мислеше си за това, че трябва да ги крие по този начин.

— Шшт... Ариана, престани. — Той я притискаше до себе си и усети как тя трепери, все още загледан в двата пръстена. — Боже мой, тези двете са доста невероятни камъчета. Ти си ги измъкнала, без да те видят нацистите?

Тя кимна победоносно и той взе пръстена с големия смарагд.

— Това е изключително бижу, Ариана!

— Нали? — усмихна се тя. — Мисля, че е бил на баба ми преди това, но не съм съвсем сигурна. Казват, че майка ми го е носила постоянно. — Тя взе диамантения пръстен-печат. — А също и този. Това са инициалите на прабаба ми.

Но изработката беше толкова фина, че човек трябваше да знае, че са там, за да ги види.

Пол я погледна с възхищение.

— Цяло чудо е, че никой не ги е задигнал от теб, когато си се качила на кораба.

Или където и да е. Той не посмя да изрече мислите си, но се искаше истинска находчивост, за да се донесе книжката толкова далече. Находчивост и кураж, но той вече знаеше, че тя притежава и двете.

— Не бих позволила на никого да ги вземе. Те бяха всичко, което ми остана. Първо щеше да се наложи да ме убият.

Когато се вгледа в очите ѝ, той разбра, че тя не си измисляше.

— Нищо не заслужава да се умре за него, Ариана. — В очите му прозираше неговият личен опит. — Самият аз научих това.

Тя кимна бавно с глава. Манфред беше разбрал същото. Кое си заслужаваше да умре човек за него? Нищо. Зимата беше дошла в очите ѝ, когато отново погледна Пол. Когато този път той я целуна, тя не се отдръпна.

— Поспи сега.

Той ѝ се усмихна нежно и я сложи обратно под завивките, за да я завие. Но тя вече се кореше наум, че му позволи да я целуне. Не беше редно. Но щом той напусна стаята, умът ѝ се понесе обратно към

нещата, които той каза — за войната... за себе си... това бяха неща, каквито Манфред би казал. Пол беше млад, но с всеки ден той все повече се превръщаше в мъж в очите на Ариана.

ГЛАВА ОСМА

— Ариана, добре ли си тази сутрин?

Рут Лийбмън я наблюдаваше внимателно на следващата сутрин, защото забеляза, че тя е някак необичайно бледа. Бяха изминали часове, преди тя да заспи отново предната вечер, след като Пол я остави. Чувстваше се виновна, че го окуражи. Знаеше, че след като той постои вкъщи известно време, след като се позабавлява и среща старите си приятели и след като се сприятели с нови хора, тя няма да го привлича толкова силно. Но междувременно той беше като голямо върно куче, а тя не искаше да нарани чувствата му. Беше раздразнена от постъпката си, но той беше толкова мил с нея, когато тя имаше кошмари, а и тя беше обикновен човек в края на краищата. Вдигна големите си тъжни очи към Рут Лийбмън и по-възрастната жена се намръщи загрижено.

— Скъпа, да не би нещо да не е наред?

Ариана поклати леко глава.

— Не, мисля, че просто съм уморена, лельо Рут. Няма нищо. Ще си почина още малко и ще се оправя.

Но Рут Лийбмън беше дотолкова загрижена, че след половин час взе телефона. Малко по-късно същата сутрин тя се появи в стаята на Ариана.

Ариана повдигна глава от възглавницата със слаба усмивка. Безсънната нощ имаше отчайващ ефект върху нея. След като закуси сутринта, тя се върна в стаята си и половин час повръща. Сега това си личеше по преbledнялото ѝ лице. Рут придърпа един стол и седна.

— Мисля, че ще бъде добре, ако отидеш днес при доктор Каплан.

Рут се опитваше да прикрие тревогата си зад обикновени думи.

— Но аз съм добре... наистина...

— Сега, Ариана — изгледа тя с укор младото момиче и Ариана кимна неохотно, както беше скрита под завивките.

— Добре, но не искам да ходя на лекар, лельо Рут. Няма ми нищо.

— Звучиш като Деби и Джулия. Като се замисля — усмихна се тя, — звучиш ми даже като Пол. — После, тъй като беше започнала разговора, тя реши да продължи. — Той те притеснява, нали, Ариана?

Тя наблюдаваше напрегнатото лице на момичето, но Ариана поклати глава.

— Не, разбира се, че не.

— Просто се чудех. Той си пада страхотно по теб, знаеш ли?

Ариана не беше чувала преди думата *пада си*, но лесно разбра въпроса.

— И аз имам такова чувство, лельо Рут. — Ариана седна на ръба на леглото. — Но нямах намерение да го окуражавам. Чувствам го като брат, а и моят брат ми липсва толкова много... — Гласът ѝ затихна и тя отново се вгледа в очите на по-възрастната жена. — Никога не бих направила нещо, което би те наранило толкова.

— Това исках да ти кажа, Ариана. Това няма да ме нарани никак.

— Няма ли? — изгледа я Ариана изумена.

— Не, няма. — Рут Лийбмън се усмихна. — Двамата със Сам говорихме за това онзи ден. Знаем, че все още е повлиян от историята с Джоуни, но, Ариана, той е добро момче. Не те карам да правиш нищо. Просто искам да знаеш, че ако някога стане въпрос... — Тя гледаше кротко младото германско момиче, което седеше в леглото на тяхната гостна стая. — Ние много те обичаме.

— О, лельо Рут! — Ръцете ѝ на мига обгърнаха жената, която беше толкова добра с нея, откакто се срещнаха за пръв път. — Толкова много те обичам!

— Искаме да се чувстваш свободна да правиш каквото искаш. Сега ти си член на семейството. Трябва да направиш това, което е правилно според теб. А ако той наистина има тази муха в главата си, не го оставяй да те притеснява, ако ти не искаш това. Знаем какъв инат е.

Ариана се разсмя в отговор.

— Не мисля, че някога ще се стигне дотам, лельо Рут...

Нямаше да го позволи. Все още ѝ изглеждаше нередно.

— Не можех да не се чудя какво точно става. Дали Пол не те преследва, а ти се чувстваш виновна заради нас.

— Не — Ариана поклати глава колебливо, — въпреки че Пол ми спомена нещо онзи ден. Но — Ариана повдигна рамене и се усмихна

— аз мисля, че просто *си пада* по мен — изпробва тя новата дума.

— Просто следвай сърцето си, където и да те отведе.

Рут ѝ се усмихна, изпълнена с надежда, а Ариана се разсмя, докато ставаше от леглото.

— Очаква ли се майките да играят ролята на Купидон?

— Не знам. Не съм го правила преди. — За миг очите им се срещнаха и останаха така. — Но не мога да се сетя за друга, която да предпочитаме за снаха, Ариана. Ти си много особено, чудесно момиче.

— Благодаря, лельо Рут.

С благодарен поглед тя се завъртя към гардероба и извади розова раирана лятна рокля и бели сандали. Тъкмо се канеше да се обърне към Рут отново и да ѝ каже колко е глупаво да ходят на лекар, когато без никакво предупреждение се почувства замаяна и бавно се свлече на пода.

— Ариана! — скочи мигновено Рут от стола си и отиде до момичето.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Кабинетът на доктор Стенли Каплан беше на *Петдесет и трета улица* и на *Парк авеню*. Рут остави Ариана пред вратата на сградата и отиде в *Парка*.

— Е, млада госпожице, как се чувствате? Мисля, че това е глупав въпрос. Очевидно не много добре, иначе нямаше да сте тук.

Възрастният мъж ѝ се усмихна, докато Ариана седеше на стола в кабинета му. Последния път, когато я видя, тя беше изтощена, бледа, изплашена и мършава. Сега беше възстановила хубостта си. Почти. Все още в очите ѝ имаше нещо измъчено, някаква болка, загуба и страдание, които не бързаха да изчезнат. Но иначе кожата ѝ изглеждаше добре, очите ѝ блестяха. Дългата ѝ руса коса беше вдигната на красив кок. А в свежата раирана рокля, с която беше облечена тази сутрин, тя изглеждаше като дъщерята на който и да било от пациентите му, а не като млада жена, избягала само преди няколко седмици от разкъсаната от войната Европа.

— Кажете ми, какъв е проблемът? Все още кошмари, гадене, замаяност и припадъци? Кажете — усмихна се той топло и взе писалката си.

— Да, все още имам кошмари, но не чак толкова често. Сега поне от време на време мога да поспя.

— Да — кимна той, — изглеждаш по-отпочинала.

Тя кимна, после му призна, че почти след всяко ядене ѝ става лошо.

Той изглеждаше шокиран.

— Рут знае ли?

Този път Ариана поклати глава.

— Ще трябва да ѝ кажеш. Би трябвало да си на специална диета. След всяко хранене ли, Ариана?

— Почти.

— Не е чудно тогава, че си толкова слаба. Имала ли си и преди такъв проблем със стомаха си?

— Само след като вървах почти целия път до Париж. Веднъж не ядох два дни, а няколко пъти опитах да ям някакви боклуци на полето...

Той кимна.

— А припадъците?

— Все още се случват често.

Тогава той направи нещо, което тя не беше очаквала. Остави писалката си и я изгледа продължително и настойчиво. Погледът му беше изпълнен с доброжелателство и съчувствие. Когато й заговори, тя беше убедена, че този мъж е неин приятел.

— Ариана, искам да се чувстваш свободна да ми кажеш всичко. Искам да ми разкажеш всичко, от което имам нужда, за миналия си живот. Почти ми е невъзможно да ти помогна, ако нямам представа какво си преживяла. Искам да знаеш, че всичко, което ми казваш, е свещено. Аз съм лекар и съм дал свещен обет. Нищо от това, което ми казваш, не мога да повтарям пред друг и няма да го направя. Нито на Рут, нито на Сам, нито на техните деца. На никого, Ариана. Аз съм твоят лекар, но и твой приятел. Аз съм стар човек, видял много през живота си. Може би не чак толкова, колкото си видяла ти в твоя, но съм преживял достатъчно. Нищо не би ме шокирало. Така че ако има нещо, което трябва да ми кажеш, за твое добро, свързано с нещата, които са ти причинили и което може да доведе до тези проблеми, искам да ми кажеш.

Лицето му беше толкова благо, че ѝ се прииска да го целуне, но вместо това само въздъхна леко.

— Не смятам, че има, доктор Каплан. Бях в затворническа килия повече от месец и ме хранеха само с картофена каша, черен хляб и вода, а веднъж седмично даваха някакви отпадъци от месо. Но то беше много отдавна, преди около година.

— Тогава ли започнаха кошмарите?

— Някои от тях. Аз... бях ужасно притеснена за баща ми и брат ми. — Гласът ѝ заглъхна, изпълнен с болка. — Не съм ги виждала оттогава.

Лекарят кимна бавно.

— И неприятностите със стомаха ли започнаха тогава?

— Не съвсем.

На лицето ѝ проблесна усмивка, като си припомни първите си опити да готви на Манфред яхния от дробчета. Вероятно това беше съсипало стомаха ѝ. Но тя не обясни усмивката си.

— Ариана, струва ми се, че сега се познаваме малко по-добре.

Той навлезе бавно в темата. Първия път, когато я видя, той не посмя да попита за това.

— Да? — погледна го тя в очакване.

— Беше ли... — той премисляше как да я запита по-деликатно — ..._използвана_?

Като съдеше по изящната ѝ красота, той още от началото се чувстваше сигурен, че е така. Но тя поклати глава и той се зачуди дали тя просто не се страхува да му каже истината.

— Въобще?

— Веднъж. Почти. В същата тази килия.

Тя не предложи повече обяснения и той кимна с глава.

— Тогава вероятно е по-добре да те погледна.

Той позвъни за сестрата, която ѝ помогна да се съблече.

Лекарят имаше някакво странно чувство, докато я преглеждаше. Веждите му се смръщиха, той я изучаваше все по-внимателно, питаше за повече информация и накрая със съжаление предложи гинекологичен преглед. Беше сигурен, че ще приеме това като изпитание. Но тя изглеждаше примирена с неизбежното и беше странно притихнала, докато той извършваше прегледа. Оказа се, че е точно така, както беше предполагал. Матката ѝ беше с двойно по-голям размер от нормалния.

— Ариана, сега можеш да седнеш.

Тя го направи и той я изгледа тъжно. Наистина го беше излъгала. Не само са я насилили, но е и забременяла.

— Ариана.

Тя седеше там след излизането на сестрата — толкова бледа и млада, с чаршаф, праметнат върху нея.

— Страхувам се, че трябва да ти кажа нещо, а след това вероятно ще трябва да поговорим малко повече.

— Нещо не е в ред ли, докторе?

Тя изглеждаше изплашена. Беше предполагала, че просто е изтощена. В действителност никога не беше предполагала, че е

сериозно болна. Дори и това, че нямаше мензис, тя приписваше на шока, пътуването и аклиматизирането.

— Страхувам се, че е така, малката. Бременна си.

Той очакваше да види болка и ужас. Вместо това забеляза абсолютно удивление, последвано от лека усмивка.

— Не си ли подозирала?

Тя поклати глава, а усмивката ѝ стана малко по-широка.

— И си доволна? — Сега беше негов ред да гледа неразбиращо.

Ариана изглеждаше така, сякаш беше получила безценен дар, надхвърлящ надеждите и очакванията ѝ. Тя гледаше доктор Каплан с широко отворени сини очи, изпълнени с любов и радост. Сигурно се е случило веднага след сватбата им... някъде около края на април, вероятно онзи последен път, преди той да отиде да защитава Райхстага... което значеше, че е бременна от около седем седмици. Тя се взираше невярваща в лекаря.

— Съвсем сигурен ли сте?

— Ще направя тест, ако искаш, но, откровено казано — аз съм сигурен. Ариана, знаеш ли...

Тя го погледна, нежно усмихната.

— Да, знам. — Знаеше, че може да се довери на този човек. Трябваше. — Бебето е от съпруга ми. Той е единственият мъж... когото познавам.

— Къде е сега той? Твоят съпруг?

Ариана бавно сведе очи и две сълзи се плъзнаха от миглите към бузите ѝ.

— Мъртъв е... както всички други. — Тя отново повдигна глава. — Мъртъв е.

— Но ти ще родиш детето му — каза Каплан тихо, като се радваше заедно с нея. — То ще бъде винаги с теб. Нали?

Тя се усмихна леко. Най-после си позволи да мисли за Манфред, да си го представи, да си припомни докосването му. Сякаш сега вече можеше да позволи на спомена за него да се завърне, за да сподели радостта ѝ за тяхното дете. Дотогава тя отчаяно се беше борила със спомените, страхувайки се да ги допусне до мислите си.

Лекарят напусна стаята, а тя остана там седнала цели десет минути, потънала в нежни спомени и мечтания. После, когато дойдоха

сълзите, тя се усмихваше. Това беше най-щастливият момент в живота ѝ.

Върна се в кабинета на лекаря и той я погледна сериозно.

— Ариана, какво ще правиш сега? Ще трябва да кажеш на Рут.

За един дълъг миг настъпи тишина. Ариана не беше се сетила за това. В този момент всички Лийбмънови бяха изместени от ума ѝ. Но сега тя осъзна, че трябва да им каже. Знаеше какво ще кажат те — как ще приемат това бебе — *чие* бебе? Детето на нацистки офицер? Трябваше да защити това неродено дете. Какво да прави сега? Замисли се за пръстените на майка си. Ако се наложи, щеше да ги използва, за да се издържа, докато се роди бебето. Щеше да направи всичко, което се наложи, но няма да им бъде повече в тежест. След няколко месеца щеше да ги напусне.

— Не искам да казвам на мисис Лийбмън, докторе.

— Но защо не? — Той изглеждаше изумен. — Тя е добра жена, Ариана, състрадателна е и ще те разбере.

Но Ариана изглеждаше непреклонна.

— Не мога да искам от нея да направи повече от това, което вече е направила. Толкова много ми помогна. Но това ще бъде прекалено.

— Трябва да мислиш за бебето, Ариана. Дължиш му приличен живот, добър шанс. Така, както на теб ти е бил даден, Лийбмънови ти го дадоха.

Думите му бяха тежки и я измъчваха през цялата вечер. Беше накарала лекаря да обещае, че няма да каже на Рут. Той просто обясни, че очевидно Ариана е все още малко поизморена, но няма нищо, за което да се притесняват. Просто не бива да се преуморява, трябва да се храни добре, да спи много, но иначе е добре.

— Много по-добре се чувствам, след като чух това — каза Рут на път за дома.

През този ден тя беше дори по-мила от обикновено и сърцето на Ариана се късаше, че трябва да я лъже за детето. Но ѝ изглеждаше грешно да иска нещо повече от тях. Трябваше сама да се справи с това, сама да се грижи за детето. То беше нейно... само нейно... и на *Манфред*. Това беше бебето, което и двамата желяеха толкова много... заченато беше сред вългените, останали от мечтите им. Сега споменът за това, колко сияйна е била любовта им, щеше да се завърне и да разцъфти в един по-топъл климат.

Тази вечер тя седя сама в стаята си. Мечтаеше и се чудеше дали ще бъде момче или момиче. Дали ще прилича на Манфред... а може би на баща ѝ?... Сякаш очакваше посетител от един стар и познат свят, докато гадаеше кое ли от лицата, които никога повече няма да види, ще се прероди в това малко дете. Лекарят каза, че то ще се роди към края на януари или началото на февруари. Обясни ѝ, че първите деца често идват по-късно. Смяташе, че ще започне да личи някъде през септември, може би дори и през октомври, ако подбира дрехите си. Така че дотогава тя ще трябва да напусне Лийбмънови. А когато се установи и си намери работа, ще им каже. Когато се роди детето, Джулия и Деби може да я посещават.

Тя се усмихна сама на себе си при мисълта за мъничкото вързопче в плетени дрешки, което момичетата ще идват да видят...

— Защо изглеждаш толкова щастлива, Ариана?

Пол стоеше точно до нея. Не го бе видяла да влиза.

— Не знам. Просто се бях замислила.

— За какво?

Той седна на пода до нея и се вгледа в съвършеното ѝ лице.

— За нищо особено.

Усмихна му се леко. Беше почти невъзможно да скрие щастието си и сега то зарази и Пол.

— Знаеш ли за какво си мислех днес? За нашето лято. Ще прекараме чудесно в провинцията. Може да плуваме или да играем тенис. Може да се излежаваме под слънцето и да ходим по празненства. Това не ти ли звучи добре?

Така беше, но сега тя трябваше да се съобразява с още някого.

Тя кимна, после погледна мрачна младия си приятел.

— Пол, току-що взех важно решение.

— Какво е то? — усмихна се той в очакване.

— През септември ще започна работа и ще се изнеса от вас.

— Така ставаме двама. Искаш ли да станем съквартиранти?

— Много смешно. Аз говоря сериозно.

— Аз също. И какво ще работиш, между другото?

— Не знам още, но ще измисля нещо. Може би баща ти ще ми даде някоя идея.

— Имам по-добра. — Той се наведе и целуна меката руса коса.

— Ариана, защо не искаш да ме чуеш?

— Защото не си достатъчно голям, за да бъдеш разумен.

От месеци не беше се чувствала толкова щастлива. Той се разсмя в отговор. Усещаше доброто ѝ настроение.

— Значи, ако говориш сериозно за започване на работа през септември, това ще бъде и твоето *последно лято*. Последното ни буйство, преди да се установим.

— Всъщност — усмихна му се тя широко, — точно така ще бъде. Той се засмя и се изправи.

— Тогава нека бъде хубаво, Ариана. Най-прекрасното лято, което сме имали.

Тя го погледна с усмивка, но сърцето ѝ се сви.

ГЛАВА ДЕСЕТА

След седмица всички те се преместиха в огромната къща в Ийст Хамптън. На долния етаж на основната сграда имаше шест спални, три стаи за слугите, трапезария, достатъчно просторна да събере цяла армия, голяма и официална всекидневна, по-малък кабинет и стая, където да се събира семейството. Кухнята беше огромна и уютна. Отзад имаше къща за гостите и плажна къща, където можеха да се преобличат. Къщата за гости разполагаше с пет спални и Лийбмънови планираха те да бъдат заети през цялото лято с приятели и роднини.

Ваканцията започваше страхотно, но на следващия ден, след като пристигнаха, Рут чу от Пол, че Ариана се кани да се изнася през есента и да започва работа.

— Но защо, Ариана? Не ставай глупава. Ние не искаме да си отиваш.

Рут я изгледа съкрушено.

— Но аз не мога да ви се натрапвам постоянно.

— Не се *натрапваш*. Ти си едно от децата ни. Ариана, това е абсурдно. И ако държиш непременно да работиш, защо да не можеш да живееш вкъщи? — Тя вече изглеждаше разстроена от перспективата да изгуби момичето. — Ако искаш, продължи образованието си. Веднъж спомена, че искаш да го направиш. Можеш да правиш абсолютно всичко, но съвсем няма нужда да се изнасяш.

— О, Пол, тя изглеждаше толкова наранена — погледна го Ариана отчаяна, когато той я караше към града в открития си спортен автомобил, за да вземат някои специални дребболии, които бяха обещали на майка му да донесат от Ню Йорк. Имаше още два бански костюма за Деби, някои лекарства за Джулия и папка с документи, отнасящи се до женската организация, които Рут беше забравила на бюрото си. Грабнаха набързо всичко, после Ариана погледна малкия златен часовник, подарък от Рут. — Мислиш ли, че има време да свърша още нещо?

— Разбира се. Какво има?

— Обещах на доктор Каплан, че ще намина за някои витамини, ако имам време.

— Разбира се, че има време. — Той я погледна строго. — Трябваше да направим първо това.

— Да, сър — пошегува се тя.

Взеха всички неща, с които бяха обещали да се върнат, и поеха към центъра на града. Прекрасно беше да се чувстваш млад и да се наслаждаваш на лятото. Слънчевите лъчи им се усмихваха и Ариана се протегна доволно в колата.

— Искаш ли да се опиташ да шофираш по обратния път?

— Безценният ти автомобил? Пол, какво си пил?

Той се разсмя, че ѝ е толкова леко на душата.

— Имам ти доверие. Каза, че знаеш да шофираш.

— Изключително съм поласкана, че ми позволяваш да карам новата ти кола.

Предложението му я трогна, защото знаеше колко много означава колата за него.

— Бих ти се доверил за всичко, което притежавам, Ариана. Дори и за новата си кола.

— Благодаря.

Не можа да му каже нещо повече. После стигнаха до кабинета на доктор Каплан и тя се приготви да влезе. Но той изскочи бързо, за да ѝ помогне. Носеше бели ленени панталони и сако, а с широката си лека крачка и топлата си усмивка, изглеждаше млад и елегантен.

— Ще вляза с теб за минутка. От доста време не съм го виждал.

Вече нямаше особена причина да ходи при Каплан. Коляното, което го извади от действие, беше почти оздравяло. Всъщност накуцването му едва се забелязваше, а след упражненията, които щеше да прави това лято, до есента то щеше да бъде като ново.

Доктор Каплан се зарадва да го види и тримата побъбриха малко. После той пожела да останат с Ариана насаме. Пол се съгласи лесно и седна в чакалнята, като остави сламената си шапка на стола до него.

В кабинета Ариана беше обърнала към лекаря широко отворени очи.

— Как се чувстваш, Ариана?

— Добре, благодаря. Стига да внимавам какво ям.

Тя му се усмихна и той се замисли, че никога не я е виждал спокойна. Беше облечена в лятна рокля с широка пола и тясна талия. Огромна сламена шапка беше завързана под брадичката ѝ със синя панделка, която имаше същия цвят като очите ѝ.

— Изглеждаш чудесно. — Помълча неловко, после я погледна настойчиво. — Още не си им казала, нали?

— Не — поклати тя бавно глава. — Вече реших. Казахте ми, че ще си проличи през септември, така че щом се върнем от Лонг Айлънд, ще се изнеса и ще си намеря работа. И тогава ще им кажа всичко. Сигурна съм, че ще ме разберат. Но не искам да им натрапвам повече задължения или пък да очаквам от тях да издържат детето ми.

— Това е много благородно от твоя страна, Ариана. Но имаш ли някаква представа как ще се изхранвате ти и детето? Мислила ли си въобще за бебето или само за себе си мислиш?

Тези думи бяха необичайно строги за него и Ариана се почувства първо ядосана, а после наранена.

— Разбира се, че съм мислила за бебето. Само за него мисля. Какво искате да кажете?

— Че си на двайсет години, че нямаш никаква професия, че ще бъдеш сама с бебето в една страна, която не познаваш и където хората може да не те вземат на работа само защото си германка. Тъкмо приключихме война с Германия, а има хора, които дълго запазват озлоблението си от тези неща. Казвам ти, че няма да предложиш прилична перспектива на това бебе, а би могла да го направиш, ако не чакаш прекалено дълго. Ако направиш нещо по въпроса още сега.

Той се вгледа напрегнато в нея, а тя го изгледа неразбиращо.

— Какво искате да кажете?

— Искам да кажа, Ариана — каза той нежно, — да се омъжиш. Дай на себе си и на детето някакъв шанс. Знам, че това е дяволска работа, но, Ариана, откакто те видях за последен път, аз се измъчвам. Мисля, че това е единственото разрешение. Познавам Пол от бебе. Виждам какво изпитва към теб. Дяволски ще ми тежи на съвестта, че ти предлагам такова нещо... но кой ще е наранен? Ако се омъжиш за това момче в чакалнята, ти ще гарантираш бъдещето на детето, а и своето.

— Не се интересувам от себе си.

Беше шокирана от предложението му.

— А от бебето интересуваш ли се? Какво ще кажеш за това?

— Но аз не мога да го направя... не е честно.

— Не мислиш ли, че много момичета правят същото? Момичета, които имат много по-малко причини да го направят от теб... Ариана, бебето ще се роди след седем месеца. Мога да кажа, че се е родило преждевременно. Никой няма да знае. Никой. Дори и Пол.

Тя изгледа лекаря, шокирана от предложението му.

— Не мислите ли, че мога да се грижа сама за бебето?

— Разбира се, че не. Кога ли съм видял за последен път бременна жена да работи? Кой ще те наеме? И какво ще правиш?

Тя поседя в мълчание, после кимна замислено. Вероятно беше прав. Просто беше предполагала, че ще може да си намери работа в някой магазин. Но как да направи такова нещо... такава измама... как да причини това на Пол... как би могла да излъже така? Той беше неин приятел и по свой начин тя го обичаше. Всъщност, държеше много на него.

— Как мога да направя *такова* нещо, докторе? Не е правилно.

Тя усети как само при мисълта за това в нея се надига чувство за вина и срам.

— Можеш да го направиш заради нероденото си дете. Какво прави, за да стигнеш до Париж, а и до тук? Винаги ли беше честна? Нямахте ли да излъжеш, да стреляш или да убиеш, за да спасиш живота си. Трябва да сториш същото за бебето, Ариана. Да му осигуриш семейство, баща, приличен начин на живот, храна в корема, образование...

Ариана осъзна колко наивна е била да си мисли, че няколко пръстена, скрити в една кутийка, ще бъдат достатъчни да премине през това. Тя кимна бавно.

— Ще трябва да го обмисля.

— Направи го, но не мисли прекалено дълго. Ако чакаш още дълго, тогава ще бъде прекалено късно. А по този начин, когато бебето се появи след седем месеца, лесно ще мога да го обясня с крехкото ти здраве, пътуването ти от Европа, с такива неща.

— Мислите за всичко, нали?

Тя го погледна и разбра, че той й даваше тласъка, необходим за оцеляването ѝ. Учесе я на правилата на играта, в която тя ставаше все

по-добра. В сърцето си знаеше, че той е прав. Но къде ще свърши всичко това?

Той продължи да й говори.

— Ако го направиш това, Ариана, тайната ти ще бъде в безопасност при мен.

— Благодаря ви, докторе. За живота ми, а и за живота на моето бебе.

Той й подаде витамините, а когато тя си тръгваше, я докосна по рамото.

— Решавай бързо, Ариана.

Тя кимна леко.

— Добре.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

— Ариана, искаш ли да поплуваме?

Джулия удряше по вратата ѝ в девет часа сутринта и Ариана отвори очи сънливо.

— Толкова рано? Още не съм станала.

— И Пол не беше станал, но ще дойде.

— Точно така — потвърди той, като пристъпи през прага. — И ако аз трябва да стана и да отида да плувам с тези малки чудовища, същото се отнася и за теб.

— О, така ли?

Тя се протегна лениво и му се усмихна, когато той седна до нея и целуна разпиляната по лицето ѝ руса коса.

— Да, точно така. Иначе ще те измъкна от леглото и ще те влача, както пициш по брега.

— Колко си мил, Пол.

— Да, нали?

Те се усмигнаха един на друг.

— Между другото, искаш ли да дойдеш на едно празненство в Саутхамптън довечера? Родителите ми ще извеждат момичетата някъде.

— Как така?

— Четвърти юли е, скъпа. Денят на Независимостта. Чакай само да видиш. Би трябвало да се получи голямо събитие.

Оказа се, че стана точно така. Сутринта отидоха да плуват с момичетата, а следобеда бяха на пикник с цялото семейство. След това Сам и Рут взеха момичетата със себе си, а Ариана изчезна горе, за да поспи. Но в седем часа тя беше готова за излизане и когато слизаше по стълбите на голямата лятна къща, Пол подсвирна и се усмихна.

— Хей, никой не ме предупреди, че ще изглеждаш така, когато почернееш.

Тя носеше тюркоозна копринена рокля, която подчертаваше потъмнялата ѝ кожа. Той изглеждаше също толкова впечатляващо в бял

ленен костюм, бяла риза и широка морскосиня вратовръзка, с малки бели точки. Двата заедно се качиха на новата му кола и потеглиха.

Той беше в приповдигнато настроение и разреши на Ариана да шофира, а веднага щом пристигнаха на празненството, ѝ донесе джин физ^[1]. Тъй като не беше сигурна как ще ѝ подейства алкохолът, тя отпиваше съвсем малки глътки. Но празненството вече се вихреше около тях. Два оркестъра свиреха — един в къщата и един в двора. Няколко яhti бяха привлечени за случая и стояха на дългия кей, където за тях се грижеха дузина моряци, а над тях висеше кръглата лятна луна.

— Искаш ли да танцуваме, Ариана?

Той ѝ се усмихваше нежно и тя бавно се плъзна в ръцете му. За пръв път танцуваха заедно, а под лунната светлина беше лесно да си представя, че това е Манфред, или баща ѝ, или който и да е.

— Казвал ли ти е някой, че танцуваш като ангел?

— Не и в последно време, страхувам се.

Тя се разсмя на комплимента и те танцуваха, без да спрат до края. После се приближиха бавно към място, откъдето можеха да наблюдават лодките, които се поклащаха под тях. Пол я погледна по-сериозно, от когато и да било.

— Толкова съм щастлив, когато съм с теб, Ариана! Никога не съм познавал човек като теб.

Искаше ѝ се да го подразни и да го попита за Джоуни, но знаеше, че моментът не е подходящ.

— Ариана — погледна я той спокойно, — искам да ти кажа нещо. — Той се приближи бавно до нея, взе ръцете ѝ в своите и ги целуна нежно една след друга. — Обичам те! Не знам друг начин, по който да ти го кажа. Обичам те! Не мога без теб. Когато съм с теб, се чувствам... толкова... толкова щастлив и силен... сякаш мога да направя всичко, сякаш всичко, до което се докосвам, е някакъв дар... сякаш всичко е ценно... и не искам да оставя това чувство да си отиде. Ако двамата с теб напуснем дома след лятото, ще изгубим това. — Очите му се замъглиха, докато ѝ говореше. — И, Ариана, не бих го понесъл, ако си отидеш.

— Няма да ти се наложи — прошепна тя. — Пол... аз...

Тогава, сякаш по даден знак, над тях светнаха първите фойерверки. Той бръкна в джоба си и извади оттам огромен диамантен

пръстен. Още преди тя да разбере какво става, той го плъзна на пръста ѝ, а устните му се докоснаха до нейните и тя усети нетърпението и страстта му. Тогава почувства копнеж и някаква тръпка, които си беше мислила, че никога повече няма да изпита. За миг се притисна почти отчаяно до него, като отвърщаше на целувката му и се бореше с копнежа в душата си.

Най-накрая, когато устните им се разделиха, тя му каза, че е изморена и те се върнаха в къщата на родителите му в Ийст Хамптън много по-притихнали. Все още се опитваше да надмогне угризенията си. Как би могла да продължава с тази шарада? Не че не го обичаше. Обичаше го топло и приятелски и беше грешно да се възползва от чувствата му. Не беше правилно да му натрапва дете, което не беше негово. Когато излязоха от колата, Пол я прегърна нежно и я въведе вътре. В преддверието той я погледна тъжно.

— Знам какво си мислиш. Ти не го искаш, нито пръстена, нито това, което той олицетворява, нито мен... никое от тези неща. Всичко е наред, Ариана. Разбирам. — Докато я притискаше към себе си, в гласа му имаше сълзи. — Но, боже мой, толкова те обичам! Моля те, моля те, позволи ми да бъда с теб тук, само тази вечер. Позволи ми да мечтая, да си представям какво би било, ако това е нашата къща, ние сме женени и всички мечти са действителност.

— Пол...

Тя се отдръпна леко от него, но когато го направи, видя хубавото му младо лице окъпано в сълзи. Не можеше да издържа повече. Притегли го към себе си и повдигна лице към него. Предлагаше му топлина и обич, които не беше вярвала, че може да даде отново на някого.

Малко по-късно те влязоха в спалнята ѝ и с нежност, неприсъща на годините му, Пол внимателно съблече копринената рокля. Дълго време лежаха под лунната светлина, прегръщаха се, докосваха се, целуваха се, замечтани, но не проговаряха. Накрая, при първата дневна светлина, те заспаха изтощени в прегръдките си.

[1] Коктейл от джин и тоник. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

— Добро утро, скъпа!

Ариана примижа от ярката слънчева светлина, когато отвори очи, за да го погледне. Той беше оставил поднос със закуска на леглото и сега отваряше разни чекмеджета и поставяше съдържанието им в малък куфар, който лежеше на леглото.

— Какво правиш?

Тя седна в леглото, но се наложи да се стегне, за да не ѝ прилошее. Кафето беше много силно, а и нощта беше дълга.

— Събирам ти багажа — усмихна ѝ се той през рамо.

— Но къде отиваме? Родителите ти ще се върнат довечера. Ще се притесняват, ако не ни намерят...

— Дотогава ще сме се върнали.

— Ами куфара за какво е, Пол? Не разбирам.

Чувстваше се съвсем объркана, докато седеше там, все още гола, а този дългокрак мъж в морскосин халат събираше багажа ѝ.

— Пол, престани, ако обичаш, и ми обясни.

В гласа ѝ леко прозвуча паника.

— Ще го направя след минутка.

После, щом свърши, той се обърна, седна на леглото и взе ръката ѝ, онази, върху която все още стоеше огромният диамантен пръстен.

— Добре, сега ще ти кажа. Тази сутрин отиваме в Мериленд, Ариана.

— В Мериленд? Защо?

Този път той я погледна открито. Сякаш за една нощ беше станал мъж.

— Отиваме в Мериленд, за да се оженим, защото се изморих да участвам в този театър и да се държим, като че ли сме на четиринайсет. Не сме, Ариана. Аз съм мъж, а ти си жена. И ако между нас може да се случи нещо като тази нощ, то може да се повтаря отново и отново. Няма да си играя игрички с теб, няма и да те моля. Обичам те и мисля, че и ти ме обичаш. — Гласът му отново поомекна. — Ще се омъжиш ли за мен, Ариана? Скъпа, обичам те с цялото си сърце.

— О, Пол...

Очите ѝ се напълниха със сълзи и тя протегна ръце към него. Възможно ли беше да го ощастливи? Ако наистина се омъжи за него, тя винаги ще бъде добра с него, от благодарност за това, което той ще даде на детето ѝ. Но единственото, което успя да направи, беше да се разплаче в прегръдките му. Това беше толкова важно решение, а тя все още не знаеше какво да прави.

— Защо не спреш да плачеш и не ми дадеш отговор? — Той целуна нежно шията ѝ, после лицето, след това косите ѝ. — О, Ариана, обичам те... колко те обичам...

Той я целуна отново и този път тя кимна бавно. После се обърна към него, а в ума ѝ се появиха други лица... Манфред... баща ѝ — за кратко си припомни дори Макс Томас, който я целуваше в стаята на майка ѝ, в нощта, когато избяга от Берлин. Какво биха си помислили те за нея, ако тя се омъжи за този мъж? Но тя осъзна, че това няма значение, че решението си е лично нейно, както и животът. Не техен. Всички те си отидоха. *Всички*. Единствено тя остана... тя... и бебето ѝ... и Пол. Сега той беше по-истински, отколкото всеки един от тях. Тя протегна ръка към него и бавно се усмихна. Правеше го с цялото си сърце и душа, прекосявайки цял един живот. Мълчаливо се закле никога да не предава любовта им.

— Е?

Той я погледна разтреперен, като се страхуваше да поеме ръката ѝ, страхуваше се дори да помръдне. Но тя взе и двете му ръце и ги приближи до устните си. После целуна пръстите му един по един и притвори очи. Когато отново ги отвори, в тях имаше нежност, която докосна душата му.

— Да. — Тя му се усмихна и се приближи до него. — Да, скъпи. Да! Отговорът е да. — После зарови глава на рамото му, ликувайки. — Как ще те обичам, Пол Лийбмън. — Тя се отдръпна назад, за да го погледне. — Какъв чудесен мъж си ми ти...

— Боже мой — засмя се той. — Сигурно си полудяла. Но няма какво да гледам на подарен кон зъбите. Просто си остани такава и ми позволи да се погрижа за останалото.

Точно така и направи. След час бяха на път за Мериленд с куфарите си на задната седалка и с временната лична карта на Ариана в джоба му.

Няколко часа по-късно съпругата на мировия съдия от Балтимор ги снима, точно когато съпругът ѝ тържествено погледна Пол и кимна, мърморейки:

— Можете да целунете булката.

— Майко... Татко...

Гласът на Пол почти трепереше, когато се изправи пред тях, но той нежно посегна към ръката ѝ. Взе я и я стисна гордо, после се усмихна на родителите си, а видът му говореше, че той вече е мъж.

— Ариана и аз се оженихме. — Той се усмихна на дребничката, нервна Ариана. — Трябваше почти насила да я накарам да го направи, затова не исках да губя време, като ви чакам тук, за да го обсъдим. Така че... — Той погледна топло родителите си, които въпреки че явно бяха изненадани, не изглеждаха недоволни... — Мога ли да ви представя *мисис* Пол Лийбмън?

Той се поклони грациозно към нея, а тя направи реверанс. После в един кратък, прекрасен миг тя го целуна, след това бързо протегна ръце към Рут. По-възрастната жена я прегърна и я притисна за един дълъг миг, като си припомняше ужасяващо болното момиче, което спаси от кораба. Сам ги гледа известно време, после протегна ръце към сина си.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Както бяха планирали, Ариана и Пол останаха в Ийст Хамптън до септември, а след Деня на труда се върнаха в града и започнаха да си търсят собствен дом. Пол започна работа при баща си, а Рут се присъедини към Ариана в търсенето ѝ на подходящия дом. Точно след като отпразнуваха Рош Хашана заедно, те откриха една свободна малка къща и след много кратко обсъждане Пол реши, че тя трябва да бъде тяхна. За момента само я наемаха, но собственикът се канеше да я продаде в края на наемния срок. Младата двойка реши, че предложението е идеално. Щеше да им даде време да решат дали наистина харесват къщата.

Нуждаеха се единствено от повече мебели, а сега, когато момичетата бяха отново на училище, Рут имаше повече време да помогне. Не беше толкова заета с бежанската организация и прекарваше почти всеки ден с Ариана, дотолкова, че отново забеляза, че момичето не се чувства добре.

— Ариана, ходила ли си пак да се видиш с Каплан?

Рут я гледаше загрижено и Ариана кимна, като се опитваше да вземе решение за една тъкан, която беше поръчала така, че да подхожда на новия им килим.

— Е, ходили ли?

— Да, миналия четвъртък.

За миг избягна да погледне Рут в очите, после се обърна към свекърва си с лека усмивка.

— И какво каза той?

— Припадъците и проблемите със стомаха ми ще продължат още известно време.

— Смята ли, че това ще бъде нещо постоянно?

Рут я гледаше много загрижено, но Ариана поклати глава.

— Не. Всъщност, той дори не се притеснява. Каза, че в началото е било от трудностите при пътуването ми дотук. Но сега плащам цената за това, което съм правила след пристигането си.

— Какво означава това?

Внезапно тя разбра зашифрованото послание. Очите ѝ се разшириха и тя се вгледа в Ариана с усмивка.

— Искаш да кажеш, че си бременна?

— Да, така е.

— О, Ариана!

Гледаше я щастливо и бързо прекоси стаята, за да я прегърне. Но после погледна дребната млада жена с нова тревога.

— Смята ли, че всичко ще бъде наред при теб? Не е ли прекалено рано, след като си била толкова зле... ти си толкова мъничка. Не си такава кобила като мен.

Тя стискаше здраво ръката на Ариана, безкрайно щастлива от новината. За миг си припомни радостта, с която научи, че очаква първото си дете.

— Единственото, което иска от мен, е да започна да ходя при специалист след известно време, когато раждането наближи.

— Това звучи разумно. А кога ще бъде това, между другото?

— В началото на април.

Вътрешно Ариана се сгърчи от тази лъжа, като се молеше Рут никога да не научи истината за бебето. Мълчаливо тя обеща на себе си и на Рут, че един ден наистина ще има дете на Лийбмън. Дължеше го на Пол да има негово дете и веднага щом станеше възможно, тя щеше да има друго, а и повече, ако той искаше това. Дължеше му всичко за това, че щеше да подкрепя детето на Манфред.

Месеците отминаваха и Пол ставаше все по-зрял, с все по-силно родителско чувство. Помагаше на Ариана да приготви стаята на бебето и ѝ се смееше, когато тя прекарваше нощ след нощ в плетене на дрешки. Рут също беше донесла куп кутии с неща от нейните бебета и сякаш навсякъде, където Пол погледнеше, имаше мънички шапчици, чорапки, дрешки и пуловерчета.

— Е, като гледам това място, мисис Лийбмън, бих казал, че чакаме бебе.

Имаше още две седмици до Коледа. Пол смяташе, че тя е бременна само от пет месеца и половина, но всъщност раждането предстоеше само след шест седмици. Но като че ли никой не смяташе, че увеличените ѝ пропорции са необичайни. Просто приеха, че

впечатляващият ѝ корем се дължи на факта, че всичко си личи повече при жена с размерите на Ариана. А Пол беше започнал да харесва корема ѝ. Наричаше го със смешни имена и казваше, че трябва да го потрие два пъти, преди да тръгне за работа за късмет.

— Не прави това! — изпищя тя, когато той я погъделичка. — Ще го накараш отново да ритне.

— Сигурно е момче — каза той сериозно една вечер, докато слушаше на стомаха ѝ. — Мисля, че се опитва да играе футбол.

Ариана изпъшка, завъртя очи и се разсмя на съпруга си.

— Със сигурност играе футбол там... с бърбреците ми, струва ми се.

На следващата сутрин, когато Пол тръгна на работа, се случи нещо странно. Часове наред Ариана се чувстваше обзета от носталгия по стария живот. Тя дълго седя, замислена за Манфред, извади кутията си с бижута и си сложи неговите пръстени. Спомняше си за плановете и обещанията им, после откри, че се чуди какво ли би мислил той за това дете. Зачуди се дори как ли би искал да го нарекат. Пол държеше на Саймън, на името на покойния му брат. А тя чувстваше, че това е нещо, което трябва да направи за него.

Докато преглеждаше нещата, които ѝ навяха спомени, тя стигна до плика със снимките, на които бяха тя и Манфред. Беше скрит в една книга и заключен в едно чекмедже, най-долу на бюрото. Тя ги измъкна и ги разстла върху скута си. Взираше се в лицето, което беше обичала, припомняше си всеки сантиметър от униформата, чуваше думите от първата им Коледа. Трудно беше да се повярва, че снимките от коледния бал са само отпреди година. От очите ѝ се стичаха две реки от сълзи, които капеха от бузите ѝ върху огромния ѝ корем. Тя стискаше снимките и въобще не чу влизането на съпруга си. Миг покъсно той стоеше зад нея и гледаше снимките, първо объркано, а после с ужас, щом разпозна знаците по униформата.

— Господи, този кой е?

Той я гледаше ядосано и удивено, забелязал усмихнатото лице на Ариана до това на мъжа. Щом го чу, Ариана скочи ужасена. Тя въобще си нямаше представа, че той стои там.

— Какво правиш тук?

Сълзите бяха престанали, а когато се изправи, тя все още стискаше снимките в ръка.

— Дойдох да проверя как е жена ми и да разбера дали тя иска да дойде с мен на обяд, но ми се струва, че прекъсвам доста интригуващи лични мигове. Кажете ми, Ариана, всеки ден ли правиш това или само на големи празници? — Замръзна за миг, после продължи. — Имаш ли нещо против да ми кажеш кой е този?

— Това е... той беше германски офицер.

Гледаше Пол почти с отчаяние. Не беше този начинът, по който тя смяташе, че той трябва да научи.

— Това мога да видя и по нацистката емблема. Да имаш да ми кажеш още нещо? Например, колко евреи е избил? Или в кой лагер се е подвизавал?

— Той не е убивал никакви евреи и не се е подвизавал в никой лагер. Всъщност, той спаси живота ми. Предпази ме от един лейтенант, който искаше да ме изнасили, и от един генерал, който смяташе да направи от мен уличница. Ако не беше той... — Тя се разрида неудържимо, докато стискаше снимката на мъжа, който беше мъртъв от седем месеца. — Ако не беше той... сега най-вероятно щях да съм мъртва.

За миг Пол съжали за думите си, но когато погледна снимката, трепереца в ръцете ѝ, усети, че гневът отново го завладява.

— Тогава какво, по дяволите, правиш на тези снимки весела и усмихната, щом животът ти е бил толкова застрашен? — Той посегна за снимките и тогава, безкрайно разгневен, осъзна, че тя танцува на някакъв бал с нацисткия офицер. — Ариана, кой е този мъж?

И тогава внезапно разбра как тя е оцеляла от лагерите. Майка му е била права. И той нямаше право да я осъжда за стореното. Момичето не е имало избор. Развълнуван, той се пресегна нежно към Ариана и я притисна до себе си, доколкото позволяваше огромният ѝ корем.

— Съжалявам... о, скъпа, съжалявам. Мисля, че за миг забравих какво се е случило. Просто видях това лице и тази униформа и всичко ми изглеждаше толкова *германско*. Мисля, че за миг престанах да мисля.

— Но и аз съм германка, Пол.

Тя все още плачеше, ридаейки на рамото му.

— Да, но не си като тях. И щом е трябвало да бъдеш любовница на този мъж, за да оцелееш от войната, Ариана, на мен не ми пука какво точно се е случило.

Но когато изрече тези думи, усети как тя замръзна в ръцете му. Тя тихо се отдръпна от него и седна.

— Така си мислиш, нали, Пол? — Гледа го един безкраен миг, но той не отговори и тя продължи. — Мислиш, че съм била любовница на този мъж, за да спася кожата си. Е, това не е истина и аз искам да знаеш истината. След смъртта на баща ми и Герхард той, Манфред, ме прибра в къщата си, без да очаква нещо от мен. Не ме е изнасилвал, не ме е докосвал, нито ме е наранявал. Просто ми предложи закрилата си и стана единствения ми приятел.

— Това е вълнуваща история, но униформата е нацистка, нали, Ариана?

Гласът му я докосваше като лед, но тя стоеше, без да се страхува. Знаеше, че прави това, което трябва.

— Да, Пол, така е. Но имаше и някои почтени мъже, които носеха тази униформа и той беше един от тях. Нещата не са просто *тези са добрите, а тези — лошите*. Животът невинаги е толкова прост.

— Хайде, хайде, скъпа! Благодаря за урока. Но, честно казано, ми е малко трудно да преглътна това, че намирам у дома жена си, разплакана над снимките на някакъв проклет нацист и той след това се оказва неин *приятел*. Нацистите не са приятели на никого, Ариана. Не го ли разбираш? Как можеш да говориш такива неща? Ти си еврейка.

Той беснееше срещу нея, но тя се изправи и поклати глава.

— Не, Пол, *не съм еврейка*. Аз съм германка.

Той замлъкна шокиран, а тя продължи нататък, защото се страхуваше, че ако спре, думите ще ѝ изневерят.

— Баща ми беше добър германец, banker. Управляваше най-голямата банка в Берлин. Но когато изпратиха повиквателната на Герхард след шестнайсетия му рожден ден, баща ми не искаше той да заминава.

Опита се да се усмихне. Какво облекчение беше да му разкаже цялата история, да му каже истината, независимо какво ще ѝ струва това.

— Баща ми не симпатизираше на нацистите и когато изпратиха повиквателната на Герхард, той беше убеден, че трябва да бягаме. Организира прехвърлянето на брат ми в Швейцария, а ден по-късно трябваше да се върне за мен. Само че сигурно нещо се е случило,

защото той въобще не се завърна. Нашите слуги ме предадоха, хората, на които се бях доверявала през целия си живот — гласът ѝ се повиши, — и нацистите дойдоха и ме отведоха. Оставиха ме цял месец в една килия, Пол, където ме държаха за откуп, в случай че баща ми се върне. Но той не го направи. Цял месец живях в мръсна, воняща, тясна килия, полугладна, почти полудяла, в стая, която беше наполовина на гардероба на майчината ми прислужница. После ме пуснаха, защото бях безполезна. Отнеха ми къщата на баща ми, задържаха всички вещи и ме изхвърлиха на улицата. Но генералът, който се нанесе в дома на баща ми в Грюнвалд, очевидно искаше да има и мен. Манфред, този мъж — посочи тя снимките с разтреперана ръка, докато сълзите се стичаха по лицето ѝ, — ме спаси от него, а и от всички останали. Закриляше ме до края на войната. — Гласът ѝ се пречупи. — До падането на Берлин, когато го убиха.

Тя погледна Пол, но неговото лице беше като вкаменено.

— А бяхте ли любовници, ти и този вонящ нацист?

— Не разбираш ли? Той ме *спаси*. Не те ли интересува това?

Тя го гледа дълго, а гневът се надигаше и в нея.

— Интересува ме това, че си била любовница на нацист.

— Тогава си глупак. Аз оцелях, по дяволите. *Оцелях!*

— Ти държеше ли на него?

Гласът му беше сух и въпреки че беше започнала да го обича, сега го ненавиждаше. Искаше ѝ се да го нарани, както той нараняваше нея.

— Много държах на него. Той беше мой съпруг и щеше да бъде и сега, ако не беше мъртъв.

За миг те останаха вгледани един в друг, внезапно осъзнали казаното. Когато Пол заговори отново, гласът му трепереше.

— *Чие* е това бебе?

Искаше ѝ се да го излъже, заради детето, но вече не можеше да го направи.

— На съпруга ми — отговори тя.

Гласът ѝ беше силен и горд, сякаш отново връщаше Манфред към живота.

— Аз съм съпругът ти, Ариана.

— На Манфред — отговори тя меко, внезапно осъзнала какво причинява на Пол. Когато разбра цялата сила на удара, почти се олюля.

— Благодаря ти — прошепна той, завъртя се на пети и тръшна вратата.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

На следващата сутрин Ариана получи пакет с документи от адвоката на Пол. Уведомяваха я, че мистър Пол Лийбмън смята да се разведе с нея. Информираха я официално, че четири седмици след раждането на бебето тя ще трябва да освободи жилището, а междувременно може да остане там. През този кратък период тя ще бъде издържана, а щом напусне, след раждането на детето, с чек ще ѝ бъде изплатена сумата от пет хиляди долара. За бебето няма да постъпва издръжка, тъй като то очевидно не е дете на мистър Лийбмън, за нея също, като се имат предвид обстоятелствата при краткия им, непочтен брак. В същия пакет имаше писмо от свекъра ѝ, в което той потвърждаваше финансовите решения и бележка от свекърва ѝ, в която я обвиняваше, че е предала всички тях. Как е посмяла да се преструва на еврейка! Това беше, както Ариана винаги беше подозирала, най-голямото предателство, да не говорим за това, че е бременна с детето на *някакъв си нацист*. Войната беше оставила тежки отпечатъци. *Някакъв си нацист*. Ариана се сви при прочитането на тези думи. По-нататък ѝ се забраняваше да стъпва близо до къщата на *Пето авеню*, както и да се приближава до някого от тях. Ако открие, че Ариана се е опитвала да се види с Дебора или Джулия, Рут нямало да се поколебае да извика полицията.

Докато седеше в жилището и четеше това, което ѝ бяха изпратили, тя отчаяно желаше да се свърже с Пол. Но той беше потърсил подслон при родителите си и не искаше да приеме обажданията ѝ при никакви обстоятелства. Контактуваше с нея чрез адвоката си. Разпорежданията бяха дадени, делото по развода беше започнало, Лийбмънови я бяха отблъснали, а на двадесет и четвърти декември, малко след полунощ, с един месец по-рано, родилните болки на Ариана започнаха, а тя беше съвсем сама.

Цялата ѝ фалшива увереност изчезна на момента, както и смелостта ѝ. Беше парализирана от страх — от непознатото и от самотата — но успя да се обади на лекаря и да стигне с такси до болницата. Дванадесет часа по-късно родилните болки все още

измъчваха Ариана и тя беше почти обезумяла от страданието. Изплашена, трескава, шокирана от случилото се с Пол и Лийбмънови, тя не бе в състояние да се справи с това, което ставаше, и отново, и отново викаше за Манфред, докато най-накрая ѝ дадоха нещо за болките.

В десет часа на коледната вечер бебето най-после се роди с Цезарово сечение, но въпреки трудностите при раждането, майката и бебето нямаха никакви увреждания. Показаха го за малко на Ариана — миниатюрно вързопче от сбръчкана плът с най-мъничките ръце и крака, които беше виждала някога.

Не приличаше на нея или на Манфред, нито пък на Герхард или на баща ѝ. Не приличаше на никого.

— Как ще го кръстите? — попита я тихо сестрата, докато държеше ръката ѝ.

— Не знам.

Беше толкова изморена, а *той* беше толкова мъничък... Чудеше се дали е нормално да бъде толкова дребен. Но въпреки болката и упойката, тя все пак усещаше топлината на радостта.

— Коледа е. Може да го кръстите Ноел.

— *Ноел?* — позамисли се Ариана за миг, усмихната сред наркотичния си полусън. — *Ноел?* Хубаво е.

Обърна лицето си към мястото, където смяташе, че е бебето и се усмихна спокойно.

— Ноел фон Трип — избъбри тя на себе си и заспа.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

Точно четири седмици след раждането на детето Ариана стоеше пред входа с последния си багаж. Както се бяха споразумели, тя освобождаваше жилището. Цялото увито, бебето вече беше в таксито. Отиваха в някакъв хотел, който им препоръча една от сестрите в болницата. Там беше уютно и не много скъпо, а собственицата щеше да им дава и храна.

Толкова скоро след Цезаровото сечение, Ариана не би трябвало да става. Отново се беше опитала да се свърже с Пол в кабинета му, а след това си разреши да го потърси и в дома му. Но беше безполезно. Той не желаше да разговаря с нея. Всичко беше свършило. Беше ѝ изпратил петте хиляди долара и сега искаше единствено ключовете.

Тя затвори тихо вратата зад тях и с дрехите си и бебето, със снимките на Манфред и томчето на Шекспир със скривалището за пръстените, тя започна новия си живот. Вече беше върнала огромния диамант, получен от Пол, и отново носеше пръстените на Манфред. Те изглеждаха някак по на място по ръцете ѝ и тя осъзна, че никога повече няма да ги свали. Щеше да бъде Ариана фон Трип завинаги. Ако се окажеше, че в Щатите е по-разумно да махне фон, щеше да го направи, но никога няма да предаде предишния си живот и няма да лъже или да се преструва коя е и каква е. Беше страдала в ръцете на нацистите, но въпреки това знаеше по-добре от всеки, че те са просто група хора и някъде из групата имаше и свестни хора. Никога повече нямаше да предаде Манфред.

Той беше съпругът, към когото щеше да изпитва обич през целия си живот. Той беше мъжът, за когото щеше да говори на сина си. Мъжът, който смело и до края служи на страната си и на жената, която го обичаше. Щеше да разказва на сина си за дядо му и за сладкия Герхард. Вероятно щеше да му каже и това, че се е омъжвала за Пол, но не беше сигурна. Знаеше, че не е била права да го мами, но накрая беше платила скъпо и за това. Но, тя се усмихна на спящото бебе, винаги щеше да има своя син.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

Когато Ноел стана на два месеца, Ариана отговори на една обява във вестника и започна работа в книжарница, в която се продаваше чуждестранна литература. Позволяваха ѝ да взема бебето със себе си и ѝ плащаха съвсем ниска надница, с която тя и бебето можеха поне да оцелеят.

— Ариана... наистина трябва да го направиш.

Младата жена я гледаше настойчиво, докато Ариана се опитваше да наглежда детето си, което се мотаеше наоколо. Повече от година работеше в книжарницата. Ноел се научи рано да ходи и вече беше очарован от ярките книги, поставени по рафтовете близо до пода.

— Струва ми се, че не искам нищо от тях, Мери.

— Да, но не ти ли се иска това-онова за бебето? Тази работа ли искаш да вършиш до края на живота си?

Ариана я погледна колебливо.

— Няма да те заболи, ако попиташ. А и не молиш за милостиня, а питаш за това, което си е твое.

— Кое *беше* мое. Това е различно. Когато си тръгнах, всичко беше в ръцете на нацистите.

— Поне иди в консулството и ги питай — настоя Мери.

Ариана реши, че може да попита през следващия си свободен ден. Германското правителство беше създадо система, чрез която хората, на които са отнети предмети и собственост от нацистите, могат да поискат някаква компенсация от правителството за загубите си. Тя нямаше доказателства, че нещата ѝ принадлежат — нито за къщата в Грюнвалд, нито за фамилното имение на Манфред, което също би било нейно по право.

Две седмици по-късно, в четвъртък, нейният почивен ден, подаря количката на Ноел към консулството. Беше студен, ветровит мартенски ден и тя едва не се отказа да излезе от страх, че може да завали сняг. Но уви бебето в дебелото му одеяло и влезе през внушителната бронзова врата.

— Bitte^[1]? Мога ли да ви помогна?

Ариана само я гледаше втренчено. Толкова време беше изминало, откакто беше слушала родния си език, откакто беше срещала европейец, откакто беше наблюдавала нещата да се вършат по официалния начин, с който беше свикнала, че за момент тя успяваше единствено да се оглежда наоколо изумена. Сякаш в един-единствен миг я бяха върнали у дома. Започна да отговаря и да обяснява бавно защо е дошла. И за нейна изненада, те се отнасяха с нея с огромно уважение и съвсем според етиката. Дадоха ѝ необходимата информация и куп бланки, които да попълни, като ѝ казаха да дойде отново другата седмица.

Когато пак отиде, в коридора имаше доста хора. Бланките бяха попълнени и лежах в джоба ѝ и сега ѝ оставаше единствено да чака за разговор с някой от чиновниците в консулството, който ще ги придвижи. А после кой знае колко време ще отнеме? Вероятно години, ако въобще получи нещо от тях. Но си заслужаваше да опита.

Докато стоеше пред консулството с Ноел, заспа в количката си, тя не можа да устои на подтика да затвори очи и да си представи, че отново си е у дома. Около нея бяха все германци. Чуваше звуци от Бавария, Мюнхен, Лайпциг и Франкфурт, а после и берлинското наречие. Звучеше толкова сладостно и приятно, но в същото време и болезнено. Нямах нито един познат глас сред познатите думи, наречия и изрази. После, внезапно, сякаш сънуваше, някой сграбчи ръката ѝ. Последва бързо възклицание, някой си пое дъх, а когато вдигна поглед, тя срещна чифт познати кафяви очи. Беше ги виждала някъде по-рано... очи, които познаваше... и беше видяла за последен път само преди три години.

— О, боже мой! Боже мой!

Внезапно тя се разплака. Беше Макс... Макс Томас... и без да се замисля, се хвърли в прегръдките му. Сякаш часове наред я държа в ръцете си, докато и двамата се смееха и плачеха. Прегърна я, целуна я, поддържа бебето. И за двамата това беше сън, който не вярвах, че се е осъществил. После, докато чакаха прегърнати в коридора, тя му разказа за баща си, за Герхард и за това, как изгубиха дома си. След това тихо му разказа за Манфред. Вече не изпитваше страх или срам. Каза на Макс, че го е обичала, че са били женени и че Ноел е негов син. Но тя бързо разбра, че, с изключение на Ноел, той знаеше всичко това. След войната беше преровил Берлин за нея и баща ѝ.

— Ти търси ли ги след войната, Ариана?

Тя се поколеба за миг, после кимна.

— Не знаех точно как. Съпругът ми каза, че е сигурен в смъртта на баща ми. После, преди да напусна Европа, се свързах с негов приятел в Париж, човек, който ръководеше някаква организация за поддръжка на бежанци. Той провери всяка възможна нишка, като търсеше някаква следа от тях, особено от Герхард. — Тя въздъхна леко. — Дори се опита да те открие, но нямаше и следа от теб... нито пък от Герхард.

Внезапно тя осъзна цялата тежест на казаното. От Макс нямаше следа, но той беше жив. Не можеше ли и Герхард също да е жив? За момент тя изглеждаше зашеметена и Макс взе лицето ѝ в ръце и поклати глава.

— Недей. Те са си отишли, Ариана. Знаем го. Аз също търсих. След войната се върнах в Берлин, за да се опитам да се свържа с баща ти и... — едва не каза *да те видя*. — Чух за случилото се от хората в берлинската банка.

— Какво ти казаха те?

— Че е изчезнал. И като погледне назад, всеки много добре осъзнава, че той е заминал да спаси Герхард от мобилизацията. Няма абсолютно никаква следа от баща ти, нито от Герхард. В Швейцария една камериерка разпозна негова снимка, която носех. Смяташе, че приличал на някакво момче, което било там преди около година, но след като разгледа снимката по-продължително, вече не беше сигурна, че това е същото момче. Върнах се отново в Швейцария и три месеца ги търсих. — Той въздъхна дълбоко и се облегна тежко на стената. — Мисля, че граничният патрул ги е хванал, Ариана. Това е единственият разумен отговор. Ако бяха живи, в края на краищата щяха да се върнат в Берлин. Но не са го направили. Поддържах връзка.

Щом чу всичко от него, тя отново осъзна фактите. Той беше прав. Ако бяха живи, те щяха да се появят и щом Макс е поддържал връзка с хората от банката в Берлин, тогава със сигурност е така. Когато чу тези неща, тя почувства отново новината и усети как мъката разкъсва сърцето ѝ. Той сложи ръка на рамото ѝ, а с другата приглади златистата ѝ коса.

— Знаеш ли, че е удивително! Знаех, че си дошла в Щатите, Ариана, но не смятах, че ще те видя отново.

Тя го изгледа учудена.

— Знаел си? Как?

— Казах ти, че търсих трима ви. Дължах живота си на баща ти и... — За миг той изглеждаше като момче. — Аз никога... не забравих онази вечер... нощта, когато... — той сниши глас — ... те целунах. Помниш ли?

Тя го погледна тъжно.

— Наистина ли мислиш, че мога да забравя?

— Всички ние изминахме дълъг път. Но ти помниш. Аз също.

Тогава тя си спомни още нещо. Все още искаше да знае подробностите в цялата история.

— Как узна, че съм дошла в Щатите?

— Не знам. Просто се досетих. Смятах, че няма да сгреша, ако приема, че щом си преживяла падането на Берлин, ти не би останала. Като жена на германски офицер... Виждаш, че знам. — Той се поколеба само за миг, а очите му сезираха в нейните. — Насила ли те накара да го направиш?

Тя поклати глава. През целия й живот ли щеше да се налага да отрича това?

— Не, Макс, не ме е насилвал. Той беше прекрасен мъж.

Тя внезапно си спомни Хилдебранд и генерал Ритер... и фон Райнхарт с безкрайните разпити... Когато дойде тук и се заслуша в безбройните разговори на немски около нея, тя отново си представи всичко. Но сега пак върна вниманието си към Макс.

— Той спаси живота ми, Макс.

Между тях настъпи дълга пауза, после той бавно я взе в ръцете си.

— От някого чух, че е убит.

Тя кимна мрачно.

— Така че опитах няколко възможности и Франция беше една от тях. В Париж, при имиграционните власти, беше записано, че са ти издали временни документи за пътуване. Зная на коя дата си напуснала Франция. Проследих те до Сен Марн.

Тя не можеше да изрази вълнението си с думи.

— Кое те накара да търсиш толкова дълго?

— Чувствах, че дължа нещо на баща ти, Ариана. Щом се върнах в Берлин, наех детектив, който да ви търси. От баща ти и Герхард... —

той се запъна мъчително — ... нямаше никаква следа. — После се усмихна меко. — Но ти, мила, знаех, че ти си жива и не исках да се откажа.

— А защо го направи тогава? Защо не ме потърси тук? Жан-Пиер със сигурност ти е казал, че съм дошла в Ню Йорк.

— Така беше. Знаеш ли, че той почина?

— Жан-Пиер? Мъртъв?

Тя се вкамени при тази вест.

— Загинал е при автомобилна катастрофа край Париж.

Измина известно време в мълчание, после той продължи:

— Той ми даде името на някакви хора в Ню Джърси. Писах им, но те твърдяха, че въобще не сте се срещали. Признаха, че е трябвало да те приемат, но са променили решението си.

Ариана си спомни спонсорите от Ню Джърси. Те бяха изчезнали от живота ѝ, докато тя лежеше полумъртва в болницата.

— Писаха ми, че не знаят кои са новите ти спонсори и като че ли никой друг не знаеше това. Хората, които се заеха с работата на Сен Марн в Париж, нямаха никаква представа. Чак след като прекарах тук няколко месеца, някой спомена женската организация и Лийбмънови. Но когато отидох там, за да поговорим, нещата се объркаха.

Ариана усети как сърцето ѝ затуптява по-бързо при споменаването на името им.

— Те какво казаха?

Тя изглеждаше някак странно развълнувана?

— Казаха, че и те никога не са те виждали и нямат представа къде си. Мисис Лийбмън каза, че си спомня името, но не може да ми даде никаква информация.

Ариана кимна бавно. Можеше да си представи как Рут постъпва така. Тя беше толкова ядосана на Ариана, че би отрекла всичко, особено брака ѝ с техния син. Ариана повдигна бавно очи и в тях имаше такъв израз, че за Макс беше ясно, че се е случило нещо повече.

— И след това не открих никаква следа от теб.

— Няма значение, Макс. — Тя докосна нежно ръката му. — В края на краищата, ти ме откри. — Поколеба се за миг, после реши да му каже. Защо пък не? — Рут Лийбмън те е излъгала. Аз се омъжих за сина им.

Макс се удиви. Изглеждаше много дребна и бледа, но продължи, докато не му разказа цялата история, без да скрива нещо. Той я слушаше, в очите му се появиха сълзи. Без да се усети, хвана ръката ѝ и я държа, докато тя му разказваше всичко от началото до края.

— И сега?

— Чакам развод. Ще приключи през юли.

— Съжалявам, Ариана. Не знам какво друго да кажа...

— Грешката си беше моя. Не биваше да постъпвам така, но бях глупава и неразумна. Съжалявам само, че изгубих всички тях, а те бяха много особени хора. Рут спаси живота ми... и живота на Ноел.

— Вероятно някой ден ще променят решението си.

— Съмнявам се.

— А малкият? — Макс се усмихна замечтано, като си спомни своите деца на същата възраст. — Как се казва.

— Ноел — отвърна Ариана на усмивката му. — Роди се на Коледа.

— Много хубав подарък. — Той я погледна нежно. — Имаше ли някой с теб?

Тя поклати бавно глава.

— Съжалявам, Ариана.

Но тя съжаляваше за всички тях. Докъде бяха стигнали и колко много бяха изгубили през изминалите няколко години. Само че тя изглежда беше с късмет, защото имаше безценния си Ноел, а той си струваше всичко това.

— Ами ти?

Все още чакаха из коридорите на консулството. Той ѝ каза, че картините на баща ѝ са поддържали живота му през военните години и не само са го хранили, но е имал възможност да завърши образование за адвокат, за да работи тук, в Щатите.

Беше останал в Швейцария до края на войната, работил каквото му попадне, живеел ден за ден и чакал. Дошъл Денят на победата, той продал последната от картините и малко след това заминал за Щатите. Това било преди две години.

И сега той отново беше адвокат официално. Това го беше довело тук. Искаше да започне самостоятелна работа и да се уговори с консулството да поеме множеството дела, които щяха да постъпват.

Надяваше се да го препоръчат, тъй като беше завършил в Германия и в Щатите.

— Няма да забогатяя от това, но ще си изкарвам прехраната. А ти? Успя ли да измъкнеш нещо, Ариана?

— Кожата си, няколко бижута и снимките на Манфред.

Той кимна, като си припомни това, което бяха притежавали, великолепието на бащиния ѝ дом. Беше невероятно, че са стигнали чак толкова далече и че от онзи свят не е останало нищо. Само спомени и дреболии, сувенири и мечти.

За Макс това бяха спомени, връщането към които той не би успял да понесе.

— Мислила ли си някога да се върнеш там, Ариана?

— Не съвсем. Там нямам нищо повече, отколкото тук. Сега нямам никого, освен Ноел. А тук животът му ще бъде хубав.

— Надявам се да е така.

Макс му се усмихна и си припомни своите синове. После взе внимателно Ноел от майка му и разроши косата му. Докато стояха там заедно, те изглеждаха като едно семейство — усмихнато, щастливо, задружно. Никой, освен онези, които също са били там, не би повярвал колко дълъг е пътят, който бяха изминали.

[1] Моля (нем.). — Б.пр. ↑

IV

НОЕЛ

ГЛАВА ПЪРВА

Церемонията се извърши в един ясен, слънчев ден в *Харвард ярд*, между библиотеката *Уайдънър* и параклиса *Апълтън*. Наоколо сякаш имаше море от искрящи млади лица и високи, слаби тела, скрити под шапки и наметала. Всички те чакаха да получат дипломите, за които се бяха борили толкова дълго.

Ариана ги наблюдаваше с лека усмивка, а до нея, на един от тесните сгъваеми столове, седеше Макс и държеше ръката ѝ. Той забеляза колко ярко блести под слънцето смарагдът, който тя вече носеше постоянно.

— Нали изглежда красив, Макс?

Тя се наклони нежно към забележителния белокоос мъж, в който той се беше превърнал, а Макс потупа ръката ѝ и се усмихна.

— Как да ти кажа, Ариана? Дори не съм сигурен кой точно е той.

— Някои хора просто нямат никакво уважение.

Те си шепнеха като две деца, а смехът все още искреше в очите им. Вече почти двацет и пет години той беше постоянно с нея и след всичкото това време те все още се радваха на присъствието си.

Тя му се усмихна. Златистата ѝ красота не беше избледняла, само беше станала малко по-скромна с времето. Чертите ѝ все още бяха съвършени, косите ѝ — златисти, очите ѝ все още бяха огромни и все така тъмносини.

Макс беше този, който се беше променил много. Все още висок, слаб, почти кльощав, но сега имаше цяла грива от бяла коса. С деветнайсет години по-възрастен от нея, той тъкмо навършваше шестдесет и четири.

— О, Макс, толкова се гордея с него!

Този път ръката му я прегърна нежно и той кимна.

— Би трябвало да си. Той е свестен мъж. — После отново се усмихна. — И добър адвокат. Жалко, че иска да работи за онази превзета и надута фирма. Бих се гордял да имам съдружник като него.

Но въпреки че адвокатската работа на Макс беше нараснала забележително, тя все още беше относително скромна, в сравнение с

фирмата, която беше направила предложение на Ноел предното лято. Едно лято той работи като стажант при тях и те побързаха да му предложат работа още от мига, когато завърши Харвард. Сега този момент беше настъпил.

До обяд всичко приключи и той се върна, за да прегърне топло майка си и да се ръкува с чичо Макс.

— Хей, вие двамата оцелели? Страхувам се, че слънцето вече ви е опекло.

Огромните му сини очи блестяха, когато сведе поглед към майка си, а тя му се усмихна. Той приличаше толкова много на Манфред, че тя понякога се стряскаше. Имаше високата, слаба фигура на баща си, широките рамене, елегантните ръце, но странно... от време на време се долавяше нещо... някакво изражение... някакъв лек намек за Герхард.

Тя гледаше усмихнатата Ноел... Да, те продължаваха да живеят в сина й.

— Скъпи, церемонията беше много хубава. И двамата бяхме толкова горди.

— Аз също, да знаеш.

Той приведе широките си рамене, за да й прошепне нещо, а тя докосна лицето му с ръка, върху която носеше пръстена печат от майка си на малкия пръст и пръстена, който получи от Манфред и който не сваляше от пръстта си, откакто се роди синът й.

През първите години след като Пол я напусна, тя не се отказа от безценните си пръстени. Те не само бяха последната й защита, но и единствените материални спомени от миналото. След време Макс извоюва връщането на къщата в Грюнвалд, заедно с част от нещата, които бяха останали в нея, както и имението на Манфред. Сумата не представляваше някакво зашеметяващо богатство, но въпреки това беше доста приятна и стигаше, за да се направят разумни инвестиции и да издържа себе си и детето с доста добър доход, поне до края на живота й. Не се нуждаеше от нищо повече. За нея бяха отминали дните на борба. Вече можеше да напусне книжарницата. Купи си малка градска къща в Ийст Сайд, инвестира всички пари и започна да прекарва всеки миг от живота си в грижи за единственото си дете.

През първите няколко години Макс се беше опитал да я убеди да се оженият, но после престана. Никой от двамата не искаше повече

деца, а и всеки от тях, по свой си начин, беше прекалено свързан с хората, които е обичал в миналото. Вместо това Макс нае за известно време едно малко жилище, но накрая по настояване на Ариана си купи малък, но хубав апартамент срещу нейната къща. Ходеха на опера, на театър, вечеряха заедно, а от време на време изчезваха през празничните дни. Но накрая всеки се прибираше в собственото си убежище. Дълго време Ариана правеше това заради Ноел, но накрая то стана навик. И сега, въпреки че той беше в Харвард през последните седем години, Ариана все още прекарваше голяма част от времето си в своя дом.

— Съвсем прав си да се чувстваш горд, скъпи — изгледа го тя изпод периферията на сламената си шапка.

Той се замисли за миг и също като Макс се запита дали някога ще ѝ проличи възрастта. Все още изглеждаше забележително красива, както и когато беше момиче.

Но Ноел поклати глава усмихнат.

— Не исках да кажа, че се гордея със себе си — прошепна той. — Имах предвид, че се гордея с *теб*.

Тя се разсмя тихо, докосна лицето му и хвана Макс под ръка.

— Не мисля, че би трябвало да казваш такива неща на майка си, Ноел.

— Точно така. Освен това — Макс се усмихна и на двамата — може да започна да ревнувам.

Разсмяха се и Ариана хвана Макс за ръка.

— Е, кога започваш работа, Ноел?

— Проклет да съм, ако започна работа още сега, чичо Макс. Ти шегуваш ли се? Ще имам ваканция.

Ариана се обърна и го погледна с изненада и задоволство.

— Така ли? И къде ще ходиш?

Все още не ѝ беше казал нищо. Но сега беше мъж. Не очакваше да споделя всичките си планове с нея. Разумно, с помощта на Макс, тя се научи да приема, че той си е отишъл, още когато започна да учи в Харвард през есента на шестдесет и трета.

— Смятах да отида в Европа.

— Наистина ли?

Тя го погледна удивена. Заедно бяха ходили в Калифорния, Аризона, Големия каньон, Ню Орлийнз, Нова Англия... навсякъде,

освен Европа, защото нито тя, нито Макс бяха готови да се завърнат. Какъв смисъл имаше да се връщат по старите места, да виждат домовете, любимите места и убежищата на хората, които са обичали, хора, които си бяха отишли, но все още не бяха забравени? Двамата с Макс отдавна бяха решили да не се връщат.

— Къде в Европа, Ноел? — пребледня тя за миг.

— Не съм решил. — Погледна я нежно. — Но вероятно ще мина през Германия, майко. Трябва... искам...

Тя кимна бавно.

— Можеш ли да разбереш?

Тя се усмихна кротко на сина, който толкова внезапно беше станал мъж.

— Да, скъпи, разбирам...

Но тя откри с изненада, че това я наранява. Толкова много беше искала той да получи всичко американско, опита се да създаде свят, където няма да има място за Германия в живота му, където момчето ще се чувства доволно с това, което има тук, и няма да иска да се завръща към предишния ѝ свят.

— Не бъди толкова нещастна, Ариана — погледна я нежно Макс, когато Ноел отиде да донесе обяда им. — За него това не е завръщане. Той просто отива да види нещо, за което е слушал и е чел. В това няма чак толкова дълбок смисъл, колкото ти се струва. Имай ми доверие.

Тя вдигна очи към него и се усмихна.

— Може би си прав.

— Това просто е здравословно любопитство, повярвай ми. А и, все пак, не е само твоята родина, а и на баща му.

И двамата знаеха, че той е свещен за Ноел. Манфред винаги е бил нещо като Бог за Ноел. Ариана му беше разказала всичко за баща му — как я е спасил от нацистите, колко добър е бил, колко много са държали един на друг. Беше виждал снимките на баща си в униформа. Нищо не беше скрито от него, нищо не му беше спестено.

Макс я погледна отново и потупа ръката ѝ под топлото слънце на Кеймбридж.

— Добра работа си свършила с него, Ариана.

— Така ли смяташ? — изгледа го тя палаво изпод периферията на шапката си.

— Да.

— А ти нямаш нищо общо с това, нали?

— Е, само малко...

— Макс Томас, ти си такъв лъжец! Той е толкова твой син, колкото и мой.

Един дълъг миг Макс не отговори, после се наведе и целуна шията ѝ.

— Благодаря, скъпа!

И двамата подскочиха стреснати, когато Ноел ги връхлетя с два подноса и широка усмивка.

— Всеки ще разбере, че не сте женени, ако седите тук и се целувате. Сериозно ви говоря.

Тримата се разсмяха, а Ариана се изчерви.

— Ноел!

— Не ме гледай така, майко. Не аз съм този, който се държи като тийнейджър... и то посред бял ден! — подчерта той отново и тримата се разсмяха, а той им се усмихна доволно. — Радвам се да ви видя толкова щастливи.

— Не сме ли такива винаги?

Ариана изгледа изненадано Макс, а после и сина си, който кимна бавно.

— Да, учудващо е, но винаги сте щастливи. Все пак това не се случва често — усмихна се той отново.

Този път Ариана целуна Макс.

— Вероятно е така.

Тримата седнаха да обядват и тъкмо наближи времето да се държи реч, когато Ноел внезапно махна на някого. За миг наметалото му се развя, докато той правеше знаци и подканяше някого да се приближи, после седна широко усмихнат, с победоносен вид и сподели с майка си и с Макс.

— Тя идва.

— Нима? — пошегува се Макс.

Този път Ноел беше този, който се изчерви. След малко към тях се приближи една млада госпожица и Ноел веднага скочи.

Тя беше очарователно висока и грациозна, а пък колкото беше светъл Ноел, толкова тя беше тъмна. Беше с огромни зелени очи, тъмен тен и дълга, права, искрящо черна коса. Имаше дълги, слаби крака и Ариана забеляза, че е със сандали.

— Макс, майко, това е Тамара.

Представянето беше съвсем неофициално и момичето се усмихна, като показва идеалните си зъби.

— Тами, майка ми и чичо Макс.

— Приятно ми е.

Тя се ръкува учтиво с тях, като отмахна един тежък кичур от гарвановочерната коса и погледна Ноел в очите. За миг сякаш пробягна някаква тайна помежду им, някакво послание. Макс осъзна, че им се усмихва. Този поглед означаваше само едно нещо.

— И ти ли следваш право, Тамара?

Ариана я гледаше учтиво и се опитваше да не се тревожи от присъствието на това момиче в живота на сина ѝ. Но много малко неща в нея можеха да я разтревожат. Изглеждаше много приятно, дружелюбно момиче.

— Да, мисис Трип.

— Да, но все още е адвокат в пелени — пошегува се Ноел и докосна кичур от блестящата коса. — Още е съвсем зелена — подразни я той, а очите ѝ изпратиха шеговито мълнии.

— Остават ми още две години, докато завърша — обясни тя на Макс и Ариана. — Ноел е толкова самодоволен днес.

Тя каза това така, сякаш между тях имаше някаква уговорка. Сякаш Ноел беше повече неин, отколкото техен. Ариана разбра посланието и се усмихна.

— Като че ли всички сме доста впечатление от него, Тамара. Но ще дойде и твоят ред. Ще останеш ли в Харвард?

— Така мисля.

Но двамата отново си размениха погледи. Ноел се отнесе към въпроса без много вълнение и погледна спокойно Тамара.

— Ще се срещате понякога в Ню Йорк. Стига въобще да приключи с домашното си. Прав ли съм, малката?

— О! Вижте само кой го казва!

Внезапно изумените Ариана и Макс бяха съвсем забравени от младежите.

— Кой свърши вместо теб последните ти работи? Кой ти печата всичко през последните шест месеца?

И двамата се смееха, но той сложи пръст на устните си.

— Шшт, Тами, това е тайна, за Бога! Искаш да ми вземат дипломата ли?

— Не — усмихна се тя широко. — Просто искам да я дадат на мен, за да се измъкна и аз оттук.

Но в този момент гостът, който щеше да държи реч, вече беше готов да се обърне към тях. Ноел подгони Тамара, която се ръкува отново с Макс и майка му и после изчезна при приятелите си.

— Тя е много симпатична млада дама — прошепна Макс с усмивка на Ноел. — Всъщност е доста шокиращо красива.

Ноел кимна.

— А един ден ще стане дяволски добър адвокат.

Той се загледа омаян в далечината, а Ариана се облегна назад с усмивка, докато наблюдаваше сина си — така млад, така висок и *златен*.

ГЛАВА ВТОРА

Вечеряха в Лок Обер, но и тримата бяха изтощени. Въпросът за Тамара не беше повдигнат отново. Макс и Ноел разговаряха за правото, докато Ариана, която ги слушаше с половин ухо, наблюдаваше хората. Един-два пъти тя се сети и за момичето. По някаква причина остана с впечатлението, че вече я е виждала някъде. Чудеше се дали не е мярвала някоя нейна снимка в жилището им в Ню Йорк. Но това не беше толкова важно. Колкото и отдадени един на друг да изглеждаха, сега пътищата им се разделяха.

— Ти не мислиш ли така, Ариана? — Макс я погледна, повдигнал вежди и се усмихна. — С по-младите мъже ли флиртуваш, скъпа?

— Ех, хвана ме. Съжалявам, скъпи. Какво каза?

— Попитах те не смяташ ли, че той ще предпочете Бавария пред Черна Гора.

Лицето ѝ се помрачи при този въпрос.

— Вероятно. Но, честно казано, Ноел, смятам, че е по-добре да отидеш в Италия.

— Защо? — погледна я той открито. — Защо не Германия? От какво се страхуваш, майко?

Вътре в себе си Макс се радваше, че момчето намери куража да повдигне въпроса.

— От нищо не се страхувам. Не ставай глупав.

— Не, *страхуваш се*.

Тя се поколеба за един дълъг миг, погледна Макс, после сведе очи. Тримата винаги бяха съвсем откровени един с друг, но сега тя внезапно усети, че с болка би признала мислите си.

— Страхувам се, че ако отидеш там, ще откриеш някаква част от себе си, която принадлежи на онова място. Ще се почувстваш у дома си.

— И какво от това? Мислиш, че ще остана там? — усмихна се той нежно на майка си и взе ръката ѝ.

— Може би — въздъхна тя. — Не съм сигурна от какво точно се страхувам, само че... тръгнах си оттам толкова отдавна, а и времената бяха ужасни. Мога да мисля само за това, което съм загубила там... хората, които съм обичала.

— Но не смяташ ли, че и аз имам право да знам нещо повече за тях? Да видя страната, в която са живели? В която си живяла ти като дете? Да видя къщата, където си живяла с баща си и тази, в която е живял моят баща със своите родители? Защо да не мога да видя това? Сега просто знам, че го има там някъде, че е част от мен, както е останало и част от теб.

Всички на масата мълчаха дълго, после Макс заговори пръв.

— Момчето е право, Ариана. Има право на това. — След това погледна Ноел. — Страната е красива, синко. Винаги е била и съм сигурен, че винаги ще бъде. И вероятно една от причините да не се върнем там, е, че все още я обичаме толкова много и дълбоко в нас ни боли от това, което ѝ се случи.

— Разбирам това, Макс. — После отново погледна майка си, нежно и състрадателно. — От това няма да ме заболи, майко. Никога не съм познавал страната, каквато е била. Просто отивам там, за да видя, това е всичко, а след това ще се върна при теб и при моята родна страна, малко по-богат с това, което съм разбрал за теб и за себе си.

Тя въздъхна леко и отправи поглед към двамата.

— Толкова сте убедителни, че би трябвало да станете адвокати.

И тримата се разсмяха тихо, след това приключиха с кафето и Макс направи знак за сметката.

Самолетът на Ноел заминаваше от летище *Кенеди* след две седмици. Той се канеше да остане в Европа около шест седмици. Искаше да се върне в Ню Йорк до средата на август, за да има време да си намери жилище и да започне работа на първи септември.

Седмиците, преди да замине за Европа, преминаха трескаво. Искаше да се види с някои приятели, да отиде на няколко празненства, а и почти всеки ден седяха с Макс и обмисляха плановете му за пътешествието. То все още тревожеше Ариана, но тя се беше примирила. А и се забавляваше с постоянното тичане на Ноел. Една вечер, когато го видя да заминава заедно с няколко приятели, си

помисли, че за двайсет години младите хора не са се променили много в края на краищата.

— За какво се беше замислила?

Макс беше забелязал проблясъка на носталгия в очите ѝ.

— Че нищо не се променя — усмихна се тя на любимия си.

— Така ли? Точно си мислех обратното. Но може би е така, защото съм почти двайсет години по-стар от теб.

И двамата се върнаха в мислите си към изоставения апартамент на майка ѝ в къщата в Грюнвалд, където той я беше целунал за пръв път, когато се криеше от нацистите. Очите му я запитаха дали си спомня.

— Да, помня — кимна бавно Ариана.

Той ѝ се усмихна в отговор.

— Тогава ти казах, че те обичам. И си беше точно така, знаеш ли?

Тя го целуна леко по бузата.

— И аз те обичах тогава, доколкото въобще знаех как през онези дни. — Тя се усмихна на дълбоките кафяви очи. — Ти беше първият младеж, който съм целувала.

— А сега се надявам да съм последният. В такъв случай ще трябва да доживея поне до сто години.

— Разчитам на това, Макс.

Те се усмихваха дълго един на друг, после той взе ръката ѝ. Тежкият смарагд беше, както винаги, на пръста ѝ.

— Имам да ти казвам нещо, Ариана... или по-скоро искам да те питам нещо.

Внезапно тя разбра. Но възможно ли беше? Все още ли имаше значение, след всичките тези години?

— Да, много е важно. За мен. Ариана, ще се омъжиш ли за мен? — изрече той нежно, а в очите му имаше толкова любов и молба.

За миг тя не отговори, после го погледна, като наклони леко глава на една страна.

— Макс, защо сега, любими? Наистина ли има някакво значение?

— Да. За мен. Ноел вече си отиде. Той е мъж, Ариана. Когато се върне от Европа, ще се премести в свое жилище. Ами ние? Ще се преструваме, както винаги? Защо? Заради моя портиер и твоята

прислужница? Защо да не продадеш къщата си или аз моя апартамент и да не се оженим! Сега е наш ред. Ти посвети двайсет и пет години на Ноел. Нека посветим следващите двайсет и пет на нас самите.

Тя не успя да се сдържи и се засмя на аргументите му. По свой начин знаеше, че е прав, а и това, което той имаше предвид, ѝ харесваше.

— Но трябва ли да се женим за това?

Той ѝ се ухили.

— Не искаш ли да бъдеш почтена жена на твоята възраст?

— Но, Макс, аз съм само на четиридесет и шест.

Тогава тя му се усмихна и той разбра, че е спечелил. Целуна я отново, двайсет и осем години след първия път.

На следващата сутрин казаха на Ноел и той се зарадва. Целуна майка си, а после целуна и Макс.

— Е, сега няма да се притеснявам, че заминавам. Особено когато се изнасям през септември. Ще задържиш ли къщата, майко?

— Още не сме решили.

Тя все още беше малко объркана от решението. После Ноел се усмихна внезапно и отново я целуна по бузата.

— Само си помислете, не всяка двойка се жени, за да отпразнува сребърната си годишнина...

— Ноел!

Тя все още се чувстваше малко притеснена, че се жени на тази възраст. Според Ариана сватбите бяха нещо, което човек прави на двайсет и две или на двайсет и пет, а не две десетилетия по-късно, когато вече има син, който е станал мъж.

— И така, кога е сватбата?

Макс отговори вместо нея.

— Не сме решили. Но ще изчакаме да се върнеш.

— Надявам се да е така. Е, отиваме ли да празнуваме?

Струваше им се, че от седмици, откакто той завърши Харвард, правят само това, а на следващия ден той потегляше за Европа.

Макс заведе и двамата на вечеря в *Кош Баск*. Поводът беше чудесен, храната — разкошна. Празнуваха полета на Ноел към миналото и риска, който те поемаха за бъдещето. Както винаги Ариана проля няколко сълзи.

Париж представляваше точно това, което се беше надявал. Той посети Айфеловата кула и Лувъра. Спря в едно кафене, чете вестник, написа картичка до дома, като се обърна със *скъпи годеници* и я подписа с *ваш син*.

Същата вечер се обади на една приятелка на Тами, с която беше обещал, че ще се свърже. Бриджит Годар, дъщеря на известен търговец на произведения на изкуството и собственик на галерията *Жерар Годар*. Ноел опозна съвсем слабо Бриджит по време на краткото ѝ учение в Харвард, но двете с Тами станаха големи приятелки. Тя беше интересно момиче със странно семейство — майка, която мразеше, баща, за когото твърдеше, че е обсебен от миналото, и брат, когото през смях наричаше луд. Тя винаги се шегуваше и лудуваше. Беше красива и весела.

Но в нея имаше и нещо трагично, сякаш нещо липсваше. Когато Ноел я беше попитал веднъж за това, тя му отговори:

— Прав си. Липсва семейството ми, Ноел. Баща ми живее в свой собствен свят. Никой от нас няма значение за него... само... миналото... другите... хората, които е загубил в един друг живот... Ние, живите... не се броим. Не и за него.

После тя беше казала нещо смешно и цинично, но той никога не забрави погледа ѝ. Изразяваше мъка, загуба и самота, надхвърлящи възрастта ѝ. Сега Ноел искаше да се срещне с нея и горчиво се разочарова, когато му казаха, че не е в града.

Като утешение реши да си направи страхотна вечеря — аперитив в *Ла Тур д'Аржан* и вечеря в *Максим*. Беше си обещал да направи това, преди да напусне Париж, но нямаше да има възможност да бъде заедно с Бриджит. Сега обаче имаше повече свободно време за приказната вечеря и ѝ се наслади изцяло, като наблюдаваше елегантните френски жени и техните доста напети мъже. Забеляза колко различен е стилът тук, колко по-космополитни изглеждат хората. Харесваше му външният вид на жените, начинът, по който се движеха, дрехите им и прическите. Донякъде му напомняха за майка му. Имаше нещо завършено във вида им и то доставяше удоволствие на окото — някакво малко допълнение, нещо леко, но секси, като скрито в градина цвете. То не се натрапваше на усещанията, но веднага се разбираше, че

го има. Ноел харесваше изтънчеността на тези жени. Тя предизвикваше нещо в него, за което не беше предполагал, че е там.

На другия ден тръгна много рано към *Орли*, хвана полета си за Берлин и слезе на летище *Темпелхоф*, изпълнен с очакване и с разтуптяно от вълнение сърце. Не се чувстваше като човек, който се завръща у дома, а като откривател, намерил отговорите на тайни, за които отдавна не се говори, проследил хора, които отдавна са изчезнали, където и да са били и живели, каквито и да са били и каквото и да са означавали един за друг. Нещо подсказваше на Ноел, че отговорите ще бъдат там.

Той остави нещата си в хотел *Кемпински*, където имаше резервация. Когато излезе от фойето, дълго гледа надолу по *Курфюрстендам*. Макс му беше казал, че десетилетия наред тук са се събирали писатели, художници, интелектуалци. Виждаше кафенетата и магазините около себе си и тълпи от хора, които вървяха рамо до рамо. Наоколо се носеше някакво празнично настроение, сякаш всички бяха в очакване, сякаш беше настъпило времето за неговото идване.

Той потегли бавно в наетата кола, с карта в ръка. Вече беше видял останките на църквата *Мария Регина*, където, отдавна знаеше, родителите му са се оженили. Останките все още стърчаха безсмислено насочени към небесата. Той си спомни разказа на майка си за бомбардирането ѝ и сега тя стоеше там като срутен спомен от едно друго време. По-голямата част от Берлин не носеше белези, разрушените сгради бяха възстановени, но тук-там още личаха скелети на къщи, паметници от онова объркано време. Той мина бавно покрай гара *Анхалтер*, която също беше разрушена, мина през зоологическата градина, край двореца *Белвю*, който беше точно толкова красив, колкото беше казал Макс.

След това Ноел спря внезапно. Ето го, облян от слънчевата светлина, Райхстагът се издигаше пред него. Тук е бил генералният щаб на нацистите. Това е сградата, за която е загинал баща му. Около него имаше и други туристи, които мълчаливо се взираха, изпълнени със страхопочитание.

За Ноел това не беше паметник на нацистите. Нямахше нищо общо с историята или с политиката, нито пък с дребния мустакат мъж с налудничавото желание да владее света. Всичко това му напомняше за един мъж, с когото Ноел винаги беше предполагал, че много си

прилича. Мъжът, който беше обичал майка му и когото Ноел никога не беше виждал. Помнеше описанието на майка си за онази утрин... експлозиите, войниците, бежанците и разрушенията от бомбите... а после видяла мъртвия му баща. Няколко сълзи се плъзнаха тихо по лицето му. Плачеше за себе си и за Ариана, чувстваше болката, която тя е изпитала, докато е стояла тук, вгледана в безжизненото лице на баща му, захвърлен върху купчината тела на разрушената улица. За бога, как е успяла да го преживее...

Ноел се отдалечи тихо от Райхстага и тогава видя за пръв път Стената — солидна, непреклонна и решителна, тя си пробиваше път през Берлин от едната страна на Райхстага, прорязваше Бранденбургската врата и превръщаше някога цветущата *Унтер дер Линден* в задънена улица. Това не бяха виждали нито Макс, нито майка му. Стената, която разделяше Берлин. По-късно, по време на престоя си, той щеше да отиде там, за да види *Мариенкирхе* и *Сити хол*. Разбра, че има много недокоснати руини. Но първо искаше да посети някои други места, места, които беше дошъл, за да види.

С карта на седалката на наетия фолксваген, той пое през града, покрай Олимпийския стадион, към Шарлотенбург, където спря за миг край езерото и се вгледа в имението. И въпреки че не можеше да знае това, но точно тук, преди тридесет и пет години стоеше баба му Касандра фон Готард заедно с мъжа, когото обичаше, Долф Стърн.

От Шарлотенбург той се запъти към *Шпандау*, загледан с възхищение във великата цитадела. Слезе, за да проучи известните ѝ врати. Шлемове от безбройни войни бяха показани там, от средните векове, до последния, с надпис 1939. В затвора имаше само един затворник — Рудолф Хес, който струваше на държавата четиристотин хиляди долара на година. От *Шпандау* се отправи към Грюнвалд, като шофираше покрай езерото и търсеше адреса, който Макс му даде. Искаше да пита майка си, но когато дойде времето, не посмя да го направи. Макс му даде указания и му разказа накратко колко красива е била къщата. Беше му разказал още веднъж и историята за това, как дядото на Ноел е спасил живота му, когато е бягал от страната. Как е свалил две безценни картини от стените, където висели, навил ги и ги подал на приятеля си.

В началото Ноел си помисли, че е пропуснал входа, но после го видя. Не се различаваше от описанието на Макс. Когато Ноел излезе от

колата и надникна вътре, градинарят му махна.

— Bitte?

Немският на Ноел беше доста *ръждясал*. Той знаеше само това, което беше научил преди няколко години в Харвард за три семестъра. Но успя да обясни някак на стария човек, който поддържаше градините, че много отдавна това е било къщата на дядо му.

— Ja^[1]? — погледна го мъжът с интерес.

— Ja. Валмар фон Готард — потвърди Ноел гордо, а мъжът се усмихна и повдигна рамене.

Никога не беше чувал това име. Появи се една стара жена, която подкани градинаря да побърза. Мадам щеше да се завърне от пътешествието си на другата вечер.

Старият човек обясни с усмивка на жена си защо Ноел е тук. Тя го изгледа с подозрение, после отново погледна стария човек. В началото старицата се поколеба, но след миг кимна неохотно и направи знак на Ноел, който изгледа въпросително стареца, защото не беше сигурен дали ги е разбрал.

Но старецът докосна ръката на Ноел с усмивка.

— Тя ще ви разреши да поогледате.

— Вътре в къщата?

— Да — усмихна се кротко старият човек.

Разбираше го. Хубаво беше, че този млад американец държи достатъчно на родината на дядо си и се е върнал тук. Толкова много хора забравиха откъде са дошли. Толкова много от тях не знаеха какво се е случило преди войната. Но този изглеждаше различен и на стария човек му стана приятно.

От една страна, къщата се различаваше доста от това, което беше очаквал, от друга — тя изглеждаше точно според спомените на Ариана от детството. Спомени, които тя непрестанно споделяше с него.

Третият етаж, където тя беше живяла с бавачката и брат си, все още изглеждаше според описанието ѝ. Огромната стая за игри, двете спални, просторната обща баня за двете деца. Сега тук бяха стаите за гости, но Ноел все още можеше да забележи къде точно е живяла майка му. На долния етаж изглежда се бяха изменили повече неща. Като че ли имаше множество по-малки спални, всекидневни, библиотеки, стая за шиене и една малка стая, пълна с играчки. Очевидно, къщата е била променена и тук бяха останали малко следи

от миналото. Най-долу всичко си беше останало внушително и малко претрупано. Ноел лесно можеше да си представи дядо си, начело на голямата маса в просторната зала. Той се сети за миг за нацисткия генерал, който е буйствал тук с момичетата си, но бързо изтри образа от ума си.

Благодари на възрастната двойка, преди да си тръгне. Снима къщата от мястото, където беше оставил колата си. Може би Тами щеше да успее да направи скица по снимката и той да я даде някой път на майка си. Доволен си мислеше за това, докато шофираше към гробището на Грюнвалд.

Отне му доста време да открие мястото на семейството си. Но те бяха тук, лели и чичовци, прародители, всички те имаха имена и истории, за които той нищо не знаеше. Единственото познато име беше на баба му Касандра фон Готард. Развълнува го това, че тя е била само на трийсет и се зачуди как ли е умряла.

Все още имаше неща, които майка му не беше му казала, неща, които нямаше нужда той да знае. Като истината за самоубийството на майка ѝ. Нещо, което винаги беше безпокойло Ариана. И факта, че самата тя е била омъжена за кратко за Пол Лийбмън. Смяташе, че няма защо Ноел да го знае. Двамата с Макс бяха решили, че докато той не стане достатъчно голям, за да разбира нещата, това ще си остане затворена глава от историята на Ариана. Нямаше нужда синът ѝ да се затормозява с нея.

Ноел се разходи из гробищата, загледан в спокойните зелени могили. Най-накрая той се върна в колата си и се запъти към Ванзее, но този път беше напразно. Къщата, чийто адрес си спомняше смътно от разказите на майка си, вече не беше там. Вместо нея се издигаха редица от модерни сгради. Къщата, където бяха живели с Манфред, беше изчезнала.

Той остана още три дни в Берлин, като се върна още веднъж до Грюнвалд и Ванзее, но по-голяма част от времето си прекара от другата страна на Стената. Източната част на Берлин омагьосваше Ноел. Колко различни бяха хората там, с празни лица и мрачни истории. Това беше единственият му поглед към комунизма и беше нещо много по-реално, отколкото избледнелите призраци на нацистите, които някои се опитваха да съживят.

След Берлин той отиде в Дрезден и посети някои места, за които беше чувал. Най-вече го интересуваше имението, за което майка му беше получила компенсация. Знаеше само, че сега го използват за малък провинциален музей, който беше посещаван от време на време.

В деня, когато пристигна там, той беше съвсем запустял, като си имаше само един спящ пазач. Беше тъмно, малко мизерно, с оскъдна мебелировка. По-голямата част е била изнесена през войната. Но тук, както и в Грюнвалд, той можеше да се пресегне и да докосне стените, до които се беше допирал баща му като малък. Изпитваше някакво особено, тръпнещо усещане, когато гледаше през същите прозорци, стоеше в същите преддверия, докосваше същите брави на вратите и дишаше същия въздух. Това можеше да бъде къщата на неговото детство, ако вместо това не живееше на *Източна Седемдесет и седма улица* в Ню Йорк. Когато напускаше къщата, пазачът му се усмихна, както си седеше на стола и наблюдаваше.

— Auf Wiedersehen^[2].

Без да се замисля Ноел се усмихна и промърмори:

— Довиждане.

Но вместо да се почувства потиснат от тези посещения, по някакъв странен и прекрасен начин усещаше, че най-после е свободен. Свободен от въпросите, от местата, които те бяха виждали, а той не. Сега и той беше видял всичко. Такова, каквото е сега, като част от настоящето, част от неговото време, а не от тяхното. Сега това беше част от живота му и той чувстваше, че ги разбира и че е по-свободен отпреди да бъде самият себе си.

Беше получил времето, от което се нуждаеше, за да сложи миналото надалече, да разбере майка си по-добре — колко много е изтърпяла и каква сила е имала. Той се закле пред себе си, че ще направи всичко възможно, за да се гордее тя с него до края на живота му.

Слезе от самолета на летище *Кенеди*. Изглеждаше спокоен и доволен. За един дълъг миг стисна майка си здраво в прегръдките си. Нямаше значение какво е виял и колко много са означавали някои неща, за него вече нямаше съмнение, че тук е неговият дом.

[1] Да (нем.). — Б.пр. ↑

[2] Довиждане (нем.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

— Е, кога е сватбата?

След завръщането си Ноел си намери отделен апартамент, който гледаше към Ийст Ривър и беше уютно разположен, близо до няколко примамливи квартални барове. Той все още обичаше да си пийне със старите си училищни приятели и свободното му време съвсем не беше свършило, дори и при новата му работа. Но все още нямаше двадесет и шест и Макс и Ариана знаеха, че има време да улегне.

— Определили ли сте вече датата?

За пръв път вечеряха заедно, откакто той се беше изнесъл. Халатът на Макс се появяваше все по-редовно на вратата на банята в дома на Ариана.

— Е — тя се усмихна на Макс, после на Ноел, — мислехме за Коледа. Как ти звучи това?

— Чудесно. Можем да я направим преди рождения ми ден. — После се усмихна срамежливо. — Голяма сватба ли ще правите?

— Не. Не, разбира се — поклати глава Ариана. — Не и на тази възраст. Само с няколко приятели.

Докато говореше, очите ѝ имаха замечтан израз. Омъжваше се за трети път и спомените за изгубеното ѝ семейство преминаваха през ума и сърцето ѝ. Ноел я погледна и сякаш усети мислите ѝ. След пътуването му до Европа те бяха станали още по-близки. Сега той вече *знаеше*. Рядко говореха за това, но между тях съществуваше някаква нова връзка.

— Чудя се дали мога да си доведа приятелка на сватбата, майко. Имате ли нещо против?

— Разбира се, че не, скъпи — усмихна се веднага Ариана. — Познаваме ли я?

— Да. Срецнахте я през лятото, на завършването ми. Помните ли Тами?

Отчаяно се опитваше да изглежда равнодушен, докато го казваше, но вместо това се видя колко е изнервен и Макс не успя да потисне смеха си.

— Зашеметяващата красавица с дългата черна коса, ако не греша. Тамара ли беше?

— Да — погледна той с благодарност Макс и майка му се усмихна.

— И аз си я спомням. Малката студентка по право, която тъкмо завършваше първата си година.

— Точно така. Е, тя ще идва, за да види родителите си на Коледа и аз просто си мислех... искам да кажа... ще ѝ бъде приятно на сватбата.

— Разбира се, Ноел, разбира се.

Макс го извади от затруднението, като смени темата, но изражението върху лицето на Ноел не избягна погледа на Ариана.

Вечерта, преди да си легнат, тя се обърна към Макс.

— Не мислиш, че е сериозно, нали?

Тя изглеждаше притеснена и Макс се усмихна нежно, докато сядаше на ръба на леглото.

— Може и да е, но се съмнявам. Не мисля, че е наистина готов да се установи.

— Надявам се да е така. Той няма още двадесет и шест.

Макс Томас се усмихна на жената, за която щеше да се ожени скоро.

— А ти на колко години беше, когато го роди?

— Онова беше различно, Макс. Бях само на двайсет, но тогава имаше война и...

— Наистина ли смяташ, че щеше да останеш неомъжена до двадесет и шест, ако нямаше война? Точно обратното. Мисля, че щеше да се омъжиш за нула време.

— О, Макс! Онова беше друго време. Друг живот!

Те мълчаха дълго, после тя отиде при него на леглото и го прегърна. Нуждаеше се от него, за да я предпази от спомените и от болката и той го знаеше.

— Каж ми, Ариана, след всичките тези години, ще приемеш ли името ми?

Тя го изгледа удивена.

— Разбира се. Защо да не го направя?

— Не знам — повдигна той рамене. — В наши дни жените са толкова независими. Смятах, че може би предпочиташ да останеш

Ариана Трип.

— Предпочитам да съм твоя съпруга, Макс, и да бъда мисис Томас — усмихна се тя. — Наистина беше време.

— Това, което ми харесва в теб, Ариана — промълви той нежно, докато ръцете му я галеха под чаршафите, — е, че вземаш толкова бързо решенията си. Отне ти само двацет и пет години.

Но тя се разсмя тихо на думите му. Звънтящият ѝ кристален смях не беше се изменил от времето, когато беше момиче, както и страстта, с която го прие, удивена, както винаги, от огромното желание, с което той я взе, прегърна я и я изпълни с любовта си.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— А ти, Максимилиан, вземаш ли тази жена за своя...

Церемонията беше кратка и очарователна. Ноел ги гледаше с насълзени очи, благодарен, че е толкова висок и малко хора могат да забележат овлажнелите му ресници.

— Може да целунете булката.

Те се целуваха дълго и очевидно им беше по-приятно, отколкото бе прилично. Поканените от тях приятели се разкискаха и Ноел потупа Макс по рамото и му се усмихна.

— Добре, добре, стига толкова. Меденият месец ще бъде в Италия. Това е само бракосъчетанието.

Макс се обърна към него развеселен, а Ариана се усмихна и пооправи косата си.

Бяха решили бракосъчетанието и приемът да бъдат в *Карлайл*. Беше близо до дома им, а и имаше прекрасна зала, голяма точно толкова, колкото им беше необходимо. В края на краищата бяха поканили почти четиридесет души за церемонията и официалния обяд. Един малък квартет вече свиреше за онези, които искаха да танцуват.

— Може ли, майко? Мисля, че първият танц трябва да бъде между булката и баща ѝ, но може би ще приемеш тази по-модерна вариация върху темата.

— Ще ми бъде приятно.

Той се поклонил, тя хвана ръката му и двамата бавно се завъртяха в плавен валс. Той танцуваше приказно, също като баща си и Ариана се зачуди дали това не е въпрос на гени. Момчето притежаваше грациозност на движенията, на която не можеше да устои почти никоя жена, която го наблюдаваше как се носи по дансинга. Когато Ариана се огледа щастливо покрай него за новия си съпруг, тя видя Тами, застанала кротко в един ъгъл. Черната ѝ коса беше стегната здраво на кок. Носеше малки диамантени обици и красива черна вълнена рокля.

— Виж ги само тези двамата!

Ноел стоеше до Тами и се усмихваше на майка си. Тамара се чувстваше малко неудобно сред тълпата непознати, но тя винаги беше щастлива, щом е с Ноел. Все пак беше странно да го види тук. Свикнала беше да го вижда в джинси и поло да играе бейзбол с приятелите си в двора на Харвард. Вече два пъти през тази зима беше идвал да я види. Сега тъкмо му беше казала за една своя идея.

— Ти какво мислиш, Ноел?

— За кое?

Той се усмихваше разсеяно на майка си от мястото си.

— Знаеш за кое.

— За преместването ти в Кълъмбия? Мисля, че си полудяла. Имаш шанса да вземеш диплома от Харвард, детенце. Това нещо е доста важно, за да го захвърлиш заради малко секс.

— За теб това ли представлявам? — присви тя очи.

Изглеждаше едновременно ядосана и наранена. Но той побърза да вземе ръката ѝ и да я целуне.

— Знаеш, че не е така. Опитвам се да ти кажа, че само защото си така дяволски похотлива — той ѝ се усмихна едновременно закачливо и нежно, — ти нямаш желание да седиш в Харвард през следващите две години, докато аз пътувам насам-натам.

— Но това е глупаво. Така ще бъде трудно и за двама ни. Ще имаш да пишеш повече неща и да правиш разследвания сега, когато работиш. Колко време смяташ, че ще можеш да останеш в Кеймбридж. А училището ще става все по-трудно и аз едва ще успявам да се измъкна. Ако съм тук, просто двамата ще правим каквото трябва, но ще бъдем заедно.

Огромните очи го гледаха жално и той трябваше да възпира себе си, за да не започне да ѝ се моли да изпълни думите си.

— Тами, аз просто не искам да влияя върху решението ти. То е толкова важно. Говориш за значителна промяна, която може да промени цялата ти кариера.

— О, не бъди такъв сноб, за бога? Става дума за Кълъмбия, а не за някой затънтен университет.

— Откъде знаеш, че ще се съгласят да се прехвърлиш?

Отчаяно се опитваше да изпълни дълга си, но и той искаше също толкова много тя да се премести.

— Вече питах и ми казаха, че мога да започна през следващия семестър.

Гледаше я напрегнато, без да продума.

— Е? — погледна го тя в очакване.

Той си пое дълбоко дъх.

— Мисля, че точно тук е мястото, където трябва да бъда благороден и да започна да те разубеждавам.

— А ти искаш ли го?

Тя изучаваше изражението му и той я погледна открито.

— Не. Искам да живея с теб. Точно тук. Точно сега. Но това е ужасно егоистично. Трябва да го знаеш. — Той се приближи до нея и телата им се докоснаха леко. — Обичам те и искам да си до мен.

— Тогава ме остави да направя това, което искам.

Тя му се усмихна и той ѝ отвърна на усмивката точно когато Макс и Ариана се приближиха до тях, като ги гледаха с възхищение.

Бяха толкова млади и хубави, толкова щастливи и свободни, на човек му се искаше просто да поседи до тях, да бъде част от това, което имаха те, сякаш гледаше надолу по широк, открит път.

— Помниш ли Тами, майко?

— Да.

Ариана погледна топло момичето. Харесваше я. Харесваше външността и духа ѝ. Но не беше съвсем сигурна за този нежен и настойчив поглед в очите на сина си.

— Може би трябва да повторя запознаването. В края на краищата майка ми има ново име.

Този път Ариана се изчерви, а Макс, който стоеше до нея, се усмихна широко.

— Майка ми, мисис Максимилиан Томас, вторият ми баща, Макс Томас и приятелката ми Тамара Лийбмън.

— *Лийбмън...* — Ариана беше изненадана, но бързо успя да обуздае чувствата си. — Роднина ли сте на Рут и Самюъл Лийбмън.

Не посмя да спомене името на Пол. Тами кимна леко, с объркан поглед, защото видя по лицето на другата жена нещо, което не разбираше.

— Те са ми баба и дядо, но са починали преди много време. Аз не ги познавах.

— О — Ариана замлъкна за миг, — тогава си...

— Дъщеря на Пол и Марджъри Лийбмън. А леля ми Джулия живее в Лондон. Може би познавате и нея.

— Да...

Ариана щеше да се задуши и внезапно пребледня.

Тами нямаше откъде да знае какво стои зад шока на Ариана. Тя само усети болката на отблъснатия и когато след няколко минути се завъртя бавно на дансинга, по лицето ѝ се плъзнаха сълзи.

— Тами? Плачеш ли?

Ноел я погледна нежно и тя поклати глава. Но отричането беше безполезно.

— Хей, хайде да излезем оттук за минута.

Поведе я надолу по стълбите към фойето, после бавно поеха из залите.

— Какво има, мила?

— Майка ти ме мрази.

Когато каза тези думи, едно леко ридание ѝ се изплъзна. А толкова ѝ се искаше всичко да бъде наред! Знаеше колко близък е Ноел с майка си. Беше важно да попадне на мястото си от самото начало. Знаеше това. Но вече всичко свърши.

— Видя ли лицето ѝ, когато чу името ми? Тя едва не припадна, щом разбра, че съм еврейка. Не си ли ѝ казвал досега?

— Не съм смятал, че трябва, за бога! Тами, та това са седемдесетте години! Да си евреин не е кой знае какво.

— За теб може и да не е, но не и за нея. Както и това, че ти си германец, беше шок за моите родители. Но аз поне ги предупредих. Как си могъл да не разбереш това за майка си? Тя е антисемитски настроена, за бога, а ти дори не го знаеш!

— Не, не е! Още малко и ще я наречеш нацистка.

Не беше много вероятно, но точно така го беше изрекъл нейният баща.

— Ноел, ти нищо не разбираш...

Тя стоеше във фойето и наблюдаваше хората, които вървяха забързани по улицата.

— Не е така! Много добре разбирам, че се набутваш в техните глупости и всичките им стари играчки. Това не е наша битка, Тами.

Ние сме хора — черни, бели, кафяви, жълти, евреи, ирландци, араби. Ние сме американци. Това е красотата на тази страна. Всичко останало вече няма значение.

— За тях има...

Тя го гледаше съкрушена. Отново се замисли за майка му, но той я притегли здраво в ръцете си.

— Но за мен няма. Вярваш ли ми?

Тя кимна.

— И ще поговоря довечера с майка ми, преди тя да тръгне за летището и ще разбера дали си права.

— Знам, че съм права, Ноел.

— Не бъди толкова сигурна...

Но тя отказа да се върне на празненството. Качиха се за малко горе, за да си вземе палтото. После Тами се сбогува учтиво с майка му и той я качи на едно такси.

— Приятелката ти е много хубава, Ноел — каза кратко Ариана, когато седнаха в дневната ѝ, след като се върнаха от приема в хотела. Имаше още три часа, докато дойде време тя и Макс да пътуват към летището. За медения си месец щяха да се върнат в Европа, но само в Женева и Рим. — Изглежда чудесно момиче.

Когато изрече това, в стаята настъпи объркано мълчание. Вече бяха обсъждали въпроса с Макс, когато останаха сами за няколко минути.

Ноел стоеше срещу нея, близо до камината, а погледът му говореше, че не може да разбере тона ѝ.

— Тя смята, че не я харесваш, майко. — Отговор не последва. — Защото е еврейка. Вярно ли е?

Това си беше обвинение и Ариана сведе бавно очи.

— Съжалявам, че смята така, Ноел. — После отново вдигна очи към сина си. — Но не това е причината.

— Тогава тя е наполовина права — ти не я харесваш?

Той изглеждаше ядосан и наранен от думите ѝ и тя с болка продължи:

— Не съм казала това. Тя изглежда добър човек. Но, Ноел... — Тя го изгледа мрачно. — Трябва да престанеш да се виждаш с това

момиче.

— Какво? Шегуваш ли се?

Той се отдръпна от камината и закри из стаята.

— Не.

— Е, какво точно става тук? Аз съм на двацет и шест години, а ти ми казваш с кого мога и с кого не мога да се виждам?

— Казвам ти го за твое добро.

Вълнението от изминалите часове изглежда беше отминало и внезапно Ариана придоби уморен и състарен вид. Макс докосна ръката ѝ нежно, но дори и той не можеше да я успокои за това, че сега трябваше да нарани сина си.

— Това не е твоя работа, по дяволите!

Тя примижа леко.

— Съжалявам, че го казваш. Но факт е, че щом баща ѝ разбере за вас, ти ще бъдеш наранен, Ноел. По-добре е да знаеш това отсега.

— Защо? — изръмжа той, агонизирайки. — И въобще какво, по дяволите, знаеш ти за баща ѝ!

В стаята настъпи продължителна тишина, която Макс се канеше да прекъсне, за да спаси Ариана, но тя вдигна ръка.

— Бях омъжена за него, Ноел. В началото, когато дойдох в Щатите.

Този път синът ѝ изглеждаше шокиран. Той се отпусна тежко на един стол.

— Не разбирам.

— Знаем — каза тя кротко. — И съжалявам. Просто не смятах, че някога ще се наложи да научиш за това.

— Но ти *наистина* ли беше омъжена за баща ми?

— Да, но когато дойдох тук, изплашена и овдовяла, бях ужасно болна. Пристигнах на един кораб, за който се плащаше от женската организация тук. Мисля, че сега дори и не съществува, но тогава беше много влиятелна. Станахме приятелки с една прекрасна жена — за миг тя се замисли за нея, натъжена от казаното от Тами, че Рут е починала. — Рут Лийбмън. Това е бабата на Тами. Те решиха да ме приберат в дома си. Бяха чудесни с мен. Грижеха се за мен, докато оздравях. Но те смятах, че съм еврейка. А аз бях достатъчно глупава да не им покажа грешката им.

Замълча. Стори им се, че измина дълго време, преди отново да погледне сина си.

— Те имаха син. Върна се от Тихия океан, защото беше ранен и се влюби в мен. Тогава аз бях на двацет, а той само на двацет и две. И след баща ти той изглеждаше... ами... като малко момче. Но беше сладък, а и тъкмо беше изоставен от момичето, за което е бил сгоден преди войната. А... — тя преглътна — ... аз открих, че съм бременна с теб, Ноел. Смятах просто да ги напусна и да те родя, но... нещо... не знам какво се случи... Пол непрестанно ме молеше да се омъжа за него и всичко изглеждаше толкова просто. Нямах нищо, което да ти дам, а ако се омъжех за Пол Лийбмън, можех да направя всичко за теб. — Тя тъжно изтри една сълза от лицето си. — Смятах, че... той ще ти даде всичко, което аз нямах, а аз щях винаги да му бъда благодарна. — Тя избърса сълзите от лицето си с ръка. — Но две седмици, преди да се родиш, той се върна един следобед и ме намери да разглеждам снимките на баща ти. Тогава се разбра всичко. Не можех да го лъжа повече. Казах му истината. Тогава той разбра, че бебето е на Манфред, а не негово. — Гласът ѝ звучеше някак далечен, а тя стоеше, загледана в нищото. — Напусна къщата същия ден и не го видях повече. Контактуваше с мен само чрез адвокатите си. — Гласът ѝ омекна още повече. — Никога повече не видях никого от тях. За тях аз бях нацистка.

Ноел стана от стола, приближи се до майка си и леко разроши косата ѝ.

— Те не могат да направят нищо, майко! Нито на мен, нито на Тами. Времената сега са различни.

— Това няма значение.

Той повдигна нежно брадичката ѝ с ръка.

— Има. За мен.

— Напълно съм съгласен с теб, Ноел. — Макс се изправи и за пръв път от половин час проговори. — А сега, ако ми простиш, че съм такъв егоист, бих искал да остана насаме с майка ти, докато тръгнем.

Знаеше, че на Ариана ѝ се беше струпало достатъчно.

— Разбира се, Макс.

Ноел целуна и двамата и дълго не помръдна от преддверието.

— Не се сърдиш, че не съм ти казала, Ноел, нали?

Тя го гледаше тъжно, докато стояха на вратата, но той поклати бавно глава.

— Не съм сърдит, майко, само изненадан.

— Той ще се оправи — настоя Макс, когато я върна обратно в стаята. — Не дължиш обяснения на никого, скъпа. Дори и на него.

Целуна я нежно и тя го последва вътре.

Ноел вече се беше качил в едно такси и след минути влезе в апартамента си и грабна телефона. След няколко мига тя вдигна телефона. Звучеше необичайно потисната.

— Тами, трябва да те видя.

— Кога?

— Сега.

След двайсет минути беше при него.

— Имам няколко изненади за теб, малката.

— Например?

Той не знаеше откъде да започне. Затова реши да кара направо.

— Например, че твоят баща едва не е станал мой баща.

— Какво?

Тя го гледаше объркана и той започна да обяснява бавно. Измина почти половин час, преди да си изяснят всичко, а после двамата останаха загледани един в друг.

— Мисля, че никой от семейството не знае, че е бил женен преди.

— Е, очевидно родителите му са знаели, а и сестрите му. Чудя се дали майка ти знае.

— Може би. — Тя се замисли за миг. — Той е толкова взискателен на тема *честност* и *никакви тайни*, че вероятно й е казал, когато са се срещнали.

— Всъщност той не е виновен. Майка ми е тази, която се е опитала да го заблуди.

Но Ноел изрече тези думи тихо, бяха изпълнени само с нежност и състрадание за това, което се е опитала да направи. Представи си двайсетгодишната бременна бежанка и сърцето му се сви за нея.

Трагедията, която се е случила в едно друго поколение, с времето отново ставаше част от историята. Това не променяше нищо за тях, имаше значение само за онези, които преди много време бяха участвали в драмата.

— Ще му кажеш ли за нас, Тами?

— Не знам. Може би.

— Мисля, че трябва да го направиш сега. Нека не отлагаме повече разкриването на никакви тайни. Искам да си свалим картите. Родителите ни са имали достатъчно изненади в живота си.

— Това означава ли, че искаш да живееш с мен, Ноел?

Дълбоките ѝ зелени очи го гледаха, изпълнени с надежда, и той кимна тържествено.

— Да.

ГЛАВА ПЕТА

Когато свърши зимният семестър, Тами вече беше взела решение. Отдавна беше подготвила документи за преместването в Кълъмбия и ѝ оставаше единствено да си събере багажа и да освободи апартамента, в който живееше под наем заедно с още четири момичета. Ноел се появи рано-рано в събота сутринта и двамата заедно се отправиха към Ню Йорк.

В апартамента си той беше направил място за нейните вещи във всеки шкаф. Имаше цветя и балони, и шампанско, което чакаше в хладилника да се охлади.

Това беше преди три месеца и между тях нямаше никакви проблеми, с изключение на един. Нито нейните родители, нито Ариана знаеха какво е положението. Обратно на всичките си принципи да е винаги честен с майка си, Ноел не ѝ беше казал, че живее с Тами. А Тами просто си прекара телефон и когато той звънеше, Ноел знаеше, че не трябва да го вдига. Вероятно беше баща ѝ, за да провери дали тя си е вкъщи.

Но един ден в края на май играта свърши, когато Ариана мина, за да остави някакви писма, които бяха пристигнали погрешка на нейния адрес. Тъкмо се канеше да ги остави на портиера, когато Тами долетя от сградата, като носеше прането и книгите си на път за училище.

— Ъ... ъ... здравейте мисис Трип... искам да кажа мисис Макс... мисис...

Лицето ѝ беше червено като пламък и Ариана я поздрави студено.

— На гости на Ноел?

— Аз... да... трябваше да проверя някои неща в старите му учебници по право... търсех... документ...

Искаше ѝ се да умре на място. Ноел беше прав. Би трябвало да им кажат още преди няколко месеца. Сега Ариана изглеждаше разочарована и предадена.

— Сигурна съм, че ти е помогнал много.

— Да, да... много... а вие как сте?

— Много добре, благодаря.

После, след като се сбогува учтиво, тя веднага отиде до най-близкия телефон и се обади на сина си. В крайна сметка той беше доволен, че се е случило така. Крайно време беше да научат. И ако Тамара нямаше намерение да каже на баща си, Ноел беше взел твърдото решение да го направи. Без да трепне ръката му, той се обади на информация, а след това и в офиса на Пол Лийбмън и си уговори среща за два и четиридесет и пет.

Сградата, пред която спря таксито, беше същата, където Сам Лийбмън установи своите офиси почти преди петдесет години. Кабинетът, от който Пол Лийбмън ръководеше инвестициите си, беше същият, в който беше започнал и Сам преди толкова време. Точно тук Рут беше посетила съпруга си и го беше молила да приберат в дома си дребничкото русо германско момиче. В този кабинет синът на това германско момиче влезе с широка уверена крачка, ръкува се с бащата на Тамара и тихо седна.

— Познаваме ли се, мистър Трип?

Беше огледал внимателно Ноел и откри нещо познато в него. Визитната му картичка показваше, че е свързан с много уважавана правна фирма и Пол Лийбмън се зачуди дали младият човек е при него по лична работа или по работа на фирмата си.

— Срецали сме се веднъж, мистър Лийбмън. Миналата година.

— О, съжалявам. — По-възрастният човек се усмихна учтиво. — Страхувам се, че паметта ми не е много добра в последно време.

Ноел се усмихна леко.

— С Тамара. Завърших право в Харвард миналата година.

— А, ясно. — Внезапно той си спомни и усмивката му започна бавно да се стопява. — Все пак, предполагам, мистър Трип, че не сте тук, за да обсъждаме дъщеря ми. С какво мога да ви помогна днес?

Бяха допуснали младежа на срещата само заради името на правната фирма.

— Страхувам се, сър, че предположението ви не е съвсем точно. В действителност съм тук, за да говорим за Тамара. И за мен. Страхувам се, че имам да ви казвам някои доста сложни неща, но искам да бъда съвсем открит от самото начало.

— Да не би Тамара да има неприятности?

Мъжът пребледня. Сега си спомни кое е момчето. Много добре си спомни. И вече го мразеше и в червата.

Но Ноел побърза да го разубеди.

— Не, сър. Тя няма никакви неприятности. Всъщност, случва й се нещо много хубаво. — Усмихна се и се опита да изглежда по-малко нервен. — Ние се обичаме, мистър Лийбмън. От доста време.

— Трудно ми е да повярвам, мистър Трип. Тя не ви е споменавала от месеци.

— Мисля, че не го е направила, защото се е страхувала от реакцията ви. Но преди да продължа нататък, трябва да ви кажа нещо, защото така или иначе, то ще излезе наяве. А нищо не пречи, това да стане сега.

Отмести поглед от по-възрастния мъж и се зачуди дали не е полудял, щом въобще е дошъл тук. Това беше нещо много откачено. Беше и най-трудното нещо, което някога е правил.

— Разбрах, че майка ви е членувала в някаква бежанска организация, преди двайсет и седем години, тук, в Ню Йорк.

Лицето на Пол Лийбмън се стегна, но Ноел продължи напред.

— Тя се сприятелила с едно младо германско момиче, бежанка от Берлин. За която, по каквито и да било причини, вие сте се оженили малко по-късно. Но сте открили, че тя е бременна от съпруга си, който загинал при падането на Берлин. Вие сте я напуснали и сте се развели. — Той спря за миг. — Аз съм нейният син.

Измина един миг на напрегнато мълчание, после Пол Лийбмън скочи.

— Махайте се от кабинета ми!

Той посочи вбесен вратата, но Ноел не помръдна.

— Не и преди да ви кажа, че обичам дъщеря ви и че тя ме обича. Освен това — той се изправи в целия си ръст, който надвишаваше дори този на Пол Лийбмън — моите намерения са съвсем почтени.

— Да не би да имате нахалството да ми казвате, че искате да се ожените за дъщеря ми?

— Точно така, сър.

— Никога. Разбрахте ли? *Никога!* Майка ви ли урежда тази работа?

— Съвсем не, сър.

За миг очите на Ноел също проблеснаха, но тогава пламъкът от очите на Пол изчезна. Каквото и да се е случило помежду им, той нямаше да обижда Ариана сега. Изостави темата за Ариана.

— Забранявам ви да се срещате повече с Тамара.

Върху лицето му беше изписан гняв, причинен от една много стара болка, която той никога не успя да забрави напълно.

Но Ноел говореше спокойно.

— Казвам ви, и то направо в лицето, че нито тя, нито аз ще ви се подчиним. Единственият ви избор е да се примирите с действителността.

Без да чака, за да чуе остатъците от гнева на Лийбмън, Ноел се отправи към вратата и си отиде. Чу един страхотен удар по бюрото зад себе си, но дотогава вратата на кабинета вече беше затворена.

Когато Тамара поопозна майката на Ноел, тя започна да я обича почти като своя. На Коледа Ноел реши да обяви годеща им и тогава Ариана даде на Тами един подарък, който я развълнува много. Ноел знаеше какво ще стане и майка и син си размениха потайни усмивки, докато Тами развиваше ярката хартия. Внезапно в ръката ѝ падна бляскавият пръстен-печат, който беше притежание на Касандра преди много години.

— О, боже мой... о... о, не!

Тя се огледа изумена, първо към Ноел, после към Ариана, която стоеше до него и накрая към широко усмихнатия Макс. След това се пресегна объркано към Ноел и се разплака.

— Това е годещият ти пръстен, скъпа! Майка даде да го направят като за твоите пръсти. Хайде, пробвай го.

Но щом го сложи на пръста си, тя се разплака още по-силно. Толкова добре познаваше историята на този пръстен... и сега пръстенът, който беше носен от четири поколения преди нея, ставаше неин. Той прилепна идеално на третия пръст на лявата ѝ ръка и остана там, прекрасно и умело изработен, а диамантите проблясваха, докато стоеше загледана в него.

— О, Ариана, благодаря ти!

Но щом прегърна силно майката на Ноел, тя се разплака отново.

— Всичко е наред, скъпа. Всичко е наред. Сега е твой. Дано ти донесе много радост.

Ариана гледаше нежно момичето. Беше я спечелила изцяло. И сега реши да вземе нещата в свои ръце.

Три дни след Коледа, с треперещи ръце, тя потърси номера и набра телефона. Представи се само като мисис Томас, уреди си среща и на следващия ден спокойно се качи на едно такси. Не каза нищо на Макс и Ноел. Не смяташе, че трябва да знаят. Но вече беше време, след всичките тези години, да се изправи пред него, както и той пред нея.

Секретарката обяви пристигането ѝ и Ариана, облечена в черна рокля и тъмно палто от норка, влезе спокойно в стаята. Сега носеше само огромния смарагд на ръката си. Диамантеният пръстен-печат вече беше на Тамара.

— Мисис Томас?

Но когато Пол Лийбмън се изправи, за да я поздрави, той се вторачи шокиран в нея. Въпреки че беше толкова изненадан, в ума му проблесна мисълта, че се е променила много малко през изминалите трийсетина години.

— Здравей, Пол. — Тя стоеше смело срещу него и чакаше да я покани да седне. — Реших, че би трябвало да те посетя. Заради децата ни. Може ли да седна?

Тогавя той посочи към един стол, после, все още изненадан, и сам седна.

— Струва ми се, че синът ми вече е идвал да се срещнете.

— Нямаше смисъл. — Лицето му придоби още по-каменен вид. — А и твоето посещение е безполезно.

— Вероятно. Но важното е, мисля, не как се чувстваме ние, а как се чувстват децата ни. В началото и аз изпитвах същото като теб. Бурно се противопоставих на връзката им. Но фактите са, че, дали ни харесва или не, те искат това.

— А може ли да попитам ти защо си била против?

— Защото предполагах, че си наранен от мен, а също и от Ноел. — Тя поспря, после продължи по-меко. — Това, което направих, беше ужасно, ужасно лошо. По-късно го разбрах, но отчаянието на онзи миг, когато исках най-доброто за бебето... нещата, които ти можеше да му дадеш, а аз не... какво да ти кажа, Пол? Сгрехих.

Той остана загледан в нея дълго време.

— Имаш ли други деца, Ариана?

Тя поклати глава с лека усмивка.

— Не. И аз не бях се омъжвала отново, до миналата година.

— Предполагам, че не е било от мъка по мен.

Но сега в гласа му имаше по-малко гняв, а в очите му се усети намек за предишната топлина.

Тя въздъхна.

— Не. Просто вече бях омъжвана, бях приела съдбата си за добро или зло. Имах сина си и не пожелах да се омъжа отново.

— Кой промени решението ти?

— Един стар приятел. Но разбрах, че ти си се оженил доста бързо.

Той кимна.

— Веднага след като излезе решението за развода. С нея бяхме ходили заедно на училище.

После той въздъхна и се приближи, въпреки бюрото, а и целия живот, които ги разделяха, за да се докосне до Ариана.

— В крайна сметка те се оказват най-добрите. И точно затова се противопоставих на Тамара и твоето момче. Не толкова затова, че е твой син. — Той е добро момче, Ариана. Добър мъж. Имаше смелостта да дойде тук и да ми разкаже цялата история. Уважавам това в един мъж. — После изръмжа. — Това беше повече, отколкото Тамара успя да направи. Но главното е не дали ние двамата сме били женени или не, а що за хора са те. Погледни той откъде идва, наследството му. Виж семейството си, Ариана. А ние сме евреи. Наистина ли можеш да одобриш връзката между двамата?

— Щом те могат. Не смятам, че наистина има значение това, че аз съм германка, а ти евреин. Това може би е означавало много само тогава, след войната. Иска ми се да мисля, че сега то не е толкова важно.

Но Пол Лийбмън поклати глава решително.

— Все още е важно. Тези неща няма да се променят никога, Ариана. Ще продължат да бъдат все такива дълго, след като сме си отишли и двамата.

— Няма ли поне да им дадеш възможност?

— Да правят какво? Да ме убедят, че греша? Да им се родят набързо три деца, а след пет години да дойдат да ми кажат, че се

развеждат, защото аз съм бил прав и нещата не са потръгнали?

— Наистина ли смяташ, че можеш да го предотвратиш?

— Може би.

— Ами следващия мъж? И другия след него? Не разбираш ли, че тя и без това ще направи каквото иска? Без да се интересува от нищо. Ще се омъжи, за когото реши, ще води свой живот и ще върви по свой път. Вече от година живее с Ноел, независимо как се чувстваш! Единственият, който ще загуби нещо накрая, си ти, Пол. Може би вече е време да приключиш тази война между нас и да погледнеш по друг начин тяхното поколение. Моят син дори не иска да бъде германец. А вероятно и дъщеря ти не желае да обяви пред всички, че е еврейка.

— А каква иска да бъде тогава?

— Човек, жена, адвокат. В последно време те имат разни идеи, които не са ми много ясни. Те са много по-независими и свободомислещи. — Тя се усмихна бавно. — Може и да са прави. Синът ми казва, че войната, за която говорим, си е наша война, не тяхна. За тях това е само история. Предполагам, че за нас понякога тя все още е действителност.

— Срецнах се с него, Ариана — гласът му се сниши болезнено. — И все още виждам снимките, които ти държеше в онзи ден. Мога да си го представя в униформа... нацистка униформа като тази на баща му... — Той стисна здраво очи, след това я погледна тъжно. — Много прилича на него, нали?

Тя се усмихна кротко и кимна.

— Но Тамара не прилича много на теб.

Нямаше какво друго да му каже, но той поне се усмихна.

— Знам. Изглежда съвсем като майка си. Но сестра ѝ прилича на Джулия... а момчето ми... — продължи той гордо — ... прилича на мен.

— Радвам се.

Настъпи дълга, неловка тишина.

— Беше ли щастлив?

Той кимна бавно.

— А ти? Мислех си понякога за теб. Къде си отишла, какво се е случило. Искаше ми се да ти се обадя, просто за да ти кажа, че все още мисля за теб, но се страхувах...

— Защо?

— Страхувах се да не изглеждам глупак. В началото ме болеше много. Смятах, че през цялото време си се подигравала с мен. Майка ми беше тази, която най-накрая те разбра. Знаеше, че си го направила заради бебето и подозираше, че вероятно си ме обичала.

Когато той спомена майка си, очите на Ариана се напълниха със сълзи.

— Аз наистина те обичах, Пол...

Той кимна бавно.

— Когато премисли всичко, тя осъзна това.

Най-после седяха заедно, събрани след толкова време.

— Какво ще правим сега, Ариана, с нашите деца?

— Ще ги оставим да правят това, което решат. И ще го приемем.

Тя се усмихна и се изправи колебливо, протегнала ръка. Но той не пое ръката ѝ. Заобиколи бюрото и я прегърна за миг.

— Съжалявам за онова, което се случи преди толкова време. Съжалявам, че не бях достатъчно голям, за да те разбера или да те оставя да ми обясниш.

— Така е трябвало да стане, Пол...

Той повдигна рамене и кимна, а тя го целуна по бузата и го остави заедно с мислите му, загледан към *Уол стрийт*.

ГЛАВА ШЕСТА

Сватбата беше определена за следващото лято, след като Тамара завърши примерно своето право. Дватама си потърсиха жилище и намериха точно това, каквото искаха. Тамара откри една работа, където щеше да започне през есента.

— Но първо ще отидем в Европа — обяви тя с щастлива усмивка на Ариана и Макс.

— Къде точно? — погледна я Макс с интерес.

— Париж, Ривиерата, Италия, а след това Ноел иска да ме заведе в Берлин.

Този път в очите на Ариана се появи сянка.

— Градът е красив. Поне беше.

Беше видяла снимките на Ноел от пътешествието му преди две години и много хареса тази, която показваше къщата в Грюнвалд. Сега вече не ѝ се налагаше да се напруга, за да си припомни някой избледнял детайл. Вече можеше просто да вземе снимката и да види всичко. Беше ѝ показал и снимките от имението, за което беше слушала от Манфред, но което не беше виждала никога.

— Колко време няма да ви има?

— Около месец — въздъхна Тами щастливо. — Това е последното ми безгрижно лято и на Ноел му се наложи направо да се бори за четири седмици отпуск.

— Какво ще правите на Ривиерата?

— Ще минем да видим едно момиче, което познавам от училище. — Бяха решили да посетят Бриджит. — Но първо — засмя се Тами — ще трябва да преживеем сватбата.

— Ще бъде чудесно!

От месеци Ариана слушаше плановете им. Най-послед Пол беше омекнал и призна, че харесва Ноел. Тогава, през февруари, започнаха да планират сватбата за през юни.

Когато най-накрая денят дойде, Тамара изглеждаше завладяващо красива в роклята си, ушита изцяло от млечнобял атлаз. Върху нея имаше наметка от безценна дантела. Върху тъмната си коса носеше

шапчица, която покриваше всичко, освен кока й, с безукорна дантела, а воалът, който се носеше около нея, създаваше още по-силно впечатление за някакво нереално великолепие. Дори и Ариана беше впечатлена.

— Боже мой, Макс, тя изглежда разкошно!

— Разбира се, че е така — усмихна се той гордо на собствената си съпруга. — Но същото се отнася и за Ноел.

С редингота и раираните си панталони той изглеждаше по-елегантен отвсякога, с блестящите си сини очи и руса коса. Ариана трябваше да признае, като се усмихна на себе си, че той наистина изглежда съвсем като германец. Но дори и това сякаш нямаше значение.

Пол Лийбмън се усмихваше благо на младата двойка. Беше хвърлил цяло състояние по сватбата, за да задоволи доста екстравагантните мечти на съпругата си. Ариана най-после се срещна с нея — приятна жена, която вероятно му е била добра съпруга през годините.

Деби се беше омъжила за продуцент от Холивуд. Джулия беше най-прекрасната и с най-силен дух, а децата й изглеждаха едновременно весели и интелигентни. Но и двете жени говориха малко с Ариана. Прекалено дълбоко бяха наранени в миналото. За всички тях Ариана беше престанала да съществува в деня, в който Пол я напусна.

По време на сватбата Пол я погледна един-два пъти, а веднъж очите им се задържаха за един дълъг миг. От много време насам за пръв път тя се сети за него с обич. И докато стоеше на мястото си, усети болката от съжалението, че е загубила Рут и Сам.

— Е, мисис Трип, направихме го.

Ноел се усмихна на Тамара, а тя докосна врата му с устни.

— Обичам те, Ноел!

— Аз също, но ако продължиш да правиш това... сигурно ще започна медения ни месец още тук, в самолета.

Тя се усмихна смутено на съпруга си и се отпусна на седалката си с щастлива усмивка. Загледа се в огромния, красив пръстен-печат с диаманти, който беше на пръста й. Никога нямаше да свикне с това, че

Ариана ѝ го подари като годежен пръстен. Наистина беше започнала да обича майката на Ноел, а знаеше, че и Ариана я обича.

— Искам да купя нещо страхотно на майка ти от Париж, Ноел...

— Какво например? — усмихна ѝ се той над книгата си.

Хубавото на това, че бяха живели заедно почти две години, беше, че така се отнемаше объркването, след като са се оженили вече. Беше им удобно един с друг и където и да отидеха, те се чувстваха като у дома си.

— И така, какво искаш да ѝ купиш?

— Не знам. Нещо вълнуващо. Като картина или рокля от *Диор*.

— Мили боже, това е наистина вълнуващо. И защо реши така?

Тя му показва бляскавия пръстен в отговор и той се засмя.

Отседнаха в *Плаза-Атене* в много елегантен апартамент. Това беше подарък от баща ѝ. След първата си вечеря на свещи от медения месец, те слязоха от апартамента си в известния бар, за да се срещнат с Бриджит.

Когато отидоха, *Реле Плаза* беше претъпкан с екзотични на вид хора. Мъже с разкопчани ризи и верижки, които висяха по гърдите им, жени в червени атлазени панталони или късички палта от норка върху джинси.

Тами едва успя да разпознае момичето, което познаваше от Редклиф. Лицето ѝ беше бяло, устните ѝ — начервени, а русата ѝ коса беше силно накъдрена. Но сините очи святкаха палаво, както винаги, и тя си беше очарователно дребничка. Беше облечена с костюм, носеше черна атлазена шапка и само едно червено атлазено бюстие под сакото.

— Скъпа, не предполагам, че си станала толкова консервативна.

И тримата се разсмяха. Бриджит Годар беше станала още по-неописуема отпреди.

— Знаеш ли, Ноел, и ти си станал по-хубав — усмихна се тя палаво и Тами се засмя.

— Прекалено късно е, вече сме женени, помните ли? Жалко, приятелчета...

Ноел я изгледа с топлота, а Бриджит само се засмя.

— И без това е прекалено висок за мен. Не е моят тип.

— Внимавай, чувствителен е.

Тами сложи пръст на устните си и това отново ги разсмяха. Заедно се радваха на приятната вечер.

През следващата седмица Бриджит ги разведе от единия край на Париж до другия. Обядваха във *Фуке*, вечеряха в *Брасьор Лип* в Латинския квартал, танцуваха в *Кастел* и *Шез Режи*, после продължаваха със закуска в *Хале* и на следващия ден отиваха да вечерят в *Максим*. Въртяха се от барове в ресторанти на празненства, където всички я познаваха и мъжете буквално молеха за вниманието ѝ, докато тя скачаше от едно шантаво облекло в друго, а Тами и Ноел я гледаха с искрено обожание.

— Не е ли божествена? — прошепна Тами на Ноел, докато се шляеха из някакъв бутик.

— Да. И малко откачена. Мисля, че ти ми харесваш повече, малката.

— Това са добри новини.

— Въобще не бързам да се срещна със семейството ѝ.

— О, те не са лоши.

— Не искам да оставам с тях завинаги. Два дни и толкова, Тами. Искам да остана само с теб за малко. В края на краищата това е меденият ни месец.

Той я погледна кисело, но тя го целуна и се засмя.

— Съжалявам, мили.

— Недей. Просто ми обещавай, че няма да прекарваме повече от два дни с тях на Ривиерата. После тръгваме за Италия. Ясно ли ти е?

— Да, сър.

Тя рапортува хитро, а Бриджит се върна, за да ги отвлече към *Балмен*, *Живанши* и *Диор*.

В *Диор* Тами откри точно това, което търсеше за Ариана. Една изящна рокля за коктейли от бледоморава коприна, която щеше да подхожда невероятно на огромните сини очи на Ариана. Имаше подходящ шал, а Тами прибави и обеци. Целият комплект струваше повече от четиристотин долара и Ноел едва не ахна.

— През септември започвам работа, Ноел. Не ме гледай така.

— Ще се наложи, ако имаш намерение да купуваш такива подаръци.

И двамата знаеха, че този е по-специален. По този начин Тами казваше *благодаря* за пръстена. Бриджит го беше забелязала веднага, когато първата вечер се срещнаха в *Плаза*. Дълго го гледа влюбено и накрая призна пред Тами, че не може да свали очи от ръката ѝ. В

галерията на баща ѝ имаше един отдел специално за стари скъпоценности, но там нямаше нищо толкова забележително, колкото новия пръстен на Тамара.

През последния следобед, преди да напуснат Париж Бриджит ги заведе в галерията на Жерар Годар и те я обикаляха удивени повече от час. Възхищаваха се на произведения на Реноар, Пикасо, на безценните антични огърлици от диаманти, малките бюстове и статуи. Наистина беше изключително. Когато тръгваха, Ноел гледаше Бриджит с удоволствие и възторг.

— Прилича на малък музей, но е по-хубаво.

Тя кимна с гордост.

— Татко има някои хубави неща.

Това беше жестоко подценяване и Ноел и Тами се усмигнаха зад гърба ѝ. Точно затова баща ѝ я беше изпратил в Редклиф, като се надяваше, че тя ще придобие солидна подготовка по история и изкуство, но Бриджит имаше други наклонности. Например футболни мачове, празненства, студенти по медицина и марихуана. Когато тези две разрушителни години отминаха, той я прибра вкъщи, за да се забавлява по-простичко в Париж. В момента тя говореше смътно за изучаване на фотографията или правене на филми, но беше очевидно, че не изгаря от амбиции. Въпреки това беше като поток, който бяга лудешки във всички посоки, винаги весела, но никъде не огръваше за дълго. В нея имаше някакво безпокойство, което се превръщаше в *mal du siecle*^[1].

— Странното в нея е, че тя сякаш не пораства.

Тами се беше замислила за нея. Ноел повдигна рамене.

— Знам. Но с някои хора просто е така. Брат ѝ същият ли е?

— Да. Само че повече от нея.

— Как така?

Ноел изглеждаше объркан.

— Не знам. Разглезен, може би нещастен. Не знам. Трябва да видиш родителите, за да разбереш по-добре. Майката е нещо като отвратителната мадам Щедрост, а бащата е просто много дръпнат, сякаш е преследван от призраци.

[1] болест на века (фр.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

Полетът до Ница отне малко повече от час. Бернар Годар ги чакаше на изхода. Беше рус и красив като сестра си. Стоеше там бос, облечен в копринена риза и копринени панталони. Човек имаше чувството, че той напълно отсъства оттук, сякаш са го сложили на това място без знанието му. Когато сестра му се хвърли на врата му, като че ли се разбуди. Огромната сребърна кутия с марихуана, която стоеше в отделението за ръкавици на ферарито му обясняваше донякъде объркания му вид.

Но когато го включиха в разговора с Тами и Ноел, се оказа, че е способен да се оживи.

— Каня се да дойда в Ню Йорк през ноември.

Той се усмихна мило и в един объркващ миг Ноел си помисли, че прилича на нечии снимки, които е виждал преди много време.

— Тогава ще бъдете ли там?

— Да — отговори Тами вместо Ноел. — Кога ще ходиш?

Бриджит изгледа брат си озадачена.

— През ноември.

— Мислех, че тогава ще ходиш в Бразилия.

— То е за по-късно, но и без това мисля да не ходя в Бразилия. Мими иска да отиде в Буенос Айрес.

Бриджит кимна, сякаш всичко това имаше някакъв смисъл. Тами и Ноел си размениха мълчаливо объркани погледи. Тами не си спомняше да са били чак толкова бесни. Внезапно ѝ се прииска да не бяха спирали в Сен Жан-Кап-Фера, преди да се отправят към Рим.

— Искаш ли да си тръгнем утре сутринта? — прошепна Тами на Ноел, когато влязоха с другите двама в огромната френска провинциална къща.

— Идеално. Ще им кажа, че трябва да се срещна с един клиент на фирмата по пътя.

Тя кимна заговорнически и те се отправиха към тяхната спалня. Грамадна стая с безкрайни тавани, антично италианско легло и гледка, която разкриваше морската шир. Подът беше от бледобежов мрамор, а

на терасата имаше чудесен, стар стол-люлка, в който Бриджит беше сложила техния телефон за по-удобно.

Обедът се сервираше в градината и въпреки отнесените си планове, Бриджит и Бернар успяха да бъдат забавни. Като знаеха, че на другата сутрин си тръгват, Ноел и Тами се чувстваха по-добре. Повече като гости, отколкото като затворници в някаква колония от научнофантастичен роман.

Това им усещане се засили вечерта, когато влязоха в официалната трапезария. Ноел беше представен на родителите на Бриджит и Бернар. Пред него стоеше малко понатежала, но все още изключително красива жена с огромни блестящи зелени очи. Имаше вълнуваща усмивка, хубави крака, но в нея имаше и нещо много упорито. Сякаш беше свикнала да командва, сякаш винаги беше ставало така, както тя искаше. Децата ѝ не я радваха особено, но тя като че ли реши, че Тами и Ноел са очарователни и направи голямо усилие да бъде добра домакиня. Наблюдаваше всичко, включително и съпруга си — висок, хубав, рус мъж, със спокойни, но тъжни сини очи. Отново и отново Ноел усещаше, че нещо го притегля към по-възрастния мъж. Сякаш го познаваше вече или го беше виждал. Най-накрая реши, че е така само защото той много прилича на сина си.

В един момент след вечеря мадам Годар отведе Тамара, за да ѝ покаже един малък Пикасо. Жерар Годар се обърна към Ноел. Тогава американецът забеляза за пръв път, че произношението му не беше съвсем като на другите, не беше така богато. Различаваше се от това на французите. За миг Ноел се запита дали не е швейцарец или белгиец. Не беше сигурен, но още повече се заинтригува от мъката, която се забелязваше в чертите на лицето му.

Когато Тамара се върна, групата започна отново безцелния си разговор. В един момент Тами сложи ръка на масата и диамантеният пръстен-печат проблесна под светлината на свещите. За миг Жерар Годар просто се вторачи в него и спря наред изречението си. После, без да иска разрешението ѝ, той взе ръката ѝ и продължи да се взира.

— Чудесен е, нали, татко?

Бриджит побърза да се порадва отново на пръстена. Мадам Годар изглеждаше незаинтересована и продължи разговора със сина си.

— Прекрасен е.

Мосю Годар все още държеше ръката на Тами в своята.

— Може ли да го видя?

Тя го извади бавно и му го подаде с усмивка.

— Това е годежният ми пръстен от Ноел.

— Наистина ли? — погледна той младия си гост. — Откъде го имате? От Америка?

Изглежда имаше хиляди въпроси.

— От майка ми. Беше неин.

— Така ли?

За миг очите на Жерар Годар го пронизаха.

— Това е дълга семейна история, която тя може да ви разкаже по-добре от мен, ако някога дойдете в Ню Йорк.

— Да, да... — За миг изглеждаше някак замаян, после отново се усмихна на младите си приятели. — Ще го направя някой път... Бих искал да ѝ се обадя. — След това добави бързо. — Знаете, че тъкмо открихме нов отдел за скъпоценности в галерията. Бих се заинтересувал, ако тя има още нещо.

Ноел му се усмихна леко. Човекът беше толкова настойчив. Отчаян по някакъв свой начин и толкова тъжен.

— Не мисля, че би продала нещо, мосю Годар, но тя има още един пръстен от баба ми.

— Наистина ли? — каза той с широко отворени очи.

— Да — усмихна му се Тами. — Има един приказен смарагд. Горедолу толкова голям — показа тя с пръсти.

— Наистина трябва да ми кажете как да се свържа с нея.

— Разбира се.

Ноел извади тефтерче и малък сребърен молив и започна да пише. Остави му телефонния ѝ номер и адреса.

— Сигурен съм, че ще ѝ бъде много приятно, ако ѝ се обадите, когато сте в Ню Йорк.

— Ще бъде ли там през лятото?

Ноел кимна и по-възрастният мъж се усмихна. Разговорът се прехвърли на други теми, а след това дойде време да си лягат. Тами и Ноел искаха да се оттеглят рано, за да бъдат свежи за дългия път на другия ден. Щяха да наемат кола в Кан и да тръгнат оттам. Бриджит и Бернар имаха да ходят на някакво празненство, за което твърдяха, че няма да започне до дванадесет, даже до един часа. Така че само след

миг Жерар и съпругата му бяха изоставени в салона, загледани един в друг и в това, което беше останало от живота им.

— Няма да започваш отново с тези глупости, нали? — Гласът ѝ беше дрезгав, докато разговаряха под меката светлина на свещите. — Видях те с пръстена, който носеше момичето.

— Ако свекърва ѝ има и други, те могат да се окажат добра покупка за галерията. И без това през тази седмица трябва да бъда в Ню Йорк.

— Така ли? — Тя го изгледа подозрително. — За какво? Не си споменавал нищо.

— Един колекционер продава много красив Реноар. Искам да го видя, преди официално да го предложи за продажба.

Тя кимна замислено. Каквито и да бяха провалите му като мъж, той наистина се беше справил много добре с галерията. По-добре, отколкото беше мечтал баща ѝ и точно затова тя се съгласи накрая да сменят името на галерията с неговото име. Но това беше решено още от самото начало, когато те го приеха при себе си, дадоха му дом, работа, а после и образование за света на изкуството. Това беше по времето, когато тя и баща ѝ бяха избягали в Цюрих заради войната.

Тогаво го срещнаха, дадоха му подслон, работа и дом. А когато войната свърши и се върнаха в Париж, го взеха със себе си. По това време Жизел вече беше бременна и старецът не даде никакъв избор на Жерар. Но накрая той надделя над двамата лукави парижани. Той, който беше изучил занаята толкова добре, че с него галерията преуспя. Колкото до Жизел, това нямаше значение. Вече двадесет и четири години той си беше играл ролята. Бяха му дали това, което той искаше — дом, живот, успех, пари и средства, с които да прави проучванията си. Точно тези проучвания го поддържаха през годините.

От двайсет и седем години той търсеше баща си и сестра си и още преди много време разбра, че никога няма да ги открие. Въпреки това продължаваше да търси, когато имаше някаква нишка, когато някой мислеше, че познава някого, който... Беше направил повече от шестдесет пътувания до Берлин. И всичко беше безполезно. В сърцето си Жерар знаеше, че са си отишли. Ако не беше така, той щеше да ги открие или те него. Името му не беше много променено. От Герхард фон Готард той се превърна в Жерар Годар. Защото да носиш немско име във Франция след войната беше все едно да поканиш при себе си

подигравките, насилието, гнева и побоищата. След като потърпя известно време, вече не можеше да издържа. Старецът му предложи да си смени името и с времето това се оказа разумно. Сега, след толкова години, той беше повече французин, отколкото германец. А и нямаше значение. Нищо не беше важно. Мечтите му си бяха отишли.

Понякога се чудеше какво би направил, ако ги открие. Какво в действителност би се променило? В сърцето си знаеше, че за него това би променило всичко. Щеше да намери смелост да напусне най-последно Жизел, може би дори да стегне по-здраво децата си, а вероятно и да продаде галерията и да се порадва на парите в замяна.

Той се усмихна на тези безкрайни възможности, защото знаеше, че ако ги открие, за него това няма да бъде край, а начало на осъществената му мечта.

На следващата сутрин Тами и Ноел казаха *довиждане* на Бриджит и брат й, а точно преди да тръгнат, по стълбите слезе забързано Жерар Годар. Вгледа се в очите на Ноел, замислен дали... но това беше лудост... Не може да бъде... но вероятно тази мисис Макс Томас ще знае... това беше някаква лудост, с която Жерар Годар живееше вече почти трийсет години.

— Благодаря ви, мистър Годар.

— Няма защо, Ноел... Тамара... надяваме се, че ще ви видим отново.

Не каза нищо за адреса, който му бяха оставили. Просто им махна, когато те извикаха *довиждане* и заминаха.

— Харесват ми приятелите ти от Ню Йорк, Бриджит.

Той се усмихна топло на дъщеря си и този път тя отвърна на усмивката му. Той винаги беше толкова отнесен, толкова далечен и нещастен. През целия й живот отсъстваше като баща.

— И на мен ми харесват, татко. Мили са.

Тя остана загледана в него, когато той се отдалечаваше замислено към спалнята си, а по-късно същата сутрин го чу да звъни в *Еър Франс*. Тя влезе разсеяно при него. Майка й вече беше излязла.

— Ще ходиш ли някъде, татко?

Той кимна бавно.

— Да, в Ню Йорк. Довечера.

— По работа?

Той кимна.

— Може ли да дойда с теб?

Изглежда я стреснат. Внезапно му се стори толкова самотна, колкото самия него. Но това пътуване трябваше да бъде без нея. Може би следващия път... ако...

— Какво ще кажеш да те взема следващия път? Сега ще бъда малко притеснен. Имам да сключвам доста трудна сделка. А и не мисля, че дълго ще остана там.

Тя го наблюдаваше безмълвно от вратата на спалнята.

— Наистина ли ще ме вземеш следващия път, татко?

Той кимна, объркан от това, че тя трябва да го пита такова нещо.

— Да, ще те взема.

Когато говори с Жизел малко по-късно, той не беше много ясен. После се върна бързо в стаята си и си събра багажа. Смяташе да се прибере до ден-два, едва ли ще е за повече. След като целуна набързо Жизел и децата, той забърза към летището, за да хване полета си. С широката си крачка успя да стигне точно навреме. Полетът беше от Ница до Париж, а после директно към Ню Йорк.

От летище *Кенеди* той взе такси, а после каза разтреперан на шофьора да спре до една телефонна будка, много близо до търсения адрес.

— Мисис Томас?

— Да.

— Страхувам се, че не ме познавате, но дъщеря ми е приятелка на Тами...

— Нещо лошо ли се е случило?

Внезапно тя се изплаши. Но в гласа ѝ нямаше нищо познато за мъжа, който я слушаше. Вероятно и това беше още една напразна гонитба, като толкова други преди това.

— Не, съвсем не — побърза да я успокои той, — тази сутрин тръгнаха за Италия и всичко беше наред. Просто си мислех... имах една работа тук... Реноар... а пръстенът на снаха ви толкова ме впечатли. Тя спомена, че имате и друг, със смарагд, а аз имам малко

свободно време. Мислех... — Той се запъна, като се чудеше защо ли е изминал цялото това разстояние.

— Пръстенът ми със смарагда не е за продан.

— Разбира се, разбира се, разбрах това.

Горкият човек. Звучеше така момчешки, толкова срамежливо. Тя разбра, че това вероятно е Жерар Годар, за когото Тами беше споменавала. Внезапно Ариана се почувства неудобно, че е толкова негостоприемна и нелюбезна.

— Но ако просто искате да го видите, може би няма да имате нищо против да наминете за малко?

— Много бих искал, мисис Томас... След половин час? Добре ли е?...

Той дори нямаше хотелска стая. Имаше само такси и куфар. Сега трябваше да пропилее още половин час. Накара шофьора да обикаля наоколо по *Медисън авеню*, а после по *Пета* и накрая в парка. Най-после дойде време да се срещнат. Той слезе от таксито с разтреперани крака.

— Искате ли да ви чакам тук? — предложи таксиджията.

Сметката вече беше четиридесет долара. Защо не, по дяволите? Но французинът поклати глава, даде на мъжа банкнота от петдесет долара, които беше обменил на летището, и взе куфарчето и чантата си. Натисна звънеца до месинговото чукче и зачака. Стори му се, че е изминало много време. Добре ушитият му костюм стоеше елегантно на слабата му фигура. Носеше и тъмносиня вратовръзка на *Диор*. Бялата му риза изглеждаше доста поизмачкана от пътуването, обувките му бяха ръчно изработени в Лондон, както и ризите му. Но въпреки всичките скъпи неща, Жерар се чувстваше отново като малко момче, чакащо бащата, който никога не се завърна.

— Да? Мистър Годар?

Ариана отвори рязко вратата и погледна лицето му леко усмихната. Смарагдът беше на пръста ѝ. Очите им се срещнаха. Имаха еднакъв тъмносин цвят. За момент тя не го позна и не успя да разбере, но докато стоеше там, мъжът, който преди беше Герхард фон Готард, знаеше, че е открил поне единия от тях най-после. Той стоеше и плачеше тихо, без да продума. Тя беше същото онова момиче, което го беше преследвало в сънищата му... същото лице... същите засмени сини очи...

— Ариана?

Беше само шепот, но той извика в мислите ѝ звуците отпреди толкова време... виковете по стълбището... писъците от лабораторията му... игрите им навън... *Ариана*... все още го чуваше... *Ариана!*

— Ариана!

Прозвуча като ехо. Едно ридание я разтърси и тя се хвърли в прегръдките му.

— Боже мой... Боже мой... това си ти... о, Герхард...

Тя го притискаше с отчаянието на цял един живот, а високият, красив, синеок мъж я държеше здраво и ридаше.

Останаха един безкраен миг, притиснати здраво, в миналото и настоящето, докато тя най-накрая покани брат си вътре. Усмихна му се и той ѝ се усмихна в отговор... двама души, които бяха носили самотни бремето си през половината си живот и които най-накрая се бяха намерили.

И вече бяха свободни.

Издание:

Даниел Стийл. Пръстенът

Американска. Първо издание

ИК „Компас“, Варна, 1995

Редактор: Любен Иванов

Коректор: Диана Черногорова

ISBN: 954-8181-70-3

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.